

Baština Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine

LJETOPIS knj. LI

Čičić, Muris

2025

Akademija nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine

<https://bastina.anubih.ba/handle/123456789/848>

Preuzeto s Baštine Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine

<https://bastina.anubih.ba/>

LJETOPIS za 2024.

AKADEMIJA NAUKA I UMJETNOSTI BOSNE I HERCEGOVINE
АКАДЕМИЈА НАУКА И УМЈЕТНОСТИ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
ACADEMY OF SCIENCES AND ARTS OF BOSNIA AND HERZEGOVINA

ANNALS
VOLUME LI
for 2024

Editor
Muris Čičić

SARAJEVO 2025

AKADEMIJA NAUKA I UMJETNOSTI BOSNE I HERCEGOVINE
АКАДЕМИЈА НАУКА И УМЈЕТНОСТИ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
ACADEMY OF SCIENCES AND ARTS OF BOSNIA AND HERZEGOVINA

LJETOPIS

KNJIGA LI
za 2024.

Urednik
Muris Čičić

SARAJEVO, 2025.

Izdavač
Akademija nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine

Za izdavača
Akademik Muris Čičić

Uredništvo
Akademik Muris Čičić / Izvršni odbor ANUBiH-a

Lektura i korektura
Irma Grebović-Muratović

Priprema i korektura
Sabina Vejzagić

DTP
Eldin Hodžić

Tiraž
110

Štampa
Blicdruk Sarajevo

Sarajevo, 2025. godine

SADRŽAJ

PREDGOVOR	9
AKADEMIJA NAUKA I UMJETNOSTI BOSNE I HERCEGOVINE	
ORGANIZACIJA ANUBiH-A	13
ORGANI UPRAVLJANJA ANUBiH-A	14
SKUPŠTINA	14
PREDSJEDNIŠTVO	14
IZVRŠNI ODBOR	14
ČLANSTVO ANUBiH-A	14
REDOVNI ČLANOVI (AKADEMICI)	15
DOPISNI ČLANOVI	16
DOMAĆI ČLANOVI	17
INOSTRANI ČLANOVI	17
AKTIVNOSTI AKADEMIJE NAUKA I UMJETNOSTI BOSNE I HERCEGOVINE	
AKTIVNOSTI ORGANA UPRAVLJANJA ANUBiH-A	21
SKUPŠTINA	22
PREDSJEDNIŠTVO	23
IZVRŠNI ODBOR	24
PREGLED AKTIVNOSTI U ANUBiH-U	24
PROJEKTI	24
NAUČNE MANIFESTACIJE	30
ČASOPISI ANUBiH-A	32
OSTALE AKTIVNOSTI	45
PRISTUPNA PREDAVANJA	45
JAVNA PREDAVANJA	45
PROMOCIJE	46
POKROVITELJSTVA	46
MEĐUNARODNA SARADNJA	46
AKTIVNOSTI RADNIH TIJELA PREDSJEDNIŠTVA ANUBiH-A	49
ODBOR ZA BIBLIOTeku I DOKUMENTACIJU	49
ODBOR ZA IZDAVAČKU DJELATNOST	51
ODBOR ZA NAUČNOISTRAŽIVAČKI I ISTRAŽIVAČKORAZVOJNI RAD	54

ODBOR ZA VALORIZACIJU KVALITETA NAUČNOISTRAŽIVAČKOG RADA	56
ODBOR ZA MEĐUNARODNU SARADNJU	57
KOMISIJA ZA NAUČNE I TEHNOLOŠKE OSNOVE RAZVOJA NAUKE, TEHNOLOGIJE I DRUŠTVA	57
KOMISIJA ZA IZMJENE I DOPUNE LISTE RELEVANTNIH NAUČNIH BAZA PODATAKA ..	58
AKTIVNOSTI ZASEBNIH ORGANIZACIONIH JEDINICA ANUBiH-A	59
ARHIV ANUBiH-A	59
BIBLIOTEKA ANUBiH-A	61
SEKRETARIJAT ANUBiH-A	64
AKTIVNOSTI ODJELJENJA ANUBiH-A	66
ODJELJENJE DRUŠTVENIH NAUKA	66
CENTAR ZA ISTRAŽIVANJE RAZVOJA LOKALNE I REGIONALNE SAMOUPRAVE	69
CENTAR ZA SISTEMSKA ISTRAŽIVANJA	70
ODBOR ZA EKONOMSKE NAUKE	70
ODBOR ZA PRAVNE NAUKE	71
ODBOR ZA PEDAGOŠKE NAUKE	76
ODBOR ZA POLITIČKE NAUKE	77
ODBOR ZA SOCIOLOŠKE NAUKE	78
ODJELJENJE HUMANISTIČKIH NAUKA	79
CENTAR ZA BALKANOLOŠKA ISPITIVANJA	81
CENTAR ZA LEKSIKOLOGIJU I LEKSIKOGRAFIJU	82
CENTAR ZA FILOZOFSKA ISTRAŽIVANJA	82
ODBOR ZA ISTORIJSKE NAUKE	83
ODBOR ZA FILOZOFIJU	85
ODJELJENJE MEDICINSKIH NAUKA	86
CENTAR ZA KONTROLU BOLESTI I GEOZDRAVSTVENE STUDIJE	89
CENTAR ZA KOORDINACIJU MEDICINSKIH ISTRAŽIVANJA	92
ODBOR ZA EDUKACIJU I SCIENTIMETRIJU U BIOMEDICINSKIM (NAUČNIM) ISTRAŽIVANJIMA	93
ODBOR ZA GERONTOLOGIJU I GERIJATRIJU	94
ODBOR ZA KARDIOVASKULARNU PATOLOGIJU	94
ODBOR ZA MALIGNA OBOLJENJA	97
ODJELJENJE PRIRODNIH I MATEMATIČKIH NAUKA	99
CENTAR ZA ISTRAŽIVANJE I ODRŽIVI RAZVOJ KRŠA	102
CENTAR ZA DEMOGRAFSKU GENETIKU	104

ODBOR ZA PRIRODNE RESURSE.....	104
KOMISIJA ZA ŠUMARSTVO	105
KOMISIJA ZA GENETIČKO INŽENJERSTVO I BIOTEHNOLOGIJU	105
KOMISIJA ZA POLJOPRIVREDU I RURALNI RAZVOJ.....	106
ODJELJENJE TEHNIČKIH NAUKA	108
ODBOR ZA MEHATRONIKU.....	111
ODBOR ZA ENERGIJU, ENERGETIKU I OKOLIŠ.....	111
ODJELJENJE UMJETNOSTI	113
AKTIVNOSTI ČLANOVA ANUBiH-A	
ODJELJENJE DRUŠTVENIH NAUKA	115
ODJELJENJE HUMANISTIČKIH NAUKA	140
ODJELJENJE MEDICINSKIH NAUKA	159
ODJELJENJE PRIRODNIH I MATEMATIČKIH NAUKA	179
ODJELJENJE TEHNIČKIH NAUKA	203
ODJELJENJE UMJETNOSTI	226
FINANSIJE	
FINANSIJSKI IZVJEŠTAJ ZA 2024. GODINU	237
PRIJEDLOG FINANSIJSKOG PLANA ZA 2025. GODINU	238
ZAHVALNICE	239
IN MEMORIAM	
AKADEMIK DŽEVAD JUZBAŠIĆ	247
AKADEMIK SLAVO KUKIĆ	251
AKADEMIK ENVER MANDŽIĆ	259
AKADEMIK ABDULAH SIDRAN	261
INDEKS IMENA I PREZIMENA RADNOG SASTAVA ANUBiH-A	265

PREDGOVOR

U 2024. godini Akademija nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine (ANUBiH) radila je na ostvarivanju svojih temeljnih ciljeva, potvrđujući svoju ulogu najvišeg naučnog i umjetničkog autoriteta u Bosni i Hercegovini. Djelovanje Akademije bilo je obilježeno intelektualnom dosljednošću, posvećenošću nauci i istraživanju, njegovanju kulturne i naučne baštine, i otvorenosti prema savremenim izazovima s kojima se suočava bosanskohercegovačko društvo.

Tokom 2024. godine Akademija je ostvarivala svoju misiju kroz realizaciju brojnih interdisciplinarnih projekata u kojima je učestvovala samostalno ili u saradnji s relevantnim domaćim i međunarodnim institucijama.

Značajni naponi uloženi su i u unapređenje digitalne infrastrukture. *Web platforma Baština ANUBiH-a* dodatno je razvijena s ciljem bolje prezentacije izdanja i rezultata istraživačkog rada. Time je Akademija dodatno osnažila svoju ulogu kao otvorene naučne i umjetničke institucije, dostupne široj zajednici.

Posebna pažnja posvećena je saradnji s akademskim i naučnim ustanovama u zemlji i inostranstvu. Tokom godine organizirani su brojni naučni skupovi, međunarodne konferencije i tematski okrugli stolovi koji su otvorili prostor za dijalog i razmjenu znanja, pri čemu je Akademija djelovala kao važno središte povezivanja domaćih i stranih istraživača.

Sve aktivnosti provedene tokom 2024. godine svjedoče o kontinuiranom zalaganju ANUBiH-a za naučni i kulturni razvoj, kao i o spremnosti da sačuva temeljne vrijednosti, bude inicijator dijaloga i pokretač ideja u službi općeg dobra.

Tokom 2024. godine ostali smo bez istaknutih članova: akademika Abdulaha Sidrana (23. marta 2024), akademika Dževada Juzbašića (27. juna 2024), akademika Envera Mandžića (3. septembra 2024) i akademika Slave Kukića (7. septembra 2024), kao i domaćeg člana Ivana Markešića (6. marta 2024). Njihovo izuzetno stvaralaštvo, posvećenost nauci i umjetnosti ostavit će neizbrisiv trag u bosanskohercegovačkom društvu.

Za Izvršni odbor
akademik Muris Čičić
predsjednik ANUBiH-a

AKADEMIJA NAUKA I UMJETNOSTI
BOSNE I HERCEGOVINE

Akademija nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine (ANUBiH) je najviša naučna i umjetnička institucija na prostoru države Bosne i Hercegovine. Nastala je iz Naučnog društva koje je utemeljeno 1951. godine odlukom Skupštine Republike Bosne i Hercegovine o osnivanju Naučnog društva, a Zakonom o ANUBiH-u donesenim 1966. godine od strane Skupštine Bosne i Hercegovine ustanovljena je kao ANUBiH.

ORGANIZACIJA ANUBiH-A

Prema odredbama važećeg Zakona i Statuta ANUBiH-a te uz uvažavanje većine rješenja u Frascati klasifikaciji iz 2007. godine, važećoj u BiH (uputstvo Ministarstva civilnih poslova broj 10-33-16-1293/12), ANUBiH je organizovan u šest odjeljenja: Odjeljenje društvenih nauka, Odjeljenje humanističkih nauka, Odjeljenje medicinskih nauka, Odjeljenje prirodnih i matematičkih nauka, Odjeljenje tehničkih nauka i Odjeljenje umjetnosti. Odjeljenjem rukovodi sekretar kojeg biraju članovi odjeljenja, a njegov izbor potvrđuje Skupština ANUBiH-a. Radom odjeljenja koordinira Skupština, odnosno Predsjedništvo ANUBiH-a.

Odjeljenja su ovlaštena da formiraju radna tijela (odbore i komisije) koja iniciraju, proučavaju i evaluiraju različite aspekte naučnih i umjetničkih aktivnosti. U 2024. godini u okviru Odjeljenja društvenih nauka djelovala su sljedeća radna tijela: Odbor za sociološke nauke, Odbor za pravne nauke, Odbor za ekonomske nauke, Odbor za pedagoške nauke i Odbor za političke nauke; u okviru Odjeljenja humanističkih nauka: Odbor za istorijske nauke; u okviru Odjeljenja medicinskih nauka: Odbor za psihijatrijska i neurološka istraživanja, Odbor za kardiovaskularnu patologiju, Odbor za maligna oboljenja, Odbor za oralno zdravlje, Centar za koordinaciju medicinskih istraživanja te Odbor za izučavanje antimikrobne rezistencije; u okviru Odjeljenja prirodnih i matematičkih nauka: Odbor za prirodne resurse, Komisija za šumarstvo i Komisija za poljoprivredu i ruralni razvoj te u okviru Odjeljenja tehničkih nauka: Odbor za mehatroniku i Odbor za energiju, energetiku i okoliš. U sastav radnih tijela, pored članova ANUBiH-a, ulaze i druge istaknute ličnosti iz odgovarajućih oblasti. Radnim tijelima rukovode članovi ANUBiH-a.

U okviru ANUBiH-a, odnosno njenih odjeljenja, kao posebne organizacijske jedinice djeluju: Centar za balkanološka ispitivanja, Centar za filozofska istraživanja, Centar za leksikologiju i leksikografiju, Centar za koordinaciju medicinskih istraživanja, Centar za kontrolu bolesti i geozdravstvene studije, Centar za istraživanja i održivi razvoj krša, Centar za sistemska istraživanja, Centar za istraživanje razvoja lokalne i regionalne samouprave i Centar za demografsku genetiku. Također, u okviru ANUBiH-a djeluju radna tijela Predsjedništva: Odbor za biblioteku i dokumentaciju, Odbor za izdavačku djelatnost, Odbor za međunarodnu saradnju, Odbor za naučnoistraživački i istraživačkorazvojni rad, Komisija za naučno-tehnološke osnove rekonstrukcije i razvoja Bosne i Hercegovine, Komisija za naučne i tehnološke osnove razvoja nauke, tehnologije i društva, Komisija za izmjene i dopune liste relevantnih naučnih baza podataka i zasebne organizacione jedinice: Arhiv, Biblioteka i Sekretarijat.

ORGANI UPRAVLJANJA ANUBiH-A

Prema Statutu, organi upravljanja ANUBiH-a su: Skupština, Predsjedništvo i Izvršni odbor. Skupština, Predsjedništvo i Izvršni odbor su obavljali u toku 2024. godine redovne funkcije i zadatke, u skladu s nadležnostima i djelokrugom rada predviđenim Statutom i drugim aktima ANUBiH-a.

Skupština

Skupština je najviši organ upravljanja ANUBiH-a. Može biti redovna, izborna i vanredna. Redovnu skupštinu ANUBiH-a sačinjavaju redovni i dopisni članovi te počasni članovi – državljani Bosne i Hercegovine. Izbornu skupštinu čine redovni i dopisni članovi ANUBiH-a. Vanredna skupština saziva se po potrebi. Za punovažan rad Skupštine potrebno je prisustvo najmanje dvije trećine redovnih i dopisnih članova Akademije.

Predsjedništvo

Predsjedništvo sačinjava 16 članova: predsjednik, dva potpredsjednika, generalni sekretar te sekretari i po jedan predstavnik svakog od odjeljenja. Članove Predsjedništva bira Skupština tajnim glasanjem. Predsjedništvo ANUBiH-a može na prijedlog Izvršnog odbora formirati radna tijela s posebnim zadacima u pojedinim oblastima djelovanja ANUBiH-a.

Članovi Predsjedništva su: Muris Čičić – predsjednik, Lidija Lincender-Cvijetić i Mirko Pejanović – potpredsjednici, Asif Šabanović – generalni sekretar, Miodrag N. Simović (sekretar – Odjeljenje društvenih nauka), Mile Babić (sekretar – Odjeljenje humanističkih nauka), Muhidin Hamamdžić (sekretar – Odjeljenje medicinskih nauka), Dejan Milošević (sekretar – Odjeljenje prirodnih i matematičkih nauka), Enver Mandžić (sekretar – Odjeljenje tehničkih nauka) i Mile Stojić (sekretar – Odjeljenje umjetnosti) te predstavnici odjeljenja: Miloš Trifković (Odjeljenje društvenih nauka), Marina Katnić-Bakaršić (Odjeljenje humanističkih nauka), Husref Tahirović (Odjeljenje medicinskih nauka), Mirjana Vuković (Odjeljenje prirodnih i matematičkih nauka), Branislava Peruničić (Odjeljenje tehničkih nauka) i Radivoje Mandić (Odjeljenje umjetnosti).

Izvršni odbor

Operativno/izvršno tijelo Predsjedništva je Izvršni odbor. Čine ga predsjednik, dva potpredsjednika i generalni sekretar ANUBiH-a. Izvršni odbor u navedenom mandatnom periodu čine: predsjednik Muris Čičić, potpredsjednici: Lidija Lincender-Cvijetić i Mirko Pejanović te generalni sekretar Asif Šabanović.

ČLANSTVO ANUBiH-A

Članovi ANUBiH-a biraju se među najistaknutijim stvaraocima u oblasti nauke i umjetnosti. Izbor vrši Skupština ANUBiH-a, prema odgovarajućim odredbama Zakona i Statuta, na osnovu prijedloga Statutom predviđenih predlagača: odjeljenja,

naučnih jedinica ANUBiH-a, dva člana ANUBiH-a te Zakonom predviđenih naučnih i umjetničkih ustanova u Bosni i Hercegovini (univerziteta, fakulteta, visokoškolskih ustanova, naučnoistraživačkih organizacija, umjetničkih akademija te odgovarajućih asocijacija stvaralaca iz oblasti književnosti i umjetnosti).

Radni sastav ANUBiH-a čine redovni članovi (akademici) i dopisni članovi. Osim statusa redovnih i dopisnih članova, u ANUBiH-u postoji i status članovi (domaći i inostrani) i počasni članovi. U status domaćeg člana ANUBiH-a mogu biti birani državljani Bosne i Hercegovine s prebivalištem van teritorije BiH, a u status inostranog člana strani državljani. Izborna Skupština ANUBiH-a bira redovne i dopisne članove tajnim glasanjem, a domaće i inostrane članove aklamacijom. Počasne članove bira Skupština ANUBiH-a na prijedlog Predsjedništva ANUBiH-a. Počasni članovi se biraju aklamacijom. Radni sastav ANUBiH-a na dan 31. 12. 2024. godine činilo je ukupno 48 članova – 26 redovnih i 22 dopisna.

Redovni članovi (akademici)

1. Vladimir Beus (šumarstvo)
2. Ivan Cvitković (sociologija religije, kultura religija)
3. Muris Čičić (marketing)
4. Esad Duraković (arapska književnost, orijentologija, stilistika)
5. Ejup Ganić (termo-fluidne nauke)
6. Muhidin Hamamdžić (veterinarska fiziologija)
7. Kemal Hanjalić (termoenergetika, tehnika okoliša, mašinska tehnika, mehanika fluida, termodinamika, transportni procesi)
8. Mirsada Hukić (mikrobiologija, virusologija, imunologija)
9. Veselko Koroman (književnost)
10. Lidija Lincender-Cvijetić (radiologija abdominalne dijagnostike)
11. Senka Mesihović-Dinarević (pedijatrijska kardiologija)
12. Dejan Milošević (teorijska fizika, atomska i molekularna fizika, optička fizika, laserska fizika)
13. Ljerka Ostojić (anatomija)
14. Adila Pašalić Kreso (obiteljska pedagogija, komparativna pedagogija, obrazovna politika, interkulturalni odgoj)
15. Zijo Pašić (sinteza kompleksnih elektroničkih struktura, sistemi sa promjenljivom strukturom i sistemi upravljanja i zaštite elektroenergetskih sistema)
16. Mirko Pejanović (politologija, sociologija)
17. Branislava Peruničić (teorija sistema sa promjenljivom strukturom, digitalna zaštita, teorija grafova)
18. Miodrag N. Simović (pravo)
19. Asif Šabanović (upravljanje, energetska elektronika, robotika i mehatronika)
20. Husref Tahirović (pedijatrijska endokrinologija, dijabetologija, toksikologija i nefrologija)
21. Miloš Trifković (poslovno-pravne i građansko-pravne nauke)

22. Mladen Trkovnik (organska sintetska hemija sa sintezama potencijalno novih lijekova)
23. Zlatko Ugljen (arhitektura)
24. Petar Perica Vidić (likovna umjetnost)
25. Mirjana Vuković (matematika, komutativna algebra, grupe, prsteni, moduli, Fourierova analiza teorije sumabilnosti i funkcionalna analiza)
26. Enver Zerem (interna medicina – gastroenterologija)

Dopisni članovi

1. Elvis Ahmetović (tehnološke nauke)
2. Mile Babić (filozofija)
3. Branko Bačanović (grafički dizajn)
4. Dalibor Ballian (šumarstvo)
5. Slobodan Blagojević (književnost)
6. Fikret Čaušević (ekonomija)
7. Hamid Čustović (pedologija)
8. Nerzuk Ćurak (politologija, geopolitika, mirovne studije)
9. Blagoje Govedarica (arheologija)
10. Rifat Hadžiselimović (genetika)
11. Rešid Hafizović (filozofija i sufizam, islamska dogmatika)
12. Hazim Hrvatović (geologija)
13. Emira Kahrović (hemija)
14. Husnija Kamberović (historija)
15. Isak Karabegović (mašinstvo)
16. Marina Katnić-Bakaršić (lingvistika)
17. Radivoje Mandić (arhitektura)
18. Asim Mujkić (filozofija)
19. Izet Smajević (mašinstvo)
20. Mile Stojić (pjesnik, esejist)
21. Semir Vranić (patologija)
22. Amir Vuk Zec (arhitektura)

Premинуli članovi iz reda redovnih i dopisnih članova u 2024. godini:

1. Dževad Juzbašić (istorija, Bosna i Hercegovina u Habzburškoj monarhiji)
2. Slavo Kukić (sociologija, politologija)
3. Enver Mandžić (inženjerska geologija i geomehanika u građevinarstvu i rudarstvu)
4. Abdulah Sidran (književnost)

Domaći članovi

1. Kenan Arnautović	13. Asim Kurjak
2. Ekrem Čaušević	14. Franjo Likar
3. Filip Čulo	15. Siniša Malešević
4. Adnan Čustović	16. Ivan Markešić
5. Dragan Damjanović	17. Alemka Markotić
6. Slobodan Dimitrijević	18. Marko Palekčić
7. Svjetlana Fajfer	19. Ivo Pranjković
8. Adnan Ibrahimbegović	20. Gordan Srkalović
9. Mehmed Kantardžić	21. Edin Šarčević
10. Munib Karavdić	22. Mirha Taljanović
11. Ahmed Kovačević	23. Safet Zec
12. Mustafa Kulenović	24. Sonja Šiljak-Yakovlev

Inostrani članovi

1. Mohamed Mufak Alarnaut	13. Gordan Karaman
2. Ferdo Bašić	14. Ivan Koprić
3. Gazanfer Bayram	15. Vera Kržišnik-Bukić
4. Wilhelm Becker	16. Svein Mønnesland
5. Branko Despot	17. Marko Mušić
6. Robert Donia	18. Boris A. Novak
7. Srećko Mato Džaja	19. Žarko Paić
8. Momir Đurović	20. Renzo Piano
9. Ivo Goldstein	21. Dražen Prelec
10. Svend Hansen	22. Ingo Schulze
11. Namik Hrle	23. Joseph Straus
12. Miro Jakovljević	

AKTIVNOSTI AKADEMIJE NAUKA I UMJETNOSTI
BOSNE I HERCEGOVINE

AKTIVNOSTI ORGANA UPRAVLJANJA ANUBiH-A

Prema Statutu, organi upravljanja ANUBiH-a su: Skupština, Predsjedništvo i Izvršni odbor. Skupština, Predsjedništvo i Izvršni odbor su u toku 2024. godine obavljali svoje redovne funkcije i zadatke, u skladu s nadležnostima i djelokrugom rada predviđenim Statutom i drugim aktima ANUBiH-a.

Tokom 2024. godine aktivnosti Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine su bile u znaku velikog broja skupova, promocija, javnih predavanja i pristupnih predavanja novih članova ANUBiH-a. Radilo se na jačanju uloge ANUBiH-a u društvu te stvaranju pozitivnog okruženja za djelovanje ANUBiH-a kao najviše naučne i umjetničke institucije, aktivnosti u interesu predstavljanja ANUBiH-a kako prema institucijama vlasti, tako i prema široj javnosti, kao i aktivnosti na međunarodnoj saradnji. Vidljiv je napredak na svim poljima, te se rezultati posebno vide u pokretanju velikog broja naučnoistraživačkih projekata. Akcenat je stavljen i na kontinuiranom povećanju sredstava i stabilnosti finansiranja ANUBiH-a.

Skupština, Predsjedništvo i Izvršni odbor ANUBiH-a su obavljali u toku 2024. godine redovne funkcije i zadatke, u skladu s nadležnostima i djelokrugom rada predviđenim Statutom i drugim aktima ANUBiH-a.

Jedan od najvećih svjetskih izdavača naučne literature ELSEVIER BV objavio je 16. septembra 2024. godine ažuriran popis 2% naučnika na svijetu s najvećim uticajem citiranosti u toku cjelokupne karijere i u toku 2023. godine. Popis je baziran na naučnoj analizi podataka dostupnih u Elsevierovoj citatnoj i bibliografskoj bazi SCOPUS.

Dostupna baza podataka sadrži standardizirane informacije o citiranosti, h-indeksu, hm-indeksu prilagođenom koautorstvu, citatima članaka na različitim pozicijama autora u analiziranom članku i skupnom pokazatelju uticaja citiranosti. Naučnici su klasificirani u 22 naučna područja i 174 naučne grane. Za sve naučnike koji su objavili najmanje 5 radova dati su i procenti specifični za naučno polje i naučnu granu. Odabir se zasniva na prvih 100.000 prema c-skoru (sa i bez samocitata) ili na procentnom rangom od 2% najcitiranijih.

Kao i prethodne godine na aktuelnom popisu naučnika koji su među 2% najboljih na svijetu po uticaju citiranosti, kako u karijeri tako i za 2023. godinu, nalazi se i 17 članova Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine:

Članovi radnog sastava (redovni članovi – akademici i dopisni članovi):

1. Akademik prof. dr. Kemal Hanjalić, Odjeljenje tehničkih nauka
2. Akademik prof. dr. Dejan Milošević, Odjeljenje prirodnih i matematičkih nauka
3. Akademik prof. dr. Asif Šabanović, Odjeljenje tehničkih nauka
4. Akademik prof. dr. Enver Zerem, Odjeljenje medicinskih nauka
5. Dopisni član ANUBiH-a prof. dr. Semir Vranić, Odjeljenje medicinskih nauka

Domaći članovi:

1. Prof. dr. Adnan Čustović, Imperial College Univ. London (UK)
2. Prof. dr. Dragan Damjanović, Ecole Polytechnique Fédérale de Lausanne (CH)
3. Prof. dr. Adnan Ibrahimbegović, Institut Universitaire de France/Université de Technologie de Compiègne (FR)
4. Prof. dr. Svjetlana Fajfer, Institut Jožef Štefan, Ljubljana (SLO)
5. Prof. dr. Mehmed Kantardžić, Univ. Louisville (USA)
6. Prof. dr. Asim Kurjak, Univ. Zagreb (CRO)
7. Prof. dr. Mihra Taljanović, University of New Mexico School of Medicine (USA)

Inostrani članovi:

1. Prof. dr. Wilhelm Becker, Max Born Institute (DE)
2. Prof. dr. Miro Jakovljević, University of Zagreb, School of Medicine (CRO)
3. Prof. dr. Dražen Prelec, MIT Sloan School of Management (USA)

Na popisu se također nalaze dva inostrana člana ANUBiH-a koji su, nažalost, preminuli:

1. Prof. dr. Boris Sket, University of Ljubljana (SLO) – preminuo 2023. godine
2. Prof. dr. Vadim Utkin, The Ohio State University (USA) – preminuo 2022. godine

Lista je dostupna na linku <https://elsevier.digitalcommonsdata.com/datasets/btchxk-tzyw/7>.

Tokom 2024. godine ANUBiH je, nažalost, izgubio svoje istaknute članove: akademika Abdulaha Sidrana (23. mart 2024. godine), akademika Dževada Juzbašića (27. juni 2024. godine), akademika Envera Mandžića (3. septembar 2024. godine) i akademika Slavu Kukića (7. septembar 2024. godine), kao i domaćeg člana Ivana Markešića (6. marta 2024. godine).

Skupština

Skupština ANUBiH-a je najviši organ upravljanja ANUBiH-a. Članom 67. Statuta ANUBiH-a definisani su osnovni zadaci Skupštine.

U 2024. godini u ANUBiH-u je održana jedna vanredna i jedna redovna sjednica Skupštine.

Vanredna Skupština

Vanredna sjednica Skupština ANUBiH-a održana je elektronskim putem u periodu 19–22. januara 2024. godine. Na vanrednoj Skupštini je usvojen prijedlog za kandidaturu akademkinje Branislave Peruničić za Šestoaprilsku nagradu Grada Sarajeva za 2024. godinu.

Redovna Skupština

Redovna Skupština ANUBiH-a održana je 12. juna 2024. godine. Usvojen je finansijski Izvještaj ANUBiH-a za 2023. godinu (godišnji obračun poslovanja), Finansijski plan i Budžet za ANUBiH za 2024. godinu. Razmatran je Izvještaj o radu organa i radnih tijela ANUBiH-a u 2023. godini.

Skupština Fonda solidarnosti

Skupština Fonda solidarnosti članova ANUBiH-a održana je 12. juna 2024. godine. Podnesen je Finansijski izvještaj Fonda solidarnosti za 2023. godinu. Donesena je Odluka o povećanju pristupnine i mjesečne članarine članova Fonda solidarnosti

Predsjedništvo

Predsjedništvo je izvršni organ Skupštine i u vremenu između zasjedanja Skupštine najviši je organ ANUBiH-a. Predsjedništvo ANUBiH-a se stara o izvršavanju zaključaka i odluka Skupštine ANUBiH-a i vrši naročito poslove definisane članom 77. Statuta ANUBiH-a. U 2024. godini su održane četiri sjednice Predsjedništva ANUBiH-a.

Prva sjednica

Predsjedništvo ANUBiH-a je na elektronskoj sjednici održanoj 18. januara 2024. godine podržalo kandidaturu akademkinje Branislave Peruničić za Šestoaprilsku nagradu Grada Sarajeva u 2024. godini, te razmatralo tekuća pitanja bitna za rad ANUBiH-a.

Druga sjednica

Na sjednici održanoj 28. marta 2024. godine usvojeni su Finansijski izvještaj za 2023. godinu i Budžet za 2024. godinu te Izvještaj o radu organa i radnih tijela ANUBiH-a u 2023. godini. Imenovana su radna tijela Predsjedništva ANUBiH-a za novi mandatni period, te izmjene u sastavima odbora i komisija u odjeljenjima ANUBiH-a.

Treća sjednica

Treća sjednica Predsjedništva održana je 30. maja 2024. godine. Na sjednici su razmatrana pitanja vezana za rad centara ANUBiH-a kao i pitanja oko formiranja novih radnih tijela Predsjedništva ANUBiH-a. Usvojen je i novi Pravilnik o radu radnika Sekretarijata ANUBiH-a.

Četvrta sjednica

Na četvrtoj sjednici Predsjedništva održanoj 27. novembra 2024. godine usvojeni su prijedlozi Planova rada odjeljenja, centara i organa ANUBiH-a za 2025. godinu, Plana rada Sekretarijata ANUBiH-a za 2025. godinu te Plana javnih nabavki ANUBiH-a za 2025. godinu. Također su usvojeni prijedlozi novih projekata kao i izmjene normativnih akata ANUBiH-a.

Izvršni odbor

Izvršni odbor je pomoćni organ Predsjedništva Akademije.

Izvršni odbor u skladu s članom 83. Statuta ANUBiH-a izvršava odluke i zaključke Predsjedništva i odluke Skupštine ANUBiH-a koje mu Predsjedništvo povjeri, obavlja tekuće poslove za koje ga Predsjedništvo ovlasti, odlučuje u okvirima ovlaštenja Predsjedništva, a na prijedlog odjeljenja, o putovanjima u zemlji i inostranstvu, stara se o pravilnom utrošku finansijskih sredstava, kao i o korištenju imovine ANUBiH-a, prati rad odbora, komisija i drugih naučnih jedinica i službi ANUBiH-a i o tome izvještava Predsjedništvo te vrši i druge poslove utvrđene Statutom i drugim općim aktima ANUBiH-a.

U periodu od 1. januara do 31. decembra 2024. godine održano je 19. sjednica Izvršnog odbora. Sjednice je zakazivao predsjednik ANUBiH-a u skladu s ukazanim potrebama.

Nastavljene su aktivnosti na uspostavljanju saradnje kako s institucijama Bosne i Hercegovine tako i s međunarodnim institucijama te naučnim i visokoobrazovnim ustanovama u zemlji i inostranstvu s kojima ranije nije uspostavljena saradnja.

Doneseni su zaključci i odluke u vezi s prijedlozima i molbama upućenim od strane odjeljenja, centara i odbora te je Izvršni odbor radio na rješavanju i drugih tekućih pitanja ANUBiH-a i Sekretarijata ANUBiH-a.

Izvršni odbor nastavio je aktivnosti na obezbjeđivanju stabilnog finansiranja rada ANUBiH-a. Realizovan je veliki broj posjeta općinama, gradovima i kantonima u Bosni i Hercegovini koji su izrazili spremnost da pomognu sufinansiranju rada ANUBiH-a.

Bliže informacije o radu Izvršnog odbora članova ANUBiH-a dostupne su putem publikacije *Interne informacije* koja sadrži zapisnike sa sjednica Izvršnog odbora, Predsjedništva i Skupštine.

PREGLED AKTIVNOSTI U ANUBiH-U

Radilo se na jačanju uloge ANUBiH-a u društvu i stvaranju pozitivnog okruženja za njegovo djelovanje. Posebno su vidljivi rezultati u pokretanju velikog broja naučno-istraživačkih projekata.

Najznačajnije aktivnosti ostvarene tokom 2024. godine su:

Projekti

ANUBiH sve svoje aktivnosti organizuje i vodi kao projekte. Zbog predmeta i načina izvršavanja, projektne aktivnosti su podijeljene u tri osnovne grupe: naučnoistraživačke, istraživačke i umjetničko-istraživačke projekte. U prvoj grupi primijenjene su tehnike neposrednog primarnog istraživanja, u drugoj su obuhvaćene naučne manifestacije i publikacije koje se oslanjaju na primarna ili sekundarna istraživanja članova ANUBiH-a i drugih učesnika, dok su infrastrukturni projekti posvećeni unapređenju infrastrukture ANUBiH-a i održavanju njegovih sredstava.

- *Projekti koji se realiziraju sredstvima resornih ministarstava (dobivenim putem konkursa za naučnoistraživačke projekte ili putem posebne odluke) i donacija kao i projekti u okviru kojih se istraživanje obavlja i ujedno traže sredstva za njihovu realizaciju*

1. Epidemiološki lokacijsko-obavještajni sistem (ELIS): ekspertni sistem za praćenje i sprečavanje širenja epidemije COVID-19 – Projekat ANUBiH 2020. –

Voditeljica projekta: akademkinja Mirsada Hukić

Projekt je aktivan i nakon okončanja pandemije COVID-19 i stavljen je u funkciju predikcije i prevencije izbijanja zaraznih i nezaraznih bolesti.

Projekt je nastao kao odgovor na pandemiju COVID-19. Rezultati proistekli iz ovog projekta su doprinijeli boljem razumijevanju dinamike pandemije, prostornom i vremenskom praćenju broja oboljelih, analizi poduzetih protuepidemijskih mjera, kratkoročnoj predikciji širenja bolesti, itd. Formirana je velika baza podataka vezanih za populaciju, geografiju, infrastrukturu, zdravstvene kapacitete i druge važne elemente vezane za javno zdravstvo. Ova baza se stalno nadograđuje i dodaju joj se drugi elementi vezani za kritičnu infrastrukturu i mogućnost brzog reagovanja u cilju sprječavanja epidemija i pandemija u uslovima prirodnih katastrofa.

2. Projekat proširenja ekspertnog sistema za praćenje i sprečavanje širenja epidemije – Epidemiološki lokacijsko-obavještajni sistem

Voditeljica projekta: akademkinja Mirsada Hukić

Projekat je odobren za sufinansiranje od Federalnog ministarstva obrazovanja i nauke po prijavi na Konkurs za finansiranje/sufinansiranje naučno-istraživačkih i istraživačko-razvojnih projekata u Federaciji Bosne i Hercegovine u 2023. godini, na osnovu Ugovora broj 05-35-2429-1/23 od 6. 10. 2023. godine.

U toku 2024. godine kroz Projekat su realizovane sljedeće aktivnosti:

- I. identifikacija i analiza metoda za prikupljanje, unos i prikaz okolinskih (seizmoloških) podataka;
- II. strukturiranje i konceptualno modeliranje podataka u ELIS-u;
- III. migracija podataka u istraživačku bazu i geovizuelizacija u ELIS-u;
- IV. razvoj konceptualnog modela za predikciju pojave epidemije u ELIS-u;
- V. izveštavanje, dokumentovanje i publikovanje.

U okviru Projekta realizovani su sljedeći rezultati: razvijena je metoda za unos i geovizualizaciju okolinskih (seizmoloških) podataka; prikupljeni su, strukturirani, migrirani i vizualizirani podaci u ELIS-u; razvijen je konceptualni model za predikciju pojave epidemije u uslovima prirodne katastrofe; objavljene su i podijeljene informacije i rezultati istraživanja za naučnu zajednicu i širu javnost.

Finalni rezultati projekta prezentirani su od 21. do 23. maja 2024. godine na konferenciji The NATO Science for Peace and Security Programme – Advanced Research Workshop – Countering Hybrid Threats Against Critical Infrastructures, održanoj u Braşovu, u Rumuniji. Prezentirani su kroz rad pod naslovom „Forecasting and mitigating epidemic spread during natural disasters triggered by seismic events“, koji će biti objavljen početkom 2025. godine.

Završni izvještaj je dostavljen Federalnom ministarstvu obrazovanja i nauke.

3. *Značaj screeninga prekomjerne tjelesne mase/pretilosti kod predškolske djece u prevenciji prijevremenog kardiometaboličkog rizika*

Voditeljica projekta: akademkinja Senka Mesihović-Dinarević

U toku 2024. godine nastavljene su završne aktivnosti na projektu „Značaj skrininga prekomjerne tjelesne mase/pretilosti kod predškolske djece u prevenciji prijevremenog kardiometaboličkog rizika“.

Iz ovog projekta će proizaći doktorska disertacija.

4. *Uticaj ishrane na oralno i opšte zdravlje djece i adolescenata*

Voditeljica projekta: akademkinja Senka Mesihović-Dinarević

U toku 2024. godine nastavljene su završne aktivnosti na projektu „Uticaj ishrane na oralno i opšte zdravlje djece i adolescenata“.

Iz ovog istraživanja će proizaći doktorska disertacija.

5. *Istraživanje, razvoja i primjena modela industrije 4.0 i jačanje cyber-fizičkog okruženja za mala i srednja preduzeća Kantona Sarajevo*

Voditelj projekta: dopisni član Isak Karabegović

S obzirom na koncept projekta i istraživanja radi se o jedinstvenom projektu kakav se ranije nije provodio u Kantonu Sarajevo, niti u Federaciji BiH i Bosni i Hercegovini. Osim istraživačko-naučnih dimenzija, Projekat podrazumijeva istovremeno i edukaciju većeg broja privrednika i menadžera te povezivanje malih i srednjih preduzeća u funkciji saradnje na implementiranju Industrije 4.0. istraživački tim je u toku 2024. godine nastavio raditi na projektnim aktivnostima; identificiranja ključnih faktora za podizanje efikasnosti malih i srednjih preduzeća primjenom tehnologija Industrije 4.0 i cyber-fizičkih sistema; izvršena priprema anketnog upitnika i stručnih i naučnih tekstova, urađen istraživački i anketni dizajn, osmišljena i planirana konferencija s učešćem naučnika iz regiona i zemlje te započete aktivnosti na izradi rada kojim bi se rezultati istraživanja prezentirali u inostranstvu, kao i u domaćoj javnosti.

Osnovni cilj ovog projekta je doprinos razvoju malih i srednjih preduzeća (MSP) kroz: podršku jačanja digitalne infrastrukture; uvođenje inovativnih poslovnih modela, i inovativnih i novih tehnologija i tehnika; unapređivanje i jačanje cyber-fizičkog okruženja i diseminaciju znanja o cyber fizičkim sistemima sa svrhom povećanje efikasnosti, efektivnosti i konkurentnosti ovih preduzeća na globalnom tržištu te jačanja održivosti i inovativnosti lanaca snabdijevanja u KS, FBiH i BiH.

Projekat je završen i izvještaj dostavljen Ministarstvu za nauku, visoko obrazovanje i mlade Kantona Sarajevo.

Projekat je sufinansiralo Ministarstvo za nauku, visoko obrazovanje i mlade Kantona Sarajevo.

6. *Lokalni ekonomski razvoj u općinama Kantona Sarajevo: prilike i izazovi nove postkrizne normalnosti*

Voditelj projekta: prof. dr. Ante Domazet, član Centra za istraživanje lokalne i regionalne samouprave ANUBiH-a

Istraživački tim: prof. dr. Anto Domazet, rukovodilac, prof. dr. Muamer Halilbašić, istraživač, prof. dr. Denis Berberović, istraživač, mr. Marijana Galić, analitičar i Ajna Dužić, asistentica na projektu.

U toku 2024. godine intenzivirano se radilo na pripremi publikacije koja je rezultat istraživanja. Knjiga je objavljena u oktobru 2024. godine.

7. *Historija Jevreja Bosne i Hercegovine*

Voditelj projekta: dopisni član Husnija Kamberović

Prva faza realizacije projekta trajala je i završila u toku 2024. godine.

U projektu je učestvovalo deset članova istraživačkog tima, jedan student II ciklusa kao pomoćno osoblje, te 4 osobe zadužene za administrativne poslove.

Tokom realizacije projekta obavljena su istraživanja u arhivskim i bibliotečkim fondovima u Sarajevu, Tuzli, Beogradu, Zagrebu, Zadru, Splitu i Dubrovniku.

U Sarajevu su obavljena istraživanja u Arhivu Bosne i Hercegovine i Historijskog muzeju. Pregledani su dijelovi fonda Zemaljske komisije za utvrđivanje zločina okupatora i njihovih pomagača, te fond Ustaške nadzorne službe.

U Tuzli su pregledani fondovi Državne realne gimnazije Tuzla, Industrijske škole Tuzla i Trgovačke škole Tuzla, koji sadrže informacije o Jevrejima.

U Beogradu su pregledani fondovi o Jevrejima između dva svjetska rata, prije svega u Jevrejskom muzeju, te u Arhivu Jugoslavija o stradanjima Jevreja tokom Drugog svjetskog rata. Također je pregledana periodika u Univerzitetskoj biblioteci.

U Hrvatskom državnom arhivu u Zagrebu pregledan je dio građe iz fonda Ponovo, koji sadrži dokumente o opljačkanoj jevrejskom imovini, te fond Savez jevrejskih opština.

U Zadru su obavljena istraživanja u bibliotekama, te arhivski materijal koji svjedoči o odnosima Jevreja iz Dalmacije sa Jevrejima u Bosni i Hercegovini.

U Splitu su pregledani fondovi Židovska općina Split 1861–1943; Splitska općina i Jugoslovenski zbjezi u Italiji, te arhivska zbirka u Muzeju grada Splita.

U Dubrovniku su obavljena istraživanja u fondovima Isprave i akti – Diplomata et acta; Kadijski spisi; Stari foto albumi i razglednice, Osobni fond Ante Šarića i Velika župa Dubrava (1941-1945), koja je teritorijalno obuhvatala kotarske oblasti Bileća, Čapljina, Dubrovnik, Gacko, Ljubinje, Stolac, Trebinje te grad Dubrovnik. Također je pregledana i arhivska zbirka iz Muzeja Jevreja.

Prikupljeni materijali pomogli su da se priredi izložba o Jevrejima Bosne i Hercegovine, koja je bila postavljena u Akademiji nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine.

Svi učesnici su nakon istraživanja počeli pisati draft verzije radova, a jedan dio radova je završen. Tako je već u prvoj godini projekt rezultirao objavljivanjem jedne knjige, jednog naučnog članka i jednog stručnog rada (prikaz). Sve to će biti osnova za sintezu Historije Jevreja u Bosni i Hercegovini u narednim fazama realizacije projekta.

Projekat su finansirali: Federalno ministarstvo kulture i sporta, Ministarstvo za nauku, visoko obrazovanje i mlade Kantona Sarajevo, Ministarstvo kulture i sporta Kantona Sarajevo i Grad Sarajevo.

8. *Život i djelo akademika Milivoja Sarvana*

Voditelj projekta: akademik Husref Tahirović

Milivoje Sarvan bio je jedan od pionira socijalne pedijatrije u Kraljevni Jugoslaviji i jedan od najznačajnijih pedijatara, naučnika i organizatora zdravstvene službe u BiH u drugoj polovini 20. vijeka. Iako je u Srbiji radio 23 godine i bio asistent i docent na Medicinskom fakultetu u Beogradu, njegovo ime se gotovo i ne spominje u savremenoj srpskoj medicinskoj historiografiji. Uspomena na Sarvana je daleko bolje sačuvana među pedijatrima ranijih generacija u BiH, ali su njegovi doprinosi razvoju pedijatrije gotovo nepoznati mlađim generacijama ljekara i sadašnjoj široj javnosti.

Istraživački tim u 2024. godini na čelu s voditeljem projekta akademikom Husrefom Tahirovićem nastavio je raditi na prikupljanju i analizi arhivske građe i literature o djelatnosti i doprinosima Milivoja Sarvana kako bi se ocijenio značaj njegovog djelovanja na polju preventivne, socijalne i kurativne pedijatrije, njegovog pedagoškog rada i stvaranja novog medicinskog kadra, kao i rad u oblasti zdravstvenog prosvjećivanja stanovništva.

– *Projekti koji se realiziraju sa drugim institucijama*

9. *Biosigurnost u osnovnim i srednjim školama BiH*

Voditeljica projekta ispred ANUBiH-a: akademikinja Mirsada Hukić

Izbijanjem pandemije COVID-19 uočena je važnost podizanja svijesti učenika, učitelja, nastavnika i drugih o biološkim prijetnjama, kao i dodatne edukacije o ličnoj i zajedničkoj zaštiti. Promocija vrijednosti očuvanja ljudskog zdravlja i prevencije zaraznih bolesti bila je glavni poticaj za pokretanje projekta s ciljem uvođenja sadržaja o biosigurnosti i biozaštiti u osnovne i srednje škole u Bosni i Hercegovini. Realizacija pilot projekta „Biosigurnost u osnovnim i srednjim školama“ započela je u drugom polugodištu školske 2023/24. godine u školama koje su dale saglasnost za učešće u Kantonu Sarajevo, Tuzlanskom i Hercegovačko-neretvanskom kantonu. Projekat je obuhvatio edukaciju nosilaca (edukatora) koji su proveli obuku profesora i nastavnika. Obučeni treneri će kroz vannastavne aktivnosti dalje raditi s učenicima. Pomoć nastavnom osoblju u izvođenju laboratorijskih eksperimenata pružili su volonteri, zdravstveni profesionalci i studenti biomedicinskih nauka. Tokom 2024. godine održane su radionice za učenike na Internacionalnom Burch univerzitetu, u NALAZ-u (Tuzla i Sarajevo) te predavanja u Gimnaziji i Građevinskoj školi u Tuzli. U završnoj fazi su organizirane prezentacije učeničkih radova na završnoj Smotri mladih održanoj u Sarajevu 12–13. 6. 2024. Tom prilikom je promovisana knjiga „Biosigurnost i biozaštita u osnovnim i srednjim školama“, te 12. juna 2024. godine organizovan Forum „Biosigurnost – stalni izazov“ u Bošnjačkom institutu u Sarajevu.

Projekat koji se realizira na nivou ANUBiH-a

10. Digitalizacija baštine ANUBiH

Voditelj projekta: akademik Asif Šabanović

Članovi tima projekta: Minela Đelmo (operativna voditeljica projekta), Amra Avdagić, Sabina Vejzagić, Eldin Hodžić, Nerma Tanović, Tanja Bašagić i Alen Borić.

Cilj i svrha digitalizacije baštine ANUBiH-a su određeni namjerom da se pomoću digitalnih kopija poboljša dostupnost građi, zaštite originali, pruže nove usluge, te upotpuni fond u posjedu ANUBiH-a. Digitalizirano i adekvatno predstavljena građa treba da doprinese očuvanju i dostupnosti rezultata djelovanja ANUBiH-a prikazanih u građi koju posjeduju Biblioteka i Arhiv ANUBiH-a, čime bi se omogućila dostupnost najširem krugu zainteresiranih u mjeri koja ne narušava pravila zaštite intelektualne svojine i privatnosti.

U toku 2024. godine intenzivno je rađeno na skeniranju i obradi digitalizirane građe. Pored članova/ica tima projekta, na poslovima skeniranja i obrade angažirane su studentice. Digitalizirane publikacije uploaduju se na portal, te im se dodjeljuju metapodaci kako bi bili lakše pretraživi i prepoznati. Prije toga verzija za korištenje obilježila se vodenim žigom ANUBiH-a. Članovi/ice tima projekta davali su informacije korisnicima portala o načinu korištenja i preuzimanja elektronskih verzija publikacija. Portal Baština ANUBiH-a koristi DSpace prilagođen potrebama repozitorija. Korištena verzija platforme je 7, a planiran je i proces upgradea na verziju 8. S njom će biti poboljšan izgled i riješit će se neki bugovi koji se javljaju u prethodnoj verziji softvera. Dio projekta je i rad na bibliografijama članova/ica ANUBiH-a.

Prezentacija prvih rezultata održana je na redovnoj Skupštini ANUBiH-a 12. 6. 2024. godine. Prisutnima je prikazano pretraživanje portala <https://bastina.anubih.ba>, postupak registracije korisnika i ostale karakteristike portala.

Na poziv predstavnika Nacionalne i univerzitetske biblioteke „Sv. Kliment Ohridski“ Skoplje četiri člana tima projekta „Digitalizacija baštine ANUBiH“ boravili su u Skoplju. Cilj studijskog boravka bio je posjetiti Centar za digitalizaciju ove biblioteke, steći uvid u procese i čuti i možda preuzeti neka rješenja i iskustva u radu na digitalizaciji, zaštititi digitalnih objekata i njihovog davanja na korištenje. Normativni akti koje smo dobili na uvid će biti polazna osnova za pripremu i usvajanje sličnih normativnih akata u Akademiji.

Umjetnički izdavačko-prevodilački projekti

11. EDICIJA – Međunarodna afirmacija književnosti Bosne i Hercegovine

Edicija – Međunarodna afirmacija književnosti Bosne i Hercegovine projekat je koji se kontinuirano provodi kroz cikluse u okviru kojih se predlažu istaknuti bh. pisci i pjesnici čija će se djela prevoditi na strane jezike. Voditelj projekta dopisni član Slobodan Blagojević.

U toku je V ciklus projekta:

1. Mediha Šehidić, *Kapija* – prevod na njemački jezik
2. A. B. Šimić, *Odabrane pjesme* – prevod na engleski jezik
3. Hamdija Demirović, *Odabrane pjesme* – prevod na engleski jezik
4. Darko Cvijetić, *Schindlerov lift* – prevod na engleski jezik
5. Mile Stojić, *Odabrane pjesme* – prevod na engleski
6. Stevan Tontić, *Odabrane pjesme* – prevod na engleski jezik

U toku 2024. godine završeni su prijevodi i objavljene knjige:

1. Medihe Šehidić, *Kapija* – prevod na njemački jezik
2. Hamdije Demirovića, *Odabrane pjesme* – prevod na engleski jezik

Ovaj projekat u 2024. godini je sufinansirala Općina Konjic.

Naučne manifestacije

- U okviru Odjeljenja prirodnih i matematičkih nauka, akademkinja Mirjana Vuković je organizovala konferenciju povodom Međunarodnog dana matematike, 14. mart 2024. godine;
- Odbor za prirodne resurse Odjeljenja prirodnih i matematičkih obilježavanje Svjetskog dana šuma, simpozij: „Zaštita šuma – stabilnost šumskih ekosistema“, 21. mart 2024. godine;
- Centar za filozofska istraživanja Odjeljenja humanističkih nauka, naučni skup povodom 300. godišnjice rođenja velikog filozofa Immanuela Kanta, 22. i 23. april 2024. godine;
- Odjeljenje humanističkih nauka, međunarodna naučna konferencija „Znanje kao univerzalna vrijednost – etički i moralni aspekti“, 8. maj 2024. godine;
- Komisija za poljoprivredu i ruralni razvoj Odjeljenja prirodnih i matematičkih nauka, okrugli sto „Problem depopulacije ruralnih prostora u Bosni i Hercegovini – izazovi i perspektive“ 23. maj 2024. godine;
- Centar za kontrolu bolesti i geozdravstvene studije Odjeljenja medicinskih nauka, Forum „Biosigurnost stalni izazov“ te Međunarodna smotra mladih, 12. i 13. juni 2024. godine;
- Komisija za poljoprivredu i ruralni razvoj Odjeljenja prirodnih i matematičkih nauka, okrugli sto „Izazovi sektora poljoprivrede i problemi ruralnog razvoja u procesima EU integracija Bosne i Hercegovine“, 27. juni 2024. godine;
- Odbora za maligna oboljenja Odjeljenja medicinskih nauka multidisciplinarni skup s međunarodnim učešćem „Novosti u dijagnostici i liječenju karcinoma prostate“, 27. septembar 2024. godine;
- Odbor za kardiovaskularnu patologiju Odjeljenja medicinskih nauka, tradicionalno obilježavanje Svjetskog dana srca XVI međunarodni simpozij / javna predavanja: „Digitalna medicina“, 26. septembar 2024. godine;
- Odjeljenje tehničkih nauka, konferencije „Umjetna inteligencija u Industriji 4.0: Budućnost koja se ostvaruje“, 3-4. oktobar 2024. godine;
- Odjeljenje tehničkih nauka, Trećih susret mladih istraživača Bosne i Hercegovine iz oblasti prirodnih, tehničkih, matematičkih i medicinskih nauka i inženjeringa (STEMM), 25. i 26. oktobar 2024. godine;

- Odjeljenje tehničkih nauka i Odjeljenje prirodnih i matematičkih nauka regionalno naučno-stručnom savjetovanje „Geotermalna energija u energetskej tranziciji Bosne i Hercegovine”, 20. novembar 2024. godine;
- Odjeljenje društvenih nauka, simpozij pod nazivom „Demografske promjene u Bosni i Hercegovini od 2013. do 2024. godine”, 10. decembar 2024. godine.

Časopisi ANUBiH-a

Acta Medica Academica

Časopis Odjeljenja medicinskih nauka Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine

Glavni i odgovorni urednik:

akademik Husref Tahirović

Urednica za operativne poslove:

Nerma Tanović, dipl. angl.

Uređivački odbor:

Adnan Čustović, Velika Britanija; Ivan Damjanov, SAD; Farrokh Habibzadeh, Iran;
Gordan Srkalović, SAD; Semir Vranić, Katar.

Savjet Časopisa:

Muhidin Hamamdžić, BiH; Mirsada Hukić, BiH; Lidija Lincender-Cvijetić, BiH;
Senka Mesihović-Dinarević, BiH; Ljerka Ostojić, BiH; Enver Zerem, BiH; Semir
Vranić, Katar.

U 2024. godini Redakcija je publikovala tri redovna broja (april, august i decembar) časopisa Acta Medica Academica (AMA).

U posmatranoj godini u Redakciju časopisa AMA upućeno je 130 radova od kojih je 78 registrovano i obrađeno prema standardiziranoj proceduri Redakcije, a 52 rada su odbijena bez registracije „desk rejection“. Od registrovanih radova njih 34 je odbijeno, što je gotovo jednak procenat kao i prethodne godine. Od toga broja 23 rada su odbijena nakon evaluacije ili nakon nejavljanja autora na prvu obavijest, a 11 nakon recenzentskog postupka. Pet radova je povučeno zbog nemogućnosti autora da plate troškove lektorisanja i troškove objave. Za neke od radova recenzentski postupak će se nastaviti u 2025. godini.

Sva tri redovna broja u 2024. godini su kasnila sa izlaženjem, a glavni razlog je bio nedovoljan broj pristiglih kvalitetnih originalnih i revijalnih radova. U tri redovna broja publikovano je 36 radova i svaki od njih je imao najmanje dvije recenzije. U skladu s procedurom publikovanja radova u časopisu AMA, svi radovi koji nisu sa engleskog govornog područja su lektorisani prije upućivanja na recenzije, a oni koji su odobreni za objavu su ponovo lektorisani. Lekturu je radila gđa Janet Tuškan, članica uređivačkog tima Časopisa i profesionalna lektorica engleskog jezika s iskustvom u lektorisanju članaka biomedicinskih časopisa. Troškove lektorisanja plaćali su autori direktno firmi „Sporredno zanimanje: Janet Ann Tuškan, translator and reviser of English“. Autori sa engleskog govornog područja su bili dužni dostaviti izjavu kojom garantuju kvalitet engleskog jezika u radu. Ukoliko su autori dostavili potvrdu o lektorisanju upućenog rada od neke agencije ili drugog lektora, isti su besplatno testirani po pitanju kvaliteta engleskog jezika od strane gđe Tuškan. Ukoliko je jezik ocijenjen kao kvalitetan autori su imali slobodu da finalnu lekturu završe kod svog lektora.

U prvom broju Časopisa objavljeno je ukupno 12 radova: četiri originalna rada, tri revijalna rada, jedan sistematski revijalni rad, jedan prikaz slučaja, jedan prikaz slučaja s pregledom literature, jedna kratka komunikacija i jedno pismo uredniku. Objavljeni radovi su bili iz Bangladeša, Grčke, Hrvatske, Indije, Indonezije, Italije, Kazahstana, Sjedinjenih Američkih Država, Švedske i Velike Britanije. U drugom broju objavljeno je 12 radova i to sedam originalnih, dva revijalna rada i tri prikaza slučaja. Objavljeni radovi su bili iz Bosne i Hercegovine, Francuske, Grčke, Hrvatske, Indonezije, Slovenije i Srbije. U trećem broju objavljeno je 12 radova od kojih su četiri originalna naučna rada, pet revijalnih radova, dva prikaza slučaja i jedan protokol. Autori objavljenih radova su bili iz Bosne i Hercegovine, Grčke, Hrvatske, Katara, Njemačke, Sjedinjenih Američkih Država, Slovenije i Velike Britanije. Dio objavljenih radova je bio po pozivu, a pozvani autori su bili najcitiraniji autori časopisa *Acta Medica Academica* u bazi Scopus.

Na naslovnoj stranici prvog objavljenog broja našla se fotografija sa scenom iz bolnice na kojoj dijete prima terapiju za leukemiju. Fotografiju je generirala vještačka inteligencije (program DALL·E image generation) prema objavljenom radu u broju autora Roganović et al., „Late Adverse Effects after Treatment for Childhood Acute Leukemia“. Na naslovnici drugog broja našla se fotografija biste akademika Milivoja Sarvana, djelo Predraga Frutule, koju prati istorijski članak o životu i radu Milivoja Sarvana, akademika ANUBiH. A na naslovnici trećeg objavljenog broja našla se fotografija gđice Mariia Shmatkova, Ukrajinske izbjeglice koja je utočište i dom našla u Splitu u Hrvatskoj, a o čijem životu i putovanju govori rad objavljen u ovom broju Shmatkova, et al., „Resilience in the Face of War: a Collaborative Autoethnography of a Ukrainian Refugee Student's Journey through Europe Striving to Find Oneself“.

U 2024. godini časopis *Acta Medica Academica* zadržao je indeksacije u indeksnim bazama MEDLINE/PubMed (najznačajnijoj i najvažnijoj svjetskoj indeksnoj bazi bibliografsko-apstraktnih biomedicinskih podataka), PubMed Central, SCOPUS, EMBASE, CAB Abstract/Global Health databases, EBSCO Publishing Base Academic Search Complete, CrossRef bazi, te u DOAJ (Directory of Open Access Journals) direktoriju za časopise s otvorenim pristupom. Analizom metričkih vrijednosti u indeksnoj bazi SCOPUS, časopis *Acta Medica Academica* za 2024. godinu ima CiteScore 2,0 i SCImago Journal Rank 0,35. U 2024. godini ponovo su stizale ponude za otkup izdavačkih prava na Časopis od kojih se naročito ističe ponuda Scifiniti Publishing (Abu Dhabi, UAE) u iznosu od 215.000 USD.

Husref Tahirović, glavni i odgovorni urednik i saradnica Nerma Tanović, koja je u 2024. godini imenovana za urednicu za operativne poslove, kao uži sastav Redakcije su u 2024. godini redovno održavali telefonske sastanke Redakcije, kao i sastanke uživo na kojim su redovno analizirali aktuelno stanje radova i plan sadržaja tekućih brojeva, o čemu su po potrebi na sjednicama informisali članove Odjeljenja medicinskih nauka, koji su ujedno članovi Savjeta Časopisa, kao i članove Uređivačkog odbora i Izdavačkog savjeta iz inostranstva. Pored uobičajenog rada na poslovima uređenja tekućih brojeva Časopisa, kontinuirano su radili i na unapređenju stručnog i estetskog kvaliteta Časopisa, njegovoj afirmaciji u zemlji i svijetu, obezbjeđenju finansijskih sredstava neophodnih za izdavanje Časopisa, kao i na poboljšanju izgleda, sadržaja i funkcioniranja njegove

web stranice. Akademik Husref Tahirović je u svojstvu Tehničkog urednika Časopisa kontinuirano radio na izradi „polupreloma“ svih prihvaćenih radova za objavu. Izrada „polupreloma“ je od velikog značaja kako za Časopis, tako i za autore jer unapređuje kvalitet prihvaćenog rada ne samo u tehničkom nego i stručnom pogledu. Pored toga brinu se o dizajnu naslovnice časopisa.

Gdin Eldin Hodžić je u svojstvu saradnika za web stranicu kontinuirano radio na postavljanju i objavi online izdanja časopisa, kao i pojedinačnih radova koji su prihvaćeni za objavu kao „Advance online“ i povremeno s urednikom radio na poboljšanju izgleda web stranice. Saradnice za finansijsko-računovodstvene poslove gđa Anesa Švraka i gđa Nusreta Hajrić su obavljale poslove vezane za praćenje finansijskih tokova časopisa i vođenje izvještaja o finansijskom poslovanju Časopisa. Usvajanjem nove sistematizacije radnih mjesta u Akademiji nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine, gđica Sabina Vejzagić, postala je saradnica Časopisa za poslove kreiranja sadržaja Časopisa na društvenim mrežama LinkedIn i Facebook.

U toku 2024. godine nastavljena je objava svih prihvaćenih radova u sekciji Advance online na web stranici, kao i objavljivanje istih na PubMed-u kao *online ahead of print*.

U 2024. godini stručnu pomoć časopisu *Acta Medica Academica* je pružilo 117 recenzenata. Od ukupnog broja recenzenata 6 ih je bilo iz Bosne i Hercegovine što čini 5,12%. Neki od recenzenata su recenzirali više od jednog rada u toku godine, što se posebno odnosi na statističke recenzente Imana Hafizi-Rastanija, Andricu Lekić, Goricu Marić, Mahshid Namdari, Maju Popović i Zdenka Sonickog koji su kao pomoćnici urednika za statistiku dali nemjerljiv doprinos objavljivanju brojeva u 2024. godini. Spisak recenzenta za 2024. godinu dostupan je web stranici časopis i biće publikovan u prvom broju Časopisa u 2025. godini.

Kada je u pitanju rad članova Savjeta, Uređivačkog odbora i Izdavačkog savjeta Časopisa, neki članovi su doprinijeli radu Časopisa publikovanjem svojih radova u jednom od brojeva u 2024. godini npr. Mojca Čížek Sajko (jedan rad), Livia Puljak (dva rada), Jelena Roganović (dva rada), Damir Sapunar (jedan rad), Husref Tahirović (jedan rad) i Semir Vranić (jedan rad), dok su drugi to učinili pružanjem stručne pomoći u vidu recenziranja pristiglih radova: Brigitte Fuchs (jedna recenzija), Tatjana Gazibara (jedna recenzija), Mirsada Hukić (jedna recenzija), Ljerka Ostojić (jedna recenzija), Marija Petrović (tri recenzije), Livia Puljak (jedna recenzija i jedna konsultacija), Jelena Roganović (jedna recenzija i dvije konsultacije), Damir Sapunar (jedna recenzija), Janusz Skrzat (dvije recenzije), Gordan Srkalović (jedna recenzija) i Semir Vranić (dvije recenzije i jedna konsultacija). Semir Vranić je u svojstvu člana Uređivačkog odbora pored objavljivanja i recenziranja radova kontinuirano pratio i napredak Časopisa u indeksnim bazama o čemu je redovno izvještavao Redakciju te pomagao rad Redakcije korisnim preporukama i prijedlozima. U toku 2024. godine nova članica Izdavačkog savjeta postala je Jelena Roganović (Zagreb, Hrvatska).

Kao i prethodnih godina, Redakcija je i u 2024. godini kontinuirano pratila i međunarodnu vidljivost i posjećivanje stranice Časopisa i linkova na kojima su objavljeni radovi. Prema izvještaju „Google Analytics“, web stranicu Časopisa su u 2024. godini posjećivali čitatelji

iz 176 zemlje svijeta. Na prvom mjestu su posjetitelji iz Sjedinjenih Američkih Država njih 3.752, na drugom mjestu posjetitelji iz Kine njih 2.103, a na naredna tri mjesta nalaze se čitatelji iz Bosne i Hercegovine, Indije i Hong Konga. Stranica je pregledana 68.210 puta, a ukupan broj posjetitelja je bio 26.348. i u 2024. je nastavljeno praćenje učestalosti preuzimanje članaka u cijelosti (full-text) sa web stranice Časopisa. Ukupan broj preuzimanja članaka iznosio je 80.693. Broj pojedinačnih radova koji su preuzimani iznosio je 552, a pet radova je pojedinačno imalo više od 1.000 preuzimanja. Najveći broj preuzimanja je imao rad iz tematskog broja „Diagnostic and Molecular Pathology Advances“ Vol. 50, No. 1 April 2021 pod naslovom „Neoadjuvant Chemotherapy for Breast Cancer: Moving Beyond Pathological Complete Response in the Molecular Age“ autorice Elene Provenzano iz Velike Britanije sa 1.762 preuzimanja. Na drugom mjestu je rad „Dental Caries: Strategies to control this preventable disease“ autora Andrew Rugg-Gunna objavljen tematskom broju „Epidemiology and prevention of dental caries“ Vol 42, No 2 (2013).

Statistički podaci „LinkOut servisa“ indeksne baze MEDLINE, koji redovno, na mjesečnom nivou šalju izvještaje, pokazuju da su putem PubMeda *in extenso* radovi časopisa Acta Medica Academica u 2024. godini pregledani su 10.861 put, a najveći mjesečni pregled je bio, kao i prethodne godine, u martu i iznosio je 1.156.

U izvještaju o učestalosti preglednosti svih publikacija ANUBiH putem DOI brojeva „CrossRef“ baze podataka, članci objavljeni u časopisu Acta Medica Academica i dalje zauzimaju prvo mjesto kada su u pitanju izdanja ANUBiH. U 2024. godini bilo je 7.384, što je oko 1.500 pregleda više nego prošle godine. Iz navedene statistike PubMed i CrossRef u poređenju sa prethodnom godinom, uočljivo je da postoji kontinuitet gotovo jednakog ili povećanog pregleda članaka objavljenih u Časopisu.

Kao i do sada, Časopis je u elektronskoj formi dostavljan autorima, recenzentima, članovima Uređivačkog odbora, Savjeta Časopisa i Izdavačkog savjeta Časopisa. Online izdanje Časopisa sa svim objavljenim brojevima, kao i cjeloviti brojevi su dostupni na web stranici Časopisa www.ama.ba.

Troškovi izdavanja i distribucije Časopisa u 2024. godini finansirani su sredstvima koja su ostvarena institucionalnim otkupom primjeraka Časopisa, troškovima objave koji se naplaćuju od autora, objavljivanjem reklama farmaceutske kompanije Bosnalijek d.d. Sarajevo te sredstvima preostalim iz 2023. godine, kao i skromnim finansijskim sredstvima u odnosu na kvalitet časopisa koja su dobijena od Ministarstva za nauku, visoko obrazovanje i mlade Kantona Sarajevo na Javnom pozivu za sufinansiranje naučnoistraživačkih/umjetničkoistraživačkih i istraživačkorazvojnih projekata iz Budžeta Kantona Sarajevo za 2024. godinu.

Redakcija u užem sastavu će i u 2025. godini nastaviti kontinuirano evaluiranje rada članova Redakcije, Izdavačkog savjeta časopisa, opterećenost pomoćnika urednika za statistiku te razmotriti mogućnosti angažiranja novih članova za ova tijela kao i mogućnosti povećanje ukupnog broja recenzenata koji ispunjavanjem i potpisom formulara za recenzente pristaju da budu recenzenti našeg Časopisa.

Husref Tahirović, glavni i odgovorni urednik
i Nerma Tanović, urednica za operativne poslove

DIJALOG, časopis za filozofiju i društvenu teoriju

Kourednici

akademik Slavo Kukić
dopisni član Mile Babić
dopisni član Asim Mujkić

Redakcija Časopisa

akademik Miodrag Simović, prof. dr. Jasna Bakšić Muftić, prof. dr. Predrag Finci,
prof. dr. Jasmina Husanović, prof. dr. Ivan Šijaković; prof. dr. Miodrag Živanović,
doc. dr. Bernard Harbaš, prof. dr. Zlatiborka Popov Momčinović

Savjet Časopisa

akademik Ivan Cvitković; akademik Muris Čičić, akademik Esad Duraković,
akademik Dževad Juzbašić; akademkinja Adila Pašalić Kreso, akademik Mirko
Pejanović, akademik Miloš Trifković, dopisni član Mile Babić, dopisni član Fikret
Čaušević, dopisni član Nerzuk Ćurak, dopisni član Blagoje Govedarica, dopisni
član Rešid Hafizović, dopisni član Husnija Kamberović, dopisna članica Marina
Katnić-Bakarsić, prof. dr. Emina Kečo Isaković, Ibrahim Spahić

Časopis *Dijalog* nastavlja svoju misiju promoviranja visokokvalitetnih naučnih istraživanja, kao i doprinose diskusiji u oblasti humanističkih i društvenih nauka. U 2024. godini, časopis je ostvario značajne pomake u pogledu uredničkog sadržaja, suradnje sa stručnjacima i doprinosu na polju akademskog izdavaštva.

Časopis je, u okviru svog uredničkog plana, u dvobroju *Dijalog* 1-2 obuhvatio različite istraživačke radove koji se bave aktuelnim pitanjima iz područja filozofije, političkih nauka, sociologije i historije. Uredništvo je ponovo pozvalo autore da se uključe u stvaranje kvalitativnih sadržaja, s posebnim naglaskom na radove koji nude nove uvide u historijske, sociološke i političke procese, a koji su od značaja za razumijevanje savremene bosanskohercegovačke i regionalne stvarnosti.

Tokom 2024. godine urednici, dopisni članovi Mile Babić i Asim Mujkić, aktivno su radili na prikupljanju, selekciji i uređivanju radova i za dvobroj *Dijalog* 3–4. Posebna pažnja posvećena je osiguravanju akademske relevantnosti i kvaliteta radova, uz uključivanje novih autora i interdisciplinarnih pristupa. Također su vođene recenzentske procedure, redigovanje tekstova i priprema izdanja za štampu, čime je nastavljen kontinuitet ovog značajnog naučno-kulturnog časopisa.

S obzirom na značaj koji *Dijalog* ima u akademskoj zajednici, uredništvo časopisa i dalje će težiti održavanju visokih standarda izdavaštva, uz punu podršku i angažman članova Akademije. U narednim godinama planira se proširenje saradnje sa eminentnim međunarodnim i domaćim stručnjacima, čime će časopis postati još relevantniji u širem naučnom okruženju.

Zahvaljujući kontinuiranoj podršci i angažmanu svih članova Akademije, *Dijalog* će i dalje biti značajna platforma za razmjenu znanja i ideja, koja doprinosi razvoju humanističkih nauka, a istovremeno pruža korisne i relevantne informacije za širu društvenu zajednicu.

Kourednici dopisni član Mile Babić i dopisni član Asim Mujkić
Irma Grebović-Muratović, tehnička sekretarka

Herbologia

Međunarodni časopis za proučavanje i suzbijanje korova od 2018. godine stavljen je u stanje mirovanja.

Sarajevo Journal of Mathematics

Časopis Odjeljenja prirodnih i matematičkih nauka Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine

Glavna urednica časopisa *Sarajevo Journal of Mathematics* (SJM) akademkinja Mirjana Vuković je, u saradnji s tehničkom sekretaricom mr. Suadom Alić – Mešanović i Uredništvom Časopisa, u 2024. godini, predala u štampu 2 broja časopisa SJM i priredila za štampu još jedan broj. Amela Muratović-Ribić bila je tehnička urednica časopisa SJM do decembra 2024. godine, s tim što je od septembra 2024. Mehmed Nurkanović, obavljao tu dužnost zajedno s njom, a od decembra nastavio sam.

Članovi Uredništva:

Ibrahim Aganović, Univerzitet u Zagrebu, CR; Duško Bogdanić, Univerzitet u Banja Luci, BA; Martin Bohner, Missouri University of Sciences and Technology, US; Muhamed Borogovac, Boston Mutual Life – Actuarial Department, Boston, US; Branko Ćurgus, Western Washington University, US; Vlastimil Dlab, F.R.S.C. Carleton University, CA; Mirna Džamonja, IRIF (Université de Paris-Cité), Paris, FR – bila član do decembra 2024; Alexander Guterman, University Bar-Ilan, IL – član od juna 2024; Damir Hasić, Univerzitet u Sarajevu, BA; Mustafa Kulenović, University of Rhode Island, US; A. V. Mikhalev, Lomonosov Moscow State University, RU; Leila Miller, International University of Sarajevo, BA; Zehra Nurkanović, Univerzitet u Tuzli, BA; Cihan Orhan, Ankara University, TR; Adam Ostaszewski, London School of Economics, UK; Alexei Panchishkin, Institute Fourier, Grenoble, FR; Vedad Pašić, Univerzitet u Tuzli, BA – bio član do maja 2024; Duško Pavlović, University of Hawaii, US; acc. Stevan Pilipović, Univerzitet u Novom Sadu, RS; acc. Svjetlana Terzić, Univerzitet Crne Gore, ME; Sanja Tipurić-Spužević, Sveučilište u Mostaru, BA i Sveučilište u Splitu CR.

Savjet Časopisa:

Akademici Dejan Milošević, Mladen Trkovnik, Vladmir Beus, Mirjana Vuković i dopisni članovi Dalibor Ballian, Hamid Čustović, Rifat Hadžiselimović, Hazim Hrvatović, Emira Kahrović.

Tokom 2024. godine objavljena su dva broja časopisa *Sarajevo Journal of Mathematics* i to: Vol. 19 (32), No. 2 (za 2023) i Vol. 20 (33), No. 1 (za 2024) i pripremljen za štampu broj Vol. 20 (33), No. 2 (za 2024).

U obje sveske je, na 333 stranice, objavljeno **28** radova, od čega 24 originalna naučna rada plus 4 rada, od kojih su dva posvećena jubileju i po jedan pozdravni govor, odnosno *In memoriam*. Te radove je potpisalo 46 (co-) autora iz raznih oblasti matematike širom svijeta, faktički sa svih kontinenata. Svi radovi objavljeni u SJM su napisani na engleskom jeziku.

Autori naučnih radova, objavljenih u dva posljednja broja bili su, pored naših domaćih – iz BiH, iz još 12 zemalja širom svijeta i to iz: Australije, Crne Gore, Francuske, Hrvatske, Indije, Izraela, Južne Afrike, Makedonije, Rusije, Srbije, Turske i USA.

Časopis se objavljuje najprije u elektronskoj formi – na web stranici ANUBiH-a, a zatim i u printanoj (hard copy).

Recenziranje radova smo, u skladu s Pravilima časopisa i prema ustaljenoj praksi, povjeravali uglednim profesorima fakultetâ i naučnih institucijâ iz cijelog svijeta, sa značajnim brojem naučnih radova koji su objavljeni ne samo u dobrim matematičkim časopisima, nego i onim naučnicima koji aktivno rade u oblastima u koje spadaju radovi koje smo im uputili na recenziranje.

U toku 2024. godine je bilo angažovano preko 120 recenzenata – neki su bili angažovani i na recenziranju više radova, a za svaki rad su tražene po dvije pozitivne recenzije.

Svakako treba naglasiti da je Uredništvo permanentno radilo na poboljšanju kvaliteta časopisa *Sarajevo Journal of Mathematics* i da je njegov kvalitet za nas od posebnog značaja. Kao prvi i još uvijek jedini naučni časopis iz oblasti matematike u BiH, *Sarajevo Journal of Mathematics* (SJM) je, ako se uzme u obzir da je sljedbenik ne samo matematičkog časopisa *Radovi matematički*, nego i časopisa *Radovi Odjeljenja prirodnih i matematičkih nauka ANUBiH-a*, ujedno i jedan od najstarijih časopisa koje izdaje ANUBiH – ove godine ćemo obilježiti 40 godina otkako izlazi kao časopis u kom su objavljivani samo matematički radovi, iako su matematički radovi objavljivani (zajedno s radovima iz fizike, hemije, biologije, geologije, itd.) i u časopisu *Radovi Odjeljenja prirodnih i matematičkih nauka*, čiji je glavni urednik bio čak 8 puta matematičar akademik Mahmut Bajraktarević. Stoga smatramo da bi u obilježavanje našeg jubileja trebale biti uključene i te godine, kao što su u jubilej ANUBiH-a ubrojane i godine rada Naučnog društva, koje je bilo preteča Akademije — tim prije jer smo mi jedini nasljednik koji je izrastao iz časopisa *Radovi Odjeljenja prirodnih i matematičkih nauka*. Naglasiću još da *Sarajevo Journal of Mathematics* od samog početka spada u naučne časopise s međunarodnom recenzijom — čak i u periodu kada su matematički radovi bili objavljivani u časopisu *Radovi Odjeljenja prirodnih i matematičkih nauka ANUBiH-a*. Časopis se i danas referiše u dva najvažnija i najstarija svjetska matematička referativna žurnala: američkom *Mathematical Reviews* (u izdanju AMS-a) i evropskom *Zentralblatt für Mathematik* (u izdanju EMS-a), odnosno prisutan je na listama *MathSciNet-a* i *EMIS-a*. Također, časopis je bio referisan i u ruskom referativnom žurnalu *Matematika*, dok je ovaj izlazio.

Inače, pored toga što Uredništvo konstantno analizira aktuelno stanje radova i čini napore da se za Časopis postigne indeksiranje u indeksnim bazama s impakt faktorom, uspjeli smo da ga uključimo na listu časopisâ u indeksnoj bazi EBSCO i Crossreff, a u toku je i procedura za uključenje u neke još jače baze kao što je Scopus, VoSCC, itd.

Tokom 2024. godine održane su dvije sjednice Uredništva, koje su bile kombinacija Zoom sastanka i sastanka uživo. Na tim sjednicama raspravljalo se o prihvatanju radova na osnovu prispjelih recenzija, tražila su se rješenja za neadekvatno riješeno pitanje tehničkog sekretara časopisa SJM, te je razmatran prelazak na Open Journal Systems. Da bismo ubrzali uključenje u OJS sistem, angažovali smo privatnu firmu Codelab iz Fojnice, na čelu s Mirnesom Smajilovićem – matematičarem i odustali kada je ANUBiH krenuo s inoviranjem svoje web stranice, prvenstveno zbog finansija, iako bismo, prema dogovoru s pomenutom firmom, imali kompletan posao završen do marta 2023. godine.

U dogovoru s predstavnicima ANUBiH-a, izrada web stranice SJM je, zbog specifičnosti matematike, ponovo povjerena firmi Codelab. U vezi s tim radovima su održane i dvije sjednice Uredništva u užem sastavu proširene i M. Smajilovićem i predstavnikom/icima ANUBiH-a.

Razlog da donesemo odluku o izradi vlastite web stranice tj. na zasebnoj platformi (odvojenoj od ANUBiH) koja bi imala svoju domenu, a na web str. ANUBiH-a bi imala svoju poddomenu, bile su stresne situacije koje su se dogodile tokom prošle 2024. godine, a koje su pokazale da nije dobro da isključivo drugi odlučuju o Časopisu, jer je, od strane predstavnika ANUBiH-a, doneseno nekoliko odluka koje su nanijele ogromnu štetu Časopisu i njegovom ugledu. Tako je:

- bez ikakve najave, čak neposredno nakon što je postavljen novi broj Časopisa (postavljen 2. 8. 2024) i poslano obavještenje autorima da su im radovi objavljeni u elektronskoj formi, Časopis 5. 8. 2024. (na dan mog polaska na odmor), nestao, zajedno s kompletnom web-stranicom? Autori su zabrinuto počeli da pitaju šta se desilo sa Časopisom i da li je ukinut?

Tom prilikom je, zapravo, izvršeno premještanje časopisa SJM (zajedno s web stranicom ANUBiH-a) na drugu, nezavršenu web stranicu i to bez ikakvog obavještenja o preusmjeravanju na novu adresu, kako Uredništvu, tako i autorima i potencijalnim čitaocima Časopisa!

- SJM je tada premješten na zastarjeli i neadekvatan server UTICA, a ANUBiH (do tada bio na istom serveru sa časopisom SJM), na server u Njemačkoj? Zašto, bili su svjesni da UTIC-ov server ne ispunjava ni minimalne uslove sigurnosti, a htjeli su bezbjednost za ANUBiH.
- To premještanje je prouzrokovalo brojne neželjene događaje – hakiranja časopisa SJM (evidentirana: 20. i 27. oktobra i 3. novembra 2024. god.), dakle, ponovne nestanke časopisa SJM, ali ovaj put ne i web stranica ANUBiH-a – bio je na boljem serveru – zaštićen!
- Kantonalno Ministarstvo obrazovanja, nauke i mladih je i ove godine, kao i prethodne, podmirilo troškove štampanja Časopisa, a za razliku od ranijih, godina, posljednje četiri godine su iz tog granta pokriveni i troškovi preloma i tehničkog sekretara, s izuzetkom dva mjeseca (mart i april), za koje sam ja iz vlastitih sredstva, platila tehničkoj sekretarici da ne ostanemo bez tehničkog sekretara?

Pored rada na uobičajenim poslovima – pripreme tekućih brojeva Časopisa, glavna urednica i tehnički urednici, kao i ostali članovi Uredništva radili su na unapređenju, kako naučnog, tako i estetskog kvaliteta časopisa, na njegovoj afirmaciji u zemlji i u inostranstvu, obezbjeđivanju finansijskih sredstava potrebnih za izradu nove web-stranice Časopisa i uvođenje OJS sistema, dakle za plaćanje firmi Codelab. Od donatora posebno treba istaći Općinu Centar, njenog načelnika S. Mandića i njegovu pomoćnicu L. Dizdarević, kao i osiguranja: EUROHERZ, ADRIATIC, GRAWE i VIENNA.

Donedavno smo imali veliku razmjenu Časopisa, a u printanoj formi smo dostavljali po primjerak autorima i koautorima koji su objavili rad u tom broju, recenzentima (to im

je bila jedina nagrada za uloženi trud), ali i članovima Uredništva i Izdavačkog savjeta časopisa, kao i u biblioteke i fakultete u BiH na kojim se studira matematika. Sada besplatan primjerak šaljemo samo članovima Uredništva i bibliotekama fakultetâ u BiH na kojim se izučava matematika.

Uredništvo i dalje ostaje pri stavu da pitanje tehničkog sekretara časopisa *Sarajevo Journal of Mathematics* treba riješiti na isti način kao što je riješeno za sve ostale časopise koje izdaje ANUBiH, ali ne formalno iz reda zaposlenih, nego da to bude matematičar, tj. osoba koja stvarno može da obavlja taj posao kvalitetno, kao što je to uvijek dosada bio slučaj.

Sarajevo, 25. 2. 2025. god.

Glavna urednica
akademkinja Mirjana Vuković, ANUBiH

Godišnjak/Jahrbuch

Centra za balkanološka ispitivanja ANUBiH-a

Urednik:

dopisni član ANUBiH-a Blagoje Govedarica

Redakcijski kolegij:

prof. dr. Danijel Džino, Klasična istorija (Sydney), prof. dr. Attila Gyucha, Antropolgija (Athens, GE USA), prof. dr. Svend Hansen, Praistorija (Berlin), prof. dr. Barbara Horejs, Prahistorija (Beč), dr. sci. Aladin Husić, Osmanistika (Sarajevo), akademik Dževad Juzbašić, Istorija (Sarajevo), prof. dr. Roman Krivko, Slavistika (Beč), prof. dr. Larisa Kurtović, Antropolgija (Otawa), prof. dr. Igor Manzura, Praistorija (Chişinău), prof. dr. Ante Milošević, Arheologija (Split), prof. dr. Lejla Nakaš, Lingvistika (Sarajevo) i doc. dr. Aiša Softić, Etnologija (Sarajevo)

Centar za balkanološka ispitivanja ANUBiH-a je i u 2024. godini, prije svega, zahvaljujući kontinuiranom kvalitetu i redovitoj publicističkoj djelatnosti dobio podršku Federalnog ministarstva obrazovanja i nauke Bosne i Hercegovine, Ministarstva kulture i sporta Kantona Sarajevo i Fondacije za izdavaštvo Federalnog ministarstva kulture i sporta Bosne i Hercegovine. To nam je omogućilo blagovremenu pripremu i objavu broja 53/2024 časopisa. Priloge za ovaj broj časopisa dostavili su naučnici iz Moldavije, Njemačke, Hrvatske, Ukrajine i Bosne i Hercegovine.

Napominjemo da je časopis Godišnjak/Jahrbuch indeksiran u *ERIH Plus* bazi podataka, *Slavic Humanities Index*-u, *C.E.E.O.L.* (Central Eastern European Online Library), *Ebsco Publishing*, *Ulrich Periodicals*, *Cross Ref* i *ZENON DAI* (Journals Database of German Archaeological Institute). Uz to su nastavljene aktivnosti za registraciju časopisa u internacionalnim bazama podataka *Scopus* i *Web of Science*. Također, nastavljeno je digitalizovanje starih brojeva Časopisa i njihovo postavljanje na *Open Journal System*. Starijim brojevima Časopisa, tj. radovima koji nemaju DOI brojeve, pomoću ove platforme retroaktivno su dodijeljeni DOI brojevi.

Godišnjak/Jahrbuch 53/2024 sadrži sljedeće priloge:

Aleksey Romanchuk u radu „More to the West”: critical comments on the new versions of the „Yamnaya expansion” hypothesis iznosi veoma zanimljivu kritičnu analizu novih hipoteza o širenju Jamne kulture iz rusko/ukrajinskih stepa na prostor Srednje i Jugoistočne Evrope. To je ujedno prva obuhvatna arheološka reakcija na biološke studije i zaključke u vezi sa genetskim porijeklom Indoevropljana.

U radu Tine Tomasa i Stipana Dilbera *Izvor-špilja Ričina u brončanom dobu – prostor i uloga* izneseni su rezultati arheoloških istraživanja koji su izvedeni na ulazu u pećinu Ričina u Buškom Blatu. Pokazuje se da je ona korištena kao pogodno sklonište populacije iz bronzanog doba, odnosno istih grupa koji su stanovali u obližnjem Gradcu na Privali i gradini Korita.

Autori Maaïke Groot, Elke Kaiser, Eugen Sava i Mariana Sîrbu u radu pod naslovom *Subsistence in the Late Bronze Age of the northern Black Sea region: a case study of Taraclia-Gaidabul*

(Republic of Moldova) iznose arheozoološke nalaze s lokaliteta Taraklija-Gajdabul u južnoj Moldaviji koji su im poslužili za razmatranje način života u sjevernom crnomorskom regionu i stepskim područjima jugoistočne Evrope tokom kasnog bronzanog doba. Pri tom se naglašava neophodnost daljeg interdisciplinarnog istraživanja ove problematike.

Tetiana Hoshko u svom radu *Mysterious sceptre-“stilettos” of the Late Bronze Age (manufacturing technology, experimental works)* teoretski i eksperimentalno analizira neobične ukrasne objekte koji su nađeni u ženskim grobovima iz kasnog bronzanog doba zapadne Ukrajine. Većina istraživača smatra da su ovi predmeti zapravo bile izuzetno dugačke igle. Autorica dolazi do zaključka da su u pitanju svojevrсни ukrasni „stileti”, dajući u tekstu obrazloženje za takvu interpretaciju.

Rad pod naslovom *Novo ruho za novo doba: Grob iz finalnog bronzanog doba sa Greblja u Mravićima, sjeverna Bosna* autora Aleksandra Jašarevića i Age Mujkanovića iznosi tipološku i kulturološku analizu karakterističnih nalaza iz grobova finalnog bronzanog doba s područja sjeverne Bosne. Nalazi iz groba iz Mravića upućuju na to da se radi o predmetima koji su krasili raskošnu žensku nošnju. Pri tome se pokazuje da odabir efektnih komada nakita naglašava statusnu poziciju žene u ovoj lokalnoj zajednici.

U prilogu Azre Sarić *Trgovina ili razmjena na Glasinačkom polju u prabistoriji* se diskutuju ideje jednog od pionira BiH arheologije, Čire Truhelke o načinu trgovine i razmjene dobara na Glasinačkom području u starijem željeznom dobu, odnosno u vrijeme najvećeg uspona Glasinačke kulture. Odlučujuću ulogu u tome je imao geografski položaj Glasinačke kulture između grčko-italskog i halštatskog svijeta, čiji se proizvodi susreću na Glasincu.

Dva naredna priloga bave se kulturnim razvojem područja Nevesinja u Rimskom dobu. Rad *The state of research: Traces of Ancient Rome in Nevesinjsko Polje (‘Nevesinje Field’)* autora Amre Šaćić Beća i Gligora Samardžića prezentira različite aspekte vezane za istraživanje ove problematike. Na to se dobro nadovezuje prilog Mersihe Imamović i Adnana Busuladžića *Neobjavljeni kameni spomenik Atisa s područja Nevesinja* u kome se razmatraju pitanja značaja kulturnih nalaza sa ovog područja.

Prilog Ante Miloševića *O ranosrednjovjekovnim proizvodima zoomorfne umjetnosti u zaleđu istočnojadranske obale* daje veoma dobru analizu određenih aspekata umjetnosti iz ranog srednjeg vijeka na prostoru Jadranskog zaleđa. Posebno su vrijedni zaključci u pogledu veza ovog područja sa karolinškim kulturnim centrima iz Srednje Evrope.

Rad Zenaide Karavdić *Razvoj pogodbenih zavisnih rečenica u bosanskim srednjovjekovnim poveljama* predstavlja veoma koristan prilog proučavanju srednjovjekovnog jezika na području Bosne i Hercegovine, rasvjetljavajući neke još uvijek nedovoljno izučene karakteristike tog jezika.

U odjelu *Kritike i prikazi* na prvom mjestu je dat kritički osvrt Tomislav Bilića na prethodno izneseni prikaz njegove knjige *Coins of the Roman Republic in the Archaeological Museum in Zagreb*.

U narednom prilogu Enesa Palidije dat je prikaz monografije Adisa Zulića, Faruka Taslidža, Sedada Bešlije, Harisa Derviševića i Ahmeda Kurta, *Sinan-paša Borovinić, Društveni status, porijeklo, porodični uspon, početak urbanizacije Mostara* koja je objavljena u Mostaru 2023. godine.

Rubrika *In memoriam* je ovoga puta posvećena dogododšnjem direktoru Centra za balkanološka ispitivanja ANUBiH-a i članu redakcije Godišnjaka/Jahrbucha, akademiku Dževadu Juzbašiću koji je preminuo 27. juna 2024. godine.

Prema našoj evidenciji Godišnjak/Jahrbuch predstavlja jedini referentni časopis u Bosni i Hercegovini koji pokriva prastoirijske i istorijske balkanološke discipline. Treba napomenuti da Godišnjak/Jahrbuch spada među tri najčešće citirana izdanja ANUBiH-a (poslije časopisa *Acta Medica Academica* i *Sarajevo Journal of Mathematics*).

Urednik Blagoje Govedarica
Sekretarka Redakcije Sabina Vejzagić

Ostale aktivnosti

Pristupna predavanja

- Odjeljenje medicinskih nauka, pristupno predavanje dopisnog člana Semira Vranića pod naslovom „Kliničko-patološke i molekularne karakteristike apokrinog karcinoma dojke“, 9. januar 2024. godine;
- Odjeljenje tehničkih nauka, pristupno predavanje dopisnog člana prof. dr. Elvise Ahmetovića pod naslovom „Međunarodna saradnja i mogućnosti za razvoj istraživanja u Bosni i Hercegovini iz oblasti hemijskog inženjerstva“ 19. septembar 2024. godine;
- Odjeljenje prirodnih i matematičkih nauka, pristupno predavanje dopisnog člana Hamida Čustovića pod naslovom „Funkcije tla u ekosistemu kao nezamjenjiv faktor opstanka života na Zemlji“, 21. novembar 2024. godine;
- Odjeljenje umjetnosti, izložba Branka Bačanovića „Grafičke metamorfoze / Graphic Metamorphoses“. Ova izložba predstavlja pristupno predavanje dopisnog člana Branka Bačanovića 15. novembar 2024. godine Collegium artisticum;
- Odjeljenje humanističkih nauka, pristupno predavanje dopisnog člana Asima Mujkića pod naslovom „Filozofski temelji ZAVNOBiH-ske političke subjektivizacije Bosne i Hercegovine“, 26. novembar 2024. godine;
- Odjeljenje humanističkih nauka, pristupno predavanje dopisnog člana Husnije Kamberovića, na temu „Historiografija i politika: pozadina polemike o krizi ustanka u Bosni i Hercegovini 1941/1942.“, 5. decembar 2024. godine;
- Odjeljenje društvenih nauka, pristupno predavanje dopisnog člana Nerzuka Ćurka, na temu „Geopolitičke implikacije multipolarizma na implementaciju Dejtonskog mirovnog sporazuma“, 12. decembar 2024. godine;
- Odjeljenje umjetnosti pristupno predavanje istaknutog književnika i pjesnika dopisnog člana Mile Stojića pod nazivom „Muze i erinije – poezija i suvremena stvarnost“, 19. decembar 2024. godine.

Javna predavanja

- Odbor za istorijske nauke Odjeljenja humanističkih nauka javno predavanje „Photography as a Tool, Source and Medium of Historical Anthropological Research: The Visual Archive Southeastern Europe (VASE) and the Ritopečki Collection“, predavači: dr. Robert Pichler, dr. Vida Bakondy Österreichische Akademie der Wissenschaften/Institut für die Erforschung der Habsburgermonarchie und des Balkanraumes, 18. juni 2024. godine;
- Centar za istraživanje i održivi razvoj krša Odjeljenja prirodnih i matematičkih nauka javno predavanje prof. dr. Ferida Skopljaka na temu: „Kraška vrela u Dinaridima Bosne i Hercegovine“, 16. oktobar 2024. godine;

- Centar za istraživanje i održivi razvoj krša Odjeljenja prirodnih i matematičkih nauka, javno predavanje dopisnog člana Hazima Hrvatovića, na temu: „Geostaza Deževica”, 6. novembar 2024. godine;
- Odbor za gerontologiju i gerijatriju Odjeljenja medicinskih nauka serija javnih predavanja posvećena dekadi zdravog starenja, predavanja održali prof. dr. Jovan Dimitrijević, prof. dr. Marjeta Mišigoj-Duraković i prof. dr. Zijad Duraković, 19. aprila 2024. godine i predavanja posvećena temi „Kultura življenja osoba treće životne dobi”, 15. novembar 2024. godine.
- Svečana sjednica Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine posvećena Danu državnosti Bosne i Hercegovine, 22. novembar 2024. godine.

Promocije

- Odjeljenje tehničkih nauka, publikacija „Industrija 4.0: digitalna transformacija oblikuje buduću proizvodnju“. 20. juni 2024. godine
- Centar za balkanološka ispitivanja Odjeljenja humanističkih nauka, promocija novih izdanja „U stranoj zemlji – Ćiro Truhelka u Bosni i Hercegovini“ autora Adnana Kaljanaca izdata je u ediciji „Vanserijska izdanja“ i novi broj časopisa Godišnjak/Jahrbuch (Nr. 52/2023), 2. oktobar 2024. godine
- Odjeljenje društvenih nauka, zbornik radova „Državnost Bosne i Hercegovine u XX i XXI stoljeću: historijski izazovi i dostignuća u razvoju državnosti Bosne i Hercegovine”, koji je rezultat istoimene Međunarodne naučne konferencije održane 22. i 23. 11. 2023. godine, 22. novembar 2024. godine
- Odjeljenje prirodnih i matematičkih nauka i INGEB, knjiga „Ja i moja genetika”, autora dopisnog člana ANUBiH-a, prof. dr. Rifata Hadžiselimovića, 20. decembar 2024. godine.

Pokroviteljstva

- Internacionalna konferencija „Nove tehnologije, razvoj i primjena: napredni proizvodni procesi i inteligentni sistemi“ – NT-2024, 20–22. juni 2024. godine;
- Izdanje „Glosar Sarajevskog atentata“ autora Valerijana Žuje, 10. decembar 2024. godine.
- ACMBH event: „Brane i energetska infrastruktura BiH”, 16. i 17. decembar 2024. godine.

Međunarodna saradnja

Aktivnosti međunarodne saradnje odnose se na razvoj međunarodnih odnosa s partnerskim ustanovama u svijetu, odnosno akademijama, kao i uspostavljanje saradnje s međunarodnim institucijama, te učestvovanje u međunarodnim programima i projektima. U tom smislu ANUBiH održava kontakte i s ambasadama i predstavništvima međunarodnih institucija u Bosni i Hercegovini.

U 2024. godini Akademija nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine realizirala je aktivnosti u okviru međunarodne saradnje kroz učešće na konferencijama, generalnim

skupštinama, službene posjete te nominacije članova ANUBiH-a za značajne pozicije u međunarodnim tijelima, komisijama i slično. Od navedenih izdvajamo sljedeće:

U okviru bilateralne saradnje:

1. Turska akademija nauka (TÜBA) je, nakon prvog sastanka koji je organizirao ANUBiH 2022. godine, bila domaćin *2nd Meeting of the South-East Europe Regional Academies*. Sastanku koji je održan u Istanbulu 19–20. aprila 2024. godine ispred ANUBiH-a su prisustvovati predsjednik ANUBiH-a akademik Muris Čičić, generalni sekretar ANUBiH-a akademik Asif Šabanović i samostalna stručna saradnica za međunarodnu saradnju ANUBiH-a Nerma Tanović.
2. Generalni sekretar ANUBiH-a akademik Asif Šabanović je učestvovao u naučnoj tribini Crnogorske akademije nauka i umjetnosti na kojoj je 10. maja 2024. godine održao predavanje na temu „Upravljanje kretanja – dostignuća i izazovi“.
3. Svečanoj sjednici Austrijske akademije nauka koja je održana 17. maja 2024. godine prisustvovao je predsjednik ANUBiH-a akademik Muris Čičić.
4. U okviru međuakademijske saradnje ANUBiH-a i Austrijske akademije nauka, 18. juna 2024. godine dr. Vida Bakondy i dr. Robert Pichler, istraživači iz Austrijske akademije nauka/Instituta za habsburška i balkanska istraživanja su održali javno predavanje u ANUBiH-u pod naslovom „Photography as a Tool, Source and Medium of Historical Anthropological Research: The Visual Archive Southeastern Europe (Vase) and the Ritopečki Collection“.
5. Akademija nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine (ANUBiH) je 23. oktobra 2024. godine imala čast ugostiti delegaciju Turske akademije nauka (TÜBA) koju su činili predsjednik TÜBA-e, prof. dr. Muzaffer Şeker, profesorica Kevser Çınar, savjetnica, te Mürsel Doğrul, predstavnik mladih akademika TÜBA-e. Goste iz Turske ugostili su akademik Muris Čičić, predsjednik ANUBiH-a, akademik Asif Šabanović, generalni sekretar ANUBiH-a, Amra Avdagić, sekretarka Sekretarijata ANUBiH-a, te Nerma Tanović, samostalna stručna saradnica za međunarodnu saradnju ANUBiH-a. Tokom sastanka razgovaralo se o mogućnostima saradnje između dvije akademije, s naglaskom na akademske razmjene, zajedničke projekte, digitalizaciju, te očuvanje i promociju kulturnog i naučnog naslijeđa.
6. Akademik Asif Šabanović je na Skupštini Turske akademije nauka (TÜBA) koja je održana 17. decembra 2024. godine izabran za počasnog člana ove Akademije.

U okviru multilateralne saradnje:

1. Predsjednik ANUBiH-a akademik Muris Čičić učestvovao je u radu Generalne skupštine ALLEA koja je održana u Berlinu 22–23. maja 2024. godine.
2. Predsjednik ANUBiH-a akademik Muris Čičić je u periodu od 29. septembra do 2. oktobra 2024. godine učestvovao na 8. Joint Science Conference u okviru Berlinskog procesa koja je održana u Berlinu u organizaciji Njemačke nacionalne akademije – Leopoldina.
3. U Baru je 3. i 4. oktobra 2024. godine održana Generalna skupština Euro Mediterranean Academic Network (EMAN) i Simpozij pod nazivom *Mediterranean*

Cultures in Dialogue. Predsjednik ANUBiH-a akademik Muris Čičić je učestvovao u radu Generalne skupštine i prisustvovao Simpoziju ispred ANUBiH-a, a dopisni član ANUBiH-a Mile Stojić učestvovao je na simpoziju ispred ANUBiH-a s izlaganjem na temu *Europe and the Sphinx of the Mediterranean*.

4. Akademik Miloš Trifković je učestvovao u radu *ALLEA Radne grupe European Research Area (ERA)* čiji je član i prisustvovao sastanku koji je održan 11. oktobra 2024. godine u Kopenhagenu.
5. ANUBiH je u postupku izbora novog Izvršnog odbora Euro Mediterranean Academic Network (EMAN) 14. novembra 2024. godine za poziciju potpredsjednika mreže nominirao predsjednika ANUBiH-a akademika Murisa Čičića.

AKTIVNOSTI RADNIH TIJELA PREDSEDNIŠTVA ANUBiH-A

Odbor za biblioteku i dokumentaciju

Predsjednica Odbora: akademkinja Adila Pašalić Kreso

Članovi/ce Odbora:

dopisna članica Marina Katnić-Bakaršić, akademkinja Lidija Lincender-Cvijetić, akademkinja Mirjana Vuković, akademkinja Branislava Peruničić, dopisni član Slobodan Blagojević

Odbor za biblioteku i dokumentaciju ANUBiH-a u toku 2024. godine održao je jednu sjednicu. Na sjednici su razmatrane tačke dnevnog reda s temama: Izbor predsjednika_će Odbora za naredni mandatni period; usvajanje zapisnika s prethodne sjednice Odbora; Informacija o izmjeni u organizaciji službi u Sekretarijatu ANUBiH-a; Usvajanje izvještaja Odbora za biblioteku i dokumentaciju, Biblioteke ANUBiH-a i Arhiva ANUBiH-a za 2023. godinu; Projekat Digitalizacija Baštine ANUBiH-a i Primjena COBISS sistema u Biblioteci ANUBiH-a i Kreiranje Inicijalne baze normativnih zapisa ličnih imena CONOR.

Na osnovu nove sistematizacije i liste radnih mjesta, te Pravilnika o radu radnika ANUBiH-a, usvojene na sjednici Predsjedništva ANUBiH-a od 30. 5. 2024, a na osnovu srodnosti poslovanja i djelovanja, Biblioteka i Arhiv ANUBiH-a su spojeni u jednu službu. Arhiv ANUBiH-a je do sada djelovao kao posebna jedinica na čelu s direktorom iz reda članstva ANUBiH-a. U skladu s odlukom Predsjedništva nadležan za djelovanje i poslovanje Biblioteke ANUBiH-a i Arhiva ANUBiH-a je Odbor za biblioteku i dokumentaciju. Službom rukovodi mr. sc. Minela Đelmo, a uposlenici su Amina Huković-Đelilović (biblioteka) i Alen Borić (arhiv).

Projekat „Digitalizacija baštine ANUBiH“ pokrenut je na nivou ANUBiH-a, a 2023. godine operativno vođenje predato je Biblioteci ANUBiH-a, odnosno mr. sc. Mineli Đelmo. Tokom 2023. godine, pored ostalih aktivnosti, na projektu je urađeno sljedeće: pripremljena je građa za skeniranje (podijeljena u dvije grupe; u prvoj fazi radi se na grupi 1 građe: publikacije ANUBiH-a); fizički je pripremljena građa, izuzeta iz fonda Biblioteke ANUBiH-a; pripremljeni su katalozi zbirki i obrasci za praćenje procesa digitalizacije; dokument „Smjernice za digitalizaciju izdanja i arhivske građe iz fondova Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine“ kreiran i u fazi je dorade; nabavljena je oprema za digitalizaciju: CZUR M3000 knjižni skener i EPSON Perfection V850 skener za fotografije; uređena je prostorija za smještaj opreme i rad na skeniranju i obradi skeniranog materijala; pokrenuto je uređenje Arhiva ANUBiH-a; angažirani su studenti za rad na poslovima skeniranja građe i obrade skeniranih dokumenata; javna prezentacija projekta održana je 29. 11. 2023. godine u Velikoj sali ANUBiH-a; pripremljen je i usvojen plan nastavka projekta za 2024. godinu.

Konstatovano je da je projekat „Digitalizacija baštine ANUBiH“ od velike važnosti za rad Biblioteke i Arhiva ANUBiH-a i da se treba i dalje ulagati u nastavak projekta i njegovo održanje.

Koordinatorica Sektora biblioteka i arhiva ANUBiH-a predstavila je još jednu važnu aktivnost i priznanje Biblioteci ANUBiH-a. Nacionalna i univerzitetska biblioteka Bosne i Hercegovine, u saradnji sa IZUM-om iz Maribora, pokrenula je projekat Uvođenja normativne kontrole ličnih imena u sistem COBISS.BH. Uspostavljanje normativne kontrole ličnih imena u sistemu COBISS.BH obuhvatilo je niz pripremnih i izvedbenih koraka. Sljedeći korak bio je formiranje redakcione grupe od 15 katalogizatora koji su dosada kreirali najveći broj najkvalitetnijih bibliografskih zapisa, prema stanju u sistemu COBISS.BH. Prema statistici IZUM-a i uvidom redaktora iz NUBBiH, iz Biblioteke ANUBiH-a je predložena kandidatkinja Minela Đelmo, kao jedna od članica redakcione grupe, koja u narednoj fazi treba kreirati do 10.000 normativnih zapisa. Uz odobrenje i saglasnost sekretarke Sekretarijata, Minela Đelmo je pristupila radnoj grupi za izradu inicijalne baze normativnih zapisa ličnih imena što će nakon godinu dana postati alat ostalim bibliotekarima u sistemu. Rad grupe započeo je nakon dva kursa: prezentaciju „Osvježavanje znanja o normativnim i varijantnim pristupnim tačkama ličnog imena za kreatore i redaktore inicijalne baze CONOR.BH“ i „Kreiranje inicijalne baze CONOR.BH“ koji su održani u NUBBiH-u 24. i 25. oktobra 2023. godine. Članstvo Odbora smatra da je učešće i rad na kreiranju ove baze značajno priznanje biblioteci ANUBiH-a i pokazatelj kvaliteta rada i njenog doprinosa COBISS.BH sistemu.

Akademkinja Adila Pašalić Kreso
Predsjednica Odbora za biblioteku i dokumentaciju
Izvještaj napisala
Mr. sc. Minela Đelmo
Voditeljica biblioteke i arhiva ANUBiH-a

Odbor za izdavačku djelatnost

Predsjednik Odbora: akademik Miodrag N. Simović

Članovi Odbora

Akademkinja Adila Pašalić Kreso, akademik Enver Zerem, akademkinja Mirjana Vuković, dopisna članica Marina Katnić-Bakaršić, dopisni član Elvis Ahmetović i dopisni član Mile Stojić

Odbor za izdavačku djelatnost (Odbor) je u 2024. godini kontinuirano vršio kontrolu primjene procedura koje se odnose na publikacije ANUBiH-a. Održane su i četiri sjednice Odbora na kojem su donesene odluke ili je zaključeno:

- Održan je sastanak sa urednicima časopisa ANUBiH-a početkom 2024. godine. Na sastanku je analiziran trenutni status časopisa Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine, s posebnim naglaskom na izazove i mogućnosti za povećanje njihove referentnosti i vidljivosti u naučnoj zajednici. Razmatrane su tehničke poteškoće, kao i aktivnosti neophodne za poboljšanje organizacije i redovnosti izlaženja časopisa. Zaključeno je da je nužno intenzivirati rad na poboljšanju statusa svih časopisa Akademije, uz jačanje vidljivosti, citiranosti i međunarodne prepoznatljivosti.
- Predsjednica Odbora do 1. januara 2024. bila je dopisna članica Marina Katnić-Bakaršić. Na 3. sjednici Predsjedništva ANUBiH-a za mandatni period 2024–2026. izabran je akademik Miodrag N. Simović.
- Odbor za izdavačku djelatnost predložio je nove specifikacije s ciljem ekonomičnosti. Usvojene promjene: papir Munken Print White 80g (lakši i ekonomičniji od prethodnog), korice bez klapni za publikacije do 200 stranica, klapne za veće publikacije. Očekivana je ušteda i u poštanskim troškovima. Prijedlog je podržan i usvojen na nivou Akademije.
- Predloženi su i pojednostavljeni formulari koji smanjuju administrativni teret, što je usvojeno na nivou Akademije.
- Saradnice Odbora su pripremile i tehničke specifikacije za publikacije koje su planirane za štampanje u 2025. godini.
- Saradnice Odbora su prisustvovala webinarima vezano za korištenje i prednosti Open Journal System-a.

Kontrola primjene propisanih procedura za publikacije ANUBiH-a u 2024. godini

Časopisi

- Vuković, Mirjana (editor) (2023). *Sarajevo Journal of Mathematics*. Journal of the Department of Natural and Mathematical Sciences. Vol. 19, No. 2. Sarajevo: Academy of Sciences and Arts of Bosnia and Herzegovina.
- Pašalić Kreso, Adila; Mavrak, Mirjana; Cerić, Haris (editors). *Dijalog*. Odjeljenje društvenih i Odjeljenje humanističkih nauka. 3-4, 2023. Sarajevo: Akademija nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine.

- Tahirović, Husref (editor) (2023). *Acta Medica Academica*. Journal of the Department of Medical Sciences. Vol. 52, No. 3. Sarajevo: Academy of Sciences and Arts of Bosnia and Herzegovina.
- Tahirović, Husref (editor) (2024). *Acta Medica Academica*. Journal of the Department of Medical Sciences. Vol. 53, No. 1. Sarajevo: Academy of Sciences and Arts of Bosnia and Herzegovina.
- Vuković, Mirjana (editor) (2024). *Sarajevo Journal of Mathematics*. Journal of the Department of Natural and Mathematical Sciences. Vol. 20, No. 1. Sarajevo: Academy of Sciences and Arts of Bosnia and Herzegovina.
- Kukić, S; Mujkić, A. (urednici) (2024). *Dijalog*. Odjeljenje društvenih i Odjeljenje humanističkih nauka. 1-2, 2024. Sarajevo: Akademija nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine.
- Tahirović, Husref (editor) (2024). *Acta Medica Academica*. Journal of the Department of Medical Sciences. Vol. 53, No. 2. Sarajevo: Academy of Sciences and Arts of Bosnia and Herzegovina.
- Govedarica, Blagoje (urednik) (20234). *Godišnjak/Jahrbuch*. Centar za balkanološka ispitivanja Odjeljenja humanističkih nauka, br. 52 za 2023.. Sarajevo: Akademija nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine.

Ljetopis

- Čičić, Muris (urednik) (2024). *Ljetopis Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine. Knjiga L za 2023. godinu*. Sarajevo: Akademija nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine.

Djela

- Hadžiselimović, Rifat (autor) (2024). Ja i moja genetika. Djela XCI, Odjeljenje prirodnih i matematičkih nauka, Knjiga 11. Sarajevo: Akademija nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine.

Posebna izdanja

- Janjić, Jelena V; Simović, Miodrag N. (autori) (2024). Bibliografija akademika Miodraga N. Simovića, Odjeljenje društvenih nauka. Sarajevo: Akademija nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine.
- Beus, Vladimir (urednik) (2024). Simpozij Zaštita šuma-stabilnost šumskih ekosistema, Odjeljenje prirodnih i matematičkih nauka. Sarajevo: Akademija nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine.
- Karabegović, Isak (urednik) (2024). Industrija 4.0: digitalna transformacija oblikuje buduću proizvodnju. Odjeljenje tehničkih nauka. Sarajevo: Akademija nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine.
- Pejanović, M; Domazet, A. (urednici) (2024). Lokalni ekonomski razvoj općina Kantona Sarajevo u novom normalnom. Odjeljenje društvenih nauka, Centar za istraživanje razvoja lokalne i regionalne samouprave ANUBiH-a. Sarajevo: Akademija nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine.

- Pejanović, Mirko (urednik) (2024). Državnost Bosne i Hercegovine u XX i XXI stoljeću: Historijski izazovi i dostignuća u razvoju državnosti Bosne i Hercegovine Odjeljenje društvenih nauka. Sarajevo: Akademija nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine.
- Vuković, M; Nurkanović M. (editor) (2024). Proceedings of the conference on March 14 – international day of mathematics. Department of Natural and Mathematical Sciences. Sarajevo: Academy of Sciences and Arts of Bosnia and Herzegovina.

Vanserijska izdanja

- Šabanović, Asif (autor) (2024). Drugi susreti mladih istraživača Bosne i Hercegovine iz oblasti prirodnih, tehničkih i matematičkih nauka (STEM), Odjeljenje tehničkih nauka. Sarajevo: Akademija nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine.
- Demirović, Hamdija; (autor) (2024). Selected Poems, Odjeljenje umjetnosti. Sarajevo: Akademija nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine.
- Tahirović, Husref (autor) (2024). Dr. Isak Samokovlija – Život u bijelom mantilu – 2. izdanje. Sarajevo: Akademija nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine.
- Kaljanac, Adnan (autor) (2024). U stranoj zemlji – Ćiro Truhelka u Bosni i Hercegovini. Centar za balkanološka ispitivanja. Sarajevo: Akademija nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine;
- Hukić, Mirsada (urednica) (2024). Priručnik – Biosigurnost i biozaštita u osnovnim i srednjim školama. Odjeljenje medicinskih nauka. Sarajevo: Akademija nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine;
- Šehidić, Mediha (Autorica) (2024). Das Tor. Abteilung für Kunst. Sarajevo: Akademie der Wissenschaften und Künste von Bosnien und Herzegowina.
- Šabanović, Asif (urednik) (2024). Treći susreti mladih istraživača Bosne i Hercegovine iz oblasti prirodnih, tehničkih, matematičkih i medicinskih nauka (STEMM). Odjeljenje tehničkih nauka. Sarajevo: Akademija nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine.

predsjednik Odbora za izdavačku djelatnost, akademik Miodrag N. Simović
Sabina Vejzagić, saradnica za izdavačku djelatnost ANUBiH-a

Odbor za naučnoistraživački i istraživačkorazvojni rad

Predsjednik Odbora: akademik Asif Šabanović (OTN)

Članovi Odbora:

akademik Muris Čičić (po funkciji), akademik Esad Duraković (OHN), akademkinja Mirsada Hukić (OMN), akademik Dejan Milošević (OPMN) i dopisni član Nerzuk Ćurak (ODN)

Na sjednici Predsjedništva ANUBiH-a održanoj 28. 3. 2025. godine Predsjedništvo je na osnovu prijedloga odjeljenja potvrdilo sljedeći saziv članova Odbora za naučnoistraživački i istraživačkorazvojni rad za mandatni period 1. 1. 2024–31. 12. 2026. godine: akademik Muris Čičić (po funkciji), akademik Esad Duraković (OHN), akademkinja Mirsada Hukić (OMN), akademik Dejan Milošević (OPMN), akademik Asif Šabanović (OTN) i dopisni član Nerzuk Ćurak (ODN)

Početkom 2024. godine održane su dvije elektronske sjednice Odbora na kojima su podržani sljedeći projektni prijedlozi:

- „Biosigurnost u osnovnim i srednjim školama“ (Odjeljenje medicinskih nauka, Centar za kontrolu bolesti i geozdravstvene studije, voditeljica projekta akademkinja Mirsada Hukić),
- „Reforma teritorijalne organizacije lokalne samouprave u Bosni i Hercegovini: studija slučaja o održivosti opština formiranih uz liniju međuentitetskog razgraničenja“ (Odjeljenje društvenih nauka, Centar za istraživanje razvoja lokalne i regionalne samouprave, voditelj projekta akademik Mirko Pejanović),
- „Kultura življenja osoba treće životne dobi – uticaj kulturnih događanja na kvalitetu života“ (Odjeljenje medicinskih nauka, voditeljica projekta akademkinja Ljerka Ostojić),
- „Opservaciona studija prevalence plućnih opstruktivnih bolesti i kardiovaskularnih poremećaja kao posljedica visokih koncentracija polutanata u zraku u Kantonu Sarajevo“ (Odjeljenje medicinskih nauka, voditeljica projekta akademkinja Senka Mesihović-Dinarević),
- „Historija Jevreja Bosne i Hercegovine (I. faza)“ (Odjeljenje humanističkih nauka, voditelj projekta dopisni član ANUBiH-a Husnija Kamberović),
- „Analiza utjecaja mediteranske i nemediteranske ishrane na kardiovaskularne rizike studentske populacije“ (Odjeljenje medicinskih nauka, voditeljica projekta akademkinja Senka Mesihović-Dinarević),
- „Digitalna transformacija poslovnih i proizvodnih procesa implementacijom pametnih tehnologija Industrije 4.0 za povećanje konkurentnosti kompanija u Bosni i Hercegovini“ (Odjeljenje tehničkih nauka, voditelj projekta dopisni član ANUBiH-a Isak Karabegović).

Krajem 2024. godine održana je i zvanična konstituirajuća sjednica Odbora na kojoj su članovi razmatrali načine i djelokrug rada Odbora u narednom periodu kako bi se mogao definisati i plan rada Odbora.

Akademik Asif Šabanović
Predsjednik Odbora za naučnoistraživački
i istraživačkorazvojni rad Predsjedništva ANUBiH-a

Izvještaj pripremila
Nerma Tanović

Odbor za valorizaciju kvaliteta naučnoistraživačkog rada*

Predsjednik Odbora: akademik Enver Zerem (OMN)

Članovi Odbora:

akademik Kemal Hanjalić (OTN), akademik Dejan Milošević (OPMN), akademik Miloš Trifković (ODN), dopisni član ANUBiH-a Branko Bačanović (OU), dopisni član ANUBiH-a Asim Mujkić (OHN), dopisni član ANUBiH-a Semir Vranić (OMN)

Na sjednici Predsjedništva ANUBiH-a održanoj 30. 5. 2024. godine, Predsjedništvo je na osnovu prijedloga Odjeljenja medicinskih nauka i Odjeljenja prirodnih i matematičkih nauka donijelo odluku o osnivanju i potvrdilo sljedeći saziv članova Odbora za valorizaciju kvaliteta naučnoistraživačkog rada za mandatni period 1. 1. 2024–31. 12. 2026. godine: akademik Kemal Hanjalić (OTN), akademik Dejan Milošević (OPMN), akademik Miloš Trifković (ODN), akademik Enver Zerem (OMN), dopisni član ANUBiH-a Branko Bačanović (OU), dopisni član ANUBiH-a Asim Mujkić (OHN), dopisni član ANUBiH-a Semir Vranić (OMN).

Dana 10. oktobra 2024. godine održana je konstituirajuća sjednica Odbora za valorizaciju kvaliteta naučnoistraživačkog rada na kojoj je za predsjednika Odbora izabran akademik Enver Zerem. Na navedenoj sjednici članovi Odbora su upoznati sa zadacima koje bi Odbor trebao da realizira u narednom periodu za potrebe Akademije, a koji su u okviru djelokruga rada Odbora. Prvi zadatak se odnosio na izradu kriterija za vrednovanje naučnoistraživačkog rada za potrebe Ministarstva za nauku, visoko obrazovanje i mlade Kantona Sarajevo, a drugi na izradu kriterija za prijem članova ANUBiH-a. Na navedenom sastanku zaključeno je da će se prvo pristupiti realizaciji prvog zadatka te su u tom smislu podijeljeni zadaci članovima Odbora kako bi se navedeni dokument izradio. Do kraja 2024. godine članovi Odbora su održali nekoliko konsultativnih sastanaka na kojima su radili na usaglašavanju stavova šta predmetni dokument treba da sadrži i na koji način vrednovanje svih aspekata naučnoistraživačkog rada treba da se mjeri.

Akademik Enver Zerem
Predsjednik Odbora za valorizaciju kvaliteta
naučnoistraživačkog rada
Izvještaj pripremila
Nerma Tanović

*Osnovan 30. 5. 2024. godine

Odbor za međunarodnu saradnju

Članovi Odbora:

akademik Vladimir Beus, akademik Muris Čičić, akademik Esad Duraković, akademik Kemal Hanjalić, akademkinja Senka Mesihović-Dinarević, akademik Petar Perica Vidić

Na sjednici Predsjedništva ANUBiH-a održanoj 28. 3. 2024. godine Predsjedništvo je na osnovu prijedloga odjeljenja potvrdilo sljedeći saziv članova Odbora za međunarodnu saradnju za mandatni period 1. 1. 2024–31. 12. 2026. godine: akademik Vladimir Beus (OPMN), akademik Muris Čičić (ODN), akademik Esad Duraković (OHN), akademik Kemal Hanjalić (OTN), akademkinja Senka Mesihović-Dinarević (OMKN), akademik Petar Perica Vidić (OU).

U 2024. godini Odbor za međunarodnu saradnju nije imao aktivnosti u vidu održavanja sjednica. Ciljevi Odbora koji se odnose na realizaciju aktivnosti i intenziviranje međunarodne saradnje realizirani su putem prijedloga i zaključaka Izvršnog odbora i Predsjedništva ANUBiH-a.

Nerma Tanović, samostalna stručna saradnica
za međunarodnu/međuakademijsku saradnju ANUBiH-a

Komisija za naučne i tehnološke osnove razvoja nauke, tehnologije i društva

Predsjednik Komisije: akademik Zijo Pašić

Članovi Komisije:

akademik Vladimir Beus, akademkinja Ljerka Ostojić, dopisni član Fikret Čaušević, dopisni član Radivoje Mandić, dopisni član Asim Mujkić

Tokom 2024. godine ažurirano je i imenovano članstvo Komisije za naučne i tehnološke osnove razvoja nauke, tehnologije i društva. Komisija je održala dva sastanka na kojima je definiran prijedlog naziva i sadržaja jednog naučnog skupa iz oblasti društvenih nauka. Predloženi su mogući autori radova na ovome skupu, te su sa njima obavljani konsultativni razgovori.

Akademik Zijo Pašić,
predsjednik Komisije za naučne i tehnološke osnove
razvoja nauke, tehnologije i društva

Komisija za izmjene i dopune liste relevantnih naučnih baza podataka

Predsjednik Komisije: akademik Dejan Milošević

Članovi Komisije

akademik Muris Čičić, akademik Husref Tahirović, akademik Kemal Hanjalić, mr.
sc. Amra Avdagić, mr. sc. Minela Đelmo

Komisija je ugašena 18. 1. 2024. godine.

Predsjednik Komisije
akademik Dejan Milošević

AKTIVNOSTI ZASEBNIH ORGANIZACIONIH JEDINICA ANUBiH-A

Arhiv ANUBiH-a

Tokom 2024. godine, u skladu s planom aktivnosti Arhiva ANUBiH-a, nastavljen je rad na oblikovanju arhivske građe, koja je smještena u depou arhiva pod klasifikacionom oznakom 01. Primjenjujući princip provenijencije, završena je potpuna arhivistička i tehnička obrada dokumentacije fonda Skupštine ANUBiH-a i fonda Predsjedništva ANUBiH-a. Svi dokumenti su, u skladu sa zahtjevima struke, paginirani, numerirani i smješteni u kutije koje su označene odgovarajućim etiketama. Svakom dokumentu dodijeljena je signatura, a dokumenti su sortirani prema datumu nastanka.

Fond Skupštine ANUBiH čini deset kutija (uz još jednu aktivnu kutiju) u kojima se ukupno nalazi 435 spisa i 12 knjiga. Broj listova u ovom fondu iznosi 3622. Fond sadrži dokumente vezane za izborne skupštine, a koje se odnose na izbor časništva i izbor novih članova te, redovne i vanredne skupštine. Obradena građa pokriva razdoblje od 1969. godine do 2018. godine.

Obradom fonda Predsjedništva ANUBiH-a sačinjeno je trinaest kutija fonda (plus jedna aktivna kutija). Vremenski okvir navedenog fonda obuhvata godine od 1970. do 2019. godine, sa ukupno 1623 spisa i 6110 listova. Važno je istaći da ove brojke nisu konačne, s obzirom da uvijek postoji objektivna mogućnost dopune fondova, budući da se intenzivno radi na pretraživanju depoa arhiva ANUBiH-a. Posebnu vrijednost fonda Predsjedništva predstavlja dokumentacija ratnog predsjedništva (1992-1995), koja svjedoči o aktivnostima Akademije u ovom teškom periodu. Ovi dokumenti su arhivirani u sedmoj kutiji fonda.

Tokom prošle godine arhivistički i tehnički je obrađivan fond Izvršnog odbora. Zaključno sa 31. 12. 2024. završena je obrada osam kutija navedenog fonda, koje sadrže 1172 spisa i 2752 lista. Planirani završetak rada na ovoj građi je prvi kvartal 2025. godine.

U saradnji sa profesoricom Tatjanom Neidhardt u prošloj godini je obrađeno i arhivirano 15 kutija iz fonda Životni put Juraja Neidhardta. Ukupan broj obrađenih spisa iznosi 648, a kojeg čini 4605 obrađenih listova. Također, sačinjen je popis građe iz fonda Živorada Jankovića.

U protekloj godini vršena je digitalizacija arhivske građe. Kreiran je obrazac za popunjavanje metapodataka za skenirane arhivske dokumente. Uspješno je digitalizirana prva kutija fonda Naučnog društva Bosne i Hercegovine. Također, vršena je kontrola elektronskih dosijea za bibliografiju članova ANUBiH-a. U prethodnoj 2024. godini započela je i organizacija digitalnog foto arhiva. Trenutno jedan dio ovog arhiva čine nove fotografije sa manifestacija u organizaciji ANUBiH-a, dok je drugi dio arhiva zbir fotografija iz prethodne decenije, a koji je preuzet od kolega iz Sekretarijata ANUBiH-a. Fotografije se razvrstavaju po godinama nastanka i po vrsti organizirane manifestacije.

U 2024. godini preuzeta je registraturna građa iz kancelarije sekretara Sekretarijata i iz kancelarije protokola. Sačinjen je popis preuzete građe, te će u narednom periodu biti detaljno obrađena i pridružena fondovima kojim pripada. Radeći sa arhivskom građom,

pretražujući fondove i depo arhiva, pronađeni su nearhivirani dokumenti pojedinih akademika, nakon čega su isti dokumenti arhivirani i uloženi u njihove lične dosijee.

U toku 2024. godine u sklopu svojih redovnih aktivnosti u Arhivu ANUBiH-a usluživani su korisnici, arhivirane su publikacije ANUBiH-a. Također, izvršena je nabavka zaštitnog arhivskog havana klobučnog A3 papira, koji se u prethodnom periodu pokazao veoma dobrim arhivskim materijalom za odlaganje i čuvanje arhivskih dokumenata. Zahvaljujući svojim specifikacijama, pruža otpornost na starenje čuvajući informacije sadržane u dokumentu.

Kako bi se unaprijedio rad Arhiva ANUBiH-a, u prethodnoj godini posjećen je Arhiv Bosne i Hercegovine, gdje je održana konsultacija s kolegama o pojedinim rješenjima u arhivskoj praksi pri obradi građe. U decembru 2024. godine stručni saradnik u Arhivu ANUBiH-a Alen Borić položio je stručni arhivistički ispit i stekao zvanje arhivist.

U toku 2024. godine završeno je i cjelokupno uređenje nove prostorije Arhiva ANUBiH-a. Ovaj dio projekta je jedno od najvažnijih infrastrukturnih ulaganja u razvoj i osavremenjivanje Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine. Olakšan je proces rada cjelokupne Akademije, a djelovanje Arhiva ANUBiH-a podignuto je na najvišu razinu. Ispravan smještaj građe pruža dobru osnovu za obradu i davanje na korištenje korisnicima. Zahvaljujući ovom projektu, građa i dokumentacija koju čuva ANUBiH bit će arhivirana po najsavremenijim arhivističkim principima.

Plan rada Arhiva ANUBiH-a za 2025. godinu uključuje nastavak i završetak arhivističke i tehničke obrade građe Izvršnog odbora. Nakon toga, pristupit će se obradi građe s klasifikacionom oznakom 02, koja se odnosi na kabinet predsjednika ANUBiH-a i druge organe rukovođenja. Paralelno s ovim procesom vršit će se digitalizacija obrađene arhivske građe. Sa završetkom digitalizacije fonda pristupit će se izradi analitičkih inventara.

Alen Borić
Stručni saradnik u arhivu ANUBiH-a

Biblioteka ANUBiH-a

Popunjavanje fonda Biblioteke ANUBiH-a se i u toku 2024. godine obavljalo kupovinom, razmjenom, poklonima, subvencijama, te vlastitim izdanjima.

U Biblioteku ANUBiH-a pristigle su i obrađene jedinice:

- *Monografske publikacije* – razmjena: 210 primjeraka, kupovina: 3 primjerka, pokloni: 101 primjerak, vlastita izdanja: 41 primjerak, stari fond: 1318 primjeraka, subvencija: 156 primjeraka; ukupno: 1833 primjerka monografskih publikacija
- *Časopisi* – razmjena i vlastita izdanja: 76 primjeraka časopisa

Povećan priliv starog fonda odnosi se na dugo najavljivanu intenziviranu obradu (preradu) starog fonda u COBISS sistemu i unos jedinica u online katalog biblioteke ANUBiH-a što nam uveliko olakšava pretraživanje fonda i približava krajnjem cilju: da sva građa bude evidentirana u elektronskom online katalogu biblioteke ANUBiH-a. Time se počinje ispunjavati dugogodišnji plan retrospektivne obrade. U toku 2024. godine rađeno je na preradi starog fonda iz opće zbirke (formati I i III) i zbirke legata članova/ica ANUBiH-a (legat akademika Ljubormira Berberovića). Uglavnom su preuzimani već postojeći zapisi, dok su publikacije za koje ne postoje zapisi u COBISS sistemu ostavljene za naknadnu preradu fonda.

Pretplata na časopise Science (AAAS) (online izdanje), The Economist (papirno izdanje) i Foreign Affairs (papirno i online izdanje).

Uspješno je nastavljena razmjena izdanja sa izdavačkom kućom Univeristy Press u okviru Sporazuma o saradnji. U 2024. godini unutar građe koja je označena kao razmjena preovladala su izdanja dobijena upravo u okviru ove saradnje.

i u 2024. godini Biblioteka ANUBiH je obuhvaćena raspodjelom knjiga koje Fondacija za bibliotечku djelatnost Sarajevo otkupljuje od domaćih izdavača. Građa dobijena na taj način označena je kao subvencija.

Uposlenice Biblioteke ANUBiH-a i dalje obavljaju sljedeće poslove i redovne aktivnosti: prijem pošte, sortiranje građe, obrada monografskih i serijskih publikacija, pripremanje građe za korištenje, izdavanje građe, te davanje drugih usluga korisnicima, a prije svega članovima ANUBiH-a. Najčešće usluge Biblioteke ANUBiH-a za vanjske korisnike su informacije o legatima koji pripadaju Biblioteci ANUBiH-a, te o izdanjima ANUBiH-a, kako starijim, tako i novim koji se besplatno mogu preuzeti s web stranice ANUBiH-a. Pripremljena su dva biltena prinova koji prikazuju šestomjesečni priliv naslova.

Realizirana je razmjena izdanja ANUBiH-a s institucijama s kojima imamo ugovore o razmjeni izdanja. U 2024. godini uposlenici Biblioteke ANUBiH-a su poslali u razmjenu i predali obavezni primjerak Nacionalnoj i univerzitetskoj biblioteci Bosne i Hercegovine 13 monografskih izdanja i 8 brojeva časopisa ANUBiH-a.

Nastavljena je praksa poklanjanja setova knjiga iz zbirke viškova izdanja ANUBiH-a bibliotekama koje iskazuju interes ili bibliotekama u osnivanju. Ovaj vid raspodjele nastaviti će se i u narednoj godini s ciljem pomaganja drugim bibliotekama, kao i rješavanja problema smještaja velikog broja viška starijih izdanja ANUBiH-a.

U Biblioteci je nastavljena koordinacija projekta „Digitalizacija baštine ANUBiH“ i kreiranja portala „Baština ANUBiH“. Završena je treća faza projekta i kreiran je portal <https://bastina.anubih.ba>. Treća faza obuhvatila je i više infrastrukturnih ulaganja i ulaganja u opremu. U toku prve i druge faze kupljena je osnovna oprema: server, knjižni skener, skener za fotografije i srodnu građu, računar i ostala prateća tehnička oprema. Tim projekta intenzivno je radio na pisanju i usklađivanju Smjernica za digitalizaciju bibliotečke i arhivske građe iz fondova Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine, priložima za smjernice i ostalim dokumentima koji prate proces pripreme građe, njenog skeniranja i obrade skenirane građe. IT dio tima radio je na pripremi opreme i softverskih rješenja za pohranu građe, te izradi repozitorija i web prezentacije projekta i građe koja čini Baštinu ANUBiH-a. Pripremljeni su uslovi za formiranje portala i popunjavanje portala digitalnim i digitaliziranim sadržajem.

Intenzivno je rađeno na nekoliko segmenata treće faze projekta. Treća faza obuhvatila je i cjelokupno uređenje Arhiva ANUBiH-a, i uređenje novih prostorija u kojima se čuva arhivska građa. Pripremljen je potpuno novi prostor za smještaj arhivske građe. Ovaj prostor se nalazi u prizemlju i ispunjava standarde za smještaj arhivske građe. Urađeni su građevinski radovi rušenja pregradnih zidova, saniran je plafon, ugrađena je nova stolarija na prozore i ulazna vrata. Ispitani su optimalni uslovi vlage i ostalih parametara za smještaj građe. Raspisan je i proveden tender za nabavku sistema pokretnih regala za smještaj arhivske građe. Instalacijom ovog sistema maksimalno je iskorištena širina i visina prostora. Ovaj dio projekta je jedno od najvažnijih infrastrukturnih ulaganja u razvoj i osavremenjivanje Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine. Olakšan je proces rada cjelokupne Akademije, a djelovanje Arhiva ANUBiH-a podignuto je na najvišu razinu. Ispravan smještaj građe pruža i dobre osnove za obradu i davanje na korištenje korisnicima, ali i kao pokazatelj baštenskih osobina ovog segmenta projekta. U budućnosti će se na ispravan način pohranjivati, obrađivati i pretraživati vrijedna arhivska građa koja sadrži podatke o osnivanju, djelovanju i opstanku Akademije, njenim projektima, članovima i mnoge druge dokumente iz oblasti nauke i umjetnosti. Na raspolaganje timu projekta dodijeljena je nova veća prostorija na četvrtom spratu zgrade Akademije. Nabavljena je dodatna oprema: dodatni knjižni skener i računari, te stolovi neophodni za smještaj opreme. Na poziv predstavnika Nacionalne i univerzitetske biblioteke „Sv. Kliment Ohridski“ Skoplje četiri člana tima projekta „Digitalizacija baštine ANUBiH“ (Amra Avdagić, Minela Đelmo, Nerma Tanović i Eldin Hodžić) boravili su u Skoplju. Cilj studijskog boravka bio je posjetiti Centar za digitalizaciju ove biblioteke, steći uvid u procese i čuti i možda preuzeti neka rješenja i iskustva u radu na digitalizaciji, zaštiti digitalnih objekata i njihovog davanja na korištenje. Platforma DSpace je osnova portala Baština ANUBiH-a i prilagođena je potrebama repozitorija. Korištena verzija platforme je 7, a planiran je i proces unapređenja na verziju 8. S njom će biti poboljšan izgled i riješit će se neki bugovi koji se javljaju u prethodnoj verziji softvera. Prezentacija prvih rezultata održana je na redovnoj Skupštini ANUBiH-a 12. 6. 2024. godine. Prisutnima je prikazano pretraživanje portala <https://bastina.anubih.ba>, postupak registracije korisnika i ostale karakteristike portala. Na projektu su bili angažirani članovi/ice tima iz ANUBiH-a, studentice i studenti i jedna vanjska saradnica.

U protekloj godini na Javni poziv Fondacije za bibliotečku djelatnost Sarajevo aplicirano je projektom za kupovinu pokretnih polica za drugi dio prostora depoa biblioteke ANUBiH-a. Projekat je djelimično prihvaćen i dodijeljena su sredstva u iznosu 3500 maraka. Kako su sredstva isplaćena krajem decembra 2024. godine, ona će biti utrošena u prvom dijelu 2025. godine. Prethodno je sredstvima dobijenim na istom javnom pozivu iz 2023. realizirana nabavka fiksnog dijela sistema pokretnih regala.

Mr. sc. Minela Đelmo nastavila je rad u radnoj grupi za izradu inicijalne baze normativnih zapisa ličnih imena s ciljem uspostavljanja inicijalne baze CONOR.BH. Sastanci radne grupe su bili rijetki zbog problema s kojima se Nacionalna i univerzitetska biblioteka Bosne i Hercegovine koja vodi ovu aktivnost borila u toku 2024. godine.

Plan aktivnosti u Biblioteci ANUBiH-a u 2025. godini je realizacija projekata: digitalizacija i kupovina polica na šinama za drugi dio depoa Biblioteke ANUBiH-a. Nastavit će se intenzivniji rad na obradi zbirke legata, te starog fonda, posebno formata I i III, i to fonda koji je ostavljen da bi se kreirali novi zapisi, što traži malo više vremena od samog preuzimanja zapisa. Biblioteka ANUBiH-a nastaviti će rad na retrospektivnom i tekućem unosu zapisa u COBISS sistem, rad na organiziranju fonda Biblioteke ANUBiH-a, kao i zbirke Centra za balkanološka ispitivanja, te intenziviranju obrade serijskih publikacija. Razmjena tekućih izdanja bit će obavljana po njihovom izlaženju. Stalna praksa apliciranja na javne pozive nadležnih institucija bit će nastavljena. Ostali planovi odnose se na tekuće i dnevne poslove Biblioteke ANUBiH-a, organiziranje sjednica Odbora za biblioteku i dokumentaciju, te učestvovanje u svim aktivnostima Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine.

Izvještaj napisala

Mr. sc. Minela Đelmo

Voditeljica biblioteke i arhiva ANUBiH-a

Sekretarijat ANUBiH-a

Sekretarka Sekretarijata: mr. sc. Amra Avdagić

Sekretarijat ANUBiH-a je u skladu sa Statutom ANUBiH-a, vršio stručne, upravno-pravne, materijalno-finansijske i tehničke poslove za funkcioniranje i rad ANUBiH-a. Sekretarka Sekretarijata se starala o stručnom i administrativnom izvršavanju zaključaka Skupštine, Predsjedništva i Izvršnog odbora i neposredno organizirala rad Sekretarijata u skladu sa smjernicama Predsjedništva, a po uputstvima Izvršnog odbora, pri čemu je vodila računa o naučnim i umjetničkim zadacima Akademije.

Stanje broja uposlenika/ca u 2024. godini je bilo 22. Kvalifikaciona struktura uposlenika/ca je sljedeća: mr. sc. nauka – 2 saradnice; MA struka – 6 saradnica/ka; VSS – 6 saradnika/ca; SSS – 8 saradnika/ca; Akademija prema ovim podacima ima u svojoj strukturi **64% uposlenika/ca sa VSS (uključujući i mr. sc. i MA), 36% uposlenika/ca sa SSS**. Akademija nije u mogućnosti da u stalni radni odnos upošljava saradnike za neke pozicije koje su sastavni dio sistematizacije radnih mjesta, ali ovakva struktura radnika/radnica Sekretarijata omogućila je da se formiraju efikasni timovi za realizaciju radnih zadataka. Za pojedine poslove angažiran je outsourcing. Tokom 2024. godine pripravnčki staž je odradio saradnik Arhiva, koji je potom primljen u radni odnos na određeno vrijeme.

Da bi u postojećim uslovima Sekretarijat mogao da zadovolji narasle potrebe članova Akademije, intenzivno i planski se radilo na podizanju znanja, vještina i kompetencija uposlenika/ca Sekretarijata ANUBiH-a. i u 2024. godini. Radnici/ce Sekretarijata su učestvovali/le na 17 domaćih i međunarodnih seminara i jednoj međunarodnoj konferenciji. Ukupno devet radnika/ca Sekretarijata pohađalo je pojedine seminare i skupove.

U 2024. godini usvojen je novi Pravilnik o radu radnika Sekretarijata ANUBiH-a čiji je sastavni dio nova sistematizacija radnih mjesta. Nova sistematizacija radnih mjesta omogućila je da se pojedini poslovi grupišu kako bi bilo efikasnije poslovanje. Pored ovog pravilnika, usvojeni su novi, kao izmjene i dopune pojedinih pravnih akata: Pravilnik o izmjenama Pravilnika o radu Biblioteke ANUBiH-a; Pravilnik o izmjenama Pravilnika o organizaciji i radu Arhiva ANUBiH-a; Pravilnik o izmjenama Pravilnika o načinu čuvanja, rukovanja i inoviranja dosije članova ANUBiH-a; Pravilnik o izmjenama Pravilnika o kancelarijskom i arhivskom poslovanju; Odluka o izmjeni i dopuni Odluke o utvrđivanju broječnih oznaka dosijea za organizacione jedinice i oblike u ANUBiH-u; Za radnu funkciju članova Akademije bitni segmenti organizacione strukture su: Biblioteka i Arhiv i Informacioni sistem ANUBiH-a.

Nastavljene su aktivnosti rekonstrukcije prostora za trajno rješavanje prostora za smještaj arhivske građe kao i nastavak nabavke polica za depo Biblioteke. U Biblioteci ANUBiH-a obavljani su redovni poslovi, uključujući obradu, razmjenu i posudbu građe. Pripremljena su dva polugodišnja biltena prinova. Operativni dio projekta „Digitalizacija baštine ANUBiH“ povjeren je Biblioteci, a projekat se uspješno realizira.

U toku 2024. godine u Arhivu ANUBiH-a je nastavljena intenzivna obrada arhivske građe. U toku je i dodatna obrada građe iz zbirke akademika Juraja Neidhardta.

Informacioni sistem ANUBiH-a predstavlja značajan segment od čijeg funkcioniranja ovisi kvalitet rada institucije. U proteklom periodu urađena je rekonstrukcija audio i video opreme u Velikoj sali i u „kožnoj“ sali. Ova rekonstrukcija je obuhvatila zamjenu stare opreme, provođenje novih instalacija za audio i video kao i postavljanje nove opreme koja ranije nije bila instalirana. Nakon otklanjanja određenih problema uzrokovanih neadekvatnim podešavanjem od strane izvođača radova, sistem je u potpunosti funkcionalan. Također, obnovljen je i dio računarske opreme u skladu sa planovima nabavke, realizacijom projekata i potrebama ANUBiH-a.

Urađena je i hardverska nadogradnja određenog broja računara u cilju produženja radnog vijeka i poboljšanja karakteristika.

Urađena je rekonstrukcija instalacija lokalne mreže, javno dostupnih stranica na našim serverima i rekonstrukcija WI-FI sistema u objektu Akademije, čime se postigla bolja funkcionalnost i sigurnost navedenih sistema.

Obezbijeđena je tehnička podrška za konferencije, promocije, naučne skupove, pristupna i javna predavanja u organizaciji ANUBiH-a, održane uživo i online.

U skladu s planovima objavljivanja časopisa online preko Open Journal System-a (OJS) finalizirane su prethodno planirane aktivnosti za dva od tri časopisa. Navedene aktivnosti obuhvatile su dva časopisa – publikacije u izdanju ANUBiH-a (*Godišnjak* i *Dijalog*), dok su aktivnosti na časopisu *Sarajevo Journal of Mathematic* još u toku.

Također se radilo i na projektu digitalizacije Baštine ANUBiH-a, kao i planiranju i izradi interne stranice.

U saradnji s firmom Sarajevo Design urađen je redizajn i rekonstrukcija web stranice Akademije.

Ostale službe Sekretarijata su uspješno realizirale radne zadatke, a posebno aktivnosti koje su bile u okviru pripreme i realizacije projekata putem javnih poziva i konkursa resornih ministarstava, praćenje i izvještavanje po projektima; izdavanja publikacija, organiziranja manifestacija i dr.

Imajući u vidu aktivnosti koje su se realizirale u 2024. godini, ANUBiH je imao i određena finansijska ulaganja u zgradu i opremu. U 2024. godini ulaganja su iznosila **91.125,00 KM.**

Sekretarka Sekretarijata ANUBiH-a
Mr. sc. Amra Avdagić

AKTIVNOSTI ODJELJENJA ANUBiH-A

ODJELJENJE DRUŠTVENIH NAUKA

Članovi Odjeljenja:

akademik Ivan Cvitković

akademik Muris Čičić

akademik Slavo Kukić

akademik Adila Pašalić Kreso

akademik Mirko Pejanović

akademik Miodrag Simović (sekretar Odjeljenja)

akademik Miloš Trifković (član Predsjedništva ANUBiH)

dopisni član Fikret Čaušević (zamjenik sekretara Odjeljenja)

Radna tijela Odjeljenja:

Centar za istraživanje razvoja lokalne i regionalne samouprave

Centar za sistemska istraživanja

Odbor za ekonomske nauke

Odbor za pedagoške nauke

Odbor za političke nauke

Odbor za pravne nauke

Odbor za sociološke nauke

U 2024. godini Odjeljenje društvenih nauka je održalo osam sjednica.

Glavne aktivnosti Odjeljenja u ovoj godini su bile usmjerene na:

1. Dopisni član Nerzuk Ćurak uputio je prijedlog za održavanje pristupnog predavanja na temu *Geopolitičke implikacije multipolarizma na implementaciju Dejtonskog mirovnog sporazuma*. Prvobitno predloženi datum bio je 11. 12. 2024. u 11 sati, ali je naknadno pomjeren na 12. 12. 2024. u 12 sati.
2. Na osnovu zaključaka Izvršnog odbora, Odjeljenje društvenih nauka razmatralo je prijedlog saradnje s Memorijalnim centrom Srebrenica, koja bi uključivala:
 - a) Organizaciju zajedničkih manifestacija,
 - b) Održivi razvoj Srebrenice,
 - c) Ideje o istraživačkim projektima.Dogovoreno je da će ANUBiH, nakon definisanja predmeta saradnje i usvajanja Općeg sporazuma o saradnji, organizovati kolektivnu posjetu Memorijalnom centru Srebrenica.
3. Akademik Pejanović predložio je organizaciju Svečane sjednice posvećene Danu državnosti Bosne i Hercegovine. Svečana sjednica održana je 22. novembra 2024. u 10:30 sati u Amfiteatru ANUBiH-a.
4. Izvršni odbor je odobrio pokretanje priprema za Treću međunarodnu naučnu konferenciju pod nazivom: „Genocid nad Bošnjacima u sigurnoj zoni UN-a Srebrenica: mogućnost prevladavanja posljedica tri decenije poslije“.

5. Odjeljenje društvenih nauka predložilo je da članovi ANUBiH-a mogu koristiti sale Akademije besplatno za naučne aktivnosti, pod uslovom da se događaji održavaju tokom radnog vremena. Izvršni odbor je prihvatio prijedlog.
6. Odjeljenje društvenih nauka ANUBiH-a organizovalo je međunarodnu naučnu konferenciju na temu: „Lokalni, ekonomski i infrastrukturni razvoj općina i gradova u Bosni i Hercegovini“.
 - a) Nositelj empirijskog istraživanja bio je Centar za istraživanje razvoja lokalne i regionalne samouprave.
 - b) Istraživanje je provedeno u devet opština Kantona Sarajevo metodom studije slučaja.
 - c) Konferencija će se održati u junu 2025. godine.
7. Odjeljenje umjetnosti delegiralo je dopisnog člana Radivoja Mandića u Naučni odbor za pripremu konferencije o demografskim promjenama.
8. Odjeljenje društvenih nauka razmatralo je inicijativu Asocijacije nezavisnih intelektualaca *Krug 99* za promjenu Ustava BiH. Članovi su zaključili da Akademija ne treba učestvovati u inicijativi ako ona ne dolazi od međunarodnih organa, civilnog društva ili državnih institucija. Smatraju da su ustavne promjene potrebne, ali da Akademija ne bi trebala biti uključena u neformalne prijedloge.
9. Održan je naučni simpozij *Demografske promjene u Bosni i Hercegovini od 2013. do 2024. godine* 10. decembra 2024. godine. Planirano je i štampanje zbornika radova.
10. Akademik Muris Čičić predložio je da se napiše javno pismo podrške Nacionalnoj i univerzitetskoj biblioteci BiH (NUBBiH). Odjeljenje je podržalo prijedlog.
11. Dogovoreno je da akademici Simović i Pejanović pripreme i pismo za Visokog predstavnika o statusu Akademije nauka i umjetnosti BiH.
12. Akademik Ivan Cvitković dostavio je programski koncept za okrugli sto posvećen jubileju: „80 godina života i 40 godina naučnog i nastavno-pedagoškog rada akademika Mirka Pejanovića“. Članovi Odjeljenja su jednoglasno podržali prijedlog i inicirali pripremne aktivnosti.
13. Odbor za pedagoške nauke je na sjednici od 13. decembra 2024. predložio nove članove Odbora koje je Odjeljenje podržalo i usvajanje novih članova Odbora je poslano u dalje procedure ANUBiH-a.

Tokom sjednica Odjeljenja društvenih nauka ANUBiH-a razmatrani su ključni projekti, inicijative i prijedlozi koji se odnose na naučno-istraživačke aktivnosti, međunarodnu saradnju, unapređenje transparentnosti rada ANUBiH-a i organizaciju značajnih naučnih skupova. Svi prijedlozi su jednoglasno podržani od strane članova Odjeljenja, a neki su proslijeđeni Izvršnom odboru na dalju proceduru.

Publikacije:

Tokom 2024. godine izdate su sljedeće publikacije:

Časopisi:

1. Pašalić Kreso, Adila; Mavrak, Mirjana; Cerić, Haris (editors). *Dijalog*. Odjeljenje društvenih i Odjeljenje humanističkih nauka. 3-4, 2023. Sarajevo: Akademija nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine.
2. Kukić, S; Mujkić, A. (urednici) (2024). *Dijalog*. Odjeljenje društvenih i Odjeljenje humanističkih nauka. 1-2, 2024. Sarajevo: Akademija nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine.

Posebna izdanja:

3. Janjić, Jelena V; Simović, Miodrag N. (autori) (2024). Bibliografija akademika Miodraga N. Simovića, Odjeljenje društvenih nauka. Sarajevo: Akademija nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine.
4. Pejanović, M; Domazet, A. (urednici) (2024). Lokalni ekonomski razvoj općina Kantona Sarajevo u novom normalnom. Odjeljenje društvenih nauka, Centar za istraživanje razvoja lokalne i regionalne samouprave ANUBiH-a. Sarajevo: Akademija nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine.
5. Pejanović, Mirko (urednik) (2024). Državnost Bosne i Hercegovine u XX i XXI stoljeću: Historijski izazovi i dostignuća u razvoju državnosti Bosne i Hercegovine Odjeljenje društvenih nauka. Sarajevo: Akademija nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine.

Centar za istraživanje razvoja lokalne i regionalne samouprave

Direktor Centra: akademik Mirko Pejanović

Članovi Centra:

akademik Slavo Kukić, prof. dr. Anto Domazet, prof. dr. Vjekoslav Domljan, prof. dr. Mirza Emirhafizović, prof. dr. Rebeka Kotlo, prof. dr. Najil Kurtić, prof. dr. Jasmina Osmanković, doc. dr. Ana Planinić-Bošnjak, prof. dr. Zlatiborka Popov Momčinović, prof. dr. Elmir Sadiković i prof. dr. Jusuf Žiga

Centar za istraživanje razvoja lokalne i regionalne samouprave Odjeljenja društvenih nauka ANUBiH-a je tokom 2024. godine imao više aktivnosti. Pored redovnih poslova koje Centar izvršava, u 2024. godini nastavljen je projekt Centra *Lokalni ekonomski razvoj (LER) u općinama Kantona Sarajevo: prilike i izazovi nove postkrizne normalnosti*, s tim da je drugi dio projekta preimenovan u *ново normalno*. Projekt je započet još 2021. godine kada su prikupljena sredstva za implementaciju. Jedan okrugli sto održan je 20. decembra 2023. godine na kojem su prisustvovali i pripadnici općinskih i kantonalnih vlasti, ali i potpredsjednik Federacije Bosne i Hercegovine, Igor Stojanović. Tokom 2024. godine nastavljen je rad na projektu te su tako započele aktivnosti na održavanju novog okruglog stola pod nazivom *Lokalni ekonomski razvoj (LER) u općinama Kantona Sarajevo: novo normalno* na kojem su načelnici opština Vogošća, Ilidža i Stari Grad prezentirali ekonomski razvoj navedenih opština. Na stolu je otvoren dijalog o održivim i konkretnim rješenjima za lokalni razvoj u izmijenjenim društveno-ekonomskim okolnostima.

Izveštaj odobrio
akademik Mirko Pejanović

Direktor Centra za istraživanje razvoja
lokalne i regionalne samouprave ANUBiH-a

Izveštaj napisala
Sabina Vejzagić

Centar za sistemska istraživanja

Direktor Centra za sistemska istraživanja: akademik Muris Čičić

Članovi Centra iz ANUBiH-a

Akademik Ejup Ganić, akademik Enver Mandžić, akademik Zijo Pašić, akademikinja Branislava Peruničić, akademik Miloš Trifković, dopisni član Fikret Čaušević, mr. sc. Amra Avdagić, Naida Nišić, dipl. iur.

Članovi Centra izvan sastava ANUBiH-a

Prof. dr. Nerzuk Ćurak, prof. dr. Ante Domazet, prof. dr. Asim Mujkić, prof. dr. Mirko Puljić, prof. dr. Fuad Purišević, dr. sci. Emir Kremić, gđin. Muhamed Muminović

Centar za sistemska istraživanja je u 2024. godini stavljen u stanje mirovanja.

Direktor Centra za sistemska istraživanja
akademik Muris Čičić

Odbor za ekonomske nauke

Predsjednik Odbora: dopisni član Fikret Čaušević

Članovi Odbora:

akademik Muris Čičić, doc. dr. Maja Arslanagić-Kalajdžić, izv. prof. Marija Ćutura, prof. dr. Anto Domazet, prof. dr. Vjekoslav Domljan, prof. dr. Adnan Efendić, prof. dr. Azra Hadžiahmetović, prof. dr. Kadrija Hodžić, prof. dr. Melika Husić-Mehmedović, doc. dr. Selma Kadić-Maglajlić, prof. dr. Kemal Kozarić, prof. dr. Zlatko Lagumdžija, prof. dr. Tahir Mahmutefendić, prof. dr. Brano Markić, prof. dr. Jasmina Osmanković, prof. dr. Željko Šain, prof. emeritus Željko Šuman, prof. dr. Aziz Šunje, prof. dr. Spasoje Tuševljak

Na prijedlog prof. dr. Tahira Mahmutefendića, člana Odbora ekonomskih nauka, u aprilu 2024, predsjednik Odbora prof. dr. Fikret Čaušević je na drugoj sjednici ODN ANUBiH-a u 2024. zamolio članove ODN da podrže organizaciju promocije knjige koju je krajem 2023. objavio prof. dr. Tahir Mahmutefendić. Na istoj sjednici članovi ODN ANUBiH-a su jednoglasno prihvatili i podržali ovaj prijedlog. Izvršni odbor ANUBiH-a je odobrio organizaciju promocije u junu mjesecu 2024.

OEN ODN ANUBiH-a je, na osnovu odluke Izvršnog odbora ANUBiH-a, organizovao promociju knjige na tematskoj sjednici Odbora (1. 10. 2024). Na ovoj sjednici, u prvom dijelu, razmatrane su aktivnosti Odbora tokom 2023. godine, dok je drugi dio bio posvećen promociji knjige prof. dr. Tahira Mahmutefendića pod naslovom „Economic Development of Bosnia and Herzegovina During Austro-Hungarian Period: Comparative Analysis of Macroeconomic Indicators“, u izdanju

Gotham Books, SAD (decembar 2023). Promotori knjige bili su prof. dr. Marko Attila Hoare, prof. dr. Vjekoslav Domljan i prof. dr. Željko Šain.

Tokom 2024. obavljani su preliminarni razgovori sa Udruženjem poslodavaca FBiH (UPFBiH) o potencijalnoj saradnji ove organizacije sa OEN ODN ANUBiH-a u realizaciji projekta „Ekonomska istorija i konkurentnost industrijske djelatnosti BiH: 1950-2020“. Sekretar UPFBiH je izrazio načelnu spremnost Udruženja u podršci realizacije intervju sa vodećim kompanijama iz FBiH, koji bi bili važna osnova za realizaciju ovog projekta.

Na istoj sjednici ODN na kojoj je data saglasnost za održavanje promocije knjige prof. dr. Tahira Mahmutefendića, prihvaćen je i prijedlog članova OEN akademika Murisa Čičića i dopisnog člana Fikreta Čauševića da će članovi Odbora za ekonomske nauke ODN koji nisu bili aktivni u radu i nisu se odazivali sjednicama OEN u prethodnih pet godina biti zamijenjeni novim članovima. Ova izmjena će biti predložena tokom 2025. godine.

Predsjednik Odbora za ekonomske nauke
Fikret Čaušević, dopisni član ANUBiH-a

Odbor za pravne nauke

Predsjednik Odbora: akademik Miodrag Simović

Članovi Odbora:

akademik Miloš Trifković, prof. dr. Jasna Bakšić-Muftić, prof. dr. Abedin Bikić, prof. dr. Suzana Bubić, prof. dr. Jasminka Gradašćević-Sijerčić, prof. dr. Branko Morait, prof. dr. Meliha Powlakić, prof. dr. Edin Šarčević, prof. dr. Kasim Trnka, prof. dr. Enis Omerović i prof. dr. Zlatan Meškić.

Odbor je u toku 2024. godine održao dvije redovne sjednice.

Dvadeset deveta sjednica Odbora održana je u prostorijama Akademije 21. maja 2024. godine. Uvodničar na temu „Uticaj umjetne inteligencije na građansko pravo, sa posebnim fokusom na odgovornost“ bio je dr. Nasir Muftić, docent Pravnog fakulteta Univerziteta u Sarajevu. Njegovo izlaganje predstavljalo je prikaz dijelova studije čiji je izlagač autor o novim i aktuelnim problemima vezanim za upotrebu umjetne inteligencije (UI), sa kojima se suočavaju moderni pravni sistemi. Iako ova tehnologija donosi brojne pravne izazove u različitim granama prava, akcenat je stavljen na njen uticaj na građansko pravo, sa posebnim fokusom na građanskopravnu odgovornost.

Dr. Muftić je, pored analize pozitivnog prava u Bosni i Hercegovini, izložio širi kontekst bez kojeg se ova problematika ne bi mogla razumjeti. U prvom redu, riječ je o konceptualnim pitanjima i izazovima koje UI donosi za sve pravne sisteme. Posebna pažnja posvećena je Evropskoj uniji koja prednjači kada je u pitanju kreiranje pravnih rješenja. Ova tehnologija, osim toga, utiče na način na koji osobe vrše interakciju u građanskopravnim odnosima.

U prvom redu, postavlja se pitanja uticaja ove tehnologije na autonomiju volje i ravnopravnost stranaka. Ona stranka koja koristi UI – nesumnjivo je u boljem položaju zbog mogućnosti da brzo i sofisticirano analizira velike količine podataka. Međutim, budući da nije isključena mogućnost za njenu široku primjenu, strane koje su tradicionalno inferiorne, kao što su potrošači, mogu imati šansu kroz upotrebu ove tehnologije. Autonomija volje je takođe dovedena u pitanje, budući da ljudski izumi po prvi put imaju mogućnost samostalno donositi odluke i adaptirati ih u skladu sa analizom okruženja, učeći iz ranijih iskustava.

Izlaganje dr. Muftića adresiralo je tri pitanja.

Prvo je pitanje nosioca odgovornosti, odnosno da li se UI može smatrati alatom ili fenomenom koji podriva suštinu autonomije volje i zaslužuje drugačiji tretman. Dati su argumenti *pro et contra* za izbor mogućih nosioca odgovornosti, počevši od UI, preko proizvođača, korisnika itd.

Drugo pitanje ticalo se osnova odgovornosti. Da li bi tradicionalni osnovi odgovornosti (subjektivni i objektivni) mogli biti adekvatni ili zahtijevaju dodatna razmatranja? Nadalje, da li se odgovornost za proizvode može smatrati osnovom odgovornosti koji rješava nove probleme?

Treće pitanje odnosilo se na položaj oštećene strane. On će biti pogoršan u odnosu na tradicionalne događaje koji dovode do štete. Ovaj dio izlaganja se odnosio na razloge za takav stav koji idu od kompleksnosti tehnologije, poteškoće u pribavljanju dokaza, ograničen broj dostupnih vještaka i eksperata koji će pribaviti i protumačiti informacije potrebne za sudske i druge postupke itd.

Naposljetku, u svakom od dijelova izlaganja dr. Muftić je dao osvrt na pozitivno pravo Bosne i Hercegovine i njegovo tumačenje – sa ciljem rješavanja nadolazećih problema. Tamo gdje se rješenja eventualno ne mogu pronaći u *de lege lata* modelima, ponuđeni su i prijedlozi.

Kao izazov za pravne sisteme, UI, pojasnio je dr. Muftić, prevazilazi problem građanskopravne odgovornosti. Ona je prepoznata kao područje koje ima veliki transformacijski potencijal za društvo, koji se može porediti sa onim kakav su imali električna energija i internet. Zbog toga, države širom svijeta intenzivno ulažu u njen razvoj, nastojeći unaprijediti vlastite ekonomije i živote svojih građana. S druge strane, države i međunarodne organizacije, a naročito one velike, su prepoznale i geopolitički značaj ove tehnologije koji se ogleda u mogućnosti da van svojih teritorija promovisu vlastite tehnologije. Osim toga, trenutno se razvija i nekoliko regulatornih modela UI i drugih digitalnih tehnologija, koje predstavljaju instrument putem koje oni ostvaruju uticaj u međunarodnim odnosima. Ipak, iako je situacija još uvijek nije jasna, jer razvoj regulatornih modela nije dovršen, određena pitanju su ipak odgovorena. Prije svega, jasno je da interes za razumijevanje i korištenje UI nije rezervisan samo za velike i bogate države. Priroda digitalnih tehnologija čini geografske i političke granice manje važnim, a ponekad ih i obesmišljava.

U tom kontekstu, naglasio je dr. Muftić, UI je otvorila pitanja i onim društvima koja ih samostalno nisu postavila. Bosna i Hercegovina se, međutim, još uvijek nije

opredijelila. Za razliku od velikog broja država širom svijeta i naročito Evrope, Bosna i Hercegovina nije usvojila jasnu strategiju razvoja ove tehnologije, niti preduzela mjere za prilagođavanje pravnog okvira sa tim ciljem. Na primjer, u pravnom sistemu Bosne i Hercegovine nije prisutna definicija UI. Pored toga, organi vlasti nisu u propisima prepoznali koje su to važne društvene vrijednosti koje UI ima potencijal ugroziti.

Postoji niz pravnih pitanja na koja je teško danas odgovoriti, kao što su kako prilagoditi sistem građanskopravne odgovornosti ili modernizovati pravo na zaštitu od diskriminacije, ali i ona na koja su odgovori lakši. Takvo je pitanje zaštite ličnih podataka i jačanje cybersigurnosti, sektora koji nisu podržani savremenim pravnim propisima u Bosni i Hercegovini. S obzirom na rapidni razvoj UI i veliki potencijal koji nosi, vlasti u Bosni i Hercegovini trebaju što prije i stimulisati njen razvoj i istovremeno usvojiti potrebne pravne i druge mjere sa ciljem zaštite građana od opasnosti i rizika koje ona donosi, zaključio je dr. Muftić.

U raspravi koja je uslijedila poslije uvodnog izlaganja, u kojoj je učestvovala većina članova Odbora, prof. dr. Jasminka Gradašćević-Sijerčić je ukazala na efekte UI na ljudska prava, kao jedan od najvažnijih faktora koji će definisati razdoblje u kojem živimo. Tehnologija koju pokreće UI ulazi u sve više aspekata života svakog pojedinca, pa je stoga neophodno pronaći pravu ravnotežu između tehnološkog razvoja i zaštite ljudskih prava. Rješavanje problema štetnih uticaja na pojedince i grupe u suštini podrazumijeva ispitivanje vrijednosti ugrađenih u algoritme koje treba propitivati, kritikovati i osporavati. U suštini, algoritmi, sami po sebi, nisu ti koje treba pažljivo ispitivati u smislu uticaja na ljudska prava nego su to procesi odlučivanja na osnovu tih algoritama. U suštini, sve je veći broj inicijativa i aktera koji učestvuju u procesu razumijevanja i suzbijanja ovih štetnih uticaja što je dovelo do pojave jedne nove oblasti: odgovorne UI. Odgovorna UI, između ostalog, nameće i pravnu inkorporaciju njenih alata u svakodnevni život i poslovanje vezano za pravo na rad. S tim u vezi, moraju se izraditi odgovarajući planovi za prekvalifikovanje i preraspodjelu poslova za one zaposlenike koji su jasno pogođeni smanjenjem potražnje za radnom snagom. Treba usvojiti i nastavne planove i programe kojima bi se osigurao pristup radnim mjestima koja traže kompetencije vezane za sisteme UI.

Akademik Simović je naglasio da stalni razvoj tehnologije dovodi sve više do upotrebe UI i u sudskim postupcima. Ona znači jednostavniji rad sudija i zaposlenih, uz bržu, dostupniju, predvidivu i efikasniju pravdu. U krivičnom postupku to je veliki izazov i za ostvarivanje prava osumnjičenog, odnosno optuženog na pravično suđenje. Dodatna zaštita prava osumnjičenog, odnosno optuženog da mu sudi nezavistan i nepristrasan sud, kao i pravo na pristup sudu – naročito su značajni zbog razvoja UI. Naveo je da, međutim, niko ne može da bude predmet automatizovane odluke koja za posljedicu ima efektno lišenje slobode bilo u vidu preventivnog lišenja slobode ili uvođenja u kaznenu evidenciju, odnosno izricanja krivične sankcije i kažnjavanja. Osvrnuo se i na opasnost da se primjenom algoritama dovodi u pitanje pretpostavka nevinosti posebno u pogledu uticaja ocjene rizika na odluku da li će se neko lice goniti za određeno krivično djelo, ali i na niz drugih odluka u krivičnom postupku.

Na dnevnom redu **30. sjednice Odbora**, koja je održana 7. novembra 2024. godine uvodničar na temu „Je li vrijeme za donošenje novog Zakona o obligacionim odnosima?“ bio je dr. Abedin Bikić, redovni profesor Pravnog fakulteta Univerziteta u Sarajevu.

Profesor Bikić je članovima Odbora najprije predstavio dosadašnji rad na donošenju novog Zakona o obligacionim odnosima, istakavši je da je prije 20 godina započeo rad na njegovom donošenju, i to u saradnji sa njemačkom fondacijom GIZ (The Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit). Naveo je da su Nacrt Zakona o obligacionim odnosima (Nacrt) zajednički pripremila Radna grupa sastavljena od predstavnika Republike Srpske i Federacije BiH.

Prof. Bikić je istakao da su se na početku rada na izradi Nacrta pojavilo nekoliko osnovnih pitanja, koje je Radna grupa morala riješiti. Ta pitanja se mogu podijeliti u nekoliko grupa.

Prvo pitanje koje se postavilo pred Radnu grupu bilo je da li pripremiti u potpunosti novi ili za osnovu uzeti važeće zakone o obligacionim odnosima Republike Srpske i Federacije BiH? Radna grupa je odlučila da za osnovu treba uzeti važeće zakone o obligacionim odnosima (ZOO) koji su dobri, relativno moderni, pokazali se kao efikasni u praksi, pravnici su navikli na njih i sl.

Drugo, treba li u Nacrt unijeti zaštitu potrošača? Odlučeno je da se i zaštita potrošača uvrsti u Nacrt (kao u Njemačkoj – suprotno Francuska) zato što u to vrijeme još uvijek u Bosni i Hercegovini nisu bili doneseni posebni zakoni o zaštiti potrošača. Međutim, od završetka rada na Nacrtu prošlo je više od 15 godina, tako da bi sada, čini se, smatra prof. Bikić, zaštitu potrošača ipak trebalo izdvojiti u jedan poseban zakon.

Treće, treba li u jednom zakonu regulisati jedinstvena pravila za obligacione i privredne (trgovačke) ugovore ili za trgovačke ugovore donijeti poseban zakon? Komisija je zaključila da ostane jedinstvena regulacija, kao i do sada.

Nacrt je podijeljen, kao i u važećim zakonima, na opšti i posebni dio. Sačuvana je i dosadašnja numeracija članova, kao i naslovi iznad članova. To treba da služi lakšem snalaženju u korišćenju Nacrta i pomaže u praktičnoj primjeni.

U diskusiji koja je uslijedila nakon uvodnog izlaganja učestvovali su svi prisutni članovi Odbora. Prof. dr. Kasim Trnka, član Odbora, istakao je da su prije više od 20 godina članovi Radne grupe, istaknuti stručnjaci iz oblasti civilnog prava iz oba entiteta, prihvatili da pripreme novele važećih zakona o obligacionim odnosima koji se primjenjuju u Bosni Hercegovini. Na početku rada brzo su prešli preko dileme da li pripremati državni ili entitetske zakone o obligacionim odnosima. Međutim, kasnije su „nekompetentno“ odlučili da je to stvar politike i prihvatili da rade na entitetskim zakonima.

Za takvu odluku najprije se morao razmotriti ustavni osnov za donošenje zakona. U ovom slučaju, smatra prof. Trnka, van svake razumne sumnje, postoji čvrst ustavni osnov za donošenje državnog zakona o obligacionim odnosima. U tom kontekstu, u prvom članu Ustava BiH, koji nosi naslov „Bosna i Hercegovina“, u tački 4. označenoj kao „Kretanje roba, usluga, kapitala i lica“, piše: „Postoji sloboda kretanja širom Bosne i Hercegovine. Bosna i Hercegovina i entiteti neće ometati punu slobodu kretanja lica, roba, usluga i kapitala širom Bosne i Hercegovine.“ Ovo je, naglasio je prof. Trnka,

logična definicija liberalne tržišne privrede i propisana obaveza svim institucijama javne vlasti da ničim ne ograničavaju te slobode. To, uz ostalo, treba da obezbijedi i državni zakon o obligacionim odnosima. U praksi, nažalost, ima mnogo primjera da se entitetskim propisima, najčešće podzakonskim aktima, ograničava jedinstveno tržište.

Prof. Trnka je takođe ukazao da se i Evropska unija temelji na nesmetanom funkcionisanju navedena četiri principa iz Ustava BiH. Zbog toga, treba očekivati da će se u definisanju pregovaračkog okvira za pristup BiH ovoj integraciji posebna pažnja posvetiti upravo ovim pitanjima. Sigurno je da će ovi principi važiti i u regionalnoj tržišnoj integraciji na Zapadnom Balkanu. Ignorisanje ove ustavne obaveze znači „direktno antidejtonsko ponašanje“. U tom kontekstu, budući da ni nakon 20 godina projekti revidiranih entitetskih zakona (uključujući i onaj u Distriktu Brčko BiH) nisu došli u parlamentarnu proceduru, još ima vremena da se otkloni ovo antidejtonsko ponašanje i da se donese državni zakon. Međutim, naglasio je prof. Trnka, postojeća politička konstelacija u BiH ne ulijeva previše nade za to, pa bi se moralo računati i na neformalni, pa i direktni uticaj međunarodne zajednice.

Prof. dr. Meliha Povlakić, član Odbora, osvrnula se na okolnosti u kojima je donesena odluka da se pristupi izradi novog zakona koji reguliše obligacione odnose. Budući da je u određenom vremenskom periodu bila ispred njemačke vladine organizacije GTZ-a (sada GIZ – The Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit) imenovana u Radnu grupu, prenijela je svoja sjećanja na sastanke ove grupe. Prva je dilema bila da li izraditi potpuno nov zakonski tekst ili slijediti važeće ZOO. Domaći eksperti su insistirali na modernizaciji i dopuni postojećih zakona, pa je konačna odluka bila izraditi novi zakon na podlozi postojećih ZOO, koje je trebalo dopuniti nekim novim rješenjima, te u njega implementirati tada važeći potrošački *acquis*.

Ukoliko se ovaj projekt ponovo aktivira, sigurno da važeći ZOO koji se primjenjuju u BiH, smatra prof. Povlakić, trebaju biti polazna osnova. Da li to može biti izrađeni Nacrt? U svakom slučaju, mnoge od direktiva koje su bile implementirane u Nacrt – doživjele su značajne izmjene, stavljene van snage ili zamijenjene novim. Osim toga, u velikom broju država Evropske unije najnovije potrošačke direktive nisu implementirane ni u građanske zakonike ni u zakone koji regulišu potrošačko pravo, već u posebne zakone koji regulišu samo određeno pitanje (tzv. legi specialissimi).

Pred zakonodavcem koji bi se ozbiljno pozabavio reformom obligacionog prava je, istakla je prof. Povlakić, prije svega bilo donošenje pravno-političkih odluka – na kojem zakonodavnom nivou treba donijeti zakon koji reguliše obligacione odnose i zakon koji reguliše zaštitu potrošača; da li ugovorno potrošačko pravo implementirati u zakon koji reguliše obligacione odnose ili u poseban zakon, kao i da li nakon donošenja svake nove potrošačke direktive, mijenjati jedan od ta dva zakona ili donositi posebne zakone, što vodi fragmentaciji ugovornog i potrošačkog prava, čak i u situaciji da ta dva propisa budu donesena na državnom nivou. Isto tako, takva odluke ne bi smjela zanemariti postojeću pravnu tradiciju i činjenicu da su važeći ZOO velika kodifikatorska djela na bazi kojeg je nastala ustaljena sudska praksa, ali koju, nakon 45 godina, sigurno treba osavremeniti i dopuniti.

Član Odbora prof. dr. Alena Jurić je primijetila da je Nacrt u svom imovinskom dijelu saglasan sa savremenim sistemima građanskog prava, što je pohvalno – za razliku od neimovinskog dijela (prava ličnosti), gdje je nivo ove saglasnosti značajno manji. Naime, postojeća definicija nematerijalne štete kao „nanošenja drugom fizičkog ili psihičkog bola ili straha” – škodi razvoju prava ličnosti, ali i koncepciji nematerijalne štete. Na to upućuju savremene tendencije u pravnoj teoriji i uporednom odštetnom pravu koje usvajaju, s opravdanim razlozima, objektivnu koncepciju nematerijalne štete, prema kojoj se ta šteta definiše kao povreda prava ličnosti.

Jedinstven zaključak svih članova Odbora je da treba nastaviti rad na izradi novog zakona o obligacionim odnosima, a kao podlogu uzeti već urađeni Nacrt. Isto tako, u ovom radu bi trebali uzeti učešće i stručnjaci iz Federacije BiH, Republike Srpske i Brčko distrikta BiH.

predsjednik Odbora
akademik prof. dr. Miodrag N. Simović

Odbor za pedagoške nauke

Predsjednica Odbora: akademkinja Adila Pašalić Kreso

Članovi Odbora:

prof. dr. Amel Alić, prof. emeritus Mladen Bevanda*, doc. dr. Haris Cerić, doc. dr. Zora Marendić, prof. dr. Mirjana Mavrak, prof. dr. Hašim Muminović*, prof. dr. Marko Palekčić, prof. dr. Lidija Pehar*, prof. dr. Amir Pušina, prof. dr. Adnan Tufekčić, prof. dr. Edina Vejo

Tokom 2024. godine Odbor za pedagoške nauke održao je jednu sjednicu Odbora koja je poslužila kao inicijalni dogovor za održavanje naučnog skupa o aktuelnim problemima u odgoju i obrazovanju.

Neposredni povod za pozivanje i okupljanje stručnjaka i naučnika i raspravljanje o aktuelnim odgojno-obrazovnim problemima bile su tragedije koja su se desila u maju 2023. godini, u Srbiji i BiH. Više ubistava i pokušaja ubistva u školama, te i niz pogibija i stradanja u saobraćaju u Sarajevu te drugim gradovima Bosne i Hercegovine i regije. Zabrinuti porastom broja mladih, čak i djece, kojima ljudski život nema nikakvu vrijednost, te njihovo agresivno ponašanje, članovi Odbora za pedagoške nauke Odjeljenja društvenih nauka ANUBiH-a su u tome vidjeli glasni poziv za stručnjake koji mogu dati relevantne odgovore u otkrivanju motiva, potreba i korijena takvih vrsta ponašanja.

U javnom medijskom prostoru se na ove nemile događaje odmah javilo mnogo komentara, stavova i mišljenja s pokušajem objašnjenja ovih i sličnih događaja. Pri tome su jednostrano promatrani problemi, korišteni stereotipi i predrasude bez uvažavanja ljudskih prava i sloboda, i bez postulata nauke. Ni hitni koraci prevencije koji su obilovali

* članovi koji su se sami isključili iz OPN višegodišnjim nedolascima na sastanke.

zabranama, kaznama i ukidanjima oblika dotadašnje prakse nisu smatrali za potrebno da se konsultira nauka. Praktično, svjedočilo se mnogim neadekvatnim *ad hoc* rješenjima samo da bi se umirila javnost. Sve je to glasno prozivalo nauku da se u krugovima naučnika potraže odgovori i putevi preveniranja sličnih ispada u našem društvu, u našim školama ili drugim mjestima gdje se okuplja veći broj mladih.

Nakon više susreta i dogovora članova Odbora za pedagoške nauke ODN-a ANUBiH-a izabran je organizacioni i naučni odbor i predložen datum održavanja naučne konferencije. Upućen je poziv stručnjacima iz BiH, Hrvatske i Srbije za učešće u naučnom skupu planiranom za 4. 7. 2024. u ANUBiH-u.

Pozvani naučnici i stručnjaci bili su zamoljeni da ponude javnosti spoznaje svojih dotadašnjih naučnih istraživanja, iskustava i razmišljanja na aktuelne probleme savremenog odgojno-obrazovnog konteksta punog nepredvidivosti. Da pored naučne zajednice obogate novim mogućnostima rješavanja svakodnevne odgojne prakse kako učitelje i odgajatelje, tako i nastavnike, roditelje i duge odrasle koji se bave mladima.

Međunarodna naučna konferencije (Ne)moć odgoja i obrazovanja iz krize u krizu održana je 4. 7. 2024. godine prezentirano je 14 radova i četiri diskusije eminentnih stručnjaka iz područja odgoja i obrazovanja iz Bosne i Hercegovine i regije. Nakon održavanja konferencije, prikupljeni su radovi i recenzirani od strane četiri neovisna recenzenta iz Bosne i Hercegovine, Srbije i Hrvatske. Jedan broj članova Odbora je predano radio u toku jeseni 2024. godine, zajedno sa stručnim službama ANUBiH-a na pripremi radova za objavljivanje. Radovi su objavljeni u tematskom dvobroju časopisa Dijalog 3-4, za 2023. godinu sa zaključcima koji su proizašli iz rada naučne konferencije.

Akademkinja Adila Pašalić Kreso

Odbor za političke nauke

Predsjednik Odbora: dopisni član ANUBiH-a prof. dr. sc. Nerzuk Ćurak

Članovi Odbora

Akademik prof. dr. sc. Mirko Pejanović, prof. dr. sc. Neven Anđelić, prof. dr. sc. Zlatiborka Popov Momčinović, prof. dr. sc. Dražen Barbarić, prof. dr. sc. Nenad Stojanović, prof. dr. sc. Damir Kapidžić, prof. dr. sc. Elvis Fejzić, prof. dr. Sead Turčalo, prof. dr. sc. Nermina Mujagić, prof. dr. sc. Nail Kurtić i prof. dr. sc. Elmir Sadiković

- Formiran je novi Odbor za političke nauke.
- Za predsjednika Odbora, imenovan je, odlukom Odjeljenja društvenih nauka, dopisni član ANUBiH-a Nerzuk Ćurak.
- Predsjednik Odbora napravio je plan rada Odbora za period 2025–2027.
- Jedan od glavnih zadataka je iznalaženje minimalnih finansijskih sredstava za rad Odbora, na čemu je predsjednik Odbora započeo određene aktivnosti u 2024. godini
- U 2024. godini izvršene su početne pripreme za organizaciju i održavanje znanstveno-stručnog skupa povodom trideset godina Dejtonskog mirovnog

sporazuma. Radni naslov skupa je *Uticaj geopolitičkih promjena u svijetu i Europi na odvijanje procesa integracije BiH u EU i NATO savez*. Termin: Polovina novembra 2025. Započete inicijalne aktivnosti tokom 2024: (brainstorming, idejno oblikovanje skupa s fokusom na dinamiku geopolitičkih promjena, priprema pozivnog pisma za potencijalne učesnike...)

- U novom sazivu Odbor će pokušati da realizira planirane aktivnosti koje su teorijski inovativne, tako da možemo kazati kako je 2024. godina pripremna godina za ozbiljne rezultate u mandatu 2025–2027.

Predsjednik Odbora
dopisni član ANUBiH-a
Prof. dr. sc. Nerzuk Ćurak

Odbor za sociološke nauke

Predsjednik Odbora: akademik Slavo Kukić

Članovi Odbora:

akademik Ivan Cvitković, prof. dr. Dino Abazović, doc. dr. Sarina Bakić, doc. dr. Sanela Bašić, doc. dr. Esad Delibašić, doc. dr. Mirza Emirhafizbegović, prof. dr. Šaćir Filandra, prof. dr. Dželal Ibraković, prof. dr. Ivo Komšić, prof. dr. Braco Kovačević, prof. dr. Mile Lasić, prof. dr. Senadin Lavić, doc. dr. Pavle Mijović, doc. dr. Lejla Mušić, prof. dr. Asim Peco, doc. dr. Valida Repovac Nikšić, prof. dr. Ivan Šijaković, prof. dr. Srđan Vukadinović, doc. dr. Amila Ždralović, prof. dr. Jusuf Žiga

Zbog zdravstvenog stanja predsjednika Odbora, akademika Slave Kukića, Odbor nije imao aktivnosti u izvještajnoj godini.

ODJELJENJE HUMANISTIČKIH NAUKA

Članovi Odjeljenja:

akademik Esad Duraković

akademik Dževad Juzbašić

dopisni član Mile Babić (sekretar Odjeljenja)

dopisni član Blagoje Govedarica

dopisni član Rešid Hafizović

dopisna članica Marina Katnić Bakaršić (članica Predsjedništva ANUBiH-a i

zamjenica sekretara Odjeljenja)

dopisni član Husnija Kamberović

dopisni član Asim Mujkić

Radna tijela Odjeljenja:

Centar za balkanološka ispitivanja

Centra za filozofska istraživanja

Centar za leksikologiju i leksikografiju (u stanju mirovanja)

Odbor za istorijske nauke

Odbor za filozofiju

U 2024. godini, Odjeljenje humanističkih nauka Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine (ANUBiH) održalo je osam sjednica, tokom kojih su usvojeni značajni prijedlozi i inicijative, koje svjedoče o kontinuiranom angažmanu Odjeljenja u unapređenju naučne, kulturne i društvene zajednice.

Jedan od ključnih trenutaka u ovoj godini bio je upoznavanje članova sa sadržajem Izvoda iz zapisnika s 13. sjednice Izvršnog odbora ANUBiH-a. Na ovom sastanku razmatrana je inicijativa o suradnji s Memorijalnim centrom Srebrenica. Članovi su podržali prijedlog koji obuhvata organizaciju zajedničkih manifestacija, istraživačke projekte, te održivi razvoj Srebrenice. Također, članovi su informirani o planiranoj Svečanoj sjednici povodom Dana državnosti Bosne i Hercegovine, koja će biti održana 22. novembra 2024. godine.

U kontekstu izdavaštva, članovi Odjeljenja humanističkih nauka jednoglasno su podržali prijedlog suizdavaštva djela prof. dr. Rešida Hafizovića, dopisnog člana ANUBiH-a. Djelo pod nazivom „Leksikon temeljnih teoloških, filozofskih i sufijskih pojmova“ bit će objavljeno u saradnji s izdavačkom kućom „Baština duhovnosti“ iz Mostara. Ovaj prijedlog ne podrazumijeva nikakve financijske obveze za Akademiju, što je omogućilo njegovu jednostavnu podršku.

Dodatno, članovi Odjeljenja razmatrali su Inicijativu Asocijacije nezavisnih intelektualaca Krug 99 za promjenu ustava Bosne i Hercegovine. Iako je inicijativa bila važna, članovi Odjeljenja su jednoglasno zaključili da Akademija ne bi trebala ulaziti u rasprave ili pregovore u vezi s pitanjima izmjena ustava, smatrajući ovo osjetljivim pitanjem koje zahtijeva poseban pristup i širu društvenu raspravu.

S obzirom na značaj transparentije, Izvršni odbor je razmatrao dokument „Pravovremena objava informacija o radu tijela i organa ANUBiH-a na internoj stranici ANUBiH – Javnost rada“. Donijeta je odluka o poboljšanju informiranja o radu Akademije, čime će se omogućiti bolja vidljivost aktivnosti Akademije unutar naučne i šire javnosti.

Odjeljenje je pokrenulo inicijativu da Akademija bude pokrovitelj značajnog djela Valerijana Žuje pod naslovom *Glosar sarajevskog atentata*, koje obuhvata 1400 stranica. Recenzenti ovog djela su akademik Mirko Pejanović, dopisni član Mile Babić, dopisni član Husnija Kamberović, dr. Tarik Haverić i dr. Senadin Musabegović.

„Glosar sarajevskog atentata“ objavljen je uz pokroviteljstvo Akademije, a naše Odjeljenje organizovalo je njegovo svečano predstavljanje 10. decembra 2024. godine u prostorijama Akademije. Knjigu su predstavili akademik Mirko Pejanović, dopisni član Mile Babić i dr. Tarik Haverić, dok se prisutnima obratio i sam autor, Valerijan Žujo.

Pored toga, članovi Odjeljenja aktivno su učestvovali u organizaciji Međunarodnog filozofskog simpozija, održanog povodom 300. godišnjice rođenja Immanuela Kanta (1724–2024). Simpozij je okupio 38 profesora filozofije iz pet zemalja, čime je ostvarena značajna razmjena ideja i naučnih dostignuća na međunarodnom nivou.

Održana su dva pristupna predavanja. Prof. dr. Husnija Kamberović, redovni profesor i priznati historičar, govorio je na temu *Historiografija i politika: pozadina polemike o krizi ustanka u Bosni i Hercegovini 1941/1942*. Također, prof. dr. Asim Mujkić održao je predavanje pod naslovom *Filozofski temelji ZAVNOBiH-ske političke subjektivizacije Bosne i Hercegovine*.

U okviru međunarodne saradnje, Centar za balkanološka ispitivanja obavijestio je članove Odjeljenja da je Izvršni odbor podržao prijedlog saradnje s Institutom za prahistorijsku arheologiju Slobodnog univerziteta u Berlinu. Ovaj prijedlog otvara mogućnosti za razvoj novih istraživačkih projekata i razmjenu stručnjaka u oblasti balkanoloških studija.

Ove aktivnosti potvrđuju aktivnu ulogu Odjeljenja humanističkih nauka u promoviranju nauke, kulture i društvenog angažmana na svim nivoima. Svi usvojeni prijedlozi i inicijative predstavljaju nastavak uspješne politike Akademije koja teži kvalitetnoj i odgovornoj saradnji s institucijama, kao i doprinosu u razvoju Bosne i Hercegovine na svim poljima.

Izveštaj sačinila

Irma Grebović-Muratović

Izveštaj odobrio

Sekretar dopisni član Mile Babić

Centar za balkanološka ispitivanja

Direktor Centra: dopisni član Blagoje Govedarica

Članovi Centra:

prof. dr. Adnan Busuladžić (Sarajevo), akademik Nenad Cambi (Split), dr. sci. Aladin Husić (Sarajevo), akademik Dževad Juzbašić (Sarajevo), doc. dr. Adnan Kaljanac (Sarajevo), prof. dr. Esad Kurtović (Sarajevo), prof. dr. Friedrich Lüth (Berlin), prof. dr. Ante Milošević (Split/Sinj), prof. dr. Johannes Müller (Kiel), prof. dr. Lejla Nakaš (Sarajevo), prof. dr. Aleksandar Palavestra (Beograd), doc. dr. Aiša Softić (Sarajevo), akademikinja Ljubinka Biba Teržan (Ljubljana)

Centar za balkanološka ispitivanja ANUBiH-a je tokom 2024. godine obavljao poslove prema prethodno utvrđenom planu i programu za ovu godinu. Tako je pripremljena za štampu sveska 53/2024 časopisa Godišnjak/Jahrbuch. U tome smo, osim matične Akademije i ovoga puta imali značajnu podršku Federalnog ministarstva obrazovanja i nauke Bosne i Hercegovine, Ministarstva kulture i sporta Kantona Sarajevo te Fondacije za izdavaštvo Federalnog ministarstva kulture i sporta Bosne i Hercegovine. Sveska sadrži priloge naučnika iz Ukrajine, Moldavije, Austrije, Njemačke, Hrvatske i Bosne i Hercegovine. Objavljeno je ukupno deset naučnih i stručnih radova, tri prikaza, jedan tekst *In memoriam* te hronika Centra za 2024. godinu. Radovi se odnose na prahistoriju, klasičnu antiku, srednji vijek i srednjovjekovnu lingvistiku.

U ediciji *Vanserijska izdanja*, pod uredništvom dopisnog člana i direktora Centra Blagoje Govedarice, objavljena je druga monografija iz okvira planirane trilogije, koja je posvećena pionirima naše arheologije i čiji autor je član Centra prof. dr. Adnan Kaljanac. Monografija koja nosi naslov *U stranoj zemlji – Čiro Truhelka u Bosni i Hercegovini* sadrži brojne autentične dokumente iz Truhelkine lične zaostavštine, kao i obuhvatnu kritičku analizu početaka arheološke nauke u Bosni i Hercegovini. Ova monografija i sveska 52/2023 časopisa „Godišnjak/Jahrbuch“ promovisani su 2. oktobra 2024. godine u prostorijama ANUBiH-a. Promociju je moderirao direktor Centra, dopisni član Blagoje Govedarica, dok su promotori bili članovi Centra prof. dr. Lejla Nakaš za časopis i prof. dr. Adnan Busuladžić za monografiju. Promociji, koju je otvorio potpredsjednik ANUBiH-a akademik Mirko Pejanović, prisustvovao je veliki broj članova i saradnika ANUBiH-a, predstavnici srodnih institucija i drugi prijatelji nauke.

U okviru projekta digitalizacije i stvaranja informativnog centra duhovne kulture starobalkanskih naroda, spoljna saradnica našeg Centra Melita Halilović, BA, nastavila je rad na unapređenju datoteke *Grobovi prastanovnika na području Sjeverozapadnog Balkana*. Radilo se uglavnom na otklanjanju tehničkih nedostataka primijećenih tokom eksperimentalnog puštanja datoteke u elektronski optičaj. Za ažuriranje arheoloških parametara poput preciziranja datacije i hronologije potrebno je dugoročno angažovanje odgovarajućeg saradnika. Koleginica Halilović je pokazala spremnost da se prihvati tih zadataka, pa se nadamo da ćemo uz podršku matične Akademije i državnih fondova osigurati potrebna sredstva za nastavak rada na ovoj jedinstvenoj datoteci.

Dana 4. oktobra 2024. godine održan je sastanak Centra, na kojem su analizirane dosadašnje aktivnosti i razmatrani budući planovi. Među ključnim temama bio je

kontinuitet izdavačke djelatnosti, kao i pospešivanje istraživačke aktivnosti Centra. U tom smislu su razmatrane aktivnosti vezane za održavanje međunarodne konferencije „Arheologija danas“ koja je planirana za novembar 2025. godine. Održavanje ove konferencije je najviše uslovljeno finansijskim mogućnostima. Do sada je prikupljeno oko 6.000 KM, dok je za njenu realizaciju potrebno još najmanje 5.000 KM.

Također, početkom oktobra 2024. godine Centar je posjetila prof. dr. Elke Kaiser iz Instituta za prahistorijsku arheologiju Slobodnog univerziteta u Berlinu. Cilj posjete bio je pokretanje nastavka arheoloških iskopavanja na građini Klisura u Kadića brdu (Glasinac). U planirani istraživački projekt uključeni su Centar za balkanološka ispitivanja, Institut za prahistorijsku arheologiju iz Berlina i Institut za arheologiju Filozofskog fakulteta Univerziteta u Sarajevu. Ukoliko se obave potrebne organizacione pripreme, očekuje se da istraživanja započnu 2025. godine.

Nažalost, polovinom 2024. godine Centar je ostao bez saradnice Sabine Vejzagić, MA, čiji je radni ugovor jednostrano izmijenjen tako da je prešla u Službu izdavačke djelatnosti ANUBiH-a. To je prvi put od osnivanja 1963. godine da je ova institucija ostala bez stručnih i administrativnih saradnika. Mogućnosti daljih aktivnosti Centra su time ozbiljno dovedene u pitanje.

Direktor Centra, dopisni član Blagoje Govedarica

Centar za leksikologiju i leksikografiju

Zbog nemogućnosti da Centrom rukovodi neko od članova ANUBiH-a, Centar je do daljnjeg stavljen u stanje mirovanja.

Centar za filozofska istraživanja

Direktor: dopisni član Mile Babić

Članovi Centra:

Prof. dr. Enver Halilović, prof. dr. Bernard Habraš, prof. dr. Aida Hozić, prof. dr. Nijaz Ibrulj, prof. dr. Slavica Juka, prof. dr. Emina Kečo Isaković, prof. dr. Ivo Komšić, prof. dr. Marijan Krivak, prof. dr. Senadin Lavić, prof. dr. Oliver Jurišić, prof. dr. Pavle Mijović, prof. dr. Asim Mujkić, prof. dr. Rusmir Šadić

Zajedno s urednicima časopisa *Dijalog* Centar je pripremio i objavio novi dvobroj časopisa (1–2/2024) i pripremio dvobroj za tisak, br. 3–4/2024. Osim toga, Centar je, zajedno s ostalim tijelima Akademije, organizirao i održao međunarodni filozofski simpozij pod nazivom *Samoskrivljena nezrelost* u povodu 300. godišnjice rođenja njemačkoga filozofa Immanuela Kanta (1724–2024). Članovi organizacijskoga odbora simpozija bili su Mile Babić, Bernard Harbaš, Pavle Mijović, Asim Mujkić, Rusmir Šadić i Miodrag Živanović. Na simpoziju je sudjelovalo trideset osam profesora iz pet zemalja

(Bosna i Hercegovina, Crna Gora, Hrvatska, Njemačka i Srbija). U pripremi je tiskanje zbornika radova sa simpozija.

Dopisni član Mile Babić
direktor Centra za filozofska istraživanja

Odbor za istorijske nauke

Predsjednik Odbora: dopisni član Husnija Kamberović

Članovi Odbora:

dopisni član Blagoje Govedarica, prof. dr. Fahd Kasumović, prof. dr. Rasim Muratović, prof. dr. Almir Marić, prof. dr. Sead Selimović, doc. dr. Dženan Dautović, dr. sc. Dragan Markovina, dr. sc. Sedad Bešlija i dr. sc. Aladin Husić

Odbor za istorijske nauke ANUBiH-a je u 2024. održao dvije sjednice (28. februara i 10. jula 2024), organizirao jedno javno predavanje i nekoliko radnih sastanaka u vezi s realizacijom projekata prihvaćenih na sjednicama Odbora.

Na sastanku 28. februara 2024. godine razmatrane su teme u vezi s budućim aktivnostima i planovima rada Odbora. Među ključnim tačkama dnevnog reda bile su: organizacija javnih predavanja i panel diskusija, organizacija javnog predavanja na temu *De Administrando Imperio i Bosna*, pokretanje projekta ili konferencije o historiji duhana u Bosni i Hercegovini, projekta o historiji Jevreja u Bosni i Hercegovini, projekta ili konferencije o industrijskoj baštini u Bosni i Hercegovini, te organizacija međunarodne konferencije o medievističkoj temi. Također, razmatrano je uvrštavanje obilježavanja Dana državnosti i Dana nezavisnosti u stalni plan rada Odbora te izrada dokumenta koji bi služio kao etički vodič i smjernica za kategorizaciju naučnih radova. Na sastanku je istaknuta važnost angažmana članova Odbora u naučnim i izdavačkim aktivnostima, pri čemu je naglašeno da bi veće prisustvo naučnika dodatno obogatilo rad Odbora. Članovi su izrazili spremnost da doprinesu radu Odbora, a na kraju sastanka uručene su im potvrde o članstvu.

Na sastanku Odbora 10. jula 2025. razgovarano je o planovima rada odbora u 2025. godini. Zaključeno je da će Odbor za istorijske nauke nastaviti s aktivnostima u vezi s projektom Historija Jevreja u Bosni i Hercegovini. Planirano je i održavanje serijala javnih predavanja na temu Socijalna historija. Članovi Odbora su prihvatili da pripreme koncept serijala i predlože imena naučnika koji bi održali predavanja kako bi se organizacija na vrijeme realizovala.

Osim toga, predloženo je održavanje konferencije Velika istočna kriza i promjene u Evropi 1870-ih godina – nove perspektive. O mogućoj organizaciji međunarodne konferencije na ovu temu već je razgovarano s prof. dr. Hannesom Granditsom (Univerzitet Humboldt). Planirano je da se konferencija održi početkom oktobra 2025. godine, te je potrebno odmah započeti s organizacijom. Okvirno je planirano da se

pozove oko 15 izlagača, pri čemu će oni biti birani po pozivu.

Dodatno, dogovoreno je da se tokom 2025. godine na prikladan način obilježe važni historijski događaji:

- Završetak Drugog svjetskog rata
- Godišnjica potpisivanja Dejtonskog mirovnog sporazuma
- 30. godišnjica genocida u Srebrenici

Povodom ovih događaja planirana je organizacija diskusija, panela i predavanja.

Konkretno:

- Panel diskusija o Dejtonskom mirovnom sporazumu bi se organizovala u saradnji s Odjeljenjem humanističkih i Odjeljenjem društvenih nauka ANUBiH-a
- Panel diskusija o završetku Drugog svjetskog rata
- Javno predavanje povodom 30. godišnjice genocida u Srebrenici

Osim održanih sjednica, Odbor je pripremio projekt Historija Jevreja u Bosni i Hercegovini, koji je u aprilu i maju 2024. godine prijavio na konkurse Ministarstva za visoko obrazovanje, nauku i mlade Kantona Sarajevo, Ministarstva za kulturu i sport Kantona Sarajevo, Federalnog ministarstva za visoko obrazovanje, nauku i mlade i Grada Sarajeva. Sve četiri konkursne aplikacije su pozitivno ocijenjene i odobrena su sredstva za početak implementacije projekta. Na sastanku Odbora dogovoreno je da se realizacija aktivnosti može započeti u okviru trenutno dodijeljenih sredstava.

U okviru ovog projekta realizovane su sljedeće aktivnosti:

- Izdavanje knjige Sarajevski Jevreji od dolaska u Bosnu do 1878. godine, autora Aladina Husića.
- Objavljen je jedna članak (Enes S. Omerović, „Population censuses as a source for research of the Jewish population in Bosnia-Herzegovina (1879-1948)“, u: *Lost in the Kaleidoscope: National Minorities in Yugoslavia*, Beograd 2024, dostupno na <https://inis.bg.ac.rs/lat/uploaded/tematski%20zbornici/2024/National%20minorities/07%20Omerovic%20281-322.pdf>)
- Objavljen je jedan prikaz knjige (Husnija Kamberović, „Hana Levi. *Iz Belžena: 1944–1945*, dostupno na <https://historiamoderna.umhis.ba/index.php/ojs/article/view/83>)
- Postavljanje izložbe Jevreji u Bosni i Hercegovini u prostorijama ANUBiH-a, autora Sejdalije Gušića i Elijasa Taubera.
- Dva sastanka istraživačkog tima, čiji zapisnici sadrže potpise i relevantne podatke o radu na projektu.
- Promocija knjige Sarajevski Jevreji od dolaska u Bosnu do 1878. godine održana je 30. januara 2025. godine u 12 sati u Velikoj sali ANUBiH-a. U istom terminu, neposredno prije promocije, otvorena je i izložba Jevreji u Bosni i Hercegovini, koja je bila dostupna javnosti do 7. februara 2025. godine.

Pored rada na ovom projektu, Odbor je 18. juna 2024. godine organizovao javno predavanje u ANUBiH-u pod nazivom *Photography as a Tool, Source and Medium of Historical Anthropological Research: The Visual Archive Southeastern Europe (VASE) and the Ritopečki Collection*. Predavači su bili dr. Robert Pichler (Austrijska akademija nauka) i dr. Vida Bakondy (Institut za istraživanje Habsburške monarhije i Balkana). Predavanje je bilo dobro posjećeno, a u ime Odbora za istorijske nauke prisutnima se obratio predsjednik Odbora, dopisni član ANUBiH-a Husnija Kamberović.

Javno predavanja o djelu *De Administrando Imperio*, koje je bilo planirano u 2024. nije održano zbog nedostatka finansijskih sredstava za pokrivanje troškova putovanja i smještaja predavača. Također, nije održan planirani razgovor o Povelji Kulina bana, zbog nepovoljnog termina i nemogućnosti potencijalnih učesnika.

Odbor za istorijske nauke ANUBiH-a je u 2024. godini djelovao u skladu sa mogućnostima, pri čemu je vidljivo da nedostatak finansijskih sredstava i nepovoljni termini raspisivanja javnih konkursa za finansiranje projekata značajno otežavaju realizaciju svih planiranih aktivnosti. Uprkos tome, Odbor nastavlja aktivno raditi na razvoju i implementaciji projekata i naučnih aktivnosti, uz podršku relevantnih institucija.

Izvještaj odobrio
dopisni član Husnija Kamberović

Izvještaj napisala
Sabina Vejzagić

Odbor za filozofiju

Predsjednik Odbora: dopisni član Mile Babić

Članovi Odbora:

Prof. dr. Enver Halilović, prof. dr. Bernard Harbaš, prof. dr. Nijaz Ibrulj, prof. dr. Slavica Juka, prof. dr. Asim Mujkić, dopisni član

Odbor za filozofiju Odjeljenja humanističkih nauka ANUBiH-a 2024. godine u okviru postojećih mogućnosti pratio je što se događa u svijetu filozofije, autore i djela relevantne za naše filozofsko mišljenje u Bosni i Hercegovini. Odbor je predložio da se organizira i održi filozofski simpozij o Immanuelu Kantu, što je uspješno ostvareno. Odbor je u stalnom kontaktu s ustanovama i pojedincima koji se bave filozofskim istraživanjima.

Dopisni član Mile Babić
predsjednik Odbora za filozofiju

ODJELJENJE MEDICINSKIH NAUKA

Članovi Odjeljenja

Akademik Muhidin Hamamdžić (sekretar Odjeljenja)
Akademkinja Mirsada Hukić
Akademkinja Lidija Lincender-Cvijetić
Akademkinja Senka Mesihović-Dinarević
Akademkinja Ljerka Ostojić
Akademik Husref Tahirović (zamjenik sekretara Odjeljenja i član Predsjedništva ANUBiH)
Akademik Enver Zerem
Dopisni član ANUBiH-a Semir Vranić

Radna tijela Odjeljenja

- Centar za koordinaciju medicinskih istraživanja,
- Centar za kontrolu bolesti i geozdravstvene studije,
- Odbor za edukaciju i scientimetriju u biomedicinskim (naučnim) istraživanjima (ugašen u skladu s odlukom Predsjedništva ANUBiH-a od 18. 1. 2024. godine kojim je formiran Odbor za valorizaciju kvaliteta naučnoistraživačkog rada kao radno tijelo Predsjedništva ANUBiH-a),
- Odbor za gerontologiju i gerijatriju,
- Odbor za kardiovaskularnu patologiju,
- Odbor za maligna oboljenja,
- Odbor za oralno zdravlje (na sjednici Odjeljenja medicinskih nauka održanoj 12. juna 2024. godine pokrenuta inicijativa za stavljanje Odbora u stanje mirovanja).

Dužnost sekretara Odjeljenja medicinskih nauka (Odjeljenja) obavljao je akademik Muhidin Hamamdžić. U njegovom odsustvu zamjenjivao ga je zamjenik sekretara Odjeljenja akademik Husref Tahirović.

U toku 2024. godine održano je 11 sjednica Odjeljenja. Glavne aktivnosti Odjeljenja u ovoj godini su bile usmjerene na:

- uključivanje Odjeljenja u aktivnosti pokrenute na nivou ANUBiH, kao i realizaciju zaključaka i preporuka njenih organa. Odjeljenje je usvajalo preporuke i pridržavalo se pravilnika, procedura i odluka koje su donesene na nivou pojedinih organa ANUBiH;
- organizaciju stručnih i naučnih skupova, javnih predavanja i drugih manifestacija u ANUBiH-u kroz aktivnosti pripadajućih organizacionih jedinica i odbora;
- usvajanje izvještaja o radu Odjeljenja i pripadajućih organizacionih jedinica za 2023. godinu;
- razmatranje prijedloga osnivanja Odbora za valorizaciju kvaliteta naučno-istraživačkog rada kao radnog tijela Predsjedništva ANUBiH-a i predlaganje članova navedenog Odbora;

- usvajanje prijedloga o unapređenju dugogodišnje saradnice Časopisa gđe Nerme Tanović na funkciju Managing Editor (operativnog urednika) časopisa Acta Medica Academica;
- razmatranje potrebe i usvajanje inicijative za reorganizacijom i novim članstvom Odbora za maligna oboljenja;
- razmatranje i učešće u potrebnim aktivnostima prikupljanja građe članova i članica ANUBiH-a za realizaciju projekta „Digitalizacija baštine ANUBiH“;
- razmatranje inicijative Udruženja matematičara Kantona Sarajevo za postavljanje spomen ploče i davanja naziva ulice po akademiku Mahmutu Bajraktareviću;
- usvajanje prijedloga za publikovanje drugog izdanja knjige „Isak Samokovlija – život u bijelom mantilu“ autora akademika Husrefa Tahirovića;
- usvajanje prijedloga za izdavanje publikacije „Biosigurnost u osnovnim i srednjim školama u Bosni i Hercegovini“;
- razmatranje prijedloga Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti BiH za potpisivanje Sporazuma o saradnji s ANUBiH-om;
- usvajanje prijedloga projekta „Kultura življenja osoba treće životne dobi – uticaj kulturnih događanja na kvalitetu života“;
- usvajanje prijedloga projekta „Opservaciona studija prevalence plućnih opstruktivnih bolesti i kardiovaskularnih poremećaja kao posljedica visokih koncentracija polutanata u zraku u Kantonu Sarajevo“;
- usvajanje prijedloga projekta „Analiza utjecaja mediteranske i nemediterranske ishrane na kardiovaskularne rizike studentske populacije“;
- razmatranje Nacrta Strategije razvoja nauke Kantona Sarajevo 2024–2027;
- razmatranje inicijative Odjeljenja humanističkih nauka da se pokrene procedura za izbor dopisnih članova ANUBiH-a koji su izabrani 2018. godine u redovno članstvo ANUBiH-a;
- razmatranje odluka Predsjedništva ANUBiH-a koje se odnose na: stavljanje u mirovanje centara koji nemaju aktivnosti u posljednje 2 godine; projekte koji se realizuju preko centara ANUBiH-a koji treba da pokriju indirektne troškove ANUBiH-a u iznosu od 15% ugovorene vrijednosti projekta; troškove rada Centara, uključujući i funkcionalni dodatak direktorima centara koji će biti isplaćivani na teret prihoda koje ostvare centri;
- predlaganje člana Naučnog odbora naučnog simpozija o demografskim promjenama u Bosni i Hercegovini u vremenu 2013–2024;
- donošenje prijedloga da se Odbor za oralno zdravlje nakon smrti akademika Berislava Topića stavi u stanje mirovanja;
- pokretanje i razmatranje inicijative za organizaciju skupa posvećenog akademiku Slobodanu Logi 2026. godine;
- razmatranje inicijative o izradi Godišnjaka Odjeljenja medicinskih nauka, shodno ranijoj odluci Odjeljenja, u kojem bi retroaktivno bili prikazane sve naučne manifestacije koje je Odjeljenje organiziralo od 2021. godine na način da se prikažu sažeci svih autora uz uredništvo člana koji je vodio organizaciju naučne manifestacije;

- predlaganje akademika Envera Zerema na Javni konkurs za dodjelu Nagrade u oblasti nauke u Bosni i Hercegovini za uspjehe na međunarodnom planu za 2024. godinu;
- izradu plana rada Odjeljenja za period 1. 1. 2025–31. 12. 2025;
- izradu trogodišnjeg plana rada Odjeljenja za 1. 1. 2025–31. 12. 2027;
- usvajanje planova rada organizacionih jedinica Odjeljenja za period 1. 1. 2025–31. 12. 2025. i trogodišnjih planova za period 1. 1. 2025–31. 12. 2027.

Publikacije

Časopis

- Acta Medica Academica, Journal of Department of Medical Sciences of Academy of Sciences and Arts of Bosnia and Herzegovina. 2024; Vol. 53, No. 1, No. 2, No. 3. Editor: Husref Tahirović. Sarajevo: Academy of Sciences and Arts of Bosnia and Herzegovina; 2024.

Knjige

- Tahirović H. Dr. Isak Samokovlija – život u bijelom mantilu. Drugo izdanje. Sarajevo: Akademija nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine; 2024.
- Hukić M, urednica. Biosigurnost i biozaštita u osnovnim i srednjim školama. Sarajevo: Akademija nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine; 2024.

Naučni i stručni skupovi, javna predavanja

- Odbor za gerontologiju i gerijatriju je organizirao *Seriju javnih predavanja posvećenih dekadi zdravog starenja 2020–2030*, koja su održana 19. 4. 2024. godine u ANUBiH;
- Centar za kontrolu bolesti i geozdravstvene studije je u okviru realizacije projekta „Biosigurnost i biozaštita u osnovnim i srednjim školama“ organizirao Međunarodnu smotru istraživačkih i kreativnih radova učenika osnovnih i srednjih škola iz BiH i Hrvatske u Sarajevu 12–13. 6. 2024. godine. Tom prilikom je promovisana knjiga „Biosigurnost i biozaštita u osnovnim i srednjim školama“, a 12. juna 2024. godine je organizovan Forum „Biosigurnost – stalni izazov“ u Bošnjačkom institutu u Sarajevu;
- Odbor za kardiovaskularnu patologiju je 26. 9. 2023. godine organizirao seriju javnih predavanja povodom obilježavanja Svjetskog dana srca na temu *Digitalna medicina*;
- Odbor za maligna oboljenja je 27. 9. 2024. godine organizirao Multidisciplinarni skup s međunarodnim učešćem *Novosti u dijagnostici i liječenju karcinoma prostate*;
- Odbor za gerontologiju i gerijatriju je uz finansijsku podršku Federalnog ministarstva kulture i sporta 15. 11. 2024. godine organizirao seriju javnih predavanja na temu *Kultura življenja osoba treće životne dobi*.

Akademik Muhidin Hamamdžić, sekretar Odjeljenja

Nerma Tanović,

Samostalna stručna saradnica ANUBiH-a

Centar za kontrolu bolesti i geozdravstvene studije

1. Popis članova Centra za kontrolu bolesti i geozdravstvene sudije

Članovi Centra:

1. Akademik Muhidin Hamamdžić
2. Akademik Miloš Trifković (prihvaćen prijedlog za članstvo)
3. Akademkinja Mirsada Hukić
4. Akademkinja Lidiya Lincender-Cvijetić
5. Akademkinja Senka Mesihović-Dinarević
6. Mr. sc. Amra Avdagić (prihvaćen prijedlog za članstvo)
7. Prof. dr. Mirza Ponjavić, IBU, UNTZ, GAUSS
8. Prof. dr. Sead Ahmetagić, UNTZ
9. Prof. dr. Jurica Arapović, SKBM
10. Prof. dr. Rusmir Baljić KCUS
11. Prof. dr. Nermin Salkić, UNTZ
12. Prof. dr. Osman Sinanović UNTZ
13. Prof. dr. Almir Karabegović, UNSA
14. Prof. dr. Teufik Goletić, UNSA
15. Prof. dr. Amina Kozarić, KCUS
16. Prof. dr. Monia Avdić, IBU
17. Prof. dr. Fatima Numanović, UNTZ NALAZ
18. Prof. dr. Nijaz Tihić UNTZ
19. Prof. dr. Selma Uzunović, INZ
20. Dr. med. sc. Maja Ostojić, SKBM
21. Doc. dr. Maja Travar, FZJZFBIIH
22. Prof. dr. Sead Karakaš, ZZJZ/SBK
23. Dr. sci. Fadila Serdarević, SST
24. Dr. med. sci. Enes Šaćić, JZU DZ KS
25. Doc. dr. Emin Tahirović, IUS
26. Dr. sci. Elvir Ferhatbegović, UNTZ
27. Softver ing. Enes Hukić, NALAZ
28. Doc. dr. Lejla Banjanović-Mehmedović, Fakultet elektrotehnike Tuzla, Univerzitet u Tuzli (automatika i robotika)
29. Prof. dr. Amela Begić, KCUS (nuklearna medicina i endokrinologija)

2. Popis aktivnosti u 2024. godini i informacije o učešću na njima

Sastanci

Online sastanci i konsultacije Centra:

1. Konsultacije prilikom pripreme finalnog izvještaja realizacije Projekta proširenja ekspertnog sistema za praćenje i sprečavanje širenja epidemije – „Epidemiološki lokacijsko-obavještajni sistem“ za Federalno ministarstvo obrazovanja i nauke, maj-juni 2024.

2. Konsultacije prilikom pripreme „Smotre mladih“ u okviru projekta „Biosigurnost i biozaštita u osnovnim i srednjim školama u Bosni i Hercegovini“. Projekt ANUBiH-a 2024. (maj 2024).
3. Sjednica Centra održana 6. 12. 2024. godine u 11 sati online u proširenom sastavu (priključili su se koordinatori Projekta „Biosigurnost i biozaštita u osnovnim i srednjim školama u Bosni i Hercegovini“).

Projekti

- a) Epidemiološki lokacijsko-obavještajni sistem (ELIS): ekspertni sistem za praćenje i sprečavanje širenja epidemije COVID-19 – Projekat ANUBiH-a 2020. –

Projekt je aktivan i nakon okončanja pandemije COVID-19. Stavljen je u funkciju predikcije, prevencije izbijanja zaraznih i ne zaraznih bolesti.

Projekt ANUBiH-a je nastao kao odgovor na pandemiju COVID-19. Rezultati proistekli iz ovog projekta su doprinijeli boljoj razumijevanju dinamike pandemije, prostornom i vremenskom praćenju broja oboljelih, analizi poduzetih protuepidemijskih mjera, kratkoročnoj predikciji širenja bolesti itd. Formirana je velika baza podataka vezanih za populaciju, geografiju, infrastrukturu, zdravstvene kapacitete i druge važne elemente vezane za javno zdravstvo. Ova baza se stalno nadograđuje i dodaju joj se drugi elementi vezani za kritičnu infrastrukturu i mogućnost brzog reagovanja u cilju sprječavanja epidemija i pandemija u uslovima prirodnih katastrofa.

- b) NATO, Emerging Security Challenges Division, Science Peace Security Programme, Advanced Research Workshop (ARW). COUNTERING HYBRID THREATS AGAINST CRITICAL INFRASTRUCTURES. Brasov, Romania, 2023/2024

U 2022. godini Centar za kontrolu bolesti i geozdravstvene studije ANUBiH-a u partnerstvu s Transilvania University of Brasov Romania dobio je organizaciju konferencije „Countering Hybrid Threats Against Critical Infrastructures“. Konferencija je održana u Rumuniji 21–23. 5. 2024. godine.

- c) Projekat proširenja ekspertnog sistema za praćenje i sprečavanje širenja epidemije – Epidemiološki lokacijsko-obavještajni sistem – Projekt ANUBiH-a finansiran od Federalnog ministarstva obrazovanja i nauke /Konkurs raspisan od 11. 5. 2023/ Finalni izvještaj je pripremljen 29. 5. 2024.

Prvi rezultati proizašli iz ovog Projekta su izloženi na Međunarodnoj naučnoj i stručnoj konferenciji: Bezbednost infrastrukturnih sistema: koncepti – regulativa – praksa, Centra za analizu rizika i upravljanje krizama i publikovani su zborniku radova.

Naučni rad (članak) „Forecasting and mitigating epidemic spread during natural disasters triggered by seismic events“ je prezentiran na NATO konferenciji u Rumuniji 21–23. 5. 2024, te recenziran i prihvaćen – objava u toku.

- d) Biosigurnost i biozaštita u osnovnim i srednjim školama u Bosni i Hercegovini. Projekt ANUBiH-a 2023–2024.

- e) Izbijanjem COVID-19 pandemije uočena je važnost dizanja svijesti učenika, učitelja, nastavnika i drugih o biološkim prijetnjama, te dodatne edukacije o ličnoj i zajedničkoj zaštiti. Važnost promocije vrijednosti očuvanja ljudskog zdravlja i prevencije zaraznih bolesti bio je glavni poticaj za pokretanje projekta kako bi se u osnovne i srednje škole u Bosni i Hercegovini uvelo učenje o sadržajima vezanim za biosigurnost i biozaštitu.

Realizacija pilot Projekta „Biosigurnost u osnovnim i srednjim školama“ kreće u drugom polugodištu 2023/24. godine u školama, koje su dale saglasnost za učešće – Kanton Sarajevo, Tuzlanski kanton i Hercegovačko-neretvanski kanton. Realizacija će se odvijala kroz četiri faze:

- Inicijalna faza – sastanci učesnika koordinacionog odbora projekta, upoznavanje sa projektom, izrada i usvajanje plana buduće saradnje (2023).
- U narednoj fazi educirani nosioci (edukatori) projekta su proveli obuku profesora/nastavnika, stručnih saradnika iz osnovnih i srednjih škola koje su prihvatile da učestvuju u projektu (2023/24).
- Obučeni treneri će dalje kroz van-nastavne aktivnosti radili s učenicima (2024).
- Pomoć nastavnom osoblju u izvođenju laboratorijskih eksperimenata pružili su volonteri, zdravstveni profesionalci, te studenti biomedicinskih nauka (2024).
- Održane su radionice za učenike na Internacionalnom Burch univerzitetu, u NALAZ-u (Tuzla i Sarajevo) te predavanja u Gimnaziji i Građevinskoj školi u Tuzli.
- U završnoj fazi su organizirane prezentacije učeničkih radova na završnoj Smotri mladih održanoj u Sarajevu 12–13. 6. 2024. Tom prilikom je promovisana knjiga „Biosigurnost i biozaštita u osnovnim i srednjim školama“, te 12. juna 2024. godine organizovan Forum „Biosigurnost – stalni izazov“ u Bošnjačkom institutu u Sarajevu.

Prema planu, aktivnosti će se u narednim godinama proširiti na sve kantone u FBiH, Distrikt Brčko i Republiku Srpsku, a dalju koordinaciju Projekta su preuzeli profesori srednjih škola iz pojedinih kantona.

Kongresi / radionice / konferencije

1. Organizacija Foruma (12. 6. 2024) na temu „Biosigurnost i biozaštita u osnovnim i srednjim školama u Bosni i Hercegovini“ s međunarodnim učešćem u saradnji sa Bošnjačkim institutom – Fondacija Adil Zulfikarpašić.
Učesnici Foruma iz Bosne i Hercegovine i Hrvatske: akademkinja Mirsada Hukić, prof. Mirza Ponjavić, prof. Alemka Markotić – prof. dr. sc. Jasminka Hasić, prof. dr. Jurica Arapović, prof. dr. sc. Tatjana Vilibić Čavlek, dr. Ana Gverić Grginić.
2. Hukić M, Karabegović A, Ponjavić M, Ademović N. Forecasting and mitigating epidemic spread during natural disasters triggered by seismic events. NATO, Emerging Security Challenges Division, Science Peace Security Programme, Advanced Research Workshop (ARW). Countering Hybrid Threats Against Critical Infrastructures. Brasov, Romania, 2023/2024

3. Hukić M, Telatović J. Naučna konferencija. Znanje kao univerzalna vrijednost – etički i moralni aspekti. ANUBiH-a. Sarajevo 2024.

Publikacije

- **Hukić M**, Arapović J, Arapović M, Avdić M, Buljugić Dž, Goletić T, et al. Biosigurnost i biozaštita u školama. Sarajevo: ANUBiH; 2024. Dostupno na: <https://bastina.anubih.ba/server/api/core/bitstreams/c73365c9-f81f-4b5b-bea7-f1d7846c8c52/content>.
- **Hukić M**, Hasić Telatović J. Biosigurnost u eri novih tehnologija u mikrobiologiji: moralni i etički izazovi. U: Hafizović R, urednik. Znanje kao univerzalna vrijednost – etički i moralni aspekti. Posebna izdanja ANUBiH CCXIV, OHN 49. p. 42-51. DOI: 10.5644/PI2024.214.03. Dostupno na: <https://bastina.anubih.ba/server/api/core/bitstreams/8f51acfd-14a0-44e4-a757-2e9269e89fda/content>

Među-akademijska saradnja

1. Saradnja Centra za kontrolu bolesti i geozdravstvene studije ANUBiH sa Hrvatskim društvom za biosigurnost i biozaštitu Hrvatskog liječničkog zbora, Klinikom za infektivne bolesti „Dr. Fran Mihaljević“, Zagreb, Akademijom medicinskih znanosti Hrvatske i Hrvatskim zavodom za javno zdravstvo u planiranju i realizaciji projekta Biosigurnost i biozaštita u osnovnim i srednjim školama u Bosni i Hercegovini i Hrvatskoj.

Razmatrana pitanja i zaključci

- Razmatran je Plan rada za 2025. godinu.

Centar za koordinaciju medicinskih istraživanja

Direktor Centra: akademik Husref Tahirović

Članovi Centra:

akademik Muhidin Hamamdžić, akademikinja Mirsada Hukić, akademikinja Lidija Lincender-Cvijetić, akademikinja Senka Mesihović-Dinarević, akademikinja Ljerka Ostojić, akademik Enver Zerem, dopisni član ANUBiH-a Semir Vranić i prof. dr. Gordan Srkalović, domaći član ANUBiH-a

Centar za koordinaciju medicinskih istraživanja (Centar) u 2024. godini nije održavao sastanke. Na sjednicama Odjeljenja, kojima prisustvuju u glavnom svi članovi Centra po potrebi su razmatrane pojedine aktivnosti.

Aktivnosti na projektu „Život i djelo akademika Milivoja Sarvana” (Projekat), čiji je voditelj akademik Husref Tahirović, odvijale su se kontinuirano u pomenutoj godini. Istraživački tim je u 2024. godini na čelu s voditeljem projekta nastavio rad na prikupljanju i analizi arhivske građe i literature o djelatnosti i doprinosima Milivoja Sarvana kako bi se ocijenio

značaj njegovog djelovanja na polju preventivne, socijalne i kurativne pedijatrije, njegovog pedagoškog rada i stvaranja novog medicinskog kadra, kao i rad u oblasti zdravstvenog prosvjećivanja stanovništva. Uz to istovremeno se radilo na pretraživanju bibliotečkih baza (Cobiss, Nibis) indeksnih medicinskih baza, medicinskih časopisa, dnevnih novina i drugih izvora s ciljem pronalaženje i skupljanju njegovih knjiga, brošura, naučnih i stručnih članaka, separata i novinskih tekstova. Do sada sakupljena građa u Biblioteci ANUBiH-a je digitalizirana i pohranjene u dosjeu Milivoja Sarvana. Objavljen je članak pod naslovom „Academician Milivoje Sarvan: the Founder of Modern Paediatrics in Bosnia and Herzegovina“ autora Husrefa Tahirovića i Jelene Jovanović Simić u časopisu *Acta Medica Academica*, volumen 53, broj 2, august 2024. Za 2025. godinu planirano je da se navedene aktivnosti nastave u skladu s Projektom, izdavanjem knjige pod naslovom „Akademik Milivoje Sarvan: utemeljitelj moderne pedijatrije u Bosni i Hercegovini“.

Projekat „Clinicopathologic Characteristics and Proteomic Profiling of Small Cell Lung Carcinoma“ čiji je voditelj dopisni član ANUBiH-a Semir Vranić je završen tokom 2024. godine. Napravljena je proteomika na 30 uzoraka mikrocelularnog karcinoma pluća i sedam kontrolnih uzoraka normalnog tkiva pluća. Sakupljeni su svi klinički podaci za kohortu (SKB Mostar), analizirani, te je urađena korelacija sa proteomikom. Iz projekta je proizašla jedna publikacija (jedan pregledni rad objavljen krajem 2023. godine), dok su dva originalna rada na recenzijama u časopisima. Preliminarni rezultati istraživanja su prezentirani na hrvatskom kongresu onkologije 2024. (sažetak je objavljen u časopisu *Libri Oncologici*).

Kada je u pitanju projekat „Congenital cryptorchidism management among the primary healthcare professionals in Bosnia and Herzegovina: A study on patterns on practice and referral in the Canton Sarajevo“ u 2024. godini nije ništa urađeno po pitanju istog te će se odluka o daljoj sudbini projekta donijeti početkom naredne godine.

Rad na izdavanju časopisa *AMA*, odvijalo se kontinuirano online što je omogućilo da tri redovna broja volumena 53 budu završeni i publikovani s manjim zakašnjenjima. Podaci o radu i publikovanju časopisa *Acta Medica Academica* dati su u posebnom izvještaju u ovom Ljetopisu koji se odnosi na rad časopisa ANUBiH-a.

Direktor Centra
Akademik Husref Tahirović i
Samostalna stručna saradnica Nerma Tanović

Odbor za edukaciju i scientimetriju u biomedicinskim (naučnim) istraživanjima

Predsjednik Odbora: akademik Enver Zerem

Odbor za edukaciju i scientimetriju u biomedicinskim (naučnim) istraživanjima je 18. januara 2024. godine ugašen.

Akademik Enver Zerem

Odbor za gerontologiju i gerijatriju

Predsjednica Odbora: akademkinja Ljerka Ostojić

Članovi Odbora:

akademkinja Lidija Lincender-Cvijetić, akademkinja Senka Mesihović Dinarević, prof. dr. Dijana Avdić, prof. dr. Jovan Dimitrijević, prof. dr. Jasminka Đelilović-Vranić, prof. dr. Ivan Vasilj, doc. dr. Josip Šimić

U toku 2024. godine Odbor je radio na organizaciji javnih predavanja i koncipiranju i realizaciji naučnoistraživačkog projekta. Tako je 19. 4. 2024. godine organizirana Serija javnih predavanja posvećenih dekadi zdravog starenja 2020–2030. u okviru koje su održana sljedeća predavanja: prof. dr. Jovan Dimitrijević „Neurodegenerativna oboljenja starije životne dobi“, prof. dr. Marjeta Mišigoj-Duraković „Sarkopenična pretilost u starijih – uloga tjelesne aktivnosti“, prof. dr. Zijad Duraković, član suradnik HAZU „Kako produžiti ljudski vijek?“.

U toku 2024. godine, Odbor je radio na realizaciji projekta „Kultura življenja osoba treće životne dobi – uticaj kulturnih događanja na kvalitetu života“ koji je sufinansiralo Federalno ministarstvo kulture i sporta. U okviru realizacije projekta organizirana je Serija javnih predavanja posvećenih kulturi življenja osoba treće životne dobi koja su održana 15. 11. 2024. godine u ANUBiH-u. Predavači su bili akademkinja Ljerka Ostojić, prof. dr. Dijana Avdić i doc. dr. Josip Šimić.

Predsjednica Odbora
Akademkinja Ljerka Ostojić

Odbor za kardiovaskularnu patologiju

Predsjednica Odbora: akademkinja Senka Mesihović-Dinarević

Članovi Odbora:

akademik Muhidin Hamamdžić, prof. dr. Hidajeta Begić, prof. dr. Vjekoslav Gerc, prof. dr. Amina Kozarić, prof. dr. Emina Nakaš-Ićindić, prof. dr. Zumreta Kušljugić, prof. dr. Aida Pilav, prof. dr. Aida Ramić-Čatak, prof. dr. Lutvo Sporišević, prim. mr. sc. dr. Enes Abdović, mr. sc. dr. Dario Đukić, mr. sc. dr. Mirela Lisičić-Konaković

Odbor za kardiovaskularnu patologiju Odjeljenja medicinskih nauka ANUBiH-a održao je sjednicu 29. januara 2024. godine, tokom koje je usvojen Izvještaj o radu Odbora i Dinamika rada Odbora za 2024. godinu. Članovi Odbora su tokom godine održali četiri sjednice (29. 1. 2024, 11. 3. 2024, 18. 4. 2024, 7. 10. 2024. i 16. 12. 2024 – vidi arhivu), te sastanke s ministrom zdravlja Kantona, prim. dr. Hasanovićem; prof. Muhamedom Hadžiabdićem (IUS), na kojem je predstavljena simulaciona studija tokova aerozagađenja u Kantonu Sarajevo; i direktorom Doma zdravlja Sarajevo, dr. Miokovićem.

Događaji i aktivnosti u 2024. godini:

Projekti: Nakon dobijene saglasnosti etičkih komiteta, podrške Ministarstva zdravlja KS, nabavke opreme (aparati za mjerenje šećera u krvi, holesterola i triglicerida, koji su po završetku istraživanja donirani FZS UNSA), start dva projekta: BiH i Hrvatska: „Analiza uticaja mediteranske i kontinentalne prehrane na kardiovaskularne rizike studentske populacije – 2024/2025“, međunarodni; u Sarajevu: FZS, Veterinarski i Poljoprivredni fakultet UNSA; Mostar: FZS i Medicinski fakultet Sveučilište Mostar; FZS Split; plan: 600 ispitanika studentske populacije uzrasta od 19–23 godine, uz originalno kreirane upitnike, antropometrijske kao i biohemijske parametre.

- „Observaciona studija prevalence kardiovaskularnih i plućnih bolesti kao posljedica visokih koncentracija polutanata u zraku u Kantonu Sarajevo“, 2024/2025: planiran start projekta (kreirani originalni upitnici) sa početkom grejne sezone: 15. 10. 2024–28. 2. 2025. tj. 20 sedmica i 1. 5. 2025–30. 6. 2025. tj. 10 sedmica, i to 900 ispitanika odrasle populacije i 1.800 djece, provedeno od studenata FZS.
- Svjetski dan srca: Odbor je organizirao pripremne sastanke s dugogodišnjim partnerima – predstavnicima Federalnog i ZZJZ, FZS UNSA, u promociji zdravlja i obilježavanja Svjetskog dana srca. Na trgovima većih gradova u BiH realizirane su manifestacije u okviru aktivnosti Svjetske medicinske kardiološke asocijacije, uključujući mjerenje građanima krvnog pritiska, pulsa, saturacije kiseonikom, šećera i masnoća u krvi, uz savjete o zdravom načinu života. Na Simpoziju povodom Svjetskog dana srca o digitalnoj medicini, kardiologiji i javnom zdravstvu organizovana su javna predavanja: prof. dr. Senka Mesihović-Dinarević, prof. Kenan Abdurrahman Kara, ISU Medical Park Gaziosmanpaşa Hospital, Istanbul: „Digital medicine in cardiosurgery“; prof. dr. Aida Pilav, ZZJZ, Kanton Sarajevo: „Digital medicine in public health“.
- Tokom proteklih godina, i u okviru aktivnosti Odbora za KVP, organizovani su brojni simpoziji, a njihovi rezultati su publikovani pri ANUBiH-u. Neki od značajnih simpozija uključuju: Ja radim sa srcem (2010), Internacionalni simpozijum o plućnoj arterijskoj hipertenziji (2011), Riziko faktori za nastanak kardiovaskularnih bolesti (2011), Urođene srčane anomalije (2012), Perspectives in Pediatric Cardiology (2012), Poremećaji srčanog ritma kod djece i odraslih (2013), Acquired and Genetically Predisposed Disease of the Heart in Children (2014), Heart and... (2019), Diagnostics in Cardiology (2020) i Grown-Up Congenital Heart Diseases – GUCH (2021).
https://www.anubih.ba/wp-content/uploads/20240429_aktivnosti_OKP_web_anu.pdf
<https://www.senkadinarevic.ba/>

Saradnja i predavanja:

- Nastavljena je kontinuirana saradnja sa UKBIH: 23. 11. 2024. ECHO 2024: Senka Mesihović-Dinarević: „Nove smjernice u pedijatrijskoj ehokardiografiji – 2024“: <https://ukbih.com/>

- „Saradnja Evropske akademije nauka i umjetnosti“ u vidu godišnjih sesija, od oktobra 2018: East meet West in Sarajevo, kao i Odbora za KVP ANU zemalja regiona i ANU Slovenije.

Projekti:

- „Značaj screeninga prekomjerne tjelesne mase/pretilosti kod predškolske djece u prevenciji prijevremenog kardiometaboličkog rizika“ – završna faza uz doktorsku tezu
 - „Utjecaj ishrane na oralno i opšte zdravlje djece i adolescenata“ – završna faza
 - Inicijativa pokretanja projekta sa HAZU – Jadranske zemlje i ishrana
 - Doedukacija ljekara primarne zdravstvene zaštite iz bazičnih pedijatrijskih znanja, uključujući urgencije kardiologije i preventivne aktivnosti – inicijativa
 - „Analiza uticaja mediteranske i kontinentalne prehrane na kardiovaskularne rizike studentske populacije“ – 2024/2025
 - „Observaciona studija prevalence kardiovaskularnih i plućnih bolesti kao posljedica visokih koncentracija polutanata u zraku u Kantonu Sarajevo“ – 2024/2025
- https://www.anubih.ba/wp-content/uploads/20240429_aktivnosti_OKP_web_anu.pdf

Naučne publikacije i simpoziji:

- Održani Međunarodni Simpozij uz učešće stručnjaka iz BiH i inostranstva,
- Objavljene publikacije na temu kardiovaskularnih bolesti, https://www.anubih.ba/wp-content/uploads/20240429_aktivnosti_OKP_web_anu.pdf <https://www.senkadinarevic.ba/>

Edukacija i saradnja:

- Nastavak saradnje s dugogodišnjim partnerima predstavnicima Federalnog i ZZJZ, UKBiH
- Prijedlog *curriculum* u sklopu subspecijalizacije Porodične medicine-pismena inicijativa „Doedukacija ljekara primarne zdravstvene zaštite iz bazičnih pedijatrijskih znanja uključujući urgencije kardiologije i preventivne aktivnosti“
- Nastavak saradnje sa *Evropskim Udruženjem Pedijatrijskih kardiologa /Joint European Society Cardiology and Association for European Paediatric and Congenital Cardiology/* što je i rezultiralo učešćem BiH u *curriculumu pedijatrijskih i adultnih kardiologa* u godinama koje slijede.

Očekivani rezultati:

- uvid u zdravstveno stanje populacije, detekcija novih rizika za razvoj KVB kod djece i odraslih, monitoring rezultata i naučno istraživačkih projekata iz oblasti kardiovaskularnog zdravlja, promocija zdrave ishrane, uticaj aerozagađenja u odnosu na kardiovaskularne i respiratorne bolesti dječije i populacije odraslih u KS, primjena savremenih dijagnostičkih metoda i algoritama tretmana u

KVB slijedeći *evidence based* medicinu, uz kontinuirano širenje preventivnih medicinskih misli unutar medicinske evropske porodice.

Predsjednica Odbora KVP
Akademkinja Senka Mesihović-Dinarević

Odbor za maligna oboljenja

Predsjednik Odbora: Semir Vranić, dopisni član ANUBiH-a

U toku 2024. godine konstituiran je novi saziv Odbora za maligna oboljenja pri Odjeljenju medicinskih nauka ANUBiH-a, koji okuplja vodeće stručnjake za maligne bolesti u Bosni i Hercegovini. Osim članova iz redova ANUBiH-a, Odbor također okuplja veliki broj stručnjaka iz akademske i medicinske zajednice, koji se bave različitim aspektima malignih bolesti (prevencija, dijagnostika, liječenje). Novi članovi Odbora su potvrđeni od svih tijela ANUBiH-a i njihov sastav je dostupan na web stranici ANUBiH-a.

Članovi odbora

Iz redova ANUBiH-a:

Prof. dr. sc. Semir Vranić, dopisni član, predsjednik Odbora
Akademkinja Lidija Lincender
Akademik Enver Zerem
Prof. dr. sc. Kenan Arnautović, domaći član ANUBiH-a
Prof. dr. sc. Gordan Srkalović, domaći član ANUBiH-a

Iz akademske i medicinske zajednice unutar BiH:

Doc. dr. sc. Lejla Alidžanović-Nurkanović, Univerzitetski klinički centar Tuzla
Dr. sc. med. Edina Balta, Klinički centar Univerziteta u Sarajevu
Prof. dr. sc. Semir Bešlija, Klinički centar Univerziteta u Sarajevu
Prof. dr. sc. Timur Cerić, Klinički centar Univerziteta u Sarajevu
Doc. dr. sc. Kata Dabić-Stanković, International Medical Centers-Affidea, Banja Luka
Mr. sc. med. Adnana Dizdarević Maksumić, Zavod za javno zdravstvo FBiH
Prof. dr. sc. Ismet Gavrankapetanović, Opća bolnica „Prim. dr. Abdulah Nakaš“, Sarajevo
Dr. sc. med. Berisa Hasanbegović, Klinički centar Univerziteta u Sarajevu
Prim. dr. Alen Humačkić, Kantonalna bolnica „Safet Mujić“, Mostar
Dr. Nermina Ibišević, Klinički centar Univerziteta u Sarajevu
Dr. Azra Jahić, Univerzitetski klinički centar Tuzla
Prof. dr. sc. Benjamin Kulovac, Klinički centar Univerziteta u Sarajevu
Doc. dr. sc. Zlatan Mehmedović, Univerzitetski klinički centar Tuzla
Prof. dr. sc. Alma Mekić-Abazović, Kantonalna bolnica Zenica
Doc. dr. sc. Inga Marijanović, Sveučilišna klinička bolnica Mostar

Mr. sc. med. Borko Rajič, Sveučilišna klinička bolnica Mostar
Dr. Jasmina Redžepagić, Klinički centar Univerziteta u Sarajevu
Dr. Danijela Trokić, International Medical Centers-Affidea, Banja Luka
Dr. sc. med. Dalma Udovičić-Gagula, Klinički centar Univerziteta u Sarajevu
Prof. dr. sc. Šefika Umihanić, Univerzitetski klinički centar Tuzla
Mr. sc. med. Sanela Vesnić, Klinički centar Univerziteta u Sarajevu
Mr. sc. med. Alma Vila-Humačkić, Kantonalna bolnica „Safet Mujić“, Mostar
Prof. dr. sc. Zlatan Zvizdić, Klinički centar Univerziteta u Sarajevu

Odbor za maligna oboljenja je 27. 9. 2024. godine organizirao i održao 12. po redu multidisciplinarni naučni skup s međunarodnim učešćem na temu „Novosti u dijagnostici i liječenju karcinoma prostate“. Članovi Organizacionog odbora su bili akademkinja Lidija Lincender-Cvijetić, dopisni član ANUBiH-a Semir Vranić i stručna saradnica Nerma Tanović. Na skupu je održano devet predavanja, te prezentacija koju su održali predstavnici Udruženja oboljelih od karcinoma prostate u Federaciji BiH. Predavači na skupu su bili istaknuti eksperti u ovoj medicinskoj oblasti iz Bosne i Hercegovine i gostujući predavač iz Hrvatske.

Za septembar 2025. godinu planiran je trinaesti multidisciplinarni skup Odbora, čija će glavna tema biti HPV-vezani karcinomi u BiH, a osnov za održavanje skupa je nedavno objavljeni pregledni rad o HPV-vezanim karcinomima mladih istraživača iz Bosne i Hercegovine i Njemačke pod supervizorstvom dopisnog člana ANUBiH-a Semira Vranića. Rad je objavljen u časopisu ANUBiH-a *Acta Medica Academica* i dostupan je na sljedećem linku: <https://ama.ba/index.php/ama/article/view/584>.

Prof. dr. sc. Semir Vranić, dopisni član ANUBiH-a
Predsjednik Odbora

Odbor za oralno zdravlje

Odbor za oralno zdravlje je stavljen u stanje mirovanja.

Odbor za psihijatrijska i neurološka istraživanja

Odbor za psihijatrijska i neurološka istraživanja stavljen je u stanje mirovanja.

ODJELJENJE PRIRODNIH I MATEMATIČKIH NAUKA

Članovi Odjeljenja:

akademik Dejan Milošević (sekretar)
akademik Vladimir Beus
akademik Mladen Trkovnik
akademkinja Mirjana Vuković
dopisni član Dalibor Ballian
dopisni član Hamid Čustović
dopisni član Rifat Hadžiselimović
dopisni član Hazim Hrvatović
dopisni član Emira Kahrović

Radna tijela Odjeljenja:

Centar za istraživanje i održivi razvoj krša
Centar za demografsku genetiku ANUBiH
Odbor za prirodne resurse
Komisija za genetičko inženjerstvo i biotehnologiju
Komisija za poljoprivredu i ruralni razvoj
Komisija za šumarstvo

Dužnost sekretara Odjeljenja prirodnih i matematičkih nauka u toku 2024. godine obavljao je akademik Dejan Milošević. Zamjenik sekretara Odjeljenja bio je akademik Vladimir Beus. Član Predsjedništva iz Odjeljenja bila je akademkinja Mirjana Vuković. O radu centara, odbora i komisija više informacija je dato u posebnim izvještajima ovih radnih tijela.

Aktivnosti Odjeljenja

U toku 2024. godine, Odjeljenje je održalo jedanaest sjednica, od čega je jedna bila elektronska. Članovi Odjeljenja aktivno su radili na realizaciji aktivnosti iz Plana rada za 2024. godinu. Na sjednicama Odjeljenja su razmatrana brojna pitanja koja su od značaja za Akademiju i Odjeljenje. Odjeljenje je bilo uključeno u više aktivnosti koje su se realizovale na nivou ANUBiH-a, ili koje su realizovane u saradnji sa drugim odjeljenjima/institucijama.

Izdavaštvo

- Časopis „Sarajevo Journal of Mathematics“
- Članovi Odjeljenja su tokom 2024. godine, kao članovi Savjeta, bili uključeni u rješavanje organizacionih problema u redakciji časopisa. U 2024. godini štampana su dva broja časopisa: Vol. 19. No. 2. (2023) i Vol. 20, No. 1. (2024) u kom su objavljeni radovi s elektronske konferencije posvećene glavnoj urednici akademkinji Vuković, a pripremljen za štampu je Vol. 20. No. 2. za 2024. godinu.
- Časopis „Herbologia“ – Izdavanje časopisa je u stanju mirovanja.

Naučne manifestacije, pristupna i javna predavanja, promocije

- 14. marta 2024. godine u prostorijama Akademije ispred Odjeljenja, u organizaciji akademkinje Mirjane Vuković, održana je konferencija povodom 14. marta – Svjetskog dana matematike i okrugli sto pod nazivom „O unaprijeđenju nastave matematike“. Konferencija je bila vrlo uspješna, dobro posjećena i medijski popraćena. S pomenute konferencije je izašao zbornik radova *Proceedings of the Conference on March 14 – International Day of Mathematics*, Special Edition ANUBiH, Book CCXVI, OPMN, Book 30, Sarajevo 2024. kojeg su priredili Mirjana Vuković i Mehmed Nurkanović.
- Ispred Odjeljenja, akademik Vladimir Beus i dopisni član Hamid Čustović, 21. marta 2024. godine uspješno su organizovali Simpozij povodom 21. marta – Svjetskog dana šuma pod nazivom „Zaštita šuma – stabilnost šumskih ekosistema“. Na simpoziju su predstavljena 23 referata, koja su objavljena u zborniku radova.
- Akademik Dejan Milošević je 8. maja 2024. godine učestvovao na međunarodnoj naučnoj konferenciji „Znanje kao univerzalna vrijednost – etički i moralni aspekti“ koje je u Akademiji organizovalo Odjeljenje humanističkih nauka. Održao je predavanje pod naslovom: „Odgovornost i otvorenost prirodnih nauka“. Ovaj rad je objavljen u posebnoj izdanju ANUBiH-a.
- 16. oktobra 2024. godine u organizaciji Odjeljenja prirodnih i matematičkih nauka i Centra za istraživanje i održivi razvoj krša, prof. dr. Ferid Skopljak je imao izlaganje na temu „Kraška vrela u Dinaridima Bosne i Hercegovine“.
- Odjeljenje tehničkih nauka u saradnji sa Odjeljenjem prirodnih i matematičkih nauka je 20. novembra 2024. godine organizovalo regionalno naučno stručno savjetovanje pod nazivom „Geotermalna energija u energetskej tranziciji Bosne i Hercegovine“. Ciljevi savjetovanja bili su: poticanje upotrebe i optimalizacija korištenja geotermalne energije na postojećim objektima, pokretanje novih istraživačkih projekata, primjena novih tehnologija u korištenju geotermalne energije, istraživanje efekata na okoliš i uspostavljanje saradnje između stručnjaka i investitora. Predsjednik organizacionog odbora konferencije bio je dopisni član Hazim Hrvatović.
- Ispred Odjeljenja prirodnih i matematičkih nauka i Centra za istraživanje i održivi razvoj krša, dopisni član Hazim Hrvatović 15. novembra 2024. godine održao je javno predavanje pod nazivom „Geostaza Deževica“, na kojem je istakao da je Geostaza Deževica prva geostaza u Bosni i Hercegovini.
- Dopisni član Hamid Čustović je 21. novembra 2024. godine održao pristupno predavanje pod nazivom „Funkcije tla u ekosistemu kao nezamjenjiv faktor opstanka života na zemlji“.
- Knjiga dopisnog člana Rifata Hadžiselimovića „Ja i moja genetika“ promovisana je u Akademiji 20. decembra 2024. godine. Promotori knjige su istakli da knjiga na razumljiv i inspirativan način uvodi čitatelje u fascinantan svijet genetike, pružajući uvide o ljudskom zdravlju, naslijeđu i ulozi genetike u svakodnevnom životu.

- Akademik Dejan Milošević je dobitnik Federalne nagrade za nauku za 2024. godinu. Vlada Federacije BiH dodjeljuje federalne nagrade za izuzetno značajna dostignuća u naučnoistraživačkoj i istraživačko-razvojnoj djelatnosti za proširenje naučnih spoznaja, te za iskazane uspjehe u primjeni rezultata naučnoistraživačkog i istraživačko-razvojnog rada. Akademiku Dejanu Miloševiću je na prigodnoj svečanosti 12. decembra 2024. godine uručena nagrada za životno djelo.
- Jednasto Plenarno zasjedanje Međuvladine znanstveno-političke platforme o biološkoj raznolikosti i uslugama ekosistema (IPBES 11) održano je u Windhoeku, Namibija, od 10. do 16. decembra 2024. godine. Na ovom skupu, kao član Biroa IPBES platforme ispred zemalja istočne Evrope (EES) učestvovao je dopisni član Hamid Čustović.

Članovi Odjeljenja su objavljivali naučne radove i učestvovali na međunarodnim naučnim skupovima, o čemu se detaljniji podaci nalaze u pojedinačnim izvještajima članova Odjeljenja.

Ostalo

- Prikupljana je građa članova Odjeljenja u svrhu realizacije projekta „Digitalizacija baštine ANUBiH“,
- Imenovani su novi članova u radna tijela Predsjedništva ANUBiH-a,
- Dopisni član Hazim Hrvatović učestvovao je u radu Radne grupe za izradu izmjena pravnih akata za izbor novih članova ANUBiH i časništva ANUBiH-a,
- Usvojen je prijedlog dopisnog člana Hamida Čustovića da se prof. dr. Milenko Blesić imenuje za novog člana Komisije za poljoprivredu i ruralni razvoj,
- Usvojen je prijedlog dopisnog člana Hamida Čustovića da Komisija za poljoprivredu i ruralni razvoj u saradnji sa Odjeljenjem društvenih nauka organizuje dva okrugla stola: „Problem depopulacije ruralnih prostora u Bosni i Hercegovini – izazovi i perspektive“ (23. maja 2024. godine) i „Izazovi sektora poljoprivrede i problemi ruralnog razvoja u procesima EU integracija Bosne“ (27. juna 2024. godine).

Akademik Dejan Milošević
sekretar Odjeljenja prirodnih i matematičkih nauka
Lejla Musić, stručna saradnica

Centar za istraživanje i održivi razvoj krša

Direktor Centra: Hazim Hrvatović, dopisni član ANUBiH-a

Članovi Centra iz sastava ANUBiH-a:

akademik Vladimir Beus, dopisni član Hamid Čustović

Članovi Centra izvan sastava ANUBiH-a:

prof. dr. Tarik Kupusović, prof. dr. Jasmina Osmanković, prof. dr. Lada Lukić Bilela, prof. dr. Muharem Bajrić, dr. sc. Esad Bukalo, dr. sc. Jasminko Mulaomerović, prim. dr. Alija Mulaomerović, prof. dr. Ferid Skopljak, prof. dr. Nusret Drešković, prof. dr. Samir Đug i prof. dr. Edina Muratović

Vanjski saradnici (nisu u radnom sastavu Centra i ne pozivaju se na sjednice):

prof. dr. Boris Skert, prof. dr. Ognjen Bonacci, akademik Gordan Karaman, dr. sc. Boris Krystufek, dr. sc. Darko Bakšić

Aktivnosti centra u 2024. godini:

1. U okviru rada Centra za istraživanje i održivi razvoj krša, u 2024. godini realizovan je naučno-istraživački projekt „Geostaza Deževica“ na području općine Kreševo. Voditelj projekta je bio Hazim Hrvatović, dopisni član ANUBiH-a.

U organizaciji Centra za istraživanje i održivi razvoj krša Odjeljenja prirodnih i matematičkih nauka ANUBiH-a, 6. 11. 2024. godine, održano je javno predavanje o završenom projektu „Geostaza Deževica“, prve geostaze u Bosni i Hercegovini. Predavač je bio prof. dr. Hazim Hrvatović, dopisni član ANUBiH-a.

Geostaza je trasa koja povezuje mjesta geonaslijeđa koja imaju geološku, historijsku i arheološku vrijednost kao što su stijene, geološke strukture, geomorfološki oblici, minerali, stari rudnici i ostaci topionica. Područje Deževica se odlikuje geonaslijedom koje ispunjava kriterije geonaslijeđa koji su dati u deklaraciji o geonaslijedu iz 1995. godine, u kojoj se kaže sljedeće: „Geonaslijeđe čine sve geološke, geomorfološke, pedološke i posebne arheološke vrijednosti nastale u toku formiranja litosfere, njenog morfološkog uobličavanja i međuzavisnosti prirode i ljudskih kultura, koje zbog izuzetnog naučnog i kulturnog značaja, kao dio jedinstvenog geonaslijeđa, odnosno svijeta, moraju biti posebna briga svih društvenih faktora.

Predavač je predstavio šta posjetioci duž 5,5 km duge geostaze mogu vidjeti. To su najstarije stijene u Dinaridima, raritetni i raznovrsni minerali, geološke strukture, geomorfološki oblici, stari rudnici, nalazišta troske i ostaci topionica.“

Tokom predavanja su prikazani podaci o starom rudniku željeza, bakra i srebra, nalazištima barita i troske te ostacima topionica. Prikazan je podatak o starosti 14 C i drvenog uglja (ćumura) iz nalazišta troske. Dobijene su vrijednosti od 440 ± 50 i 190 ± 50 godina ukazuje na rad topionice u otomansko doba.

Uspostavljanje Geostaze Deževica daje pretpostavku za stvaranje nove, trajne turističke destinacije – mjesta geoturizma. Mjesta geoturizma koje će privlačiti različite skupine

posjetilaca: naučnike, istraživače, učenike, studente, turiste, planinare i dr. Jednom uspostavljena, geostaza može biti odskočna daska za stvaranje geoparka.

Predavanje je otvorilo diskusiju o potrebi zaštite i institucionalnog upravljanja Geostazom.

2. U organizaciji Centra za istraživanje i održivi razvoj krša i Odbora za prirodne resurse Odjeljenja prirodnih i matematičkih nauka ANUBiH-a, 16. 10. 2024. godine je održano javno predavanje pod nazivom „Kraška vrela u Dinaridima Bosne i Hercegovine”. Predavač je bio prof. dr. Ferid Skopljak.

Dinarski krš pokriva oko 60% teritorije Bosne i Hercegovine i njegova specifična geološka struktura mnogostruko utiče na hidrološke procese i prirodne resurse. Predavač se osvrnuo na proces evolucije ovog krša, objašnjavajući proces formiranja kraških vrela, što je ključno za razumijevanje njihove funkcije i značaja. Predstavljene su karakteristike i lokacije kraških vrela, kao i njihova uloga u ekosistemima i društvenim zajednicama. Istaknuta su postojeća stanja korištenja i zaštite ovih resursa, naglašavajući neophodnost održivog pristupa. Ovom prilikom prezentiran je i podatak da je Vrelo Bune, na 37. Svjetskom geološkom kongresu održanom 2024. godine u Južnoj Koreji, uvršteno na listu 100 najznačajnijih kraških vrela u svijetu.

Kako se moglo čuti tokom predavanja, zaštita kraških vrela u Dinarskom kršu Bosne i Hercegovine se provodi samo djelomično i često na nedovoljan način. Mnogi izvori koji se koriste ili planiraju koristiti za piće nisu pravilno zaštićeni, a mjere zaštite se ne sprovode u skladu sa zakonskim propisima. Mnoge prirodne, ekološke, estetske ili historijske vrijednosti kraških vrela nisu adekvatno zaštićene, poput spomenika prirode ili zaštićenih pejzaža. Potrebno je planirati i provoditi hidrogeološka istraživanja kraških područja s ciljem korištenja i zaštite kraških vrela za vodosnabdijevanje, kao i prognoze potencijala podzemnih voda. Ovo je ključno za rješavanje pitanja dugoročnog vodosnabdijevanja. Hidrološki režim mnogih kraških vrela ugrožen je izgradnjom hidroenergetskih objekata, dok su mnoga vrela već potopljena akumulacijama hidroelektrana. Predavač je istaknuo važnost pravilne izgradnje objekata na kraškim vrelima kako bi se očuvala njihova estetska vrijednost i potencijali za turizam najznačajnijih kraških vrela u svijetu, što dodatno potvrđuje njegov značaj.

Predavanje je otvorilo važnu diskusiju o stanju i budućnosti kraških vrela u Bosni i Hercegovini. Učesnici su izrazili zabrinutost zbog nedovoljne zaštite i upravljanja ovim prirodnim resursima, te su se složili o važnosti daljnjeg istraživanja i zaštite kraških područja. Predavanje je zaključeno s pozivom na akciju za zaštitu kraških vrela i unapređenje svijesti o njihovoj važnosti.

Direktor Centra
Hazim Hrvatović, dopisni član ANUBiH-a

Centar za demografsku genetiku

Direktor Centra: dopisni član Rifat Hadžiselimović

Članovi Centra iz sastava ANUBiH-a:

dopisni član Blagoje Govedarica, Sabina Vejzagić, MA

Članovi Centra izvan sastava ANUBiH-a:

prof. dr. Adisa Ahmić, prof. dr. Kasim Bajrović, prof. dr. Edin Bujak, prof. dr. Adnan Busuladžić, prof. dr. Nedim Čović, prof. dr. Mirela Džehverović, prof. dr. Jasmina Hindija Čakar, prof. dr. Jasminka H. Halilović, prof. dr. Abdurahim Kalajdžić, prof. dr. Samim Konjicija, prof. dr. Lejla Lasić, prof. dr. Damir Marjanović, prof. dr. Nexhiba Nuhii, prof. dr. Aida Pilav, prof. dr. Amela Pilav, prof. dr. Lejla Pojskić, prof. dr. Naris Pojskić, prof. dr. Pavao Rudan, prof. dr. Aida Sarač Hadžihalilović, prof. dr. Muriz Spahić, prof. dr. Senad Šljuka, prof. dr. Gazmend Temaj, prof. dr. Maruška Vidović, dr. Gaj Trifković

U protekloj godini CDG je održao dvije elektronske sjednice sa istovjetnim dnevnim redom: uspostava baze podataka o genetičkim osobnostima bh. stanovništva i susjednih populacija.

Prikupljeni su podaci o mjerama novorođenčadi Sarajevskog kantona, prije, tokom i poslije agresije na BiH. Zatražene su i kopije publikacija svih radova koji su se bavili genetičkom strukturom našeg stanovništva. Prikupljanje tih priloga je u poodmakloj fazi, a ostatak se očekuje u 2025/26. akademskoj godini.

Direktor Centra
dopisni član Rifat Hadžiselimović

Odbor za prirodne resurse

Predsjednik Odbora: akademik Vladimir Beus

Članovi Odbora iz sastava ANUBiH-a:

dopisni član Hamid Čustović, dopisni član Hazim Hrvatović

Članovi Odbora izvan sastava ANUBiH-a:

prof. dr. Mirza Dautbašić, prof. dr. Sabina Delić, prof. dr. Tarik Kupusović, prof. em. Dubravka Šoljan, prof. dr. Sead Vojniković, mr. sc. Enes Alagić, mr. sc. Habiba Lugonjić

Povodom obilježavanja Svjetskog dana šuma 21. marta, u organizaciji Odbora za prirodne resurse i Šumarskog fakulteta Univerziteta u Sarajevu pripremljen je i realiziran, 21. marta 2024. godine, simpozij pod nazivom: Zaštita šuma – stabilnost šumskih ekosistema. Na simpoziju je prezentirano 23 referata autora iz Bosne Hercegovine,

Slovenije, Hrvatske i Srbije. Moderator simpozija je bio akademik Vladimir Beus. Informacija o ovoj manifestaciji objavljena je u dnevnom listu Oslobođenje i u časopisu Naše šume, br. 72-73, Sarajevo.

Prezentirani radovi su štampani u Zborniku radova ANUBiH-a, Posebna izdanja, OPMN, Knj. 29, Sarajevo, 2024.

Pripremu i realizaciju Simpozija i štampanje Zbornika radova omogućila je ASA BANKA d.d. Sarajevo finansijskom podrškom u okviru djelatnosti na promociji aktivnosti koje doprinose unapređenju i zaštiti okoliša.

Predsjednik Odbora
akademik Vladimir Beus

Komisija za šumarstvo

Predsjednik Komisije: akademik Vladimir Beus

Članovi Komisije:

prof. dr. Mirza Dautbašić, prof. dr. Mersudin Avdibegović, prof. dr. Čemal Višnjić,
prof. dr. Ahmet Lojo, dr. sc. Samir Fazlić, mr. sc. Saša Kunovac, mr. sc. Sead Alić,
mr. sc. Danica Cigelj, Alojz Dunder, dipl. ing. šum.

Komisija u 2024. godini nije imala aktivnosti.

Predsjednik Komisije
akademik Vladimir Beus

Komisija za genetičko inženjerstvo i biotehnologiju

Predsjednik Komisije: dopisni član Rifat Hadžiselimović

Članovi Komisije:

Kasim Bajrović; Dalibor Ballian; Naris Pojskić; Lejla Pojskić; Fuad Gaši; Adaleta
Durmić Pašić; Lejla Lasić; Sanin Haverić; Anja Haverić; Abdurahim Kalajdžić

Budući da je Komisija rekonstituirana tek polovinom godine, organizirana je samo rasprava o narednim aktivnostima. Predviđeni blok predavanja/seminara na iz kompleksa Agenda 2530 pomjeren je za 2035, u dogovoru sa administracijom ANUBiH-a.

Predsjednik Komisije
dopisni član Rifat Hadžiselimović

Komisija za poljoprivredu i ruralni razvoj

U okviru Odjeljenja prirodnih i matematičkih nauka oformljena je nova Komisija za poljoprivredu i ruralni razvoj. Komisija za poljoprivredu i ruralni razvoj obnovljena je s ciljem obezbjeđena nezavisnih naučno-stručnih analiza, mišljenja i preporuka o važnim pitanjima, procesima i problemima s kojima se suočava, najšire posmatrano, sektor poljoprivrede u Bosni i Hercegovini, s čime su u čvrstoj vezi i kompleksna pitanja i problemi ruralnog razvoja. Rukovođenje Komisijom za poljoprivredu i ruralni razvoj u svojstvu Predsjednika komisije obavljao je Hamid Čustović, dopisni član ANUBiH-a. Odlukom Predsjedništva ANUBiH-a, januar 2024. godine, za članove Komisije za poljoprivredu i ruralni razvoj izabrani su:

Članovi Komisije iz sastava ANUBiH-a:

1. Dr. Hamid Čustović, prof. emeritus, dopisni član ANUBiH-a, predsjednik komisije
2. Dr. Vladimir Beus, akademik, prof. emeritus, redovni član ANUBiH-a, član
3. Prof. dr. Ferdo Bašić, redovni član HAZU-a i inostrani član ANUBiH-a.

Članovi Komisije izvan sastava ANUBiH-a

1. Prof. dr. Sabahudin Bajramović
2. Prof. dr. Milenko Blesić
3. Prof. dr. Mirha Đikić
4. Mr. sc. Mirsad Hubanić
5. Prof. dr. Marko Ivanković
6. Mr. sc. Pejo Janjić
7. Dr. Melisa Ljuša, vanredni prof.
8. Ilica Sivrić, dipl. ing. polj.
9. Dr. Ejub Trako
10. Dr. Mirsad Veladžić, prof. emeritus

Komisija za poljoprivredu i ruralni razvoj održala je svoju prvu konstituirajuću sjednicu 31. 1. 2024. godine u prostorijama ANUBiH-a u Sarajevu.

Nakon konstituiranja i predstavljanja svakog od članova, Komisija je kroz diskusiju identifikovala niz pitanja iz domena poljoprivrede i ruralnog razvoja koja zahtijevaju najširu pažnju i odgovor u cilju davanja preporuka donosiocima odluka i široj javnosti s ciljem prevazilaženja nagomilanih problema u ovoj oblasti. Članovi Komisije su posebno istakli važnost i potrebu prioritarnog razmatranja četiri sljedeća pitanja:

1. Problem depopulacije ruralnih prostora u Bosni i Hercegovini.
2. Izazovi sektora poljoprivrede i problemi ruralnog razvoja u procesima EU integracija Bosne i Hercegovine.
3. Kriza srednjeg i visokog obrazovanja u oblasti poljoprivrede i šumarstva u Bosni i Hercegovini.
4. Problemi gubitaka, devastacija i degradacija zemljišta uopšte, a posebno poljoprivrednog zemljišta u Bosni i Hercegovini.

Zaključcima sa ove sjednice Komisija se obavezala na organizovanje posebnog okruglog stola ili simpozijuma tokom 2024. godine na kojem bi domaći i eventualno međunarodni stručnjaci kroz naučno multidisciplinarni pristup, a uz učešće i drugih važnih aktera – od donosioca odluka u vladinom sektoru, preko organizacija proizvođača, do nevladinih organizacija – predstavili analize uzroka, procjene posljedica i, posebno, preporuke za zaustavljanje ili ublažavanje trendova depopulacije ruralnih prostora u Bosni i Hercegovini. Također je zaključeno da Komisija svojim angažmanom podrži obilježavanje Svjetskog dana zemljišta. Zaključeno je da je rad Komisije otvoren i da je dobrodošao svako ko može dati doprinos u oblasti poljoprivrede i ruralnog razvoja.

Od navedenih aktivnosti realizirane su prve dvije u vidu okruglih stolova i to:

1. *Okrugli sto na temu: Problem depopulacije ruralnih prostora u Bosni i Hercegovini – izazovi i perspektive,*

Okrugli sto je održan 23. maja 2024. godine. Uvodničar na okruglom stolu bio je prof. dr. Mirza Emirhafizović s Fakulteta političkih nauka Univerziteta u Sarajevu, uz aktivno učešće velikog broja članova komisije i sudionika Okruglog stola. Moderator okruglog stola je bio Hamid Čustović, dopisni član ANUBiH-a.

2. *Okrugli sto na temu: Izazovi sektora poljoprivrede i problemi ruralnog razvoja u procesima EU integracija Bosne i Hercegovine*

Okrugli sto je održan 27. juna 2024. godine. Uvodničari Okruglog stola bili su prof. dr. Sabahudin Bajramović s Poljoprivredno-prehrambenog fakulteta Univerziteta u Sarajevu i prof. dr. Emil Erjavec s Biotehničkog fakulteta Univerziteta u Ljubljani, glavni pregovarač. Moderator okruglog stola je bio Hamid Čustović dopisni član ANUBiH-a. U radu je uzelo učešće veliki broj članova komisije i sudionika Okruglog stola.

Zaključci okruglog stola su dostavljeni svim učesnicima i medijima i institucijama u BiH zainteresiranim za ovu oblast.

Isto tako UN-ov dan zemljišta peti decembar 2024. godine, obilježen je putem saopštenja na web stranici ANUBiH-a, a što je povezano sa održavanjem UNCCD COP 16 u Rijadu u istom mjesecu.

Ostale dvije tačke iz zadatog programa aktivnost Komisija će nastojati da realizuje tokom 2025. godine.

ODJELJENJE TEHNIČKIH NAUKA

Članovi Odjeljenja:

akademik Asif Šabanović
akademik Ejup Ganić
akademik Kemal Hanjalić
akademik Enver Mandžić
akademik Zijo Pašić
akademkinja Branislava Peruničić
dopisni član Izet Smajević
dopisni član Isak Karabegović
dopisni član Elvis Ahmetović (zamjenik sekretara Odjeljenja)

Dužnost zamjenika sekretara Odjeljenja, od oktobra 2024. v.d. sekretara, obavljao je dopisni član Izet Smajević.

Pri Odjeljenju djeluju dva odbora:

- Odbor za energiju, energetiku i okoliš,
- Odbor za mehatroniku (trenutno u fazi mirovanja).

U okviru Odjeljenja tehničkih nauka djeluje i Centar za sistemska istraživanja koji je privremeno stavljen u fazu mirovanja.

O radu odbora i Centra, više informacija je dato u posebnim izvještajima za ove organizacione jedinice.

U toku 2024. godine, Odjeljenje tehničkih nauka održalo je ukupno jedanaest sjednica, od čega pet elektronskih.

Na sjednicama Odjeljenja tehničkih nauka (dalje u tekstu: Odjeljenje) članovi su upoznati sa informacijama i postupali su u skladu sa zaključcima sa sjednica organa ANUBiH-a (sjednice Predsjedništva, Izvršnog Odbora, Izdavačke djelatnosti, itd.).

Članovi Odjeljenja su o značajnim pitanjima definirali svoja mišljenja i prijedloge koji su delegirani organima ANUBiH-a.

Na sjednicama Odjeljenja, članovi su razmatrali brojna pitanja koja su od značaja za ANUBiH i Odjeljenje, poput molbi za pokroviteljstvo određenih manifestacija, zahtjeva za saradnju sa drugim institucijama i centrima, upućivanje pisama i molbi ka institucijama vlasti itd.

Glavne aktivnosti Odjeljenja u 2024. godini bile su usmjerene na:

- usvajanje i realizaciju preporuka i zaključaka organa ANUBiH-a,
- upućivanje mišljenja Odjeljenja o bitnim pitanjima ka organima ANUBiH-a,
- uključivanje Odjeljenja u aktivnosti koje su se realizovale na nivou ANUBiH-a, ili koje su
- realizovane u saradnji s drugim odjeljenjima/institucijama,
- prikupljanje građe članova Odjeljenja u svrhu realizacije projekta „Digitalizacija baštine ANUBiH“,

- imenovanje novih članova za rad odbora i komisija ANUBiH-a,
- usvajanje prijedloga akademika Asifa Šabanovića da se Odbor za mehatroniku stavi u stanje mirovanja,
- usvajanje prijedloga akademika Zije Pašića za izmjenu sadržaja rada i naziva Komisije za naučno-tehnološke osnove rekonstrukcije i razvoja BiH u Komisiju za naučne i tehnološke osnove razvoja nauke, tehnologije i društva,
- prijedlog Odjeljenja za izbor novih članova Odbora za energiju, energetiku i okoliš, dopisnog člana Hazima Hrvatovića i mr. Nijaza Delalića,
- usvajanje prijedloga da se akademkinja Branislava Peruničić kandidira za Šestoaprilsku nagradu Grada Sarajeva u 2024. godini,
- davanje pokroviteljstva internacionalnoj konferenciji „Nove tehnologije, razvoj i primjena: napredni proizvodni procesi i inteligentni sistemi“ – NT-2024,
- davanje pokroviteljstva za realizaciju znanstveno-istraživačkog projekta „Digitalna transformacija poslovnih i proizvodnih procesa implementacijom pametnih tehnologija Industrije 4.0 za povećanje konkurentnosti kompanija u Bosni i Hercegovini“,
- učešće Odjeljenja u radu Radne grupe za izradu izmjena pravnih akata za izbor novih članova ANUBiH-a i časništva ANUBiH-a,
- davanje pokroviteljstva za realizaciju ACMBH susreta pod nazivom *Brane i energetska infrastruktura BiH* (mjesto: hotel Evropa, Sarajevo, period održavanja: 16. i 17. decembar 2024. god.),
- davanje pokroviteljstva ANUBiH-a nad jedanaestom internacionalnom konferencijom „Nove tehnologije, razvoj i primjena: napredni proizvodni procesi i inteligentni sistemi – NT 2025“,
- izrada i usvajanje plana rada Odjeljenja tehničkih nauka i Odbora za energiju, energetiku i okoliš (jednogodišnji i trogodišnji plan).

U septembru 2024. godine, dopisni član Elvis Ahmetović održao je pristupno predavanje na temu „Međunarodna saradnja i mogućnosti za razvoj istraživanja u Bosni i Hercegovini iz oblasti hemijskog inženjerstva“.

U oktobru 2024. godine je održana međunarodna naučna konferencija „Umjetna inteligencija u industriji 4.0: budućnost koja se ostvaruje“, koja je okupila istraživače, članove akademske zajednice i privrednike s ciljem razmjene znanja i implementacije umjetne inteligencije u industriji 4.0, s posebnim osvrtom na proizvodne procese u industrijskom okruženju.

U oktobru 2024. godine, održan je Treći susret mladih istraživača Bosne i Hercegovine iz oblasti prirodnih, tehničkih, matematičkih i medicinskih nauka (STEMM) čiji je cilj uspostavljanje institucionalnog okvira koji će omogućiti godišnje susrete mladih istraživača u oblasti prirodnih, tehničkih, matematičkih i od ove godine, medicinskih nauka.

Odjeljenje tehničkih nauka je u suradnji sa Odjeljenjem prirodnih i matematičkih nauka bilo organizator regionalnog naučno-stručnog savjetovanja pod nazivom „Geotermalna energija u energetskej tranziciji Bosne i Hercegovine“ koje je održano 20. novembra 2024. godine.

Odjeljenje je u oktobru 2024. godine ostalo bez svog dugogodišnjeg sekretara akademika Envera Mandžića te je njegovu funkciju nastavio obavljati dopisni član Izet Smajević koji je i prije toga zbog bolesti akademika Mandžića veći dio godine obavljao poslove njegovog zamjenika. Članovi Odjeljenja su se na jednoj od sjednica usaglasili da se za sekretara Odjeljenja izabere dopisni član Izet Smajević, a da se za zamjenika sekretara izabere dopisni član Elvis Ahmetović. Prijedlozi za imenovanje su upućeni nadležnim organima ANUBiH-a.

U okviru izdavačke djelatnosti 2024. godine su u izdanju OTN-a objavljeni:

- Drugi susreti mladih istraživača Bosne i Hercegovine iz oblasti prirodnih, tehničkih i matematičkih nauka (STEM),
- Industrija 4.0: digitalna transformacija oblikuje budućnost i Umjetna inteligencija u industriji 4.0: budućnost koja se ostvaruje.

Članovi Odjeljenja tehničkih nauka su učestvovali na međunarodnim naučnim skupovima, objavljivali radove (priloge u zbornicima, naučnim časopisima i slično), o čemu se detaljniji podaci nalaze u pojedinačnim izvještajima članova Odjeljenja.

Izet Smajević, dopisni član ANUBiH-a

Lejla Musić, stručna saradnica

Odbor za mehatroniku

Predsjednik Odbora: akademik Asif Šabanović

Članovi Odbora

Prof. dr. Ivan Filipović, prof. dr. Safet Isić, prof. dr. Isak Karabegović, prof. dr. Sead Kreso, prof. dr. Sead Pašić, prof. dr. Miroslav Rogić, prof. dr. Danijal Sprečić, prof. dr. Snježana Rezić, prof. dr. Naser Paljača, prof. Branko Dokić

Odbor za mehatroniku u 2024. godini je stavljen u stanje mirovanja.

Akademik Asif Šabanović
predsjednik Odbora

Odbor za energiju, energetiku i okoliš

Predsjednik Odbora: Akademik Kemal Hanjalić

Članovi Odbora:

akademik Zijo Pašić, prof. dr. Izet Smajević, dopisni član ANUBiH-a (zamjenik predsjednika Odbora), prof. dr. Elvis Ahmetović, dopisni član ANUBiH-a (sekretar Odbora), prof. dr. Isak Karabegović, dopisni član ANUBiH-a, prof. dr. Ahmed Kovačević, domaći član ANUBiH-a, prof. dr. Izudin Džafić, prof. dr. Dušan Golubović, prof. dr. Aleksandar Knežević, prof. dr. Tarik Kupusović, prof. dr. Mirza Kušljugić, prof. dr. Haris Lulić, prof. dr. Zdravko Milovanović, prof. dr. Mustafa Musić, prof. dr. Nermina Zaimović-Uzunović, prof. dr. Elvir Zlomušica, van. prof. dr. Muhamed Hadžiabdić, doc. dr. Omer Jukić, dr. Adnan Đugum, dr. ing. Anes Kazagić, dr. Rešad Malović, dr. Ajla Merzić, dipl. ing. Nedim Frljak, dipl. ing. Miroslav Nikolić, dipl. ing. Hilmo Šehović, dipl. ing. Hazim Zečević, prof. dr. Hazim Hrvatović, dopisni član ANUBiH-a, mr. Nijaz Delalić.

U januaru 2024. godine održan je elektronskim putem prvi sastanak Odbora za energiju, energetiku i okoliš (dalje u tekstu: OEEO) na kome su članovi Odbora se izjasnili i prihvatili prijedlog akademika Kemala Hanjalića za prijem dva nova člana u Odbor: prof. dr. Hazima Hrvatovića, dopisnog člana ANUBiH-a i mr. Nijaza Delalića s Mašinskog fakulteta Univerziteta u Sarajevu. Predsjedništvo ANUBiH-a usvojilo je navedeni prijedlog. U maju 2024. godine održan je drugi sastanak OEEO, gdje su razmatrane aktuelnosti u oblasti OIE i djelovanje OEEO u 2024. godini. Razmatrane su sljedeće inicijative i aktuelni projekti:

- Istraživanje i primjena tehnologija OIE na Mašinskom fakultetu u Sarajevu – solarna elektrana, toplotna pumpa, postrojenje za proizvodnju i korištenje hidrogena (izlagači su bili: prof. dr. Haris Lulić i dr. Adnan Đugum),
- Prof. dr. Aleksandar Knežević je izvijestio članove Odbora o 3. simpoziju o planiranju kvaliteta zraka u gradovima održanom u aprilu 2024. godine u Sarajevu,

- Dopisni član ANUBiH-a Hazim Hrvatović je izvijestio članove Odbora o Okruglom stolu „Geotermalna energija kao obnovljivi izvor” održanom u aprilu 2024. god. u organizaciji CIGRE u prostorijama Energoinvesta, na kojem su učestvovali i predstavnici OEEO.

Članovi Odbora su na tom sastanku informisani o skupovima OEEO planiranim u 2024. godini:

- Regionalno naučno-stručno savjetovanje pod nazivom „Geotermalna energija u energetskej tranziciji BiH” koje je planirano da se održi 20. novembra 2024. godine (organizatori: prof. dr. Hazim Hrvatović, dopisni član ANUBiH-a i prof. dr. Elvis Ahmetović, dopisni član ANUBiH-a),
- Regionalno savjetovanje „Pametne mreže u BiH – mogućnost uspostave i očekivani benefiti”, oktobar/novembar 2024. godine (organizatori: prof. dr. Mustafa Musić, prof. dr. Mirza Kušljagić, prof. dr. Izudin Džafić).

Članovi Odbora su diskutovali i o aktuelnim temama i aktivnostima Odbora u periodu koji slijedi. Iz toga su proistekli sljedeći prijedlozi:

- Upotreba zgrade Mašinskog fakulteta kao oglednog objekta nulte energetske potrošnje (neto zero energy building) tj. godišnji energetskej konzum ravan je energiji dobijenoj iz sopstvenih obnovljivih izvora pridruženih Zgradi,
- Proizvodnja i upotreba zelenog hidrogena vlastitom proizvodnjom iz solarne elektrane,
- izrade studije o energetskej situaciji u Bosni i Hercegovini.

Na ovom sastanku je uvedena i praksa predstavljanja aktuelnih inicijativa i tekućih inovativnih projekata u svijetu i kod nas pod naslovom „Aktuelnosti u oblasti OEEO”.

U decembru 2024. godine je održan treći sastanak Odbora, gdje su izložene novosti u oblasti OIE. Na početku sastanka je prof. Aleksandar Knežević održao kratko izlaganje na temu modela energijske heptade (novi pogled na energijski i energetskej sektor) i obrazložio je prijedlog osnivanja virtualnog instituta za energiju na nivou Bosne i Hercegovine.

Članovi Odbora su diskutovali i o realizaciji plana rada OEEO za 2024. godinu. Prof. dr. Hazim Hrvatović, dopisni člana ANUBiH-a informisao je OEEO o naučno-stručnom savjetovanju pod nazivom „Geotermalna energija u energetskej tranziciji Bosne i Hercegovine”, koje je održano 20. novembra 2024. god.

Predsjednik OEEO akademik Kemal Hanjalić je zaključio da je ranije usvojeni plan rada OEEO u 2024. godini uglavnom realizirani izuzev skupa „Pametne mreže”, koji se odgađa do daljnjeg.

Akademik Hanjalić je dodao da u skladu sa ranijim zaključkom OEEO, sastanci Odbora u budućem periodu treba da počinju sa izlaganjima pozvanih predavača (članovi OEEO i drugi) o aktuelnim temama u oblasti OEEO.

Na kraju, članovi Odbora su razmotrili i usvojili prijedlog Plana aktivnosti Odbora za 2025. godinu. U prijedlogu Plana su prije usvajanja korigirani datumi održavanja dva naučno-stručna skupa.

Akademik Kemal Hanjalić, predsjednik Odbora

ODJELJENJE UMJETNOSTI

Članovi Odjeljenja

akademik Zlatko Ugljen

akademik Abdulah Sidran

dopisni član Petar Vidić

dopisni član Branko Bačanović

dopisni član Slobodan Blagojević

dopisni član Radivoje Mandić

dopisni član Mile Stojić

dopisni član Amir Vuk

Odjeljenje umjetnosti (u daljem tekstu: Odjeljenje) je tokom 2024. godine ukupno imalo četiri sjednice.

Glavne aktivnosti Odjeljenja bile su usmjerene na:

- usvajanje i realizaciju preporuka i zaključaka organa ANUBiH-a,
- upućivanje mišljenja Odjeljenja o bitnim pitanjima ka organima ANUBiH-a,
- uključivanje Odjeljenja u aktivnosti koje su se realizovale na nivou ANUBiH-a, ili koje su
- realizovane u saradnji sa drugim odjeljenjima/institucijama,
- prikupljanje građe članova Odjeljenja u svrhu realizacije projekta „Digitalizacija baštine ANUBiH“,
- imenovanje novih članova za rad obora i komisija ANUBiH-a,
- učešće Odjeljenja u radu Radne grupe za izradu izmjena pravnih akata za izbor novih članova ANUBiH-a i časništva ANUBiH-a,
- inicijativa da se omogući prelazak domaćeg člana Akademije nauka i umjetnosti Safeta Zeca u dopisnog člana,
- usvojen prijedlog Odjeljenja i utvrđena je cijena za prodaju publikacije „Arhitektura Bosne i Hercegovine i put u savremeno“ Juraj Neidhardt,
- podržana inicijativa od strane Odjeljenja za realizaciju projekta – monografije pod nazivom „Dom umjetnika“, inicijativa kćerke pokojnog Juraja Neidhardta o očuvanju kulturnog identiteta četiri umjetnika: Mice Todorovića, Juraja Neidhardta, Zlaka Ugljena i Safeta Zeca,
- članovi Odjeljenja su usvojili planove rada Odjeljenja (jednogodišnji plan, trogodišnji plan).

Tokom 2024. godine nastavilo se kontinuirano raditi na poslovima vezano za realizaciju projekta – V ciklusa, Edicije. Broj članova uredništva projekta Edicija se smanjio, te su trenutno urednici navedenog projekta: dopisni član Slobodan Blagojević i dopisni član Mile Stojić.

Izložba Branka Bačanovića, pod nazivom „Grafičke metamorfoze“, svečano je otvorena 15. novembra 2024. godine u galeriji Collegium artisticum u Sarajevu, koja je ujedno predstavljala i pristupno predavanje dopisnog člana Branka Bačanovića.

Na izložbi je predstavljeno 150 radova inspirisanih bogatom kulturnom baštinom Bosne i Hercegovine, uključujući motive stećaka koji se kroz umjetničku interpretaciju preobražavaju u suvremene grafičke forme.

U Collegium artisticumu je u decembru 2024. godine održana promocija monografije Branka Bačanovića pod nazivom „Grafičke metamorfoze“, koja je bila znatno posjećena i predstavljala posebnu priliku posjetiocima za uvid u bogatstvo stvaralačkog duha koji inspiriše generacije.

U prostorijama Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine, 19. decembra 2024. godine, održano je pristupno predavanje dopisnog člana Mile Stojića pod nazivom „Muze i erinije – poezija i suvremena stvarnost“. Predavanje je dodatno obogaćeno umjetničkim izvedbama glumice Hasije Borić, koja je nadahnuto interpretirala odabrane pjesme Mile Stojića uz muzičku pratnju violinistice Marine Đorđević.

Povodom godišnjice smrti preminulog akademika Ćamila Sijarića promovirana je knjiga eseja o njegovom djelu pod naslovom „Magija pripovijedanja“ na kojoj je u ime Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine govorio dopisni član Mile Stojić.

Poslove sekretara Odjeljenja u toku 2024. godine je obavljao dopisni član Mile Stojić.

Nažalost, u toku 2024. godine preminuo je akademik Abdulah Sidran.

Tim povodom u prostorijama Narodnog pozorišta održana je komemorativna sjednica, na kojoj su, između ostalog, govorili dopisni članovi Slobodan Blagojević i Mile Stojić.

Mile Stojić, sekretar Odjeljenja umjetnosti

Lejla Musić, stručna saradnica

AKTIVNOSTI ČLANOVA AKADEMIJE NAUKA I UMJETNOSTI BOSNE I HERCEGOVINE

ODJELJENJE DRUŠTVENIH NAUKA

Akademik Ivan Cvitković

Zbog duže bolesti, nisam se ni u 2024. godini mogao angažirati u aktivnostima ANUBiH-a i ODN. Zadržao sam samo članstvo u savjetima i redakcijama kako slijedi, a što nije zahtijevalo moju fizičku prisutnost:

- Član Hrvatskog društva za znanost i umjetnost (Sarajevo)
- Član redakcije časopisa „Religija i tolerancija“ (Novi Sad / Beograd)
- Član Savjeta časopisa „Dijalog“
- Član Međunarodnog izdavačkog savjeta u ediciji „Pograničje“ (Niš)
- Član redakcije časopisa „Научный результат“, serija „Социология и управление“
- Član Međunarodnog Programskog odbora skupa „Izazovi pred religijom i crkvom u informatičkom društvu kasne moderne“ (Srebrno jezero).

Akademik Muris Čičić

Aktivnosti u ANUBiH-u

- Predsjednik ANUBiH-a
- Član Odjeljenja društvenih nauka
- Direktor Centra za sistemska istraživanja
- Član Odbora za naučnoistraživački i istraživačkorazvojni rad (po funkciji)
- Član Odbora za ekonomske nauke

Aktivnosti izvan ANUBiH-a

- Član uređivačkog odbora za referentni časopis MARKET-TRŽIŠTE, ISSN 0353-4790 (Štampa), ISSN 1849-1383 (Online), UDK: 339.12:65, DOI: <https://doi.org/10.22598/mt>, Izdavač: Sveučilište u Zagrebu, Ekonomski fakultet Zagreb, Trg J. F. Kennedyja 6, Zagreb, Hrvatska, URL: <http://www.efzg.unizg.hr/market>

Akademkinja Adila Pašalić Kreso

Aktivnosti u ANUBiH-u:

- Članica Odjeljenja za društvene nauke: redovno prisustvo sastancima i učešće u donošenju odluka i prijedloga Odjeljenja, te drugih aktivnosti
- Predsjednica Odbora ANUBiH-a za pedagoške nauke: organiziranje i vođenje sjednica Odbora za pedagoške nauke, sagledavanje i analiziranje stanja u oblasti pedagoških nauka, praćenje savremenih kretanja u obrazovanju, razvoju i formiranju mladih, te razvoja permanentnog obrazovanja u društvu koje uči
- Predsjednica Odbora ANUBiH-a za biblioteku i dokumentaciju: praćenje rada Biblioteke i pokretanje novih aktivnosti, stalno nastojanje na poboljšanju uvjeta rada Biblioteke; nabavka novih knjiga, opreme i razmjena izdanja, razmjena publikacija sa University Press-om u cilju bogaćenja bibliotečkog fonda u ANUBiH-u
- Članica Savjeta časopisa *Dijalog* ANUBiH-a
- Članica u više organizacionih i naučnih odbora naučnih skupova u ANUBiH-u
- Redovno prisustvo i učešće svim aktivnostima u ANUBiH-u, naučnim skupovima, promocijama knjiga, predavanjima i sl.

Aktivnosti izvan ANUBiH-a:

Nastavno-naučne aktivnosti u UNSA:

- Voditeljica jednog modula na doktorskom studiju Odsjeka za pedagogiju Filozofskog fakulteta UNSA: Pedagogija kreativnog odgoja i obrazovanja – Kurikulum kreativne škole
- Mentorica dvije kandidatkinje u izradi doktorskih disertacija i članica komisija za odbranu doktorskih radnji iz oblasti pedagoških nauka na Filozofskom fakultetu

Učešće na naučnim skupovima

- Uvodno izlaganje na *Third International and Interdisciplinary Congress on Child and Adolescent Psychotherapy: Reflection on Communication and Relationships in Achieving Health of Children, Adolescents and Families: Therapeutic Approaches*, 3-6 october 2024. g. Sarajevo, s temom: Integrating family upbringing into a supportive environment for the overall development of the child. (Integriranje obiteljskog odgoja u podržavajuće okruženje za cjelovit razvoj djeteta).

Objavljeni radovi

- Disharmonično djelovanje obitelji i škole kao generator odgojnih razlika, Tematski dvobroj: (Ne)moć odgoja i obrazovanja iz krize u krizu. *Dijalog*, 3-4, 2023. objavljen u 2024. godini.
- Urednica ovog dvobroja i autorica predgovora.
- Dobitnica nagrade/priznanja za naučni/umjetnički rad Rektora UNSA za 2023. godinu za rad: Education as a Victim and Accomplice of Conflict:

Historical Perspectives and Possible Ways of Strengthening Peace Pedagogy in Bosnia and Herzegovina Chapter 2; u zborniku Kasumagić-Kafedžić, L. and Clarke-Habibi, S. (ed) *Peace Pedagogies in Bosnia and Herzegovina: Theory and practice in Formal Education*, Springer, 2023. (349 str.)

- Tekst: Integrating family upbringing into a supportive environment for the overall development of the child. (Integriranje obiteljskog odgoja u podržavajuće okruženje za cjelovit razvoj djeteta) u štampi

Recenzije

- Tokom protekle 2024. godine recenzirala sam više rukopisa iz oblasti pedagoških nauka. Recenzirala više autorskih tekstova pripremljenih za objavljivanje u časopisima: *Dijalog*, *Naša škola*, *Obrazovanje odraslih*, *Pedagoški rad*, i dr.

Članstvo u stručnim i naučnim tijelima i organizacijama

- Članica Savjeta Ministarstva za visoko obrazovanje Kantona Sarajevo
- Članica Svjetskog savjeta udruženja komparativnih pedagoga (WCEES)
- Članica Izvršnog odbora Mediteranskog udruženja komparativnih pedagoga (MESCE)
- Članica European Association for Education Law and Policy (ELA)
- Članica udruženja komparativnih i internacionalnih pedagoga SAD (CIES)
- Članica Upravnog odbora Centra za obrazovne inicijative Step by step
- Saradnica Agencije za predškolsko, osnovno i srednje obrazovanje
- Saradnica i recenzentica u više istraživačkih projekata realiziranih u okviru UNICEF-a, FOD BiH, Save the Children Norway
- Članica Izdavačkog saveta Zbornika Odseka za pedagogiju Filozofskog Fakulteta, Univerziteta u Novom Sadu, Novi Sad.

Akademik Slavo Kukić

U izvještajnoj godini zbog zdravstvenih razloga nije mogao u učestvovati u aktivnostima Akademije.

Akademik Mirko Pejanović

Aktivnosti u ANUBiH-u:

- Potpredsjednik ANUBiH-a i član Izvršnog odbora ANUBiH-a
- Direktor Centra za istraživanje razvoja lokalne i regionalne samouprave
- Predsjednik Odbora za političke nauke
- Organizator Svečane sjednice ANUBiH-a povodom Dana državnosti (25. novembar) održane 22. novembra 2024. godine
- Organizator i učesnik okruglog stola *Demografske promjene u Bosni i Hercegovini od 2013. do 2024. godine: izazovi i preporuke*
- Koordinator izrade programa i pripreme za održavanje okruglog stola: *Lokalni ekonomski razvoj (LER) u općinama Kantona Sarajevo: novo normalno* zakazan za 16. april 2025. godine
- Urednik zbornika radova: *Državnost Bosne i Hercegovine u XX i XXI stoljeću: istorijski izazovi i dostignuća u razvoju državnosti Bosne i Hercegovine*
- Urednik studije *Lokalni ekonomski razvoj općina Kantona Sarajevo : vodstvo za transformacijski razvoj u novom normalnom*
- Održan sastanak s norveškim akademikom Arne Johan Vetlesenom u ANUBiH-u 24. maja 2024. godine

Aktivnosti izvan ANUBiH-a:

- Član redakcije časopisa Pregled, izdavač: Univerzitet u Sarajevu
- Član redakcije časopisa Pravna misao, izdavač: Federalno ministarstvo pravde
- Član Naučnog vijeća Zemaljskog muzeja Bosne i Hercegovine
- Član Savjeta gradonačelnice Grada Sarajeva do septembra 2024. godine
- Član/predsjednik Upravnog odbora Fondacije „Olimpijada znanja”
- Dobitnik zahvalnice Vijeća kongresa bošnjačkih intelektualaca 29. 12. 2024. godine

Objavljene knjige i radovi

- Pejanović, M: *Istorijski izazovi u razvoju državnosti Bosne i Hercegovine tokom XX i početkom XXI stoljeća* u zborniku radova *Državnost Bosne i Hercegovine u XX i XXI stoljeću: istorijski izazovi i dostignuća u razvoju državnosti Bosne i Hercegovine*, ANUBiH, Sarajevo 2024

Izlaganja na okruglim stolovima i javnim tribinama

- Na okruglom stolu *Demografske promjene u Bosni i Hercegovini od 2013. do 2024. godine: izazovi i preporuke* izložen rad pod naslovom *Demografske promjene u izrazito nerazvijenim općinama u Bosni i Hercegovini formiranim Dejtonskim mirovnim sporazumom u koautorstvu s prof. dr. Amerom Osmićem*
- Susret sa novinarima (izlaganje na prezentaciji naučno-istraživačke aktivnosti ANUBiH-a)

- Osamdeseta godišnjica oslobođenja Tešnja – izlaganje na tribini na temu Tito i Bosna i Hercegovina u organizaciji Centra za kulturu i obrazovanje Tešnja, Tešanj 8. septembar
- Održao riječ na komemorativnoj sjednici povodom smrti Muhameda Šaćiragića, septembar 2024. godine
- Uvodničar na okruglom stolu *Legislativni izazovi u pravnom sistemu Bosne i Hercegovine* Pravnog fakulteta u Bihaću, 7. maja 2024. godine
- Izlaganje na Okruglom stolu „Meokrnje 2024“: Centralna Bosna kao regionalno područje sa gradom Travnikom u IX i XX stoljeću (Okrugli sto održan 20. i 21. 11. 2024. godine)
- Izlaganje na konferenciji organizovanog povodom jubileja prof. dr. Vukašina Pavlovića VUKAŠIN PAVLOVIĆ – VESNIK POLITIČKE ALTERNATIVE održane 22. aprila 2024. godine sa temom pod naslovom *Teorijski pristup dr. Vukašina Pavlovića u istraživanju uloge sindikata u društvenoj reprodukciji*

Recenzije i prikazi

- Recenzija Monografije „Univerzitet u Sarajevu (2016–2024): reforma i integracija”, UNSA, Sarajevo 2024.
- Recenzija rukopisa pod naslovom *Mi i izbjeglice. Politika, sigurnost, filozofija* autora Pavla Mijovića, University Press, Sarajevo 2024.
- Recenzija rukopisa: „Stanje tradicionalnih znanja o biodiverzitetu u Bosni i Hercegovini“, Prirodno-matematički fakultet UNSA, Sarajevo 2024.

Predstavljanje knjiga

- Promocija knjige *Kodeks državnih propisa u oblasti izbornog prava* autora prof. dr. Suada Arnautovića 16. septembra 2024. godine, Vijeće kongresa bosnjačkih intelektualaca

Novine i javnost

- Susret sa novinarima (izlaganje na prezentaciji naučno-istraživačke aktivnosti ANUBiH-a) povodom Svjetskog dana nauke, 11. 11. 2024. godine
- Gost Dnevnika D na Federalnoj televiziji Bosne i Hercegovine, 2. 5. 2024. godine
- Gostovanje u emisiji Plenum, tema: Bosna i Hercegovina iz perspektive uspješnih bh. naučnika, sportista, umjetnika, na Federalnoj televiziji Bosne i Hercegovine, 25. 11. 2024. godine
- Obraćanje povodom obilježavanja 22. maja 2024. godine, Dana prijema Bosne i Hercegovine u Ujedinjene nacije (UN), Memorijalni centar Sarajevo, u saradnji s Javnom ustanovom „Djeca Sarajeva“, pod naslovom Bolje vas našla;
- Gostovanje na Radioteleviziji Bosne i Hercegovine (BHRT) u emisiji Ljudi među nama, 14. 1. 2024. godine
- Gostovanje na Radioteleviziji Bosne i Hercegovine (BHRT) u emisiji Ljudi među nama, 21. 1. 2024. godine

- Gostovanje na Unsko-sanskoj televiziji (USK) u emisiji Razgovor s povodom, 20. 10. 2024. godine
- Gostovanje na podcastu Direktno sa Vildanom Selimbegović: „Državni vrh BiH ne radi dovoljno na razvijanju odnosa sa Rusijom“, maj 2024. godine
- Tekst za N1: „Sreća da BiH ima princip smjenjivosti sa vlasti – neki ljudi bi nas odveli u gore stanje od današnjeg“, 25. 11. 2024. godine
- Tekst za N1: „Integracija BiH u EU je pitanje za sve – saradnja opozicije i vladajućih stranaka u parlamentima mora da se dogodi“, 29. 7. 2024. godine
- Gost na Televiziji Kantona Sarajevo (TVSA) u emisiji Sedmica iza nas, 13. 5. 2024. godine.

Akademik Miodrag Simović

Aktivnosti u ANUBiH-u:

- prisustvo sjednicama i učešće u radu Predsjedništva ANUBiH-a
- prisustvo sjednicama i učešće u radu Odjeljenja društvenih nauka ANUBiH-a
- sekretar Odjeljenja društvenih nauka ANUBiH-a
- prisustvo sjednicama i učešće u radu Odbora za pravne nauke Odjeljenja društvenih nauka ANUBiH-a (predsjednik Odbora)
- prisustvo sjednicama i učešće u radu Odbora za izdavačku djelatnost Predsjedništva ANUBiH-a (predsjednik Odbora)
- član Redakcije časopisa *Dijalog*

Aktivnosti izvan ANUBiH-a:

- redovni profesor na Pravnom fakultetu Univerziteta u Bihaću (na redovnim i master studijama) na predmetu Krivično procesno pravo, Međunarodno krivično pravo i kriminalistika, profesor emeritus
- redovni profesor na trećem ciklusu na Smjeru krivičnog prava, na predmetu Viktimologija Fakulteta za kriminalistiku, kriminologiju i sigurnosne studije Univerziteta u Sarajevu, profesor emeritus

Objavljeni radovi

Univerzitetski udžbenici

1. Simović, Miodrag; Simović, M. Vladimir; Simović, M. Marina (2024) Osnovi krivičnog procesnog prava Sjedinjenih Američkih Država, Evropski defendologija centar za naučna, politička, ekonomska, socijalna, bezbjednosna, sociološka i kriminološka istraživanja, Banja Luka, ISBN 978-99976-22-89-1 / COBISS.RS-ID 140440833: 724 str.
2. Simović, Miodrag; Zdravković, Ljubiša; Simović, M. Marina (2024) Elementarna kriminologija, Evropski defendologija centar za naučna, politička, ekonomska, socijalna, bezbjednosna, sociološka i kriminološka istraživanja, Banja Luka, ISBN 978-99976-22-95-2 / COBISS.RS-ID 141601281: 267 str.

Knjige

1. Janjić, Jelena; Simović, Miodrag (2024) Bibliografija akademika Miodraga N. Simovića, Akademija nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine, Sarajevo, ISBN 978-9926-410-92-6 / DOI: 10.5644/PI2024.210.00 / EBSCO / C.E.E.O.L.: 200 str

Naučni radovi

Objavio 11 naučnih radova, i to:

1. Simović, M., Simović, M.M. (2024) Maloljetničko krivično zakonodavstvo u Republici Srpskoj i žrtva krivičnog djela, kao i objektivno-subjektivni preduslovi adekvatnosti krivičnih instrumenata zaštite prava žrtava krivičnih djela,

- „Sudska praksa“, Sarajevo, godina XXI, broj 100, ISSN 1840-0019; UDK 34: str. 15-37.
2. Simović, M., Simović, M.V. (2024) Computer Fraud in the Law of Bosnia and Herzegovina and International Standards, *Godišnjak Fakulteta pravnih nauka*, godina 14, broj 14, Banja Luka, DOI: 10.7251/GFP2414005S; UDC: 3; UDK: 34 ISSN 2232-9668 (Print); ISSN 2232-9684 (Online): pp. 5-18.
Indexed in: doaj.org; doisrpska.nub.rs; erihplus.nsd.no; ebscohost.com; citefactor.org/contact; scholar.google.com; crossref.org; road.issn.org; worldcat.org; esjindex.org
 3. Simović, M., Simović, M.V. (2024) Pripremanje krivičnih djela terorizma: međunarodni standardi i krivično pravo Bosne i Hercegovine, *Revija za kriminologiju i krivično pravo*, Beograd, broj 62(2), <https://doi.org/10.47152/rkkp.62.2.5>; UDK: 343.341(497.6), 341.48:323.285; ISSN 0022-6076; ISSN 1820-2969 = *Revija za kriminologiju i krivično pravo*; COBISS.SR-ID 116488460: str. 117-133.
Indeksiranje: ERIHPLUS; Dimensions; HeinOnline; Law Journal Library, Crossref.
 4. Simović, M., Simović, M.M. (2022) Sloboda kretanja u odlukama Evropskog suda za ljudska prava i Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, *Arhiv za pravne i društvene nauke*, Sarajevo volumen 4, no 1, DOI 10.7251/APDN2301007S; UDK 347.7 (4-672 EU):341.645.5(4); ISSN 2637-2177 (Print); ISSN 2637-2193 (Online); UDK 34; COBISS.RS-ID 267520007: str. 8-26.
 5. Simović, M., Simović, M.M. (2023) Victimological analysis of the risk of victimization due to climate change in Bosnia and Herzegovina, *Glasnik Advokatske komore Vojvodine*, godina XCV, decembar 2023, knjiga 83, broj 4, Novi Sad, UDC 347.965; ISSN 0017-0933; eISSN 2683-5967; DOI: 10.5937/gakv95-47886; UDC 551.583(497.6): str. 1271-1291.
 6. Simović, M., Simović, M.M. (2023) Viktimološka analiza rizika od viktimizacije kod klimatskih promjena u Bosni i Hercegovini, *Glasnik Advokatske komore Vojvodine*, godina XCV, decembar 2023, knjiga 83, broj 4, Novi Sad, UDC 347.965; ISSN 0017-0933; eISSN 2683-5967; DOI: 10.5937/gakv95-47886; UDC 551.583(497.6): str. 1250-1270.
 7. Simović, M., Simović, M. V. (2023) The system of sanctions for international criminal offenses, *Godišnjak Pravnog fakulteta Univerziteta u Banjoj Luci*, godina 45, broj 45, UDK 35(05); UDK 343.9.02:343.85(100); ISSN 0350-9052; E-ISSN 2233-0429; DOI 10.7251/GOD2345009S; UDK 343.9.02:343.85(100): str. 9-29.
Časopis je kategorisan u CEEOL međunarodnoj naučnoj bazi.
 8. Simović, M. (2022) Istorija krivičnog procesnog prava u Bosni i Hercegovini i kontinuitet bosanskohercegovačke države”, 75 godina ustavnog kontinuiteta bosanskohercegovačke države, priredila Fatima Mahmutćehajić, *Forum Bosne*, Sarajevo, broj 98, ISSN 1512-5122: str. 73-95.
 9. Simović, M., Simović, M.V. (2023) Podstrekavanje na krivična djela terorizma: odgovornost i kažnjivost u međunarodnom pravu i pravu Bosne i Hercegovine,

- „Zbornik radova Pravnog fakulteta u Prištini” sa privremenim sjedištem u Kosovskoj Mitrovici, Kosovska Mitrovica, UDK 343.341(497.6); 341.48:323.285; 378.63; ISSN 0354-6543, COBISS.SR-ID 112451847: str. 11-33.
10. Simović, M., Simović, M.V. (2023-2024) Princip zakonitosti u krivičnom pravu i pravna kvalifikacija krivičnog djela, Vještak, Banja Luka, God. / Vol. 10-11, broj 1-4, UDC: 340, 341, 343; ISSN: 2303-6893 (Print); 2490-2462 (Online); UDK:341.44/.45(4-672EU):343.3/.4(4); DOI: 10.7251/VJE240110345: str. 34-44.
Časopis je indeksiran u scholar.google.com; doisrpska.nub.rs i crossref.org.
11. Simović, M., Simović, M.V. (2023-2024) Krivična djela terorizma u krivičnom pravu Bosne i Hercegovine, Vještak, Banja Luka, god. / vol. 10-11, broj 1-4, UDC: 340, 341, 343; ISSN: 2303-6893 (Print); 2490-2462 (Online); DOI: 10.7251/VJE2401071S; UDC: 342.562.2:342.4(497.6): str. 71-83
Časopis je indeksiran u scholar.google.com; doisrpska.nub.rs i crossref.org.

Učešće na naučnim i stručnim skupovima (kao referent)

Učestvovao na 23 naučna i naučnostručna skupa i konferencije (međunarodne i domaće), s radovima objavljenim u zbornicima, i to:

1. Simović, M., Simović, M.V. (2024) Pogrom kao elemenat krivičnih djela protiv čovječnosti i vrijednosti zaštićenih međunarodnim pravom u Bosni i Hercegovini, referat podnesen na Međunarodnom naučnom tematskom skupu „Od pogroma do zločina nad zločinima”, održanom u Novom Sadu, 26. i 27. juna 2024. godine u Novom Sadu, Zbornik radova, Univerzitet Privredna akademija u Novom Sadu uz podršku Ministarstva nauke, tehnološkog razvoja i inovacija, Novi Sad, Ur. Zoran Pavlović, 341.322.5(082); ORCID ID: 0009-0002-9640-6488; UDK: 341.4 (497.6); DOI:10.70647/opdz241153S; ISBN 978-86-82408-51-2; COBISS.SR-ID 158915849: str. 153-167.
2. Simović, M., Simović, M.V. (2024) Odmjeravanje kazne u savremenom krivičnom pravu Republike Srpske, referat podnesen na Međunarodnom naučnom skupu „Dinamika savremenog pravnog poretka”, održanog na Pravnom fakulteta Univerziteta u Prištini sa privremenim sjedištem u Kosovskoj Mitrovici, 24. i 25. maja 2024. godine, objavljen u „Zborniku radova Pravnog fakulteta u Prištini”, Kosovska Mitrovica, Ur. Duško M. Čelić, ISSN 0354-6543; UDK 343.242(497.6); ISSN 0351-577X; COBISS.SR-ID 112451847: str. 65-83.
3. Simović, M., Šikman, M. (2023) Konvencija Savjeta Evrope o sprečavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u porodici i njena primjena u krivičnom pravu i praksi u Bosni i Hercegovini, referat podnesen na Međunarodnoj naučnoj konferenciji „Legislativni izazovi u pravnom sistemu Bosne Hercegovine” održanoj u Bihaću 15. i 16. juna 2023. godine, u organizaciji Pravnog fakulteta Univerziteta u Bihaću, Zbornik radova, broj 1-2, godina 15, Ur. Asmira Bećiraj, ISSN 1840-4650: str. 353-383.
4. Simović, M., Simović, M.M. (2024) Kritička analiza pravnog uređenja žrtve krivičnog djela u vizuri materijalnog krivičnog prava u Bosni i Hercegovini,

- referat podnesen na XXII savjetovanju iz krivičnogprave oblasti „Organizovani kriminal, korupcija i ostali oblici kriminaliteta – stavovi prakse“, održanom od 5. do 8. juna 2024. godine u Neumu, u organizaciji Udruženja sudija u Federaciji Bosne i Hercegovine, „Pravo i pravda“, godina XXII, broj 1, Sarajevo, Ur. Vildana Helić, ISSN 1512-8571: str. 207-232.
5. Simović, M., Simović, M. V. (2023) Maloljetničko krivično zakonodavstvo i žrtva krivičnog djela, referat podnesen na Sedmoj međunarodnoj naučnoj konferenciji „Usaglašavanje pravne regulative sa pravnim tekovinama Evropske unije – stanje u Bosni i Hercegovini i iskustva drugih“, 25. i 26. juna 2023. godine u Banjoj Luci, u organizaciji Istraživačkog centra Banja Luka, Instituta za uporedno pravo iz Beograda i Friedrich Ebert Stiftung – Kancelarija u Sarajevu, Ur. Grbić Pavlović Nikolina, 340.13(4-672EU:497.6)(082); ISBN 978-99976-800-3-7 (Istraživački centar); ISBN 978-86-82582-15-1 (Institut za uporedno pravo); COBISS.RS-ID 140190209: str. 82 – 112.
 6. Simović, M., Simović, M. V. (2023) Načelo oportuniteta krivičnog gonjenja i maloljetni učinioi krivičnih djela, referat podnesen na Međunarodnom naučnom skupu „Izazovi i perspektive razvoja pravnih sistema u XXI vijeku“, održanom 2. juna 2023. godine u Banjoj Luci, u organizaciji Pravnog fakulteta Univerziteta u Banjoj Luci, Zbornik radova, Banja Luka, broj 3, tom II, Ur. Željko Mirjanić, ISSN 2831-1310; ISBN 978-99976-54-19-9; UDK 343.3/.7:316.624; COBISS.RS-ID 139578113; DOI 10.7251/NSTI22301019S: str. 19-39.
 7. Simović, M., Šikman, M. (2023) Legal normation of femicide in the Republika Srpska, referat, Zbornik radova 36. Susreta Kopaoničke škole prirodnog prava – Slobodan Perović (Proceedings of the 36th Meeting of Kopaonik School of Natural Law – Slobodan Perovic), Međunarodna naučna konferencija (International scientific conference), Kopaonik, 13 – 17 December 2023, Tom I/Volume, Beograd, str. 485-506, Ur. Jelena S. Perović Vujačić (341(082); ISBN-978-86-81956-22-9 (serija); ISBN-978-86-81956-18-2; COBISS.SR-ID 130237705: str. 485-506.
 8. Simović, M., Kuprešanin, J. (2024) Implications of media sensationalism in reporting on cases of violence, referat, Tematski zbornik radova međunarodnog značaja, Osmi međunarodni naučni skup „Mediji, kazneno pravo i pravosuđe“, Beograd, 24. novembra 2023. godine, Institut za uporedno pravo (Institute of Comparative Law), Institut za kriminološka i sociološka istraživanja (Institute of Criminological and Sociological Research), Pravosudna akademija, Beograd, Ur. Jelena Kostić, Marina Matić Bošković, ISBN 978-86-80186-92-4 (IUP); ISBN 978-86-80756-62-2 (IKSI); DOI: https://doi.org/10.56461/ZR_24.MKPP: str. 269-283.
 9. Simović, M., Simović, M.M. (2024). Pravo na zaštitu zdravlja od zloupotrebe opojnih droga – međunarodni standardi i pravo Bosne i Hercegovine, Naučno-stručni skup sa međunarodnim učešćem, održan 8. decembra 2023. godine na Vlašiću, na temu „Medicinsko i zdravstveno pravo u Bosni i Hercegovini i Evropskoj uniji – stanje izazovi i perspektive“ upriličen u organizaciji Centra za

kriminalistička, kriminološka i pravna istraživanja i Zavoda za javno zdravstvo Srednjobosanskog kantona, Zbornik radova „Kriminalističke, kriminološke i pravne teme“, Travnik, broj 3, godina III, Ur. Adnan Pirić, ISBN 2744-2799: str. 4-18.

10. Simović, M., Simović, M.M., Simović, M.V. (2024) Izvršno krivično zakonodavstvo Republike Srbije i Republike Srpske i žrtva krivičnog djela, kao i objektivno-subjektivni preduslovi adekvatnosti krivičnopravnih instrumenata zaštite prava žrtava krivičnih djela, referat podnesen na Osmoj međunarodnoj naučnoj konferenciji „Usaglašavanje pravne regulative sa pravnim tekovinama Evropske unije – stanje u Bosni i Hercegovini i iskustva drugih“, 9. aprila 2024. godine u Banjoj Luci, Zbornik radova, Istraživački centar Banja Luka, Institut za uporedno pravo, Friedrich Ebert Stiftung – Kancelarija u Sarajevu, Ur. Grbić Pavlović Nikolina, 340.13(4-672EV:497.6)(082); ISBN 978-99976-800-4-4 (Истраживачки центар); ISBN 978-86-82582-16-8 (Институт за упоредно право); COBISS.RS-ID 140190465: str. 1-21.
11. Simović, M., Simović, M.V. (2024) Vanbračna zajednica sa maloljetnim licem, kao specifičan oblik krivičnopravne zaštite maloljetnika, referat podnesen na 15. međunarodnoj naučno-stručnoj konferenciji „Djeca i maloljetnici kao učinioci i žrtve krivičnih djela – zakonodavni i institucionalni odgovor“, održanoj u Banja Luci, 26. i 27. aprila 2024. godine, u organizaciji Narodne skupštine Republike Srpske, Ministarstva pravde Republike Srpske, Udruženja pravника Republike Srpske i Srpskog udruženja za krivičnopravnu teoriju i praksu, Zbornik radova, Banja Luka, str. 90-108. Ur. Miodrag N. Simović, Nikolina Grbić Pavlović, <https://doi.org/10.7251/CEST1524090S>; UDK 347.62:343.6–053.6; 343.91 053.6(082);343.62-053.2/.6(082); ISBN 978-99976-800-2-0 (Истраживачки центар); COBISS.RS-ID 140113921: str. 90-108.
Zbornik u punom tekstu dostupan na: www.sukep.org.rs.
12. Simović, M., Simović, M.V. (2024) Vanbračna zajednica sa maloljetnim licem, kao specifičan oblik krivičnopravne zaštite maloljetnika, referat podnesen na 15. međunarodnoj naučno-stručnoj konferenciji „Djeca i maloljetnici kao učinioci i žrtve krivičnih djela – zakonodavni i institucionalni odgovor“, održanoj u Banja Luci, 26. i 27. aprila 2024. godine, u organizaciji Narodne skupštine Republike Srpske, Ministarstva pravde Republike Srpske, Udruženja pravника Republike Srpske i Srpskog udruženja za krivičnopravnu teoriju i praksu, Zbornik radova, Banja Luka, str. 90-108. Ur. Miodrag N. Simović, Nikolina Grbić Pavlović, <https://doi.org/10.7251/CEST1524090S>; UDK 347.62:343.6–053.6; 343.91 053.6(082);343.62-053.2/.6(082); ISBN 978-99976-800-2-0 (Истраживачки центар); COBISS.RS-ID 140113921: str. 90-108.
Zbornik u punom tekstu dostupan na: www.sukep.org.rs.
13. Simović, M., Simović, M.V. (2024) Vanbračna zajednica sa maloljetnim licem, kao specifičan oblik krivičnopravne zaštite maloljetnika, referat podnesen na 15. međunarodnoj naučno-stručnoj konferenciji „Djeca i maloljetnici kao učinioci i žrtve krivičnih djela – zakonodavni i institucionalni odgovor“, održanoj u Banja

Luci, 26. i 27. aprila 2024. godine, u organizaciji Narodne skupštine Republike Srpske, Ministarstva pravde Republike Srpske, Udruženja pravnika Republike Srpske i Srpskog udruženja za krivičnopravnu teoriju i praksu, Zbornik radova, Banja Luka, str. 90-108. Ur. Miodrag N. Simović, Nikolina Grbić Pavlović, <https://doi.org/10.7251/CEST1524090S>; UDK 347.62:343.6–053.6; 343.91 053.6(082);343.62-053.2/.6(082); ISBN 978-99976-800-2-0 (Istraživački centar); COBISS.RS-ID 140113921: str. 90-108.

Zbornik u punom tekstu dostupan na: www.sukp.org.rs.

14. Simović, M., Simović, M.V. (2024) *Žrtva krivičnog djela u krivičnom postupku Republike Srpske: mjere zaštite i međunarodni standardi*, referat podnesen na XII međunarodnom naučnom skupu „Nasilje – pojavi oblici i mogući načini prevencije”, u organizaciji Evropskog univerziteta Brčko distrikta, 10. maja 2024. godine, Zbornik radova, Tom I, Ur. Albina Abidović, 316.624(082); ISBN 978-99955-99-75-1; COBISS.RS-ID 140428033: str. 40-51.

15. Simović, M., Simović, M.V. (2024) *Krivično procesno zakonodavstvo Republike Srpske i žrtva krivičnog djela*, referat podnesen na Desetoj međunarodnoj naučnoj konferenciji „Društvene devijacije“, održanoj u Banja Luci 21. i 22. juna 2024. godine na temu „Ne nasilju – kroz sistem društvenih vrijednosti i kulturu”, Zbornik radova, Banja Luka, Ur. Nebojša Macanović, 316.624(082); ISSN 2566-3224; ISBN 978-99976-167-7-7; UDK: 364:342.7-053.3/.6; COBISS.RS-ID 140689665; DOI: 10.7251/ZCMZ0124143S: str. 143-153.

Rad je obavljen u bazi CEEOL i dostupan je na linku.

16. Simović, M., Adzajlić – Dedović, A., Simović, M.M. (2024). *Tamna brojka kriminaliteta i rizik od viktimizacije beskućnika u Bosni i Hercegovini*, referat podnesen na Desetoj međunarodnoj naučnoj konferenciji „Društvene devijacije“, održanoj u Banja Luci 21. i 22. juna 2024. godine, na temu „Ne nasilju – kroz sistem društvenih vrijednosti i kulturu”, Zbornik radova, Banja Luka, Ur. Nebojša Macanović, 316.624(082); ISSN 2566-3224; ISBN 978-99976-167-7-7; UDK: 159.97:364; COBISS.RS-ID 140689665; DOI: 10.7251/ZCMZ0124050S: str. 50-63.

Rad je obavljen u bazi CEEOL i dostupan je na linku <https://www.cceol.com/search/journal-detail?id=2436>.

17. Simović, M., Simović, M.V. (2024) *Legal qualification of the criminal offense in the light of the principle of legality in domestic and international criminal law*, The XII Scientific conference on the occasion of the Day of the Faculty of Law, International scientific conference, held in Pale, 28 October 2023, Collection of papers „Legal gaps and the completeness of law“, East Sarajevo, vol. IV, Edited by Dimitrije Čeranić, Radislav Lale, Svjetlana Ivanović, Đorđe Marilović, Samir Aličić, UDC/UDK 343.2; UDK 34(082); UDC 34(082) ISBN 978-99938-57-86-0; ISBN 978-99938-57-86-0; COBISS.RS-ID 141531393: pp.1-23.

Zbornik je referisan u HeinOnline, EBSCO OPEN ACCESS i Central and Eastern European Online Library (CEEOL).

18. Simović, M., Kuprešanin, J. (2023). Social risks and support in achieving mental health protection, The seventh international scientific and professional conference „The right to access (mental) health care”, Conference Papers, 3th and 4th of November 2023, The building of the Rectorate of the University of Novi Sad Novi Sad, Organizers of the Conference Provincial Protector of Citizens – Ombudsman and Faculty of Medicine of the University of Novi Sad, Novi Sad, Editors: Dragana Ćorić, Stefan Todorović, 613.86(082); 614(082); ISBN: 978-86-89417-22-7 [Provincial Protector of Citizens – Ombudsman]; ISBN: 978-86-7197-773-9 [Faculty of Medicine of the University of Novi Sad]; COBISS.SR-ID 151034889: pp. 113-126
19. Simović, M., Simović, M.V. (2024) Krivično procesno zakonodavstvo Bosne i Hercegovine i adekvatnost državne reakcije na kriminalitet: neka otvorena pitanja u praksi Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, referat podnesen na Međunarodnoj naučnoj konferenciji „Kaznena politika i adekvatnost reakcije na kriminalitet”, LXIII redovno godišnje savjetovanje Srpskog udruženja za krivičnopravnu teoriju i praksu, održanog na Zlatiboru od 19. do 21. septembra 2024. godine, Zbornik radova, Intermex Software & Communication, Beograd, Ur. Veljko Turanjanin, Dragana Čvorović, 343.2/.7(082); 341.217.02(4-672EU:497.11)(082); COBISS.SR-ID 243538956: str. 408-435.
20. Simović, M., Simović, M.V. (2024) Kućni zatvor kao oblik vaninstitucionalne reakcije na kriminalitet, referat podnesen na XXI savjetovanju „Oktobarski pravnički dani”, održanom u Tesliću 11. i 12. oktobra 2024. godine, u organizaciji Udruženja pravnika Republike Srpske i Pravnog fakulteta Univerziteta u Banjoj Luci, „Pravna riječ”, Banja Luka, broj 69/2024, godina XXI, Ur. Vitomir Popović, ISSN: 1840-0272; UDK 34; UDK 343.263.2:343.53, doi 10.7251/PR6924797S: str. 797-824.
21. Simović, M., Adžajlić – Dedović, A., Simović, M.M. (2024) Viktimizacija predstavljena kroz klimatske promjene u Bosni i Hercegovini (2024-2030), Regionalna naučno-stručna konferencija „Pravne norme i adekvatnost zaštite životne sredine – dve godine posle”, Zbornik apstrakata, Novi Sad, 14. i 15. oktobar 2024. godine, Ur. Stanko Bejatović, Miroslav Alimpić i Aleksandar Todorović, 349.6(048); ISBN 978-86-88945-09-7; COBISS.SR-ID 153679369: str. 24.
22. Simović, M., Simović, M.V. (2024) Krivično djelo neovlašćeni pristup računaru ili računarskoj mreži: evropski standardi i pravo Bosne i Hercegovine, XIII Naučni skup povodom Dana Pravnog fakulteta, Međunarodni naučni skup „Pravo između zaštite i zloupotrebe“, održan 26. oktobra 2024. god. na Palama, Univerzitet u Istočnom Sarajevu, Pravni fakultet, Evropska organizacija za javno pravo, Međunarodni savez pravnika, Institut za uporedno pravo, Srpsko udruženje za krivičnopravnu teoriju i praksu, Institut za kriminološka i sociološka istraživanja, Zbornik sažetaka, Istočno Sarajevo, Ur. Dimitrije Ćeranić, 34(048.3); UDC/UDK 343.3/.7:004.7; UDK 34(048.3) ISBN 978-99938-57-88-4; ISBN 978-99938-57-88-4; COBISS.RS-ID 141577217: str. 246 i 247.

23. Simović, M., Simović, M.V. (2024) Universal Jurisdiction in the Criminal Law of Bosnia and Herzegovina, referat, Zbornik radova sa Međunarodne naučne konferencije „Odnos međunarodnog krivičnog i nacionalnog krivičnog prava“, Tom 1, Udruženje za međunarodno krivično pravo (International criminal law association), Palić, od 14. do 17. juna 2024. godine, Ur. Milan Škulić, Rodoljub Etinski, Ivana Miljuš i Aleksa Škundrić, DOI: 10.51204/Zbornik_UMKP_24105A; 341.4(082); 343(082); ISBN 978-86-6132-122-1 (UMKP); ISBN 978-86-6132-126-9 (za izdavačku cjelinu), COBISS.SR-ID 146059785: str. 119-142.

Prikazi

Objavljeno je 12 prikaza u časopisima, i to:

1. Simović, M., Božić, V. (2024) „Prof. dr. sc. Duško Modly“, U: Veliki kriminalisti – Biografski zbornik, Ministarstvo unutrašnjih poslova Republike Srpske, Internacionalni centar za kriminalistička i kriminološka vještačenja i istraživanja, Banja Luka, Ur. Mile Matijević, 343.98-057.36:929(082); ISBN 978-99976-47-57-3; COBISS.RS-ID 140099073: str. 283-288.
2. Simović, M. (2024) „Hrvatski krivičar, kriminalista prof. dr Berislav Pavišić“, U: Veliki kriminalisti – Biografski zbornik, Ministarstvo unutrašnjih poslova Republike Srpske, Internacionalni centar za kriminalistička i kriminološka vještačenja i istraživanja, Banja Luka, Ur. Mile Matijević, 343.98-057.36:929(082); ISBN 978-99976-47-57-3; COBISS.RS-ID 140099073: str. 325-332.
3. Simović, M., Simović, M. V. (2023) „Praksa Ustavnog suda Bosne i Hercegovine“, *Sudska praksa*, Sarajevo, godina XX, broj 98, UDK 34; ISSN (print) 232-385; ISSN 1840-0019: str. 312-365.
4. Simović, M., Simović, M. V. (2024). „Praksa Ustavnog suda Bosne i Hercegovine“, *Sudska praksa*, Sarajevo, godina XXI, broj 99, UDK 34; ISSN (print) 232-385; ISSN 1840-0019: str. 332-385.
5. Simović, M., Simović, M. V. (2024). „Sudska praksa Ustavnog suda Bosne i Hercegovine“, *Pravna misao*, Sarajevo, broj 1–2, ISSN 0555-0092; ID 4200785450004: str. 107–126.
Časopis „Pravna misao“ indeksira se u bazama ERICH PLUS i Legal Source (EBSCOhost), a uvršten je i u Ulrichweb Global Serials Directory.
6. Simović, M., Simović, M. V. (2024) „Sudska praksa Ustavnog suda Bosne i Hercegovine“, *Pravna misao*, Sarajevo, broj 5–6, ISSN 0555-0092; ID 4200785450004: str. 86–106.
Časopis „Pravna misao“ indeksira se u bazama ERICH PLUS i Legal Source (EBSCOhost), a uvršten je i u Ulrichweb Global Serials Directory.
7. Simović, M., Simović, M. V. (2024) „Sudska praksa Ustavnog suda Bosne i Hercegovine“, *Pravna misao*, Sarajevo, broj 7–8, ISSN 0555-0092; ID 4200785450004: str. 98–119.
Časopis „Pravna misao“ indeksira se u bazama ERICH PLUS i Legal Source (EBSCOhost), a uvršten je i u Ulrichweb Global Serials Directory.

8. Simović, M., Simović, M. V. (2024) „Sudska praksa Ustavnog suda Bosne i Hercegovine“, *Pravna misao*, Sarajevo, broj 9–10, ISSN 0555-0092; ID 4200785450004: str. 128–146.
Časopis „Pravna misao“ indeksira se u bazama ERICH PLUS i Legal Source (EBSCOhost), a uvršten je i u Ulrichweb Global Serials Directory.
9. Simović, M., Simović, M. V. (2023). „Sudska praksa Ustavnog suda Bosne i Hercegovine“, *Pravna misao*, Sarajevo, broj 11–12, str. 75–101, ISSN 0555-0092; ID 4200785450004: str. 75–101.
Indeksira se u bazi Legal Source (EBSCOhost), uvršten je u Ulrichweb Global Serials Directory.
10. Simović, M., Simović, M. V. (2024). „Praksa Ustavnog suda Bosne i Hercegovine“, *Sudska praksa*, Sarajevo, godina XXI, broj 100, UDK 34; ISSN (print) 232-385; ISSN 1840-0019: str. 348-393.
11. Simović, M., Simović, M. V. (2024). „Praksa Ustavnog suda Bosne i Hercegovine“, *Sudska praksa*, Sarajevo, godina XXI, broj 101, UDK 34; ISSN (print) 232-385; ISSN 1840-0019: str. 332-385.
12. Simović, M., Simović, M. V. (2024). „Praksa Ustavnog suda Bosne i Hercegovine“, *Zbornik radova Pravnog fakulteta u Tuzli*, broj 1, ISSN (Print) 2308-8632; ISSN (Online) 2712-1178; UDK 34 DOI: <https://doi.org/10.51558/issn.2712-1178>: str. 334-346.
Časopis je dostupan u bazi Central and Eastern European Online Library (CEEOL).

Članstvo

- Inostrani član Ruske akademije prirodnih nauka (Российская академия естественных наук – РАН, Moskva)
- Redovni član Evropske akademije nauka i umjetnosti (The European Academy of Sciences and Art, Salzburg)
- Member of European Society of Criminology, University of Lausanne ESC – ICDP, Sorge – BCH, Lausanne, Switzerland
- Član Predsjedništva Udruženja pravnika Republike Srpske
- Rukovodilac Katedre za krivičnopravne nauke Udruženja pravnika Republike Srpske.
- Potpredsjednik Srpskog udruženja za krivično pravo i kriminologiju iz Beograda
- Glavni i odgovorni urednik časopisa *Vještak* iz Banje Luke
- Član Redakcije časopisa *Zbornik Instituta za kriminološka i sociološka istraživanja*, Beograd
- Član Izdavačkog savjeta časopisa *Revija za kriminologiju i krivično pravo*, Beograd.
- Član Redakcije i Naučnog odbora časopisa *Pravna riječ*, Banja Luka, Udruženja pravnika Republike Srpske
- Član Redakcije časopisa *Zbornik radova Pravnog fakulteta u Tuzli*, Pravni fakultet Univerziteta u Tuzli

- Član Redakcije časopisa *Kriminalističke, kriminološke i pravne teme*, Centar za kriminalistička, kriminološka i pravna istraživanja, Travnik.
- Član Redakcije časopisa *Defendologija* iz Banje Luke.
- Član Uredništva časopisa *Arhiv za pravne i društvene nauke* Pravnog fakulteta Univerziteta za inženjering i menadžment iz Lukavice, Srpsko Sarajevo.
- Član Međunarodnog izdavačkog savjeta *Makedonske revije za kazneno pravo i kriminologiju*, Udruženja za krivično pravo i kriminologiju Makedonije, Skoplje.
- Član Stručne redakcije za pravo, pravosuđe, državnu i javnu upravu Enciklopedije Republike Srpske.
- Član Uređivačkog odbora Facta Universitatis, Niš.
- Član Redakcijskog odbora „Veliki kriminalisti – Biografski zbornik“, Ministarstvo unutrašnjih poslova Republike Srpske, Internacionalni centar za kriminalistička i kriminološka vještačenja i istraživanja, Banja Luka.
- Član Redakcijskog odbora Naučno-stručnog skupa sa međunarodnim učešćem održanom 8. decembra 2023. godine na Vlašiću na temu, „Medicinsko i zdravstveno pravo u Bosni i Hercegovini i Evropskoj uniji – stanje izazovi i perspektive“.
- Član Recenzentskog odbora i Naučnog odbora Osme međunarodne naučne konferencije „Usaglašavanje pravne regulative sa pravnim tekovinama Evropske unije – stanje u Bosni i Hercegovini i iskustva drugih“, održane 9. aprila 2024. godine u Banja Luci.
- Član Izdavačkog savjeta Godišnjaka Fakulteta pravnih nauka, Univerziteta Aeiron Banja Luka.
- Glavni i odgovorni urednik, član Recenzentskog odbora i Organizacionog odbora 15. međunarodne naučno-stručne konferencije „Djeca i maloljetnici kao učinioci i žrtve krivičnih djela – zakonodavni i institucionalni odgovor“, održanoj u Banja Luci, 26. i 27. aprila 2024. godine.
- Član Naučnog odbora Desete međunarodne naučne konferencije „Društvene devijacije“ održane u Banja Luci 21. i 22. juna 2024. godine na temu „Ne nasilju – kroz sistem društvenih vrijednosti i kulturu“.
- Član Programskog odbora i recenzent referata podnesenih na Međunarodnoj naučnoj konferenciji „Kaznena politika i adekvatnost reakcije na kriminalitet“, LXIII redovnog godišnjeg savetovanja Srpskog udruženja za krivičnopravnu teoriju i praksu, održanog na Zlatiboru od 19. do 21. septembra 2024. godine.
- Član Naučnog odbora i Redakcije na XXI savjetovanju „Oktobarski pravnički dani“, održanom u Tesliću 11. i 12. oktobra 2024. godine.
- Član Naučnog odbora na Međunarodnom naučnom tematskom skupu „Od pogroma do zločina nad zločinima“, održanom u Novom Sadu, 26. i 27. juna 2024. godine u Novom Sadu.
- Recenzent u časopisu „Policija i sigurnost“ u Zagrebu.

Recenzije udžbenika

- *Krivično procesno pravo*, autora Nikolina Grbić Pavlović *et. al.*, Srednja škola unutrašnjih poslova, Banja Luka, 2023, 150 str.
- *Pravni lijekovi u krivičnim postupcima*, autora prof. dr Mladenka Govedarica, JP „Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Istočno Sarajevo, 2024, 131 str.

Završni master rad

- „Osumnjičeni, odnosno optuženi i njegova odbrana u krivičnom postupku“ Nudžejme Dervić, na Pravnom fakultetu Univerziteta u Bihaću, 31. maja 2024. godine, mentor.
- „Žrtve narkomanije“ Marka Đerića, na Pravnom fakultetu Univerziteta u Istočnom Sarajevu, 11. juna 2024. godine, predsjednik Komisije.
- „Krivično djelo nasilje u porodici na području FBiH u periodu od 2017. do 2022. godine“, Ammre Džafić Dželalagić, na Pravnom fakultetu Univerziteta u Bihaću, 16. jula 2024. godine, predsjednik Komisije.
- „Mjere procesne prinude prema maloljetnicima u krivičnom postupku“, Marije Stjepanović, na Pravnom fakultetu Univerziteta u Istočnom Sarajevu, 17. jula 2024. godine, predsjednik Komisije.
- „Krivična djela protiv života sa posebnim osvrtom na Unsko-sanski kanton za period od 2018. do 2023. godine“, Ismeta Delića, na Pravnom fakultetu Univerziteta u Bihaću, 31. oktobra 2024. godine, predsjednik Komisije.

Posebna priznanja

Centra za vještačenje i procjenjivanje „Zenit“ d.o.o. Banja Luka i naučno-stručnog časopisa „Vještak“ Banja Luka, od 23. maja 2024. godine.

Akademik Miloš Trifković

Aktivnosti u ANUBiH-u

- Član Predsjedništva ANUBiH-a
- Član Centra za sistemska istraživanja ANUBiH-a
- Član Odbora za pravne nauke Odjeljenja društvenih nauka ANUBiH-a
- Član Odbora Predsjedništva ANUBiH-a za naučnoistraživački i istraživačko-razvojni rad
- Član Odbora Predsjedništva ANUBiH-a za valorizaciju naučnoistraživačkog rada
- Član radne grupe za izradu izmjena pravnih akata za izbor novih članova ANUBiH-a i časništva ANUBiH-a koji uređuju pitanja prijema novih članova i izbora rukovodstva Akademije
- Član Komisije Predsjedništva ANUBiH-a za Izvještaj povodom pisma akademkinje Mirjane Vuković Predsjedništvu od 26. 6. 2023. godine.

Međunarodna saradnja

- Član ispred ANUBiH-a u ALLEA Working Group European Research Area (WG ERA) od 25. august 2021. g. i učešće na on line sastancima ALLEA WG ERA
- Učešće u radu posljednje sjednice ALLEA WG ERA 11. 10. 2024. u Kopenhagenu i predaja završnog izvještaja
- Predstavnik ALLEA u EC ERA Forum Subgroup „UNIVERSITIES FOR ERA (for ERA Action 13),“ status: „privatni ekspert“. Mandat grupe završen 2024.
- Član WAAS (World Academy of Art and Science)
- Član EASA (European Academy of Sciences and Arts)
- Učešće u kontaktima ANUBiH-a s MCP BiH i drugim domaćim subjektima u cilju izvršenja zaključaka 7. JSC.

Publikacije

- Prof. dr. Miloš Trifković, Prof. dr. Melika Husić-Mehmedović, Prof. dr. Maja Arslanagić-Kalajdžić: „Holistički pristup evaluaciji istraživanja i inovacija: Integracija scientometrijskih indikator i otvorene nauke“; Pregled 3/24, str. 39-56.

Učešće u naučnoistraživačkim projektima

- Učesnik u projektu izrade „Kriterija vrednovanja naučnog, obrazovnog i društvenog doprinosa akademskog i naučnoistraživačkog osoblja“ dio „Naučni doprinos“, na zahtjev MNVO Kantona Sarajevo. Glavna oblast angažmana: bibliografski, leksikografski i leksikološki ishodi

Ekspertske angažman

- Arbitar pojedinac u sporu pred Arbitražnim sudom Spoljnotrgovinske komore. Odluka je donesena.

- Član Inter-resorne radne grupe Vlade Kantona Sarajevo za izradu teksta nacrtu Zakona o izmjenama i dopunama Zakon o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo i teksta nacrtu Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o naučnoistraživačkoj djelatnosti Kantona Sarajevo /Rješenje br. 02-04-2700-38/24 od 1. 2. 2024)
- Mišljenje o nacrtu „Strategije razvoja nauke Kantona Sarajevo 2024–2027“ od 15. 4. 2024, str. 6, urađeno na zahtjev predsjednika Akademije.

Ostale aktivnosti

- Član Izdavačkog savjeta časopisa „Pravo, teorija i praksa“, ISSN 0352 – 3713, Univerzitet Privredna akademija, Novi Sad – Fakultet za pravosuđe i upravu
- Član Poslovnog savjeta Ekonomskog fakulteta Univerziteta u Sarajevu.

Dopisni član Fikret Čaušević

Aktivnosti u ANUBiH-u:

- Recenzija projekta: „Nacrt Strategije razvoja Općine Stari Grad Sarajevo 2023-2027.“ (decembar 2023. – januar 2024)
- Recenzija radne verzije projekta: „Strategija razvoja nauke Kantona Sarajevo 2024–2027“ (februar 2024).
- Autor teksta: „Etički i moralni aspekti nauke uz poseban osvrt na ekonomsku nauku“ za konferenciju i učesnik konferencije: „Znanje kao univerzalna vrijednost – etički i moralni aspekti“, kao predstavnik ODN ANUBiH-a. Konferencija održana 9. 5. 2024. u organizaciji Odjeljenja za humanističkih nauka ANUBiH-a u saradnji s Federalnim ministarstvom obrazovanja i nauke Vlade FBiH (FMON). Tekst objavljen u: ANUBiH-u (2024). *Znanje kao univerzalna vrijednost – etički i moralni aspekti*. Posebna izdanja, Knjiga CCXIV, Odjeljenje humanističkih nauka, Knjiga 49, str. 92–109.
- Autor sažetka prijedloga za saradnju ANUBiH-a i Memorijalnog centra Srebrenica (2. 10. 2024).
- Autor teksta: „Vrednovanje naučno-istraživačkog rada po sistemu akademskih kreditnih bodova (academic credit points)“ kao osnova za vrednovanje naučnog doprinosa naučnih monografija i knjiga Radne grupe ANUBiH-a za vrednovanje naučnog doprinosa naučnog i istraživačkog rada (prva verzija teksta 19. 11. 2024; druga/finalna verzija 28. 11. 2024).
- Na prijedlog akademika Miloša Trifkovića, od oktobra do decembra 2024. aktivno učestvovao na sjednicama Radne grupe ANUBiH-a za vrednovanje naučnog doprinosa naučnog i istraživačkog rada.

Aktivnosti izvan ANUBiH-a:

- Predavanja na dodiplomskom studiju Ekonomskog fakulteta Univerziteta u Sarajevu
- Predavanja na drugom ciklusu studija Ekonomskog fakulteta Univerziteta u Sarajevu
- Predavanja na doktorskom programu Ekonomskog fakulteta Univerziteta u Sarajevu

Objavljeni radovi

- Bojičić-Dželilović, V., Kostovicova, D., & Čaušević, F. (2024). Tested by the COVID-19 economic shock: peace-positive entrepreneurship and intergroup collaboration in post-conflict business recovery. *Conflict, Security & Development*, Taylor & Francis, 24 (5), 425-450. <https://doi.org/10.1080/14678802.2024.2410309>
- Čaušević, F. (2024). „Etički i moralni aspekti nauke uz poseban osvrt na ekonomsku nauku“. U: Hafizović, Rešid (urednik), *Znanje kao univerzalna vrijednost – etički i moralni aspekti*. Posebna izdanja, Knjiga CCXIV, Odjeljenje

humanističkih nauka, Knjiga 49, str. 92-109. <https://bastina.anubih.ba/handle/123456789/797>

- Čaušević, F (2024). „Finansijska nejednakost i održivost države blagostanja: svijet i zemlje bivše SFRJ“. U: Bašić, Goran (urednik). *Promene – Postjugoslovenski prostor tri decenije kasnije*. Institut društvenih nauka, Beograd, str.116-133. <https://idn.org.rs/wp-content/uploads/2024/05/Zbornik-PROMENE-Postjugoslovenski-prostor-el.-izdanje.pdf>

Dopisni član Nerzuk Ćurak

Aktivnosti u ANUBiH-u:

- Sudjelovao u radu Odjeljenja društvenih nauka
- Započeo rad kao predsjednik Odbora za političke nauke
- Napravio plan rada Odbora za period 2025–2027.
- Član Centra za sistemska istraživanja
- Član Savjeta časopisa *Dijalog*
- Učestvovao sa referatom na međunarodnom simpozijumu o Immanuelu Kantu: *Natrag k samoskrivljenoj nezrelosti*, održanog 22. i 23. aprila 2024.
- Promovirao knjigu akademika Ivana Cvitkovića *Sociološki pogledi na naciju i religiju IV*, 14. maj 2024.
- Učestvovao na većini skupova naučnog, umjetničkog i memorijalnog karaktera koje je organizirao ANUBiH
- Učestvovao na konstituirajućoj sjednici Odbora za naučnoistraživački i istraživačkorazvojni rad ANUBiH-a u novom sazivu (2024–2026) koja je održana 10. oktobra 2024. godine.
- Ćurak, N. 2024. ZAVNOBiH i istraživanje budućnosti. U: Pejanović, M., ur., *Državnost Bosne i Hercegovine u XX i XXI stoljeću: historijski izazovi i dostignuća u razvoju državnosti Bosne i Hercegovine*. ANUBiH, Posebna izdanja, Knjiga CCXIII, Odjeljenje društvenih nauka, Knjiga 20. Sarajevo: ANUBiH, str. 394-402.
- Član Naučnog odbora konferencije *Državnost Bosne i Hercegovine u XX i XXI stoljeću: historijski izazovi i dostignuća u razvoju državnosti Bosne i Hercegovine*
- Održao pristupno predavanje „Geopolitičke implikacije multipolarizma na implementaciju Dejtonskog mirovnog sporazuma”, 12. 12. 2024.

Aktivnosti izvan ANUBiH-a:

- Izvođenje nastave na prvom, drugom i trećem ciklusu studija na Univerzitetu u Sarajevu
- Mentorstva za drugi i treći ciklus studija.

Članci i javna predavanja (selekcija):

1. Ćurak, N. 2024. Mir i kultura sjećanja. U: Marković, M., ur., *Mir osnovna društvena vrijednost*. Podgorica: Univerzitet Crne Gore, str. 35-44.
2. Ćurak, N, 2024. 1943. : Godina koja se mora vratiti, u Muratović, R, ur. *Tito i Bosna i Hercegovina: Razgovor s rukovodstvom NOP-a za Bosnu i Hercegovinu u Plahovićima kod Kladnja 1943. godine*, Sarajevo: Savez antifašista i boraca narodnooslobodilačkog rata u Bosni i Hercegovini, 39-46.
3. Održao javna predavanja iz geopolitike, demokratije i civilnog društva te mirovnih studija za učesnike akademija, simpozija i konferencija koje su organizirali:

- Regionalna akademija za razvoj demokratije, Centar za građansko obrazovanje, Fakultet političkih nauka, Sarajevo, Evropski fond za Balkan: Tema predavanja: *Građansko društvo, građanske vrijednosti i ideja zajedništva* (Sarajevo, 6–8. 6. 2024);
- Media centar, Sarajevo, Institut za društvena istraživanja FPN: Tema predavanja: *Geopolitička vrijednost BiH i debata o suverenitetu podataka* (Sarajevo, 17. 9. 2024);
- Mreža za izgradnju mira, Forum ZFD: Tema predavanja: *Mir u regionalnoj perspektivi* (Mostar, 19. 9. 2024);
- Forum lijeve inicijative: Tema predavanja: *Da li je multilateralizam propao* (Sarajevo, 19. 10. 2024. Sarajevo);
- Centar za izgradnju mira Sanski Most: Tema predavanja: *Kultura mira* (Mostar, 11. 10. 2024);
- Antifašistička liga Republike Hrvatske: Tema predavanja: *Karakteristike političkog ekstremizma – spin i stvarnost* (Brač, 28–30. 12. 2024): Tema predavanja: *Karakteristike političkog ekstremizma – spin i stvarnost*
- Centar za obrazovne inicijative Step by Step, Igmanski Obrazovni forum: Tema predavanja: *Obrazovanje u geopolitičkom kontekstu* (Igman, 15–17. 11. 2024).

Članstvo u organizacijskom odboru međunarodnih i domaćih kongresa i skupova:

1. Član Organizacionog odbora Igman Obrazovni forum
 2. Član Međunarodnog odbora međunarodne konferencije Udruženja za političke nauke Srbije
 3. Član Evropskog konzorcija za politička istraživanja ECPR.
- Dobitnik *Povelja ZAVNOBiH*, SABNOR, 25. 11. 2024.

ODJELJENJE HUMANISTIČKIH NAUKA

Akademik Esad Duraković

Aktivnosti u ANUBiH-u:

- Učestvovao u radu Predsjedništva ANUBiH-a, kao njegov član i u radu OHN.

Aktivnosti izvan ANUBiH-a:

- Član Savjeta časopisa u Aleksandriji *Ṣiyāqāt al-luġa wa al-dirāsāt al-bayniyya* (Contexts, Language and Interdisciplinary Studies)
- Član Redakcije godišnjaka *Prilozi za orijentalnu filologiju* (izdavač Orijentalni institut)

Objavljeni radovi

Knjige

- Duraković, E.: *Antologija poezije Arapskog istoka XX vijeka*. Dorađeno izdanje. Izbor: Esad Duraković i Muhamed Mufaku. Predgovor, prijenos iz arapskog jezika i bilješke o pjesnicima: Esad Duraković, IC Štamparija, Mostar, 2024, 306 str. ISBN 978-9958-573-54-5 ID 59522566
- Duraković, E.: *Style as argument: in the text of the Qur'an*. el. izd., Orijentalni institut Univerziteta u Sarajevu, 2024. ISBN 978-9958-626-68-5. Dostupno na: <https://www.ois.unsa.ba/index.php/bs/16-publikacije>
- Duraković, E.: *Palestina na savjesti čovječanstva*, Planjax komerc d.o.o., KULT-B, Tešanj, Sarajevo, 2024., 160 str., COBISS.BH-ID 62306054

Članci

- Duraković, E.: „Palestinska parezija Mahmuda Derviša“, u: Mahmud Derviš, *Govori i intervjui*, V, Horizonti – Centar za međunarodno razumijevanje, Podgorica, 2024, Izbor i prijevod Džemo Redžematović, str. 3-10. ISBN 978-9940-689-05-6 COBISS.CG-ID 28137988.
- Duraković, E.: „Hasan Kaleši – povodom 100 godina od rođenja (1922-1976)“. *Prilozi za orijentalnu filologiju*, br. 73/2024, Orijentalni institut, Sarajevo, 2024, str. 225-234.
- Duraković, E.: „Svjedočenje o humanosti u kriznome dobu“, *Pregled*, Vol. 65, No. 2, Univerzitet u Sarajevu, Sarajevo, 2024, str. 129-132. ISSN 0032-7271.
- Duraković, E.: „Svjetlost kao spasenje i kao nagrada“, *Takvim za 2025. godinu*, El-Kalem, Izdavački centar Rijaseta Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, Sarajevo, 2024, str. 37-48. ISSN 0492-181-X

Recenzije

- Recenzirao više radova za časopis *Prilozi za orijentalnu filologiju*, br. 73, izdanje Orijentalnog instituta Univerziteta u Sarajevu

Intervjui

- Veći broj intervjuja elektronskim medijima u BiH i u svijetu
- Na elektronskim i u printanim medijima objavio 34 kritička teksta

Akademik Dževad Juzbašić

Aktivnosti u ANUBiH-u:

- Član Odjeljenja humanističkih nauka
- Član Odbora za istorijske nauke
- Član Centra za balkanološka ispitivanja

Aktivnosti izvan ANUBiH-a:

- Član komisije za istoriju jugoistočne Evrope Fondacije pro oriente u Beču;
- Profesor emeritus Univerziteta u Sarajevu;

U izvještajnoj godini zbog zdravstvenih razloga nije mogao u učestvovati u aktivnostima Akademije.

Dopisni član Mile Babić

Aktivnosti u ANUBiH-u:

- Sekretar Odjeljenja humanističkih nauka ANUBiH-a
- Direktor Centra za filozofska istraživanja ANUBiH-a
- Predsjednik Odbora za filozofiju
- Član savjeta časopisa *Dijalog* i korednik od broja 3-4 za 2024. godinu
- Sudjelovao kao uvodničar (pozdravnom riječju), voditelj i kontributor u radu međunarodnoga filozofskog simpozija o Immanuelu Kantu, održanoga u povodu tristote godišnjice Kantova rođenja, 22. i 23. 4. 2024. u ANUBiH-u
- Održao uvodnu riječ i vodio prvi dio međunarodne znanstvene konferencije „Znanje kao univerzalna vrijednost – etički i moralni aspekti”, održane u ANUBiH-u 8. 5. 2024. godine
- Riječ na predstavljanju knjige akademika Ivana Cvitkovića *Sociološki pogledi na naciju i religiju IV* (Sarajevo: University Press, 2023), održanom u ANUBiH-u 14. 5. 2024. godine
- Voditelj komemorativne sjednice ANUBiH-a u povodu smrti akademika Dževada Juzbašića (1929–2024), održane u Akademiji 1. 7. 2024. godine
- Održao predavanje tematski naslovljeno „Kritičko mišljenje i ideje o evropskoj budućnosti države Bosne i Hercegovine” 22. 11. 2024. na Svečanoj sjednici ANUBiH-a u povodu Dana državnosti
- Riječ na predstavljanju knjige Valerijana Žuje *Glosar sarajevskog atentata 1–2*, (Sarajevo: Nacionalna i univerzitetska biblioteka Bosne i Hercegovine / Umjetnička galerija Bosne i Hercegovine / Media centar, 2024), održanom u ANUBiH-u 10. 12. 2024.

Aktivnosti izvan ANUBiH-a:

Nastavne aktivnosti

- Redovna nastava na diplomskom studiju Franjevačke teologije u Sarajevu

Članstvo u redakcijama

- Glavni urednik i član uredništva časopisa *Jukić* (Sarajevo)
- Član savjeta međunarodnoga teološkog časopisa *Concilium* (koji se pojavljuje na pet jezika: engleskom, njemačkom, portugalskom, španjolskom i talijanskom)
- Član uredništva časopisa *Forum Bosnae* (Sarajevo) i član Upravnog odbora Međunarodnog foruma „Bosna” (Sarajevo)
- Član uredničkog vijeća časopisa *Bosna Franciscana* (Sarajevo)
- Član uredništva edicije *Colloquia Franciscana* (Sarajevo)
- Član savjeta izdavačke kuće Connectum (Sarajevo)
- Član savjeta časopisa *Filozofska istraživanja* (Zagreb)
- Član savjeta časopisa *Disputatio philosophica* (Zagreb)

Članstvo u strukovnoj sferi

- Član Hrvatskoga filozofskog društva (Zagreb)

Radovi u periodici i novinama

- Babić, M. (2024), Radost i ljepota življenja. Janko Ćuro, *Kraljevstvo za osmijeh*, Sarajevo: Svjetlo riječi, 2023., *Svjetlo riječi*, XLII(490): 20.
- Babić, M. (2024), The Mariology of the Qur'an and the New Testament (Similarities and Differences), *Forum Bosnae*, (50): 38–58.
- Babić, M. (2024), Teologija u suvremenom svijetu, *Logos*, XI(1): 83–92.
- Babić, M. (2024), Dimitrije Savić (1947–2023). Demetra: nerazrušiv spomenik njezinu tvorcu, *Bosna Franciscana*, XXXII(60): 451–466.
- Babić, M. (2024), Pet vrlina Jasnine knjige, *Oslobodenje* (18/19. 5. 2024), 26–27.
- Babić, M. (2024), Politika, sigurnost, filozofija, *Oslobodenje* (12. 9. 2024): 17.
- Babić, M. (2024), Politička filozofija Nerkeza Smailagića. Nerkez Smailagić: *Historija političkih doktrina I–II & Politička vizija Dantea Alighierija*, Sarajevo/Zagreb: Kupola, 2023, *Dijalog* (1–2): 163–166.
- Babić, M. (2024), Različite, ali nedjeljive: vjera i religija. Ivan Cvitković, *Sociološki pogledi na naciju i religiju IV*, Sarajevo: University Press – Izdanja Magistrat, 2023, 291 str., *Dijalog* (1–2): 167–170.

Rad u zborniku

- Babić, M. (2024), Individuum u filozofiji Ivana Dunska Škota, *Najjestitelj Božje riječi i franjevački odgojitelj. Spomen-spis u povodu 70. obljetnice rođenja mons. dr. fra Marka Semrena*, Sarajevo, Franjevačka teologija Sarajevo. ISBN 978-9958-742-18-7: 325–336.

Javni nastupi i predavanja

- Predavanje o romanu *Noćno vijeće* Dževada Karahasana, održano na Karahasanov rođendan (prvi nakon pišćeve smrti), 25. 1. 2024. u KUD „Slobodan Princip Seljo“.
- Riječ na predstavljanju knjige Rusmira Mahmutćehajića *Dijaloške glose. Uz knjigu Islam Hansa Künga* (Sarajevo: Dobra knjiga, 2024), održanom 6. 2. 2024. u Međunarodnom forumu Bosna u Sarajevu.
- Riječ na predstavljanju knjige Jasne Šamić *U ogledalu uspomena. Gradovi i lica* (Zemun: Most Art Jugoslavija / Beograd: Faktum izdavaštvo, 2024), održanom 10. 5. 2024. u biblioteci „Mak“ (ulica Đure Đakovića) u Sarajevu.
- Izlaganje na Desetoj internacionalnoj konferenciji „Sarajevo i svijet“ (u organizaciji Međunarodnoga foruma Bosna), održanoj 14. 5. 2024. u Senatu Univerziteta u Sarajevu.
- Riječ na predstavljanju knjige Ive Komšića *Fenomeni socijalne pulsacije* (Sarajevo: Academia Analitica, 2023), održanom 16. 5. 2024. na Pravnom fakultetu u Sarajevu.

- Riječ na predstavljanju knjige Dževada Karahasana *Ovo će biti sretna zemlja* (prir. Dragana Tomašević; Sarajevo: Oslobođenje servisi, 2024), održanom o godišnjici Karahasaneve smrti 18. 5. 2024. u Bosanskom kulturnom centru u Sarajevu.
- Riječ na predstavljanju zbornika *Nanjestitelj Božje riječi i franjevački odgojitelj. Spomen-spis u povodu 70. obljetnice života mons. dr. fra Marka Semrena* (ur. Josip Jozić; Sarajevo: Franjevačka teologija, 2024), održanom 7. 11. 2024. u amfiteatru Franjevačke teologije u Sarajevu.
- Predavanje o njemačkom klasičnom idealizmu, održano 12. 12. 2024. na Filozofskom fakultetu u Sarajevu.

Intervju

- Babić, M. (2024), Svjetlo uma i svjetlo vjere, *Svjetlo riječi* XLII(500): 34–37. Napomena: Intervju vodila: Ivana Pekušić.

Nastupi u medijima

- Sudjelovanje u emisiji „Odgovorite ljudima” na Federalnoj televiziji 14. 2. 2024; sudionici razgovora: Adila Pašalić Kreso, Miloš Trifković, Muris Čičić i Mile Babić; razgovor vodio Darjan Babić (trajanje 59:06).
- Sudjelovanje u emisiji „Novi dan” na televiziji N1 BiH 29. 3. 2024. u povodu Uskrsa; sudionici razgovora: Mile Babić, Dražen Kustura i Franjo Ninić; razgovor vodila Gana Forić (trajanje 21:01).
- Sudjelovanje u emisiji „Plenum” na Federalnoj televiziji 1. 4. 2024; sudionici razgovora: Mile Babić, Samedin Kadić i Dejan Gajić; razgovor vodila Jasmina Vilić (trajanje 1:03:12).
- Sudjelovao u emisiji „Uživo” na BHT1 8. 5. 2024. u povodu održavanja međunarodne znanstvene konferencije „Znanje kao univerzalna vrijednost – etički i moralni aspekti”, održane u ANUBiH-u; sudionici razgovora: Mile Babić i Rešid Hafizović (trajanje 14:23).
- Sudjelovanje u emisiji na internetskoj platformi Klix Studio u povodu autorove knjige *Tekst i svijet života. Filozofija, religija i književnost u komunikativnom horizontu* (Sarajevo: University Press – Izdanja Magistrat, 2023), Sarajevo, 30. 6. 2024; razgovor vodila Emela Burdžović (trajanje 37:06).
- Sudjelovanje u emisiji „Naše priče” na Alfa TV, Sarajevo, 25. 12. 2024; razgovor vodila Mirela Pekušić (trajanje 27:18).
- Sudjelovanje u emisiji „7Plus” na TV Hayat, Sarajevo, 25. 12. 2024; razgovor vodila Jelena Blagojević-Harbinja (trajanje: prvi dio 16:42; drugi dio 15:19).

Priznanje

- Priznanje za nesebični doprinos uređivanju i promoviranju revije *Svjetlo riječi* (Sarajevo, 2024).

Dopisni član Blagoje Govedarica

- Dopisni član Odjeljenja humanističkih nauka ANUBiH-a
- Dopisni član Njemačkog arheološkog instituta
- Direktor i član Centra za balkanološka ispitivanja ANUBiH-a
- Naučni saradnik Evroazijskog odjeljenja Njemačkog arheološkog instituta u Berlinu
- Urednik časopisa Godišnjak/Jahrbuch Centra za balkanološka ispitivanja
- Rukovodilac digitalizacije kartoteke „Grobovi prastanovnika sjeverozapadnog Balkana“
- Rukovodilac projekta stvaranja Informacionog centra za duhovnu kulturu starog Balkana
- Rukovodilac projekta arheoloških istraživanja gradinskih naselja na Glasinačkom području
- Član Savjeta časopisa „Dijalog“, časopisa za društvena i filozofska pitanja
- Član redakcije časopisa „Glasnik Zemaljskog muzeja Bosne i Hercegovine“
- Član redakcije internacionalnog časopisa „Stratum Plus“

Individualni izvještaj o radu u 2024. godini

Aktivnosti u ANUBiH-u:

Kao Direktor Centra za balkanološka ispitivanja najveći dio aktivnosti posvetio sam koordinaciji naučne i izdavačke djelatnosti ove najstarije naučne jedinice ANUBiH-a. Tu takođe spada i saradnja sa članovima Centra i sa drugim srodnim naučnim institucijama, kao što su Institut za arheologiju Univerziteta u Sarajevu, Zemaljski muzej u Sarajevu, Njemački arheološki institute u Berlinu, Institut za praistorijsku arheologiju u Berlinu, Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore u Cetinju, Centar za arheologiju u Olomucu.

Radi se o sljedećim poslovima:

- priprema i objavljivanje časopisa Godišnjak/Jahrbuch Centra za balkanološka ispitivanja br. 53 za 2024. godinu, u šta je uključeno obezbjeđivanje priloga iz zemlje i inostranstva, obezbjeđenje relevantnih recenzenata, kao i pribavljanje finansijskih sredstava za štampu i druge prateće poslove.
- Uređivanje monografiju *U stranoj zemlji – Ćiro Trubelka u Bosni i Hercegovini* člana našeg Centra Adnana Kaljanca koju je takođe izdao naš Centar za balkanološka ispitivanja uz podršku ANUBiH.
- Vođenje promocije aktuelnih izdanja Centra (Godišnjak 52/2023 i navedena monografija Adnana Kaljanca) koja je održana u prostorijama ANUBiH-a 2. 10. 2024. godine.
- Organizovanje redovnog godišnjeg sastanka članova Centra za balkanološka ispitivanja koji je održan 3. 10. 2024. godine u prostorijama ANUBiH-a. Na sastanku su raspravljana kadrovska pitanja, rezultati rada u protekloj godini i planovi za sljedeću godinu.

- Rukovođenje daljim ažuriranjem i dopunom digitalne datoteke *Grobovi prastanovnika Sjeverozapadnog Balkana* koja je puštena u opticaj 2022. godine.
- Rukovođenje daljom obradom arheološkog materijala sa Glasinačkog područja koji je sakupljen istraživanjima Centra za balkanološka ispitivanja ANUBiH-a u periodu 1980–1991. godine.
- Organizovanje boravka u Bosni i Hercegovini prof. dr. Elke Kaiser iz Instituta za praistorijsku arheologiju Slobodnog univerziteta u Berlinu, što je uključivalo posjetu našoj Akademiji, obilazak arheološkog lokaliteta Klisura u Kadića brdu kod Sokolca i dogovore u vezi sa planiranom zajedničkom saradnjom na istraživanju ovog lokaliteta.
- u periodu april-juni 2024. godine učestvovao u arheološkom istraživanju praistorijskog tumula *Kneževića glavica* u Golubovcima kod Podgorice u Crnoj Gori. Ova istraživanja se obavljaju u okviru saradnje s Njemačkim arheološkim institutom, Centrom za arheologiju Univerziteta u Olomucu (Češka) i Centrom za konzervaciju i arheologiju Crne Gore iz Cetinja.
- Učestvovao u radu svih sjednica Odjeljenja humanističkih nauka (neposrednim prisustvom i elektronskim putem);

Aktivnosti izvan ANUBiH-a:

- Kao saradnik Evroazijskog odjeljenja Njemačkog arheološkog instituta (DAI) radio na valorizaciji istraživanja obavljenih u proteklom periodu na području Moldavije i Ukrajine, kao i na pripremi publikacije materijala internacionalne konferencije „Princely Graves between the Caucasus and Atlantic 3500–2500 BCE” koja je u organizaciji DAI i institucije „Muzeji i Galerije” Crne Gore održana u Podgorici 2018. godine

Objavljeni radovi u 2024. godini

- Der Kultwagen aus Glasinac in Ostbosnien. *Altertum* 69, Heft 3, 2-30, Bochum 2024.
- In Memoriam Dževad Juzbašić. *Godišnjak/Jahrbuch* 53. Sarajevo 2024, 181-182.
- Hommage Ante Miloševiću i Cetinskoj krajini / Homage for Ante Milošević and for Cetinska krajina *Dissertationes et Monographie* 20. *Fortunatis Ligo* (Festschrift Ante Milošević). Split – Zadar – Zagreb – Motovun, 2024, 53.
- Über die Konstruktion der monumentalen Erdtumuli. *Dissertationes et Monographie* 20. *Fortunatis Ligo* (Festschrift Ante Milošević). Split – Zadar – Zagreb – Motovun, 2024, 67-78.
- Gilded ceramic vessels from the developed Copper Age in the Balkans (second half of the 5th millennium BC). *Nova Antička Duklja* 14, 9-22, Podgorica 2024.

Dopisni član Rešid Hafizović

Aktivnosti u ANUBiH-u:

- Sudjelovao u pripremi Konferencije „Znanje kao univerzalna vrijednost – etički i moralni aspekti“ i u koordiniranju rada iste na dan 8. 5. 2024.
- Uredio Zbornik radova koji su prezentirani na Konferenciji „Znanje kao univerzalna vrijednost – etički i moralni aspekti“, koji je objavljen oktobra mjeseca 2024. Izdavač je ANUBiH. Ondje sam objavio i svoj autorski rad pod naslovom: „Znanje lišeno etike i etika lišena znanja“

Aktivnosti izvan ANUBiH-a:

- Držao nastavu na Prvom i Trećem ciklusu Fakulteta islamskih nauka UNSA na predmetima Uvod u judeo-kršćansko učenje, Uvod u Sufizam i Teološka epistemologija, kao i na Trećem ciklusu na predmetu Muslimanska teologija u drugoj polovini XX stoljeća.
- Izvodio nastavu na Trećem ciklusu doktorantima sa Internacionalnog univerziteta al-Mustafa iz Irana na predmetu Komparativna ontologija: zapadno-europska i islamska filozofija.
- Pripremio za štampu autorski „Leksikon teoloških, filozofskih i sufijskih pojmova (cirka 1500 stranica) koji bi trebao izaći iz štampe tokom tekuće (2025) godine.
- Kao glavni i odgovorni urednik u Enciklopediji Balkana pripremio za štampu, skupa sa svojim saradnicima, prvi svezak spomenute enciklopedije, koja bi trebala izaći iz štampe početkom ljeta tekuće godine.
- Napisao recenziju za knjigu autorice Edine Nišić-Rehibić i autora Zvonimira Komara „Prolegomena za temeljno pojmovlje opće pedagogije“ koju je upravo objavio Univerzitet u Sarajevu.

Članstvo u redakcijama

- Glavni i odgovorni urednik na projektu Enciklopedija Balkana
- Član redakcije časopisa „Znakovi vremena“ u Sarajevu
- Član redakcije časopisa „Journal for quranic studies“ iz Teherana
- Član uredničkog savjeta časopisa „Logos“ iz Tuzle

Nastupi u medijima

- Razgovor u okviru ramazanskog programa na TVSA, s novinarom Harisom Dučićem, 12. 3. 2024.
- Razgovor na TV Hayat u okviru emisije „Stil života u islamu“ sa novinarkom Dalilom Omerović 7. 2. 2024.

Kolumne

- Hafizović R. (2024) „Zašto se Bošnjaci više ne mogu radovati Bajramu?“, portal INS, 9. 4. 2024.

- Hafizović R. (2024), „Svjetlo ramazana u svijetu duhovne pomrčine“, portal INS, 17. 2. 2024.
- Hafizović R. (2024), „Kako su samo politički slijepi i nepromišljeni“, portal Radiosarajevo.ba, 24. 1. 2024.

Dopisni član Husnija Kamberović

Aktivnosti u ANUBiH-u:

- Član Naučnog odbora za pripremu naučne konferencije *Znanje kao univerzalna vrijednost – etički i moralni aspekti*, (sastanak 27. 2. 2024)
- Vodio konstituirajući sastanak Odbora za istorijske nauke, 28. 2. 2024.
- Organizirao javno predavanje *Photography as a tool, source and medium of historical anthropological research: The Visual Archive Southeastern Europe (VASE) and the Ritopečki collection*. Predavanje je bilo 18. 6. 2024, a predavači su dr. Robert Pichler i dr. Vida Bakondy s Instituta za habsburške i balkanske studije Austrijske akademike nauka iz Beča.
- Pripremio i rukovodio projektom *Historija Jevreja Bosne i Hercegovine (I faza)*. Projekt finansiraju: Ministarstvo za obrazovanja, nauku i mlade KS; Ministarstvo kulture i sporta KS; Federalno ministarstvo kulture i sporta; Grad Sarajevo
- Sudjelovao u promociji knjige *Državnost Bosne i Hercegovine u XX i XXI stoljeću: historijski izazovi i dostignuća u razvoju državnosti Bosne i Hercegovine. Zbornik radova* (Sarajevo, 22. 11. 2024)
- Ispred ANUBiH-a održao pozdravni govor na svečanoj sjednici Senata Univerziteta u Sarajevu povodom 75 godina djelovanja Univerziteta (Sarajevo, 4. 12. 2024)
- Održao pristupno predavanje *Historiografija i politika: pozadina polemike o krizi ustanka u Bosni i Hercegovini 1941/1942. godine*, ANUBiH, Sarajevo 5. 12. 2024.

Aktivnosti izvan ANUBiH-a:

Nastavna aktivnost

- Na Filozofskom fakultetu Univerziteta u Sarajevu držao predavanja na Odsjeku za historiju (prvi, drugi i treći ciklus studija)

Aktivno učesće na konferencijama, promocijama te javna predavanja

- „Gradačacki razgovori posvećeni prof. dr. sc. Mustafi Imamoviću“, Gradačac 26. 1. 2024, govorio o temi: *Imamovićev prikaz historije Gradačca 1878-1941. godine* (Izlaganje dostupno na <https://historiografija.ba/clanci-i-polemike/godisnjica-smrti-profesora-mustafe-imamovica>)
- „Ko su to Bošnjaci“, javno predavanje 23. 2. 2024. u Gradačcu (organizator: Bošnjački kulturni krug)
- „Put ka nezavisnosti“ (povodom Dana nezavisnosti Bosne i Hercegovine).
- Govor na svečanoj sjednici Općinskog vijeća Jablanica, 29. 2. 2024.
- „Predavanje na Svečanoj akademiji povodom Dana nezavisnosti Bosne i Hercegovine“ (Goražde, Općina Goražde), 1. 3. 2024.
- Učesće u panel diskusiju Sarajevo u prelomnim godinama XX. stoljeća (Sarajevo, 4. 4. 2024, organizator: Udruženje za modernu historiju; Mjesto: Filozofski fakultet, Sarajevo) Dostupno u dva dijela na: <https://www.youtube>.

- com/watch?v=ygAXhSnwed0&t=5s i na <https://www.youtube.com/watch?v=xxgUc6WBwPY&t=36s>
- Učešće u panelu *Ustav SFRJ 1974.* – u povodu pedesete obljetnice, Zagreb, 9. 5. 2024.
 - Učešće na konferenciji Simbolično i stvarno u ustavu SFRJ iz 1974. godine: istorijska i pravna perspektiva (Beograd, 21–22. 5. 2024). Tema referata: „Između republičke posebnosti i državne cjelovitosti: Bosna i Hercegovina i diskusije o ustavnim promjena tokom 1970-ih godina“.
 - Promotor izdanja „Srednja Europa“ (Sarajevo, 6. juni 2024, organizator: Udruženje za modernu historiju. Dostupno na https://www.youtube.com/watch?v=vjxm_SVLJQ8
 - Promotor knjige „Visoko i okolina kroz historiju 3“ (Visoko, 28. 8. 2024, organizator: Zavičajni muzej Visoko) (Izveštaj dostupan na: <https://historiografija.ba/historija-u-javnosti/dogadjaji/promovirana-knjiga-visoko-i-okolina-kroz-historiju>)
 - Promotor knjige „Tešanj i tešanjaska okolina 1918–1945.“ Advana Hozića (Tešanj, 4. 9. 2024. Organizatori: Opća biblioteka, Muzej Tešanj i Udruženja „Josip Broz Tito“) (Izveštaj dostupan na <https://historiografija.ba/historija-u-javnosti/dogadjaji/tesanj-obiljezava-godisnjicu-oslobodjenja>)
 - Učestvovao u Retrofestu (Organizator: Filozofski fakultet Univerziteta u Ljubljani, 23–25. 9. 2024. u panelu „Continuity and Discontinuity of the Cultural Struggle“) (dostupno na: https://www.youtube.com/watch?v=Bckp_DaMGng&list=PLM1_cxrfZVDblbWdMYM300TJo9At3MoQK&index=6)
 - Održao predavanje za doktorante na L'École des hautes études en sciences sociales (EHESS) pod naslovom „The Crisis of the Partisan Movement in 1941 as an Object of Historiographic Polemics“ (Pariz, 3. 12. 2024)
 - Promotor knjige „Gradu Tešnju u književne pohode“ Muhidina Džanke (Tešanj, 20. 12. 2024. Organizator: Centar za obrazovanje i kulturu). Izlaganje dostupno na <https://historiografija.ba/recenzije/bosna-i-hercegovina/husnija-kamberovic--izostren-kriticki-i-polemicki-smisao>

Objavljeni naučni radovi

- „Rodoljub Čolaković o boravku Josipa Broza Tita na Plahovićima kod Kladnja 1943. godine“ u: *Zbornik radova sa okruglog stola Tito i Bosna i Hercegovina: razgovor s rukovodstvom NOP-a za Bosnu i Hercegovinu u Plahovićima kod Kladnja*. Sarajevo: SABNOR, 2024, 71-81
- „Historiography in Bosnia and Herzegovina: Between Academic Discipline and Political Activism“, *Contemporary European History* (33-3/2024), Cambridge University Press, 2024, 886–894, dostupno i na https://www.cambridge.org/core/services/aop-cambridge-core/content/view/F64525116E3BC1901D2A4F9813B6A7F7/S0960777323000516a.pdf/historiography_in_bosnia_and_herzegovina_between_academic_discipline_and_political_activism.pdf [rad indeksiran u WoS]

- „Взгляд из Сараево: позиция политических элит Боснии и Герцеговины и Югославия”. *Распад Югославии: тридцать лет спустя: Коллективная монография* / Отв. редактор и составитель С.А. Романенко; РАН, ИНИОН, Отд. Европы и Америки. – Москва, 2024., 172-193 (ISBN 978-5-248-01084-4) https://inion.ru/site/assets/files/8289/2024_mon_raspad_jugoslavii.pdf
- „Rodoljub Čolaković o zasjedanjima ZAVNOBiH-a i AVNOJ-a 1943. godine” u: *Državnost Bosne i Hercegovine u XX i XXI stoljeću: historijski izazovi i dostignuća u razvoju državnosti Bosne i Hercegovine. Zbornik radova*. Sarajevo: Akademija nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine. Posebna izdanja, CCXIII, Odjeljenje društvenih nauka, knjiga 20, 2024, 30-38. Dostupno na <https://doi.org/10.5644/PI2024.213.02>

Objavljeni prikazi

- Bošnjaci u emigraciji: Adil Zulfikarpašić i nacionalno-politički vidokrug „Bosanskih pogleda“. Zbornik radova, ur. Safet Bandžović. Sarajevo: Bošnjački institut, 2023, 238, u: Tokovi istorije, Beograd: Institut za noviju istoriju Srbije, 1/2024, 379-383 (dostupno na <https://tokovi.istorije.rs/lat/uploaded/1%202024/Tokovi%20istorije%201%202024%20PRIKAZI%20KAMBEROVIC.pdf>)
- „Jugoslavija – država neuspjelog nacionalizma“ (prikaz knjige: Dejan Jović, *Uvod u Jugoslaviju*, Zagreb: Fraktura, 2023., 490 str). U: *Pregled: časopis za društvena pitanja*/ PREGLED: Periodical for Social Issues, Broj/ Number 1, 2024, 163-169 (dostupno na: <https://pregled.unsa.ba/index.php/pregled/article/view/1216/1287>)
- Tomasz Stryjek, *Suvremena Hrvatska i Srbija prema vlastitoj povijesti*, Zagreb: Srednja Europa, 2023, 493 str. u: Historijski pogledi, br. 11, Tuzla 2024, 457-461, dostupno na: <https://pogledi.cimoshis.org/wp-content/uploads/2024/06/1.-Husnija-Kamrberovic-prikaz-457-461.pdf>
- Mirjana Vuković, *Matematičari – akademici*. Sarajevo: Akademija nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine. Posebna izdanja, knjiga CCVII, Odjeljenje prirodnih i matematičkih nauka, knjiga 28, 2023., 150 str. u: Historijski pogledi, br. 11, Tuzla 2024, 457-461, dostupno na: <https://pogledi.cimoshis.org/wp-content/uploads/2024/11/3.-Husnija-Kamberovic-HP12-488-490.pdf>
- Šerbo Rastoder, Kad su vakat kaljali insani. Šahovići 1924. (drugo izdanje). Almanah – Institut za historiju, demografiju i antropologiju Sandžaka, Podgorica – Novi Pazar – Rožaje, 2024., 587 str. u: *Historia Moderna*, br. 5, Sarajevo 2024, str. 205-209, dostupno i na <https://historiamoderna.umhis.ba/index.php/ojs/article/view/79/66>
- Dejvid Motadel, Islam i rat nacističke Njemačke. Beograd: Čigoja štampa, 2023, 387 str., u: *Historia Moderna* br. 5, Sarajevo 2024, str. 223-225, dostupno i na <https://historiamoderna.umhis.ba/index.php/ojs/article/view/82/69>
- Hana Levi, Iz Belzena: 1944–1945. Sarajevo: Buybook, 2024., u: *Historia Moderna* br. 5, str. 227-230, dostupno i na <https://historiamoderna.umhis.ba/index.php/ojs/article/view/83/70>

- Alija Jusić, *Imami Srebrenice 1992-1995. Memorizacija kao zavjet i opomena*, Tuzla: Institut za društvena i religijska istraživanja, 2023 (dostupno na <https://historiografija.ba/recenzije/bosna-i-hercegovina/svjedocanstvo-o-imamima-koji-su-dijelili-sudbinu-srebrenice>)
- Adnan Jahić, *Između čekića i nakovnja. Bosanskohercegovački muslimani (Bošnjaci) u Drugom svjetskom ratu (1941-1945)*. Zagreb: Bošnjačka nacionalna zajednica za Grad Zagreb i Zagrebačku županiju, 2023., 707 str., u: *Pregled: časopis za društvena pitanja/ PREGLED: Periodical for Social Issues*, Broj/ Number 3, 2024, 117-123 (dostupno na: <https://pregled.unsa.ba/index.php/pregled/article/view/1233/1313>)

Objavljeni tekstovi u štampi

- „Život bošnjačke emigracije“, *Oslobođenje*, 3–4. februara 2024, str. 26-27 (dostupno i na: <https://www.oslobodjenje.ba/vijesti/bih/historicar-husnija-kamberovic-zivot-bosnjacke-emigracije-927072>)
- „Rodoljub Čolaković u Titovom boravku u Plahovićima“ (feljton u *Oslobođenju* u četiri nastavka, Sarajevo 30. 7–2. 8. 2024)
- „Rodoljub Čolaković o zasjedanjima ZAVNOBiH-a i AVNOJ-a. (1). Memoarski zapisi“. *Oslobođenje*, god. 81, br. 27753, 6. 11. 2024, 19.
- „Temelj nove kuće naroda BiH“ (3). *Oslobođenje*, 7. 11. 2024, str. 20.
- „Federalna jedinica unutar Jugoslavije“ (4), *Oslobođenje*, 8. 11. 2024, str. 36.

Recenzije

- Recenzent knjige *Rana moderna istorija* (autor: prof. dr Nikola Samardžić, Beograd)
- „Svjedočanstvo o imamima koji su dijelili sudbinu Srebrenice“ (recenzija knjige *Imami Srebrenice 1992-1995. Memorizacija kao zavjet i opomena*, Alije Jusića), <https://historiografija.ba/article.php?id=2356>
- Recenzent rukopisa *Seobe. Nastanak i razvoj Teslića kroz migracione tokove* autora Jasmina Merdžića i Nebojše Dujkovića
- Recenzent rukopisa *Visoko i okolina kroz historiju, III*.
- Recenzent rada „Prehrana grada Sarajeva tijekom Drugog svjetskog rata“ (Zagreb, *Časopis za suvremenu povijest*)
- Recenzirao knjigu *Prikrivene grobnice: službeni tabu* (autori/ka: Aleksandar Saša Zeković, Zorana Baćović i Zoran Čelebić) [Izdavač: Savjet za građansku kontrolu policije – Udruženje pravnika Crne Gore: Podgorica 2024]]
- Recenzirao članak „Akademik Milivoje Sarvan: Utemeljitelj moderne Pedijatrije u Bosni i Hercegovini“ za časopis *Acta Medica Academica*
- Recenzirao rukopis knjige *Prijedlozi, motivi i ideje za formiranje sigurnosnih zona Ujedinjenih nacija u Bosni i Hercegovini tokom 1992. godine* autorice dr. Merise Karović-Babić
- Recenzirao četiri rada za zbornik radova „Historija Roma u Bosni i Hercegovini“ U (Izdavači: Institut za historiju Univerziteta u Sarajevu i Institut „Ivo Pilar“ iz Zagreba)

- Recenzent knjige *Gradačaka utvrda. Monografija* (autori: Mehmed A. Akšamija, Lemja Chabbouh Akšamija, Ammar Akšamija) [Izdavač: Sarajevo: Bošnjačka akademija nauka i umjetnosti, 2024]
- Recenzirao članak pod naslovom *Socijalno angažirana umjetnost u Bosni i Hercegovini između dva svjetska rata – Roman Petrović, Petar Tiješić, Vojo Dimitrijević i „Collegium artisticum“* (za časopis *Pregled*, Sarajevo: Univerzitet u Sarajevu)

Medijski nastupi

- Gostovanje u emisiji *Odbrojanje* BHT1, 28. 2. 2024 (<https://www.youtube.com/watch?v=nVY1rbBNrVE>)
- Gostovanje na TVN1, 20. 3. 2024. <https://n1info.ba/video/novi-dan/svijet-vode-devet-ljudi-izmedju-sedamdesete-i-osamdesete-godine-zivota/>
- Gostovanje na TV Liberty: Glorifikacija zločinaca i kazne za protivnike: 16. 3. 2024. <https://www.slobodnaevropa.org/a/mladic-mural-tabla-ratni-zlocini-aida-corovic/32863159.html>
- Gostovanje na Federalnoj TV 6. 4. 2024. povodom 6. aprila
- Gostovanje na Kantonalnoj TVSA 6. 4. 2024. povodom 6. aprila https://www.youtube.com/watch?v=bU_Nizar2L4
- Gostovanje na BHT1 23. 5. 2024, Jutarnji program, Razgovor o Rezoluciji UN o genocidu u Srebrenici
- Prof. Kamberović za START: Očekivao sam više glasova ZA rezoluciju; Srbija postaje sve više izolirana od susjeda (komentar Rezolucije o Srebrenici, objavljen na <https://startbih.ba/clanak/prof-kamberovic-za-start-ocekivao-sam-vise-glasova-za-rezoluciju-srbija-postaje-sve-vise-izolirana-od-susjeda/239411>)
- Gostovanje na TVSA povodom početka History Festa <https://www.youtube.com/watch?v=x-oCaK938HI>
- Nisam optimista da kod djece razvijamo kritičko mišljenje (intervju za portal Školegijum, <https://skolegijum.ba/intervju/nisam-optimista-da-kod-djece-razvijamo-kriticko-misljenje/>)
- Kamberović: Posljednje ubistvo snažan alarm policiji da zaustavi rat sarajevskih bandi (intervju za TVSA, 10. 6. 2024, <https://www.tvsa.ba/kamberovic-posljednje-ubistvo-snazan-alarm-policiji-da-zaustavi-rat-sarajevskih-bandi/> i na <https://radiosarajevo.ba/vijesti/bosna-i-hercegovina/kamberovic-posljednje-ubistvo-snazan-alarm-policiji-da-zaustavi-rat-sarajevskih-bandi/549065> kao i na brojnim drugim portalima (<https://tntportal.ba/kamberovic-posljednje-ubistvo-kao-snazan-alarm-za-policiju-u-zaustavljanju-rata-sarajevskih-bandi/>....))
- Gostovanje na BHT1, 10. 6. 2024. <https://www.youtube.com/watch?v=2y1leKjRhQ&t=39s>
- Hoće li se srebrenički genocid izučavati u cijeloj BiH, ali i regionu? Sudjelovanje u emisiji Glas Amerike, 14.8.2024, dostupno na <https://ba.voanews.com/a/ho%C4%87e-li-se-srebreni%C4%8Dki-genocid-izu%C4%8Ddavati-u-cijeloj-bih-ali-i-regionu-/7742688.html>

- Gostovanje na TVSA povodom godišnjice Povelje Kulina bana 29. 8. 2024, dostupno na <https://www.youtube.com/watch?v=pw2p40xJA00> i na <https://www.youtube.com/watch?v=D8t49PGS3TI>
- „POVJESNIČAR Husnija Kamberović: ‘Groblje mira postat će zamjena za Bleiburg’“, Intervju za Nacional, Zagreb 3. 9. 2024, str. 41 (dostupno i na <https://www.nacional.hr/povjesnicar-husnija-kamberovic-groblje-mira-postat-ce-zamjena-za-bleiburg/>)
- „Ko najviše žali za SFRJ. Nostalgican pogled u prošlost“ Razgovor za Expres.net (Beograd), dostupno na <https://www.ekspres.net/vesti/SFRJ-nostalgican-pogled-u-proslost-%20istra%C5%BEivanje-12-11-2024>
- Intervju za FENU: <https://www.federalna.ba/kamberovic-cjelovitost-i-nedjeljivost-bih-kroz-zavnobih-i-dejtonski-sporazum-1sc7f> i na <https://www.youtube.com/watch?v=AjQ59LUNIIQ>
- Gost emisije Rezime na FTV 30. 11. 2024, dostupno na <https://www.federalna.ba/rezime-sedmice-husnija-kamberovic-30112024-3mzxf>
- Gost emisije „Ona druga strana“ (FACE TV, Dostupno na <https://www.youtube.com/watch?v=i57mE3GvgnE>)
- „Može li se obnoviti savez Hrvata i Bošnjaka“, Razgovor za Radio Slobodna Evropa“, Dostupno na <https://www.slobodnaevropa.org/a/most-savez-hrvata-bosnjaka/33230573.html>

Dopisna članica Marina Katnić-Bakaršić

Aktivnosti u ANUBiH-u:

- Sudjelovala u radu Odjeljenja humanističkih nauka
- Članica Odbora za izdavačku djelatnost
- Članica Odbora za biblioteku i dokumentaciju
- Članica organizacionog odbora i izlagačica na međunarodnoj konferenciji Znanje kao univerzalna vrijednost – etički i moralni aspekti

Aktivnosti van ANUBiH-a:

Nastava

- Rad na Odsjeku za slavenske jezike i književnosti i Odsjeku za komparativnu književnost i informacijske nauke (Univerzitet u Sarajevu – Filozofski fakultet); predmeti: Uvod u lingvistiku, Sintaksa, Sintaksa zavisnosložene rečenice, Funkcionalna stilistika, Stilistika I i II, Diskursna stilistika
- Predavanja na Odsjeku za dramaturgiju Akademije scenskih umjetnosti u Sarajevu (Stilistika I i II, Diskursna stilistika)
- Sudjelovanje u radu Doktorskog studija iz lingvistike (i predavanja) i Doktorskog studija iz književnosti na Filozofskom fakultetu u Sarajevu

Radovi

- Katnić-Bakaršić Marina (2024) Čulnost i intermedijalnost kao stilske dominante u djelima Jasmine Musabegović. Društvene i humanističke studije. DHS. Vol. 9, No 1(25), 2024. 179-188.
- Katnić-Bakaršić Marina (2024) Prilog kritičkoj leksikografiji u Bosni i Hercegovini: Predstavljanje roda u rječnicima. U: Gorjanc, Vojko (ur.) Kritička leksikografija. Beograd, XX vek. 87–106.
- Katnić-Bakaršić Marina (2024) Kritičke diskursne studije: povratak etici znanja u humanističkim disciplinama. U: Hafizović, Rešid (ur.) Znanje kao univerzalna vrijednost – etički i moralni aspekti. Zbornik radova. Posebna izdanja ANUBiH. Knjiga 49. Odjeljenje humanističkih nauka. Sarajevo: ANUBiH. 85-91.

Sudjelovanje u naučnim skupovima

- Znanje kao univerzalna vrijednost, ANUBiH, maj 2024.
- Okrugli sto 20 godina knjige Izazovi feminizma. Pravni fakultet, Sarajevo, 5. 6. 2024. Izlaganje Jezik i (de)konstrukcija roda danas.
- Analiza diskursa i kritička analiza diskursa u Bosni i Hercegovini. Filozofski fakultet u Sarajevu, oktobar 2024.

Promocije

- Promocija knjige Senadina Musabegovića Odsutno tijelo moći, ALU, 18.4. 2024.
- Književni razgovor (knjiga Stil, kultura, semiotika) – Breza, Gradska biblioteka, uz Andreu Lešić i Sanju Šoštarić. 25. 4. 2024.

- Promocija knjige: Mile Babić *Tekst i svijet života*. Franjevačka teologija, Sarajevo, 18.6. 2024.
- Promocija knjige: Mirela Omerović i Lejla Kovačević. *Jezička djelatnost čitanja – temelj funkcionalne pismenosti*. Rektorat UNSA, 31. 10. 2024.

Mentorstvo i članstvo u komisijama za odbranu

- Mentorski rad – mentorstvo na doktorskom studiju (1 kandidatkinja, izrada u toku) – Filozofski fakultet u Sarajevu
- Mentorica za jedan završni diplomski rad na Filozofskom fakultetu

Članstvo i/ili uredništvo

- Članica Uredničkog savjeta časopisa *Novi Izraz*, Sarajevo
- Članica Međunarodnog žirija festivala MTF Vojdan Černodrinski, juni 2024, Prilep, Sjeverna Makedonija
- Članica međunarodnog žirija festivala Dani Jurislava Korenića, Kamerni teatar, decembar 2024. (oktobar 2023)
- Urednica biblioteke Stylos u izdavačkoj kući University Press, Sarajevo.
- Članica međunarodne redakcije časopisa *Fluminensia*, Rijeka, Hrvatska

Dopisni član Asim Mujkić

Aktivnosti u ANUBiH-u:

- Član radnog tijela ANUBiH-a ispred Odjeljenja humanističkih nauka za evaluaciju uslova za izbor u viša zvanja na univerzitetima u KS
- Ko-urednik Dijaloga časopisa za filozofiju i društvenu teoriju Centra za filozofska istraživanja ANUBiH

Objavljeni tekstovi:

- „Etičko-politički diskurs savremenog mira“ / „Ethical-political discourse of contemporary peace“, Sarajevo: *Dijalog*, 3-4, 2024., 33-48.
- „Značaj društveno-političkog nasljeđa ZAVNOBiH-a za održivu koncepciju građanske BiH“ / „Significance of Social and Political Legacy of ZAVNOBiH for a Viable Conception of Civic BiH“ u *Tito i Bosna i Hercegovina: Razgovor s rukovodstvom NOP-a za Bosnu i Hercegovinu na Plabovićima kod Kladnja 1943.*, Zbornik radova s okruglog stola, Sarajevo: Savez antifašista i boraca narodnooslobodilačkog rata u BiH, 2024; 47-70.

Učešće na naučnim skupovima:

- „Pobunjena tijela: Ja sam i Srbin i Hrvat i Bošnjak“ – conference paper – Naučni skup: *Sloboda je moja nacija*, Sarajevo: Fakultet političkih nauka, 26.3.2024.
- „Zlo u granicama samog uma“ – conference paper – Međunarodni simpozij u povodu 300 obljetnice rođenja Immanuela Kanta: *Natrag u samoskrivljenu nezrelost*, Sarajevo: ANUBiH, 22. i 23.4.2024.

Organizacija naučnih skupova:

- Međunarodni simpozij u povodu 300 obljetnice rođenja Immanuela Kanta: *Natrag u samoskrivljenu nezrelost*, Sarajevo: ANUBiH, 22. i 23. 4. 2024. (Ko-organizator)

Recenzije:

- Recenzija studije *O političkoj korektnosti* autor/ic/a Dražena Barbarića, Ane-Mari Bošnjak i Domagoja Galića (Mostar: FES, 2024)

Javna predavanja:

- „Filozofski temelji zavnobihovske političke subjektivacije BiH“ – Pristupno predavanje ANUBiH-a održano 26. 11. 2024.

ODJELJENJE MEDICINSKIH NAUKA

Akademik Muhidin Hamamdžić

Aktivnosti u ANUBiH-u:

- Sekretar Odjeljenja medicinskih nauka ANUBiH-a
- Član Predsjedništva ANUBiH-a
- Član Centra za koordinaciju medicinskih istraživanja OMN ANUBiH-a
- Član Centra za kontrolu bolesti i geozdravstvene studije OMN ANUBiH-a
- Član Odbora za kardiovaskularnu patologiju OMN ANUBiH-a
- Član Savjeta časopisa *Acta Media Academica*
- Aktivno i redovno učestvovao u radu sjednica Odjeljenja medicinskih nauka
- Aktivno i redovno učestvovao u radu sjednica Predsjedništva ANUBiH-a

Akademkinja Mirsada Hukić

Aktivnosti u ANUBiH-u:

- Aktivnosti u Odjeljenju medicinskih nauka
- Članica Odbora za naučnoistraživački i istraživačko-razvojni rad ANUBiH-a
- Direktorica Centra za kontrolu bolesti i geozdravstvene studije
- Članica Centra za koordinaciju medicinskih istraživanja
- Članica Savjeta časopisa *Acta Medica Academica*

Aktivnosti izvan ANUBiH-a:

- Članica Savjetodavne odbora EDIRE (Equality, Diversity and Inclusion for Research Enhancement in Bosnia and Herzegovina) koji je finansiran u okviru Horizon Europe programa <https://edire.eu/>.

Projekti

- Hukić M (voditeljica projekta). Epidemiološki lokacijsko-obavještajni sistem (ELIS): ekspertni sistem za praćenje i sprečavanje širenja epidemije COVID-19 – Projekat ANUBiH-a 2020–
- Projekt je aktivan i nakon okončanja pandemije COVID-19. Stavljene su u funkciju predikcije, prevencije izbijanja zaraznih i ne zaraznih bolesti.
- NATO, Emerging Security Challenges Division, Science Peace Security Programme, Advanced Research Workshop (ARW). COUNTERING HYBRID THREATS AGAINST CRITICAL INFRASTRUCTURES. 2023./24.
- Voditelji projekta: Prof. Dr. Ashok Vaseashta, International Clean Water Institute in Virginia, USA., Assoc. Prof. Dorin RADU, PhD Faculty of Civil Engineering Transilvania University of Braşov Romania and Prof. dr. Mirsada Hukić PhD Academy of Sciences and Arts of Bosnia and Herzegovina
- Hukić M.(voditeljica projekta). Biosigurnost i biozaštita u osnovnim i srednjim školama u Bosni i Hercegovini. Projekt ANUBiH-a 2023. –

Recenzije / knjige i časopisi

- Recenzija članka „HPV-Related Cancers in Bosnia and Herzegovina: A Comprehensive Review” za *Acta Medica Academica*

Kongresi / Radionice / Promocije

1. Rezultati projekata „Bio-sigurnost i bio-zaštita u osnovnim i srednjim školama:
 - Međunarodna smotra učeničkih radova: postera, plakata, modela i kratkih filmova, održana je u prostorijama ANUBiH-a 13. 6. 2024. god. Na smotri su učestvovali učenici osnovnih i srednjih škola iz Bosne i Hercegovine i Hrvatske.
 - Promocija priručnika – Mirsada Hukić i saradnici. Biosigurnost i biozaštita u školama. 1st.ed. Sarajevo: ANUBiH; 2024.

- U pisanju knjige je učestvovalo 14 autora iz različitih oblasti biomedicine, informacionih tehnologija i umjetnosti.
- Forum „Biosigurnost stalni izazov“
Forum je održan u organizaciji ANUBiH-a i Bošnjačkog instituta – Fondacija Adil Zulfikarpašić 12. 6. 2024. god. U radu Forumu uzeli su učešće stručnjaci i naučnici iz Hrvatske i Bosne i Hercegovine.
- 2. Hukić M. New Technologies – Ethical Challenges. EDIRE Virtual Mobility event on BH, Jahorina, September 12–13, 2024.
- 3. Hukić M. Mental Health of Children and Adolescents in the Era of New Technologies. Third International and Interdisciplinary Congress on Child and Adolescent Psychotherapy. Sarajevo, October 2–3, 2024.
- 4. Hukić M. Biosigurnost i biozaštita u eri novih tehnologija u mikrobiologiji. Prvi Kongres sa međunarodnim učešćem ULISZS. Sarajevo, 26–28. 3. 2024.
- 5. Hukić M, Ponjavić M, Karabegović A. Forecasting and mitigating epidemic spread during natural disasters triggered by seismic events. NATO, Emerging Security Challenges Division, Science Peace Security Programme, Advanced Research Workshop (ARW). Countering hybrid threats against critical infrastructures. 21-23 May 2024, Braşov, Romania
- 6. Hukić M, Numanović F. Transformacija reproduktivne medicine kroz sintetsku biologiju: Mogućnosti i izazovi. Simpozij ginekologa i perinatologa TK sa međunarodnim učešćem : reprodukcija i zaštita reproduktivnog zdravlja. Tuzla, 21-23. 11. 2024.
- 7. Hukić M, Hasić Telalović J. biosigurnost u eri inovacija u mikrobiologiji: etički i moralni izazovi. Naučna konferencija. Znanje kao univerzalna vrijednost – etički i moralni aspekti. Odjeljenje humanističkih nauka, ANUBiH. Sarajevo, 14. 5. 2024.

Javna predavanja

- Hukić M. Tehnološka revolucija i vrhunsko liderstvo. ICC International Creativity Company. Tuzla, 2024.
- Hukić M. Emocionalni menažment, ICC International Creativity Company. Tuzla, 2024.
- Hukić M. Biosigurnost za sve. Sastavni dio projekta „Biosigurnost i biozaštita u osnovnim i srednjim školama u Bosni i Hercegovini“. Serija predavanja za srednjoškolce u Tuzli i Sarajevu, 2024.

Međunarodna saradnja

- Među-akademijska saradnja tri akademije nauka i umjetnosti: ANUBiH, HAZU i SAZU u oblasti emergentnih i reemergentnih zoonoza 21. stoljeća.
- Saradnja ANUBiH-a s Hrvatskim društvom za biosigurnost i biozaštitu Hrvatskog liječničkog zbora, Klinikom za infektivne bolesti „Dr. Fran Mihaljević“, Zagreb, Akademijom medicinskih znanosti Hrvatske i Hrvatskim zavodom za javno zdravstvo u planiranju i realizaciji projekta Biosigurnost i biozaštita u osnovnim i srednjim školama u Bosni i Hercegovini i Hrvatskoj.

Publikacije 2024.

- **Hukić M**, Arapović J, Arapović M, Avdić M, Buljugić Dž, Goletić T, et al. Biosigurnost i biozaštita u školama. Sarajevo: ANUBiH; 2024. Dostupno na: <https://bastina.anubih.ba/server/api/core/bitstreams/c73365c9-f81f-4b5b-bea7-f1d7846c8c52/content>.
- Mahmutović-Dizdarević I, Mesic A, Jerković-Mujkić A, Žujo B, Avdić M, **Hukić M**, et al. Biological potential, chemical profiling, and molecular docking study of *Morus alba* L. extracts. *Fitoterapia*. 2024;177:106114. doi: 10.1016/j.fitote.2024.106114. Epub 2024 Jul 5. PMID: 38971331.
- **Hukić M**, Hasić Telalović J. Biosigurnost u eri novih tehnologija u mikrobiologiji: moralni i etički izazovi. U: Hafizović R, urednik. Znanje kao univerzalna vrijednost – etički i moralni aspekti. Posebna izdanja ANUBiH CCXIV, OHN 49. p. 42-51. DOI: 10.5644/PI2024.214.03. Dostupno na: <https://bastina.anubih.ba/server/api/core/bitstreams/8f51acfd-14a0-44e4-a757-2e9269e89fda/content>

Rad u međunarodnim naučnim i stručnim timovima

- Međunarodni bioetički komitet UNESCO
- Emerging Viral Diseases-Expert Laboratory Network (EVD-LabNet).

Članstvo

- Članica Evropske akademije nauka, Oblast biomedicina
- Članica BHAAAS
- Članica Akademije medicinskih znanosti Hrvatske
- Članica Mreže laboratorijskih stručnjaka za nove virusne bolesti
- Članica Izvršnog odbora Međunarodnog udruženja o Hantavirusima (the Executive Committee of the International Society for Hantaviruses (ISH))

Akademkinja Lidija Lincender-Cvijetić

Aktivnosti u ANUBiH-u:

- Od 2014. potpredsjednica ANUBiH-a
- Aktivno učešće u radu Izvršnog odbora i Predsjedništva ANUBiH-a, kao i u ostalim aktivnostima u ANUBiH-u
- Od 2017. drugi mandat kao potpredsjednica ANUBiH-a
- Od 2020. treći mandat kao potpredsjednica ANUBiH-a
- Članica Odjeljenja medicinskih nauka ANUBiH-a (OMN)
- Članica Centra za koordinaciju medicinskih istraživanja OMN ANUBiH-a
- Članica Centra za kontrolu bolesti i geozdravstvene studije OMN ANUBiH-a
- Članica Odbora za maligna oboljenja
- Članica Odbora za gerontologiju i gerijatriju OMN ANUBiH-a
- Članica Savjeta časopisa *Acta Medica Academica*
- Članica Odbora za biblioteku i dokumentaciju ANUBiH-a
- Članica Odbora izradu studije izvodljivosti Opće enciklopedije BiH
- Članica Savjeta za nauku i umjetnost Univerziteta Sarajevo ispred ANUBiH-a

Aktivnosti izvan ANUBiH-a:

- Profesorica emeritus Univerziteta u Sarajevu
- Aktivno učešće na svečanoj Akademiji povodom 130 godina postojanja Kliničkog centra Univerziteta u Sarajevu
- Ostale aktivnosti u radu ispred ANUBiH-a
- Aktivna učesnica u (2020–2023. g) u izradi Udžbenika iz Radiologije za studente Medicinskog fakulteta Univerziteta u Sarajevu
- Članica Udruženja radiologa BiH
- Članica Evropskog Udruženja radiologa – ESR
- Članica Balkanskog Udruženja radiologa

Akademkinja Senka Mesihović-Dinarević

Aktivnosti u ANUBiH-u:

- Predsjednica Odbora za kardiovaskularnu patologiju OMN
- Sudjelovala u radu Odjeljenja medicinskih nauka
- Predsjednica Organizacionog odbora Naučnog Simpozija povodom obilježavanja Svjetskog dana srca
- Članica Odbora za maligna oboljenja OMN
- Članica Odbora za gerontologiju i gerijatriju OMN
- Članica Odbor za međunarodnu saradnju

Aktivnosti izvan ANUBiH-a:

Nastava

- Nastava na predmetu Pedijatrija-Kardiologija: Medicinski fakultet Sveučilišta u Mostaru
- Nastava na predmetu Hitna stanja u Pedijatriji: Medicinski fakultet Sveučilišta u Mostaru
- Nastava: Visoka Škola zdravstvenih studija Kiseljak: „Uvod u medicinu, Medicinska Dijetetika, Interna medicina sa zdravstvenom njegom“.
- Nastava na predmetu Kardiologija: redovni profesor Evropskog Centra za mir i razvoj Univerziteta za mir Ujedinjenih nacija

Recenzentica knjiga / radova

- Recenzija rada: „Correlation between nutritional status and diet quality with acute respiratory infections in preschool children aged 5 to 7 years“, Medicinski glasnik, 24. 4. 2024.
- Recenzija rada: „Diagnostic value of procalcitonin, C-reactive protein and leukocyte count in detecting acute appendicitis in paediatric patients – A single center experience“, Medicinski glasnik, 29. 3. 2024.

Objavljeni radovi i uredništva

- **Senka Mesihović-Dinarević:** „Obesity and atherosclerosis in children“ Med Glas (Zenica) 2024;21(2) <https://doi.org/10.17392/1704-21-02>; (<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/>) p:1-7.
- Mirela Lisičić Konaković, **Senka Mesihović Dinarević**, Elmedin Bajrić, Sanja Jurišić, Ines Musa-Trolić, Mladen Ćubela, Zdenko Šarac, Jasminka Prguda Mujić, Amila Zukanović: "Effects of Poor Eating Habits on Childrens Body Weight"; Global Pediatrics; <https://doi.org/10.1016/j.gped.2024.100146> EL-SEVIER, 8 February 2024; p 1-2.
- Mirela Lisičić Konaković, **Senka Mesihović Dinarević**, Elmedin Bajrić, Sanja Jurišić, Ines Musa-Trolić, Mladen Ćubela, Zdenko Šarac, Jasminka Prguda Mujić, Amila Zukanović: „The influence of unhealthy snack on Childrens Body Weight“; Turkish Archives of Paediatrics 2024; in press.

- **Book:** Summer School: E.Hadžić, N Fejzić, **S Mesihović-Dinarević** et al: „Climate Change and Air pollution“, chapter: „The impact of polluted air and climate changes on cardiovascular health“, p:47-65, Sarajevo 2024, UNSA, CiS in press

Uredništva

- Savjet časopisa Pedijatrija danas
- Časopis Medicinski žurnal
- Časopis Hrvatski časopis zdravstvenih znanosti
- Časopis Acta Medica Academica

Sudjelovanje na naučnim i stručnim skupovima, javna predavanja

- 9. 5. 2024. sudjelovanje XVI Pedijatrijska ljetna Škola, Hotel Terme Ilidža, Sarajevo
- **moderator:** Serija predavanja „Kultura življenja osoba treće životne dobi“ Odbor za gerontologiju i gerijatriju OMN ANUBiH, 15. 11. 2024.
- **Senka Mesihović-Dinarević:** „Digitalna medicina, kardiologija i javno zdravlje“, ANUBiH, web ANUBiH-a
- **Senka Mesihović-Dinarević** ECHO: „Nove smjernice u pedijatrijskoj ehokardiografiji – 2024“ ECHO 2024, 23. 11. 2024, web UKBIH, p: 2-4.
- **Senka Mesihović-Dinarević:** „Inovativni pristupi u zdravstvu“ 20. 12. 2024. Fakultet zdravstvenih studija, Sarajevo
- **Senka Mesihović-Dinarević:** Treći pedijatrijski dani Ljekarske komore Zeničko-dobojskog kantona. Mesihović-Dinarević, S.: Aerozagađenje i bolesti srca. Akademkinja prof. dr. med. sci. Senka Mesihović-Dinarević. Hotel „Dubrovnik“, Zenica, 9. novembar 2024.
- **Akademkinja Senka Mesihović-Dinarević:** „Uticaj klimatskih promjena i zagađenog zraka na kardiovaskularno zdravlje“ UNSA, Sarajevo, 1.7–5. 7. 2024.
- XV ECPD International Summer School on Cardiovascular Disease: Prevention, Detection and Management of Cardiovascular diseases; Hotel Splendid Bečići, Budva, Montenegro, 24th-28th June 2024. **Senka Mesihović-Dinarević:** „Tetralogy Fallot – from childhood to adulthood“
- XV ECPD International Summer School on Cardiovascular Disease: Prevention, Detection and Management of Cardiovascular diseases; **Senka Mesihović-Dinarević:** „The impact of polluted air and climate changes on cardiovascular health“ Hotel „Splendid“, Budva, 24th-28th June 2024.
- World Heart Day: Board for Cardiovascular pathology; Department of Medical Sciences; Academy of Arts and Sciences of Bosnia and Herzegovina; **Senka Mesihović-Dinarević:** „Digitalna medicina, kardiologija i javno zdravlje“ Svjetski dan srca 26. 9. 2024. ANUBiH <https://www.anubih.ba/tradicionalno-obilježavanje-svjetskog-dana-srca-26-9-2024/>
- Ljetna Škola UNSA: **Senka Mesihović-Dinarević:** „Uticaj Klimatskih promjena i zagađenog zraka na kardiovaskularno zdravlje“, CIS; Sarajevo 5. 7. 2024.

Priznanja

- Senka Mesihović-Dinarević: **Federalno ministarstvo zdravlja: za doprinos unapređenju javnog zdravlja u FBiH**, 9. 9. 2024.
- **Zahvalnica: za izuzetan doprinos i predanost; Eurofarm Centar**, 6. 12. 2024.

Projekti

- ANU Slovenije – saradnja sa Odborom za KVB, od oktobra 2018.
- „Značaj screeninga prekomjerne tjelesne mase/pretilosti kod predškolske djece u prevenciji prijevremenog kardiometaboličkog rizika“ – završna faza uz doktorsku tezu
- „Utjecaj ishrane na oralno i opšte zdravlje djece i adolescenata“ završna faza
- Inicijativa pokretanja Projekta sa HAZU Jadranske zemlje i ishrana
- Mogućnosti nastavka saradnje Evropske akademije nauka i umjetnosti i ANUBiH-a u vidu godišnjih sesija „East Meets West in Sarajevo“, kao i Odbora za KVP ANU zemalja regiona
- Mediteranska ishrana i kardiovaskularne bolesti – inicijativa – HAZU
- Doedukacija ljekara primarne zdravstvene zaštite iz bazičnih pedijatrijskih znanja uključujući urgencije kardiologije i preventivne aktivnosti – inicijativa
- „Analiza uticaja mediteranske i kontinentalne prehrane na kardiovaskularne rizike studentske populacije“ – 2024/2025“.
- „Observaciona studija prevalence kardiovaskularnih i plućnih bolesti kao posljedica visokih koncentracija polutanata u zraku u Kantonu Sarajevo“, 2024/2025.

Mediji:

- Radiosarajevo.ba: Prof. Dinarević-Mesihović upozorila na dramatične posljedice zagađenja zraka u Sarajevu; 6. 2. 2024.
- Avaz: Akademik Senka Mesihović-Dinarević: „Zagađenje zraka može izazvati oštećenje srca“ 6. 2. 2024.
- Avaz: LJETNA ŠKOLA U BUDVI: 30. 6. 2024. Akademkinja Senka Mesihović-Dinarević: Klimatske promjene jedan od najznačajnijih izazova civilizacije
- Radiosarajevo.ba: Mesihović-Dinarević: „BiH prati napredak tehnologije. Dajemo inicijative za poboljšanje zdravlja“ 26. 9. 2024.
- Radiosarajevo.ba: prof. dr. Senka Mesihović-Dinarević: Zašto digitalna medicina postaje sve važniji alat u zdravstvu? 26. 9. 2024.
- 10. 1. 2024. Al jeezera L „Dječija Kardiologija“
- Senka Mesihović-Dinarević: „Digitalna medicina“ intervju 24. 9. 2024. <https://www.anubih.ba/digitalna-transformacija/> razgovarao: Haris E. Bilalović
- TV alfa „TV Ordinacija”: Senka Mesihović-Dinarević: „Kako fetus može reagovati na otrove iz zagađenog zraka?“ 22. 8. 2024.
- BHT: „Putevi zdravlja”: Senka Mesihović-Dinarević: „Digitalna medicina“, 13. 10. 2024.

Mentorstvo i članstvo u komisijama za odbranu magistarskih, doktorskih radova i studentskih radova

- Helena Karlović „Povezanost hipotireoze sa serumskom koncentracijom hCtn i nT proBNP i ultrazvučnim nalazom srca novorođenčadi“, Medicinski fakultet Univerzitet Mostar, član Komisije i komentor, 2024, u toku
- Mirela Lokvančić Konaković: „Uticaj prehrambenih stilova i ponašanja na indeks tjelesne mase djece u predškolskom uzrastu“, komentor i članica komisije za odbranu doktorske disertacije, Medicinski fakultet, Univerzitet Tuzla, 2024, u toku.
- Jasmina Šlaku: „Covid 19 tretman na sekundanom nivou medicinske zaštite“, mentor i članica komisije u odbrane doktorske disertacije, Medicinski fakultet, Univerzitet Mostar, mentor članica komisije u odbrane doktorske disertacije 2024, u toku
- Grit Kirsten: „Ehokardiografske karakteristike postcovid 19 infekcija adultnih pacijenta i kardiovaskularne bolesti“, Medicinski fakultet Univerzitet u Mostaru, mentor i članica komisije u odbrane doktorske disertacije, 2024, u toku
- Mediha Kardašević: „Terapijski modaliteti u tretiranju ductus arteriosus persistens-a kod prematurusa“, Medicinski fakultet, Univerzitet Mostar, mentor i članica komisije u odbrane doktorske disertacije, 2024, u toku
- Specijalistički ispiti iz pedijatrije (od 1999. godine):
 - kao predsjednik komisije: 75 ispita
 - kao član komisije: 26 ispita
- Subspecijalistički ispiti iz pedijatrije (od 2003. godine):
 - kao predsjednik komisije: 16 ispita
 - kao član komisije: 5 ispita

Članstvo

- Članica Udruženja Kardiologa Bosne i Hercegovine
- Članica Ljekarske komore
- Redovna članica Evropskog udruženja pedijatara kardiologa (AEPC)
- Redovna članica Kraljevskog koledža pedijatara (RCPCH)
- Redovna članica Britanskog udruženja pedijatara kardiologa (BPCA)
- Članica Evropskog udruženja kardiologa (FESC)
- Redovna članica General Medical Council (GMC)
- Članica Evropske Akademije nauka i umjetnosti
- Članica Izdavačkog Savjeta časopisa Pedijatrija danas
- Članica Uredništva časopisa Medicinski žurnal
- Članica Uredništva časopisa Hrvatski časopis zdravstvenih znanosti
- Članica ISCD

Akademkinja Ljerka Ostojić

Aktivnosti u ANUBiH-u:

- Članica Odjeljenja medicinskih nauka
- Članica Savjeta časopisa *Acta Medica Academica*
- Članica Centra za koordinaciju medicinskih istraživanja OMN ANUBiH-a
- Predsjednica Odbora za gerontologiju i gerijatriju OMN ANUBiH-a
- Članica Komisije za naučno-tehnološke osnove rekonstrukcije i razvoja BiH-a
- Voditeljica projekta „Kultura življenja osoba treće životne dobi – uticaj kulturnih događanja na kvalitetu života” koji sprovodi Odbor za gerontologiju i gerijatriju OMN ANUBiH-a
- Učesnica u projektu „Analiza utjecaja mediteranske i nemediteranske ishrane na kardiovaskularne rizike studentske populacije” koji sprovodi Odbor za kardiovaskularnu patologiju OMN ANUBiH-a
- Ispred Odbora za gerontologiju i gerijatriju organizirala *Seriju javnih predavanja posvećenih dekadi zdravog starenja 2020–2030.* koja su održana 19. 4. 2024. godine u ANUBiH-u
- Ispred Odbora za gerontologiju i gerijatriju organizirala *Seriju javnih predavanja posvećenih kulturi življenja osoba treće životne dobi* koja su održana 15. 11. 2024. godine u ANUBiH-a

Aktivnosti izvan ANUBiH-a:

- Predsjednica Matice hrvatske Mostar u kojem svojstvu promiče kulturni identitet hrvatskog naroda na svim područjima umjetničkog, znanstvenog i duhovnog stvaralaštva
- Radi na istraživačkom području pojedinih zdravstvenih i istraživačkih problema u gerijatriji, posebno na promjenama lokomotornoga sistema, reumatološkim bolestima, njihovoj učestalosti u populaciji, posebnostima dijagnostike i terapije, te najučestalijim bolesnim stanjima u gerijatrijskoj praksi u kontekstu dijagnostičke i terapijske personalizirane medicine

Radovi:

- Mišigoj-Duraković M, **Ostojić Lj**, Mijoč V, Sorić M, Babić Z, Šimić J, et al. The effects of restrictions during the COVID-19 pandemic on physical activity and mental health of the elderly. *Acta Clin Croat.* 2024;63:167-176. doi: 10.20471/acc.2024.63.01.20.
- Miljanovic Damjanovic V, Obradovic Salcin L, Ostojic D, **Ostojic Lj**, Gilic B, Geets Kesic M, et al. Exploring Factors Associated with Physical Activity in the Elderly: A Cross-Sectional Study during the COVID-19 Pandemic. *Behav Sci.* 2024;14:62. doi: <https://doi.org/10.3390/bs14010062>.

Poglavlje u knjizi:

- Obradović-Salčin L, Ostojić D, Miljanović-Damjdnović V, **Ostojić Lj.** Fizikalna terapija i rehabilitacija bolesnica nakon mastektomije. U: Nikica Šutalo i Joško Petričević, urednici. Bolesti dojke: drugo izmijenjeno i dopunjeno izdanje. Mostar: Sveučilište; 2024. str. 299-320.

Akademik Husref Tahirović

Aktivnosti u ANUBiH-u:

- Direktor Centra za koordinaciju medicinskih istraživanja
- Zamjenik sekretara Odjeljenja medicinskih nauka
- Član Predsjedništva ANUBiH-a ispred Odjeljenja medicinskih nauka
- Glavni i odgovorni urednik časopisa *Acta Medica Academica*
- Aktivno učešće u radu sjednica Odjeljenja medicinskih nauka
- Naučni projekat: „Život i djelo akademika Milivoja Sarvana”. Voditelj projekta: akademik Husref Tahirović. Nosilac projekta: Centar za koordinaciju medicinskih istraživanja OMN ANUBiH. Trajanje projekta 1. 1. 2023–31. 12. 2025.

Aktivnosti izvan ANUBiH-a

- Glavni i odgovorni urednik časopisa: *The Central European Journal of Paediatrics*, UKC Tuzla, Tuzla
- Recenzent u časopisima *Acta Medica Academica* i *The Central European Journal of Paediatrics*
- Objavljeni rad s afilijacijom ANUBiH-a: *Tahirović H, Jovanović Simić J. Academician Milivoje Sarvan: The Founder of Modern Paediatrics in Bosnia and Herzegovina. Acta Med Acad. 2024 Aug;53(2):209-232. doi: 10.5644/ama2006-124.457. PMID: 39639659; PMCID: PMC11626241.*
- Izložba: „Dr. Isak Samokovlija – život u bijelom mantilu“, 23. književni susreti „Cum grano salis“, Tuzla, 10–12. oktobar 2024. godine, Međunarodni atelje „Ismet Mujezinović“, Tuzla.

Akademik Enver Zerem

Aktivnosti u ANUBiH-u:

- Predsjednik Odbora za valorizaciju kvaliteta naučnoistraživačkog rada Predsjedništva ANUBiH-a
- Član Redakcije časopisa *Acta Medica Academica*
- Član Odjeljenja medicinskih nauka

Objavljeni radovi

- Zerem E, Imširović B, Zerem O. Sex differences and management of cardiovascular complications in acute pancreatitis. *Pol Arch Intern Med.* 2024; 134(12):16894. doi: 10.20452/pamw.16894.
- Bašić Denjagić M, Alečković-Halilović M, Rakovac-Tupković L, Jovanović P, Mehmedović Z, Zerem E. Analysis of excessive corticosteroid use as an indicator of poor quality of care in patients with inflammatory bowel disease. *Med Glas (Zenica).* 2024 Sep 1;21(2):349-355. doi: 10.17392/1729-21-02.
- Alboraie M, Tanwandee T, Xu X, Nikolova D, Estupiñan EC, Ghazinyan H, Alawadhi S, Ocamo P, Aghayeva G, Piscoya A, Farahat T, Prasad P, Lesmana CRA, Joshi SR, Al-Busafi S, Milivojevic V, Kayamba V, Lee YY, Alam S, Tang C, Xie WF, Derbala M, Nan Y, Ndububa D, Zheng H, Zhao J, Alkhalidi N, Ghanem Y, Charatcharoenwittaya P, Mahtab M, Hegazy NN, Sinkala E, Dovia CK, Mahamat MA, El-Shabrawi M, Hang DV, Vinker S, Hotayt B, Tahiri M, Bogomolov P, Afredj N, Shaltout I, Elwakil R, Hamed AE, Kamani L, Abdulla M, Assi C, Baatarkhuu O, Tarrah MA, Ajlouni Y, Abidine B, Muñoz C, Ali M, Salama E, Elamin A, Memon IA, Mirijanyan A, Jamil S, Nersesov AV, Ekanem N, Hamoudi W, Bright B, Casanovas T, Itodo E, Torres EA, Karin M, Zerem E, Turcan S, Dulskas A, Lupasco I, Jucov A, Tzeuton C, Sombie R, Lapshyna K, Dorofeyev A, Awuku YA, Duda HÜ, Ande R, Koofy NE, Kamal N, Pan Z, Peltec A, Qiao L, Rakotozafindrabe ALR, Salama A, Soliman R, Wafaa B, Debu M, Micah EA, Shiha G, Eslam M, Fouad Y. Global multi-societies endorsement of the MAFLD definition. *Ann Hepatol.* 2024; 29(6):101573. doi: 10.1016/j.aohep.2024.101573.
- Kurtcehajic A, Zerem E, Kunosic S, Bokun T, Alibegovic E. The endoscopic microanatomy of gastric reddish depressed lesions after *Helicobacter pylori* eradication via magnification and narrow-band imaging observation. *J Gastrointestin Liver Dis.* 2024;33(3):425-426. doi: 10.15403/jgld-5838.
- Zerem E, Puljiz Ž, Zdilar B, Kunosic S, Kurtcehajic A, Zerem O. Is endoscopic ultrasound a promising technique in the diagnosis and treatment of liver diseases? *World J Gastroenterol.* 2024 Jun 14;30(22):2920-2922. doi: 10.3748/wjg.v30.i22.2920.
- Kurtcehajic A, Zerem E, Bokun T, Alibegovic E, Kunosic S, Hujdurovic A, Tursunovic A, Ljuca K. Could near focus endoscopy, narrow-band imaging, and acetic acid improve the visualization of microscopic features of stomach

mucosa? World J Gastrointest Endosc. 2024; 16(3):157-167. doi: 10.4253/wjge.v16.i3.157.

- Zerem E, Puljiz Ž, Zdilar B, Kunosić S, Kurtcehajic A, Zerem O. What Is the Optimal Treatment for Liver Hydatid Cysts in Emergency and Elective Situations? Turk J Gastroenterol. 2024; 35(2):158-159. doi: 10.5152/tjg.2024.23523.
- Zerem E, Denjagić Bašić M, Kurtcehajic A, Zerem D, Imamović M, Zerem O. Indications for the Use of Endoscopic Ultrasound-Guided Liver Biopsy in Patients with Liver Fibrosis. Dig Dis Sci. 2024; 69(2):643-644. doi: 10.1007/s10620-023-08228-1.
- Zerem E, Vranić S, Hanjalić K, Milošević DB. Scientometrics and academia. Biomol Biomed. 2024; 24(2):207-209. doi: 10.17305/bb.2023.10173. PMID: 38127068

Redakcije i izdavački savjeti časopisa

- Član Izdavačkog savjeta časopisa World Journal of Gastroenterology
- Član Izdavačkog savjeta časopisa Balkan Medical Journal – Turkey
- Član Redakcijskog odbora časopisa Pancreatic diseases and therapy, Omix group
- Član Redakcijskog odbora časopisa Hepathology research, Dove press

Recenzent u časopisima citiranim u bazi Current Contents u 2018. godini

- World Journal Gastroenterology, 8 recenzija
- Surgical Endoscopy, 2 recenzije
- Journal of Gastroenterology and Hepatology, jedna recenzija
- CVIR, 1 recenzija i
- JVIR, 1 recenzija

Dopisni član Semir Vranić

Aktivnosti u ANUBiH-u:

- Sudjelovao u radu Odjeljenja medicinskih nauka ANUBiH-a u toku 2024. godine.
- Preuzeo vođenje Odbora za maligna oboljenja pri OMN, koordinirao uspostavljanje novih članova Odbora, koji je odobrilo Predsjedništvo ANUBiH-a u decembru 2024.
- Sudjelovao u organizaciji i predavač na skupu „Novosti u dijagnostici i liječenju karcinoma prostate“, ANUBiH, 27. 9. 2024.
- Sudjelovao u organizaciji i predavač na „Trećem susretu mladih istraživača Bosne i Hercegovine iz oblasti prirodnih, tehničkih, matematičkih i medicinskih nauka i inženjeringa (STEMM)“ – ANUBiH, 25–26. 10. 2024.
- Član Odbora/Komisije za naučnu metodologiju i valorizaciju kvaliteta naučno-istraživačkog rada, novembar 2024.

Aktivnosti izvan ANUBiH-a:

Nastava

- Izvođenje dodiplomske nastave iz patologije na Medicinskom fakultetu Državnog univerziteta u Dohi (Qatar) (kontinuirano kroz akademsku godinu 2023-2024. i 2024/2025).
- Izvođenje postdiplomske nastave na QU Health, Qatar University, Doha Qatar, za doktorante (kolegiji „Klinička i translacijska istraživanja“ i „Celularne i molekularne osnove bolesti“)
- Sudjelovanje u nastavi na doktorskom studiju Medicinskog fakulteta Univerziteta u Tuzli (kolegiji „Bazična istraživanja u biomedicini“ i „klinička onkologija“)

Objavljeni znanstveni radovi (originalni radovi, pregledni članci, prikazi slučaja, editorijali)

- Kabir S, **Vranic S**, Al Saady RM, Khan MS, Sarmun R, Alqahtani A, Abbas TO, Chowdhury MEH. The utility of a deep learning-based approach in Her-2/neu assessment in breast cancer. **Expert Systems with Applications** 2024;238(part c):122051, <https://doi.org/10.1016/j.eswa.2023.122051>
- Gatalica Z, Kuzumova N, Rose I, Ulamec M, Peric-Balja M, **Vranic S**. The assessment of tumour-infiltrating lymphocytes in invasive apocrine carcinoma of the breast in relation to the Her2 status. **Biomol Biomed.** 2024;24(2):256-61, doi: 10.17305/bb.2023.9868.
- Zvizdic Z, Catic A, Zivojevic S, Jonuzi A, **Vranic S**. The correlation between ureteric orifice morphology and primary vesicoureteral reflux grade and the impact on the effectiveness of endoscopic reflux correction. **J Pediatric Urol** 2024;20(2):295-301, <https://doi.org/10.1016/j.jpuro.2023.10.027>
- Zvizdic Z, Hukic L, Dedeic Ljubovic A, Milisic E, Jonuzi A, **Vranic S**. Epidemiology and early bacterial colonization of minor and moderate pediatric

- burns: A retrospective study from a developing country. **Burns** 2024;50(3):623-9, <https://doi.org/10.1016/j.burns.2023.10.014>
- Kheraldine H, Hassan AF, Alhussein H, Al-Thawadi H, **Vranic S**, Al Moustafa AE. Effects of Neratinib on angiogenesis and the early stage of the embryo. **Biomol Biomed** 2024;24(2):256-61, <https://doi.org/10.17305/bb.2023.9869>.
 - Zvizdic Z, Zaimovic E, Milisic E, Jonuzi A, **Vranic S**. The frequency, severity, and risk factors of Hickman catheter-related complications in pediatric cancer patients: A single-center experience from Bosnia and Herzegovina. **Turkish Arch Pediatrics** 2024;59(2):144-149., DOI: 10.5152/TurkArchPediatr.2024.23179
 - Kane T, Ford J, Al Saady RM, **Vranic S**, Musa O, Suliman S. Decisions, decisions: How Medical Students Select their Specialty in Qatar. **Advances in Medical Education and Practice** 2024;15:141-51, <https://doi.org/10.2147/AMEP.S429758>.
 - Kheraldine H, Gupta I, Al Farsi H, Cyprian FS, **Vranic S**, Al Moustafa AE. Targeting HER2-positive breast cancer cells by a combination of dasatinib and BMS-202 inhibitor: insight into the molecular pathways. **Cancer Cell Int** 2024;24(1):94, <http://dx.doi.org/10.1186/s12935-023-03195-z>
 - Zvizdic Z, Jonuzi A, Glamoclija U, **Vranic S**. Diagnostic prediction of complicated appendicitis according to plasma sodium concentration and other preoperative laboratory tests in children: A retrospective cohort study. **Medical Princ Pract** 2024 April 9 Epub Ahead of Print, <http://dx.doi.org/10.1159%2F000538778>
 - Kovačević Stjepić M, Rifatbegović Z, Cerovac A, Agić M, Mehmedović Z, Habek D, **Vranić S**, Ahmetašević E, Trnačević S. Postoperative recovery after suspension suture placement at the site of esophagojejunal anastomosis after total gastrectomy: Comparison of two surgical techniques. **Technol Health Care** 2024;32(5):3037-3046, doi: 10.3233/THC-231467.
 - Zvizdic Z, Jonuzi A, Glamoclija U, Zvizdic D, **Vranic S**. Clinical characteristics and outcome of children with acute cryptorchid testicular torsion: A retrospective case series study. **Am J Emerg Medicine** 2024;82:4-7, <https://doi.org/10.1016/j.ajem.2024.05.010>
 - Bečulić B, Begagić E, Šegalo S, Juković-Bihorac S, Papić E, Pugonja R, Džidić – Krivić A, Nuhović A, Lakičević G, **Vranić S**, Pojskić M. Histopathologic Degenerative Score as a Predictor of Minimal Clinically Important Difference in Pain and Functionality Following Surgical Treatment for Disc Herniation. **Biomol Biomed** 2024, Jul 20, <https://doi.org/10.17305/bb.2024.10877>
 - Said MMR, Islam SB, Sumon SI, **Vranic S**, Al Saady RM, Alqahtani A, Pedersen S, Chowdhury MEH. A Novel Deep Learning Framework for Lung & Colon Cancer Classification using Histopathology Images. **Applied Computational Intelligence and Soft Computing** 2024, 5562890, <https://doi.org/10.1155/2024/5562890>
 - Elsayed B, Elshoeibi AM, Elhadary MR, Al-Jubouri AM, Al-Qahtani N, **Vranic S**, Al-Saady RM. Molecular and Immunohistochemical Markers in Appendiceal

- Mucinous Neoplasms: A Systematic Review and Comparative Analysis with Ovarian Mucinous Neoplasms and Colorectal Adenocarcinoma. **Histol Histopathol.** 2024 Oct 10:18830. doi: 10.14670/HH-18-830.
- Zvizdic Z, Jonuzi A, Glamoclija U, Zvizdic D, **Vranic S**. Impact of ON-hours versus OFF-hours admission on outcome in pediatric patients with testicular torsion: A retrospective single-center study. **Am J Emerg Med** 2025;88:1-6, <https://doi.org/10.1016/j.ajem.2024.11.024>
 - Sumon SI, Malluhi M, Anan N, Haweeleh MNA, Krzyslak H, **Vranic S**, Chowdhury MEH, Pedersen S. Integrative Stacking Machine Learning Model for Small Cell Lung Cancer Prediction Using Metabolomics Profiling. **Cancers** 2024, 16, 4225. <https://doi.org/10.3390/cancers16244225>
 - Tomic K, Krpina K, Baticic L, Samarzija M, **Vranic S**. Comprehensive molecular and clinical insights into non-small cell lung cancer transformation to small cell lung cancer with an illustrative case report. **J Drug Target** 2024;32(5):499-509, <https://doi.org/10.1080/1061186X.2024.2332733>.
 - Paric A, Tomic K, Alidzanovic L, Fojnica A, **Vranic S**. HPV-Related Cancers in Bosnia and Herzegovina: A Comprehensive Review. **Acta Med Acad** 2024 Dec 6 Epub Ahead of Print, <https://doi.org/10.5644/ama2006-124.458>
 - Fojnica A, Gromilic Z, Ali Mohamed YA, Akhtar S, **Vranic S**. A potential role of cyclosporine A in cancer treatment: A comprehensive literature review. **Contemp Oncol (Pozn)** 2024;28(4):271–82, DOI: <https://doi.org/10.5114/wo.2024.147009>
 - Zerem E, **Vranic S**, Hanjalic K, Milosevic DB. Scientometrics and Academia (Editorial). **Biomol Biomed** 2024;24(2):207-9, <https://doi.org/10.17305/bb.2023.10173>
 - Zvizdic Z, Milisic E, Bilalovic N, Ibisevic N, Bukvic M, **Vranic S**. Lipofibromatosis arising in a right labiocrural fold in a 14-month-old female: A case report study with a three-year follow-up. **J Surgical Case Reports** 2024;2024(1):rjad728, <https://doi.org/10.1093/jscr/rjad728>
 - Ibisevic N, Tomic K, Humackic, Guzin Z, Lukic B, **Vranic S**. Breast lump as the initial presentation of metastatic uterine leiomyosarcoma: A case report and comprehensive literature review. **Croat Med J** 2024;65:51-8, <https://doi.org/10.3325/cmj.2024.65.51>
 - **Vranic S**, Gatalica Z. Tumor-type agnostic, targeted therapies make a new step forward: The first tumor-agnostic approval of a HER2-targeted therapy. **Biomol Biomed** 2024;24(4):673-5, doi: 10.17305/bb.2024.10641.
 - Redzepagic J, Zvizdic Z, Bilalovic N, Milisic E, Bukvic M, **Vranic S**. Comprehensive Genomic Profiling of a Rare Case of Pediatric Peritoneal Mesothelioma. **J Surg Case Rep.** 2024; 2024(5):rjae324. doi: 10.1093/jscr/rjae324
 - Zvizdic Z, Pilav A, Terzic S, Jonuzi A, **Vranic S**. Persistent postoperative chylothorax in a neonate undergoing primary esophageal atresia repair successfully treated by open thoracic duct ligation: **Cureus** 16(9): e70421. doi:10.7759/cureus.70421

- Zvizdic Z, Glamoclija U, Jonuzi A, **Vranic S**. MPP-2024-9-31: Request Response to Letter to Editor. **Med Principles Pract** 2024 October 4, Epub Ahead of Print, DOI: 10.1159/000541749
- Zvizdic Z, Jonuzi A, Pilav L, Pasic Sefic I, **Vranic S**. Jejunal perforations as an atypical presentation of neutropenic enterocolitis after chemotherapy in a child with acute myeloblastic leukemia: A case report. **Cureus**. 2024 Oct 16;16(10):e71636. doi: 10.7759/cureus.71636.
- Zvizdic Z, Bukvic M, Ibisevic N, Firdus A, Jonuzi A, **Vranic S**. Perforated anterior tenia coli-type appendicitis in a case of vermiform appendix duplex in a toddler: A case report. **J Surg Case Reports** 2024; 2024(12):rjae784. doi: 10.1093/jscr/rjae784.
- Zvizdic Z, Jonuzi A, Glamoclija U, Zvizdic D, **Vranic S**. Corrigendum to „Impact of on-hours versus off-hours admission on outcome in pediatric patients with testicular torsion“ [American Journal of Emergency Medicine 2025;88:1-6]. **Am J Emerg Med** 2024 Dec 3:S0735-6757(24)00670-3. doi: 10.1016/j.ajem.2024.11.082.
- Begagic E, Vranic S, **Sominanda A**. The Role of Interleukin 17 (IL17) in Cancer: A Systematic Review. **Carcinogenesis** 2025;46(1):bgae079, <https://doi.org/10.1093/carcin/bgae079>
- Jahan I, **Vranic S**, Al Saady RM, Kabir S, Pranto ZH, Mim SJ, Nobi SF, Chowdhury MEH. Deep Learning and Vision Transformers-based Framework for Breast Cancer and Subtype Identification. **Neural Computing and Applications** 2025, in press.
- Pedersen S, Mohamed YAA, Hrzyslak H, Al-Kaabi LSAA, Al Moustafa AE, Ghabreau L, **Vranić S**, Honoré B. Tissue Proteomic Analysis of the serous ovarian tumors reveals novel biomarkers. **Contemporary Oncol** 2025, in press.
- Kabir S, Sarmun R, Mahmood R, **Vranic S**, Chowdhury MEH. A Novel Deep Learning Framework for Automatic Prostate Cancer Grade Assessment using the PANDA Challenge Dataset. **Journal of Imaging Informatics in Medicine** 2025, in press.

Predavanja na domaćim (BiH) i međunarodnim skupovima

- Vranic S – Gatalica Z. Molecular pathology of special types of breast cancers. 18th National Congress of Serbian Pathologists and Cytologists with International Participation, Novi Sad, Serbia, May 9-11, 2024
- Personalized medicine in the treatment of prostate cancer: The role of molecular profiling. Multidisciplinary meeting on diagnosis and treatment of prostate cancer, ANUBiH, Sarajevo, September 27, 2024
- Scientific publishing: Possibilities and Challenges. STEMM meeting, ANUBiH, October 25, 2024
- „Global trends, challenges and opportunities in scientific publishing”, Research Webinar, BH Futures Foundation, December 7, 2024

Poster prezentacije

- Gatalica Z, **Vranic S**, Hall D, Hoag JR, Thakkar SR, Basu GD. Androgen Receptor Splice Variant-7 is an Early Pathogenic Event in Breast Carcinomas with Apocrine Differentiation. *Lab Investigation* 2024;104(3), suppl. 1: S160-1, <https://doi.org/10.1016/j.labinv.2024.100428>
Note: 113th USCAP Meeting, Baltimore, Mart 2024.
- **Vranic S**, Skenderi F, Rose I, Gatalica Z. MammaPrint®-Profiled Early-Stage Breast Carcinomas are Enriched by HER2-Low Phenotype and have Low Levels of Tumor-Infiltrating Lymphocytes. *Virchows Arch* 2024;485(suppl.1):s60, doi: 10.1007/s00428-024-03880-y
Note: 36th European Congress of Pathology, Florence, Septembar 2024.
- Tomić K, Voloder E, Berić Jozić G, Pezer Naletilić M, Čale S, Perić M, Miletić D, **Vranić S**, Vrdoljak E. Real-World Outcomes of Chemotherapy in First-Line Treatment for Extensive Small Cell Lung Cancer: A Single Center Experience from Bosnia And Herzegovina. *Libri Oncologici* 2024;52(suppl.1):70-1.
Note: 17th Croatian Oncology Congress 2024, April 2024.
- Fernandes Q, Narayanan SP, Koshy JS, Gupta I, Murshed K, Abo Samra H, Inchakalody VP, Al-Thawadi H, **Vranic S**, Merhi M, Petkar M, Uddin S, Dermime S, Babu GR, Al Moustafa AE. 82P Interplay of high-risk human papillomaviruses and Epstein-Barr virus in advanced colorectal cancer. *Ann Oncol* 2024;35(suppl.1):S40-41. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.annonc.2024.05.093>
- Skenderi F, Babu G, Veledar E, Lamovec J, Glamoclija U, Gatalica Z, **Vranic S**. Clinicopathologic characteristics of acinic cell carcinoma of the breast. A population-based study. *IAP* 2024, in press.
Note: The 35th IAP Congress, 27-31 October 2024, Cancun, Mexico
- Gatalica Z, Rose I, Skenderi F, Kuzmova N, Beslija S, Cerić T, Marijanovic I, Kurtishi I, **Vranic S**. High Tumor-Infiltrating Lymphocyte Levels Correlate with High MammaPrint® Recurrence Risk in Early-Stage Breast Carcinomas. *Cancer Res* 2024, suppl.
Note: San Antonio Breast Cancer Symposium 2024, December 2024.
- **Vranic S**. Publiciranje u znanstvenim časopisima: Mogućnosti i izazovi. Knjiga sažetaka „Treći susreti mladih istraživača Bosne i Hercegovine”, Akademija nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine u saradnji sa Ministarstvom za nauku, visoko obrazovanje i mlade Kantona Sarajevo. Sarajevo, 2024, str. 23.

Ad hoc recenzije

Recenzije radova u biomedicinskim časopisima, ca. 30 recenzija u 2024. godini.

Urednički poslovi

- Glavni urednik časopisa *Biomolecules and Biomedicine* (Editorial Team | Biomolecules and Biomedicine (bjbms.org))

- Akademski urednik, *PloS One*, https://journals.plos.org/plosone/static/editorial-board?ae_name=Semir+Vranic
- Urednički odbori (*Acta Medica Academica*, *Central European Journal of Paediatrics*, *Liječnički vjesnik*, *Journal of Laboratory Physicians*)

Organizacije stručnih i znanstvenih skupova izvan ANUBiH-a:

- „8th Bosnian Turkish Cytopathology School“, 29. maj 2024. (online) (glavni organizator)
- „17th Bryan Warren School of Pathology“, Sarajevo, 21–22. novembar 2024. (glavni organizator, prolongirano za juni 2025)

Konsultativne usluge:

- Roche d.o.o. – Roche Ltd., Sarajevo, Bosna i Hercegovina
- Reference Medicine, Phoenix, Arizona, SAD

ODJELJENJE PRIRODNIH I MATEMATIČKIH NAUKA

Akademik Vladimir Beus

Aktivnosti u ANUBiH-u:

- Prisustvovao sjednicama i učestvovao u radu Odjeljenja prirodnih i matematičkih nauka
- Predsjednik Odbora za prirodne resurse i Komisije za šumarstvo ovog Odbora
- Član Odbora za međunarodnu saradnju
- Član Centra za istraživanje i održivi razvoj krša
- Član Komisije za naučne i tehnološke osnove razvoja nauke, tehnologije i društva

Aktivnosti na realizaciji naučnog skupa

- Predsjednik Organizacionog odbora simpozija Zaštita šuma-stabilnost šumskih ekosistema
- Član Naučnog odbora navedenog simpozija
- Korespondencija sa autorima referata za simpozij
- Recenzent nekoliko referata Simpozija
- Prezentirao referat na Simpoziju
- Moderator Simpozija
- Urednik Zbornika radova prezentiranih na Simpoziju

Objavljeni radovi

- Beus, V., 2024: Uvod. ANUBiH, Posebna izdanja, Odjelj. prir. i matem. nauka, Knj. 29, Simpozij Zaštita šuma – stabilnost šumskih ekosistema, Sarajevo, 2024.
- Beus, V., 2024: Babin do u Ski-centru Bjelašnica-devastacija prirodnog ambijenta u Dinaridima. ANUBiH, Posebna izdanja, Odjelj. prir. i matem. nauka, Knj. 29, Simpozij Zaštita šuma – stabilnost šumskih ekosistema, Sarajevo, 2024.

Aktivnosti izvan ANUBiH-a:

Objavljeni rad

- Beus, V., 2024: Simpozij u povodu obilježavanja Svjetskog dana šuma. Naše šume, br. 72 – 73, Sarajevo.

Članstva

- Član redakcionog/uređivačkog odbora časopisa: „Šumarski list“, Hrvatsko šumarsko društvo, Zagreb; „Hacquetia“, Biološki inštitut Jovana Hadžija, ZRC SAZU, Ljubljana, „Naše šume“, Udruženje šumarskih inženjera i tehničara Federacije BiH, Sarajevo
- Član Upravnog odbora Udruženja inženjera i tehničara šumarstva Federacije BiH, Sarajevo

- Član Komisije za izbor glavnog urednika časopisa Naše šume, UŠIT, Sarajevo

Recenzija

- Članak za časopis „Prirodoslovlje Matice Hrvatske“, Zagreb

Akademik Dejan Milošević

Aktivnosti u ANUBiH-u:

- Sekretar Odjeljenja prirodnih i matematičkih nauka
- Član Odbora za naučnoistraživački i istraživačkorazvojni rad
- Član Odbora za valorizaciju kvaliteta naučnoistraživačkog rada
- Član Komisije Predsjedništva za suradnju s SEEIIST' (South East European International Institute for Sustainable Technologies)
- Učešće u radu Odjeljenja prirodnih i matematičkih nauka

Radovi objavljeni u naučnim časopisima

- E. Zerem, S. Vranić, K. Hanjalić, and D. B. Milošević, *Scientometrics and academia, Biomol. Biomed.* 24, 279 (2024) (Editorial)
- D. Habibović and D. B. Milošević, Phase-dependent effects in strong-field ionization induced by a two-component ultrashort laser pulse, *Eur. Phys. J. D* 78, 8 (2024)
- T. Rook, D. Habibović, L. Cruz Rodriguez, D. B. Milošević, and C. Figueira de Morisson Faria, Impact of the continuum Coulomb interaction in quantum-orbit-based treatments of high-order above-threshold ionization, *Phys. Rev. A* 109, 033115 (2024)
- B. Fetić, W. Becker, and D. B. Milošević, Wigner time delay revisited, *Annals of Physics (N.Y.)* 465, 169666 (2024)
- D. Habibović and D. B. Milošević, Strong-field processes induced by an ultrashort linearly polarized pulse with two carrier frequencies, *Phys. Rev. A* 109, 043110 (2024)
- A. S. Jašarević, E. Hasović, and D. B. Milošević, Modified saddle-point method applied to high-order above-threshold ionization and high-order harmonic generation: Slater-type versus asymptotic ground-state wave function, *Phys. Rev. A* 109, 043114 (2024)
- A. S. Jašarević, D. Habibović, and D. B. Milošević, Quantum orbits in atomic ionization beyond the dipole approximation, *Phys. Rev. A* 110, 023111 (2024)
- D. Habibović, A. S. Jašarević, M. Busuladžić, and D. B. Milošević, High-order above-threshold ionisation of diatomic molecules by few-cycle bicircular and orthogonally polarised two-colour pulses, *Phys. Chem. Chem. Phys.* 26, 19008 (2024)
- D. Agačević, N. Ibrišimović, D. Škrgić, and D. B. Milošević, Above-threshold ionization by a strong circularly polarized laser pulse assisted by a terahertz pulse, *Eur. Phys. J. D* 78, 128 (2024)
- D. B. Milošević, A. S. Jašarević, D. Habibović, E. Hasović, A. Čerkić, and W. Becker, Asymptotic methods applied to integrals occurring in strong-laser-field processes, *J. Phys. A: Math. Theor.* 57, 393001 (2024) (Topical Review, 67 pp)

Radovi i predavanja na naučnim konferencijama

- T. Rook, D. Habibović, L. Cruz Rodriguez, D. B. Milošević, and C. Figueira de Morisson Faria, „Impact of the continuum Coulomb interaction in quantum-orbit-based treatments of high-order above-threshold ionization“, poster, Book of Abstract, 5th Attosecond Chemistry Workshop of the COST Action AttoChem, Univ. La Laguna, Tenerife, Canary Island, 28, 29 February and 1 March (2024)
- D. Milošević, „Odgovornost i otvorenost prirodnih nauka“, predavanje na konferenciji „Znanje kao univerzalna vrijednost – etički i moralni aspekti“, Akademija nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine, 8. maj (2024)
- D. Habibović and D. B. Milošević, „Strong-field processes induced by tailored laser fields“, Progress Report, Contributed papers, 32nd Summer School and International Symposium on the Physics of Ionized Gases (SPIG 2024), August 26-30, 2024, Belgrade, Serbia. Published as: Publ. Astron. Obs. Belgrade No. 103, 33 (2024)
- M. Šišić Čaluk, D. Habibović, D. B. Milošević, and B. Fetić, „Strong-field approximation vs numerical solution of the time-dependent Schrödinger equation: quantitative and qualitative analysis“, oral presentation, Book of Abstract, p. 23, 4th International Physics Conference in Bosnia and Herzegovina (PHYSCONBA 2024), Sarajevo, September 26-27 (2024)
- B. Kovačević, A. Gazibegović-Busuladžić, and D. B. Milošević, „Averaging effects on HATI molecular spectra“, poster, Book of Abstract, p. 35, 4th International Physics Conference in Bosnia and Herzegovina (PHYSCONBA 2024), Sarajevo, September 26–27 (2024)
- A. S. Jašarević, M. Busuladžić, D. Habibović, and D. B. Milošević, „High-order above-threshold detachment of molecular ions by few-cycle tailored laser fields“, poster, Book of Abstract, p. 33, 4th International Physics Conference in Bosnia and Herzegovina (PHYSCONBA 2024), Sarajevo, September 26–27 (2024)
- D. Agačević, N. Ibrišimović, D. Škrgić, and D. B. Milošević, „Above-threshold ionization in a strong laser field assisted by a terahertz pulse“, poster, Book of Abstract, p. 26, 4th International Physics Conference in Bosnia and Herzegovina (PHYSCONBA 2024), Sarajevo, September 26–27 (2024)
- D. Milošević, „Zašto je nauka važna – angažiranje umova i osnaživanje budućnosti“, predavanje na okruglom stolu „Etika u nauci“ koji je organizovalo Federalno ministarstvo obrazovanja i nauke na Fakultetu političkih nauka u Sarajevu, 6. decembar (2024)

Knjiga

- B. Fetić i D. Milošević, „Osnove kvantne mehanike“, Univerzitet u Sarajevu – Prirodno-matematički fakultet (2024) [ISBN 978-9926-453-76-3]

Poglavlje u knjizi

- Dejan Milošević, „Odgovornost i otvorenost prirodnih nauka“, str. 28-41 u knjizi „Znanje kao univerzalna vrijednost – etički i moralni aspekti“, Posebna izdanja ANUBiH-a, Odjeljenje humanističkih nauka, Knjiga 49, urednik Rešid Hafizović, Akademija nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine, Sarajevo (2024) [ISBN 978-9926-574-02-4]

Uredništvo

- R. Hadžiselimović, „Ja i moja genetika“, Posebna izdanja ANUBiH-a, Odjeljenje prirodnih i matematičkih nauka, Knjiga 11, Akademija nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine i Univerzitet u Sarajevu – Institut za genetičko inženjerstvo i biotehnologiju, Sarajevo (2024) [ISBN 978-9926-410-88-9; ISBN 978-9958-083-12-9]

Nagrade i priznanja

- Federalna nagrada za nauku: nagrada za životno djelo za sveukupni naučnoistraživački rad u Bosni i Hercegovini i inostranstvu, širenje naučnih spoznaja te značajan doprinos razvoju prirodnih nauka (2024)

Aktivnosti izvan ANUBiH-a:

Aktivnosti na Prirodno-matematičkom fakultetu i Univerzitetu u Sarajevu

- Član Upravnog odbora Univerziteta u Sarajevu
- Šef Katedre za atomsku, molekularnu i optičku fiziku na Odsjeku za fiziku
- Izvođenje nastave na dodiplomskom, postdiplomskom i doktorskom studiju
- Redovne aktivnosti naučno-istraživačke grupe Samophys

Projekti

- „Fundamentalni problemi kvantne fizike i fizike jakog elektromagnetnog polja: vrijeme tuneliranja i «attoclock», emisija fotona pri jonizaciji i uticaj terahercnog zračenja“, projekat sufinansiran od Ministarstva za nauku, visoko obrazovanje i mlade, Kanton Sarajevo (2023–2024, projekat uspješno završen)
- „Strong-laser-field-induced ionization of atoms assisted by a terahertz pulse“, experimental project (ELI-ERIC User Call 1). Principal Investigator: Dejan Milošević. Experiment ID: UPM-34_NLTSF_IONPULSE_DM, ELI-ALPS Research Institute, ELI-HU Non-Profit Ltd., Szeged, Hungary (2022–2023); Follow-up project (2023–2024)
- „Application of quantum orbit theory to evaluation of oscillatory integrals in attoscience“, Short-term scientific mission of COST Action CA18222 (2024).

Aktivnosti u profesionalnim organizacijama

- Recenzije za naučne časopise
- Član Američkog fizičkog društva i Američkog optičkog društva

- Član redakcijskog odbora časopisa Bulletin of the Chemists and Technologists of Bosnia and Herzegovina (Glasnik hemičara i tehnologa Bosne i Hercegovine)
- Član Evropske akademije nauka i umjetnosti
- Član Znanstvenog savjeta Instituta za fiziku iz Zagreba
- MC Member, COST Action CA18212 – Molecular Dynamics in the GAS phase (MD-GAS); end date 11. 5. 2024.
- MC Member, COST Action CA18222 – Attosecond Chemistry (AttoChem); end date 24. 4. 2024.
- MC Member, COST Action CA21101 – Confined molecular systems: from a new generation of materials to the stars (COSY)
- MC Member, COST Action CA22148 – An international network for Non-linear Extreme Ultraviolet to hard X-ray techniques (NEXT)
- Član naučnog komiteta 32nd Summer School and International Symposium on the Physics of Ionized Gases (SPIG 2024, Belgrade)
- Član naučnog komiteta 4th International Physics Conference in Bosnia and Herzegovina, (PHYSCONBA 2024, Sarajevo).

Akademik Mladen Trkovnik

U izvještajnoj godini zbog ličnih razloga nije mogao u punom kapacitetu učestvovati u aktivnostima u Akademiji.

Akademkinja Mirjana Vuković

Aktivnosti u ANUBiH-u:

Prisustvovala sam sjednicama i učestvovala u radu:

- Odjeljenja prirodnih i matematičkih nauka;
- Predsjedništva ANUBiH-a;
- Uredništva matematičkog naučnog časopisa *Sarajevo Journal of Mathematics* (SJM) kao glavna urednica tog Časopisa. U 2024. godini su objavljena dva broja: Vol. 19, No. 2 (2023) i Vol. 20, No. 1 (2024) i priređen za objavljivanje Vol. 20, No. 2 (2024);
- Odbora za biblioteku i dokumentaciju;
- Odbora za izdavačku djelatnost;
- Prisustvovala većini zajedničkih aktivnosti u ANUBiH-a;
- Planirano javno predavanje u ANUBiH-u prof. dr. Alekseja Panchishkina, sa Instituta *Joseph Fourier* u Grenoblu na temu: *Weakly motivic Shimura's zeta functions via p -adic L -functions*, koje je, svojevremeno odgođeno, još uvijek nije održano.

Aktivnosti izvan ANUBiH-a:

- Profesor emeritus Univerziteta u Sarajevu;
- Članica Srpskog Naučnog Društva Matematičara (SNDM);
- Članica uređivačkih odbora (Scientific Research Editorial Boards, Editorial Advisory Boards) između ostalog:
 - Asian-European Journal of Mathematics (World Scientific);
<https://www.worldscientific.com/page/aejm/editorial-board>;
 - Moroccan Journal of Algebra and Geometry with Applications (MJAGA)
<https://ced.fst-usmba.ac.ma/p/mjaga/>;
 - Institute of Mathematics and Computer Science, University of Technology of Czestochowa, Poland (bila do maja 2024. godine).
- Vanjska sam članica Uređivačkog Centra za studije Diskretne matematike (CSDM), Department of Applied Sciences, Vidya Academy of Science and Technology Campus, Thalakat-Tukara, Thrissur, Kerala, INDIA;
- Pozvana u Uredništvo Center for Computer Science, Mathematics, and Engineering Physics [CCSMEP], from Israel: <https://ccsmep.weebly.com>;
- Bila sam član Komisije za dodjelu nagrade „*Vera Šnajder Award – 2024*“ u organizaciji Bosansko-hercegovačke američke akademije umjetnosti i nauke, (*The Committee Vera Šnajder Award – 2024, Bosnian-Herzegovinian American Academy of Arts and Sciences* (BHAAAS)). Ove godine je proglašenje pobjednica bilo u Sarajevu 13. 12. 2024;
- Organizovala sam veoma uspješno naučnu *Konferenciju povodom 14. marta svjetskog dana matematike*, koja je održana 14. marta 2024. godine u ANUBiH-u. na kojoj je učestvovao veliki broj mojih bivših studenata i njihovih učenika i studenata s prostora cijele Bosne i Hercegovine. Tom prilikom sam:
- Organizovala izložbu povodom dana matematike u prostorijama ANUBiH-a

- pozdravila prisutne i govorila o danu matematike i o matematici – govor je objavljen u Zborniku s Konferencije, kao: *Greetings to the Participants and a Note about the Day of Mathematics and Mathematics*, Proceedings of the Conference on March 14 – International Day of Mathematics, Special Edition ANUBiH, Book CCXVI, OPMN, Book 30, Sarajevo 2024, p. 1-4.
- Dala sam dva intervjua:
 - za TVSA koji je emitovan 13. marta 2024 – novinarka *Gorana Kurteš Hujjić* <https://www.tvsa.ba/akademkinja-vukovic-za-tvsa-djeci-bi-u-prvoj-godini-skole-matematiku-treballi-predavati-stariji-nastavnici-koji-ce-probuditi-ljubav/> i emitovana je emisija o meni kao naučnici, na BHRT-u, u seriji *Nova Avantura*, koja je prikazana 24. marta 2024. godine, a koju je pripremila novinarka *Nihada Alajbegović*: **nova avantura bht – 24. 3. 2024.**
- Moja knjiga *Matematičari – akademici* je u vidu feljtona u 28 nastavaka prikazana u dnevnom listu *Oslobođenje*;
- Dobila sam više poziva da održim promociju knjige *Matematičari – akademici* i u drugim akademijama nauka, kao i na univerzitetima, što planiram realizirati u toku 2025. godine;
- Prisustvovala 25. marta 2024. svečanosti povodom 76. rođendana *Treće gimnazije*, kada je otvoren i *Muzej Treće gimnazije* u čiju postavku sam uključena kao jedan od najboljih učenika;
- 25. aprila 2024. godine posjetila sam *Prvu Gimnaziju* i poklonila im svoju knjigu *Matematičari – akademici* s obzirom da su dvojica od 5 matematičara akademici Mahmut Bajraktarević i Manojlo Maravić kratko radili kao profesori *Prve gimnazije*. Direktorica škole je izjavila da je Gimnazija „ponosna na svoje bivše učenike i da je na nama da negujemo kulturu sjećanja i da se ponosimo velikanima“;
- Dobila poziv da prisustvujem proslavi 270 godina Moskovskog Državnog Univerziteta – Lomonosov.

Radovi objavljeni u naučnim časopisima

- M. ВУКОВИЧ, Панорамный взгляд на градуированные структуры от Эйлера и Бурбаки-Краснера до Краснер-Вукович, Фунд. Прикл. Мат., Т. 24, No. 3 (2024), стр. 23-37. УДК 512.552. <http://mech.math.msu.su/~fpm/ps/k23/k233/k23303.pdf>
- M. VUKOVIĆ, Panoramic view of graded structures from Euler and Bourbaki-Krasner to Krasner–Vuković, Springer's J. of Math. Sciences, 23 August 2024, Vol. 283, No. 6 (2024), pp. 838–848.
<https://link.springer.com/article/10.1007/s10958-024-07315-6>
- M. ВУКОВИЧ, А. А. Панчишкин, О научном вкладе и наследии выдающегося алгебранста Московского университета профессора Александра Васильевича Михалёва, Фунд. Прикл. Мат., Т. 25, No. 1 (2024), стр. 83-86. УДК 512.552.
<http://mech.math.msu.su/~fpm/ps/k24/k241/k24105.pdf>

- M. VUKOVIĆ, A. Panchishkin, *The contribution and legacy of an outstanding algebraist of Moscow State University, Professor Alexander Vasilevich Mikhalov* (will appear in Springer's J. of Math. Sciences).
- M. VUKOVIĆ, *Brown-McCoy Radicals of Paragraded Rings* (prihvaćen za objavljivanje)

Knjige/poglavljia

- M. VUKOVIĆ i V. Govedarica, *Grupe geometrijskih preslikavanja*, Akademski misao i Univerzitet u Istočnom Sarajevu, Beograd, 2024, 150 stranica. ISBN 978-86-6200-043-9
- Poglavlje za knjigu radova sa konferencije ACaCS održane 2021:
 - M. VUKOVIĆ, *From Krasner's graded to Krasner-Vuković's paragraded groups and rings*, 37 p, accepted for publication as one book chapter in the Springer's edition entitled: *Algebra Without Borders* (the work may be published in the book series *Mathematics in mind*) editori: M.Mitrović & M.N.Houkonou;
- Priredila sam Vol.20 (33), No.1 za 2024 časopisa *Sarajevo Journal of Mathematics* u kom su objavljeni radovi sa zoom – konferencije *A jubilee to celebrate Mirjana Vuković*, održane 21. 7. 2023. god. koju su organizovali Uredništvo časopisa *Sarajevo Journal of Mathematics* i profesori M. Džamonja i D. Pavlović povodom mog jubileja.
- M. VUKOVIĆ, M. Nurkanović, *Proceedings of the Conference on March 14 – International Day of Mathematics, Special Edition ANUBiH, Book CCXVI, OPMN, Book 30, Sarajevo 2024*, pp. 196. ISBN 978-9926-574-07-9 i ID 62808582
- M. VUKOVIĆ, *Ja i moja matematika* – knjiga (u podmakloj fazi pisanja).
- M. VUKOVIĆ, *Paragraded Groupes and Rings* – knjiga: engleska verzija o novim algebarskim strukturama koje su prvi put uvedene i pojavile se u matematici u mojim zajedničkim radovima s francuskim matematičarom Markom Krasnerom, u japanskom časopisu *Proceedings of Japan Academy* i monografskom časopisu *Queen's Papers in pure and applied Mathematics* iz Canade, na francuskom jeziku. U knjigu će biti uključeni i moji kasniji radovi o raznim radikalima paragrauiranih prstena, Wederburn-Artinova teorema itd.

Učešće na konferencijama i naučnim skupovima s radom (ANUBiH u afilaciji):

Internacionalne online konferencija:

- učestvovala u radu zoom Konferencije održane 11. januara 2024. godine u Seminaru Katedre za višu algebru Moskovskog Državnog Univerziteta – Lomonosov koja je bila posvećena uspomeni na Aleksandra Vasiljeviča Mihajlova: Панорамный взгляд на градуированные структуры от Эйлера и Бурбаки-Краснера до Краснер-Вукович (*Panoramic view of graded structures from Euler and Bourbaki-Krasner to Krasner-Vuković – na engleskom*).

- *Seminar –Research days posvećen Alekseju Pančiškinu povodom 70 godina od rođenja. About Alexei Pantchichkine, Grenoble, Decembre 4-8, 2023.*
- Recenzirala više naučnih članaka za više naučnih časopisa, između ostalog i Sarajevo Journal of Mathematics i dr.

Dopisni član Dalibor Ballian

Aktivnosti izvan ANUBiH-a:

Nagrade i priznanja

- Priznanje za najbolji izdavački poduhvat godine, Dalibor Ballian – za djelo Priroda Bosne i Hercegovine. 35. Sajam knjiga, Sarajevo 22. 4. 2024.
- Nagrada za izuzetan doprinos istraživanju i objavljivanju naučnoistraživačkih radova te promoviranju naučnoistraživačke produkcije Univerziteta u Sarajevu u 2023. godini

Publikovane knjige

- Barudanović S., Avdibegović M., Mataruga M., Milićević M., Škrijelj R., Bećirović Dž., Ballian D., Dekić R., Lubarda B., Kobajica S., Jurković J., Trbić G., Husika A., Đurić G. 2024: Procjena stanja prirode i upravljanja prirodnim resursima u Bosni i Hercegovini sažetak za donosioce odluka. Univerzitet u Sarajevu, str. 1-223.
- Barudanović S., Avdibegović M., Mataruga M., Milićević M., Škrijelj R., Bećirović Dž., Ballian D., Dekić R., Lubarda B., Kobajica S., Jurković J., Trbić G., Husika A., Đurić G. (Urednici) 2024: Procjena stanja prirode i upravljanja prirodnim resursima u Bosni i Hercegovini luka. Univerzitet u Sarajevu, str. 1-783.
- Ballian D., Memišević Hodžić M. 2024: Oplemenjivanje drveća i grmlja u šumarstvu i hortikulturi. Univerzitetski udžbenik, Univerzitet u Sarajevu, str. 1-405.
- Čutuk R., Pračić N., Berilo Z., Salkić A., Muratović H., Hodžić M., Ballian D. 2024: Lovački priručnik, 10. izdanje. (Urednik Ballian D.) Savez lovačkih organizacija u Bosni i Hercegovini. Str: 1-359.
- Čutuk R., Pračić N., Berilo Z., Salkić A., Muratović H., Hodžić M., Ballian D., Gurda A. 2024: Lovački priručnik sa testovima za polaganje lovačkog ispita. (Urednik Ballian D.) Savez lovačkih organizacija u Bosni i Hercegovini. Str: 1-359+46.
- Godefroid S., Ballian D., Sánchez-Romero C. 2024: GUIDELINES for species conservation – General guidelines for *Arnica montana* conservation. Ed. Pánková H., in GUIDELINES for species conservation, str. 31-50.
- Ballian D. 2024: Liliaceae – *Lilium bosniacum* (Beck) Fritsch. Ed. Justyna Wiland-Szymańska, in Endangered plants important for selected European countries. str. 5.
- Ballian D. 2024: Fly orchid – *Ophrys insectifera* L. Ed. Alicja Kolasińska, in National flagship CITES plant species across Europe. str. 6.

Objavljeni znanstveni članci

- Memišević Hodžić M., Ballian D. 2024: Fenološka svojstva listanja i zadržavanja listova crnih topola (*Populus nigra* L.) u klonskom arhivu u Žepču. Šumarski list, 5/6: 249–260.

- Nikolić B.M., Ballian D., Mitić Z.S. 2024: Autochthonous Conifers of Family Pinaceae in Europe: Broad Review of Morpho-Anatomical and Phytochemical Properties of Needles and Genetic Investigations. *Forests*, 15, 989. doi.org/10.3390/f15060989
- Memišević Hodžić M., Ballian D., Gpmory D. 2024: Correlation of pedunculate oak leaf traits in situ and ex situ in Bosnia and Herzegovina. *Folia Oecologica*, 51 (2): 238-248. doi: 10.2478/foecol-2024-0022
- Chakraborty D, Ciceu A., Ballian D., Benito Garzón M., Bolte B., Bozic G., Buchacher R., Čepelj, Cremer E., Ducousso A., Gaviria J., George J-P., Hardtke A., Ivankovic M., Klisz M., Kowalczyk J., Kremer A., Lstibůrek M., Longauer R., Mihai G., Nagy L., Petkova K., Popov E., Schirmer R., Skrøppa T., Mørtvedt Solvin T., Steffenrem A., Stejskal J., Stojnic S., Volmer K., Schueler S. 2024: Assisted tree migration can preserve the European forest carbon sink under climate change. *Nature Climate Change*, <https://doi.org/10.1038/s41558-024-02080-5>
- Nikolić M.B., Božović J., Ballian D., Eremija S., Mitić S.Z., Marković S.M., Čule N. 2025: Microelements variability in needles of natural populations of *Picea omorika*. *Šumarski list*, 149(1-2): 30-40.
- Godefroid S., Lacquaye S., Ensslin A., Dalrymple S., Abeli T., Branwood H., Pardo I.F., Ferrer Gallego P.P., Zippel E., Gouveia L., Lobo C.A., Fernandes F., Rasp M., Daco L., Séleck M., Frankard P., Fischer L.K., Koutsovoulou K., Finger A., Valkó O., Garfi G., Španiček B., Bürlí S., Dickenmann R., Jones J., Guyonneau J., Papuga G., De Vitis M., Fenu G., Van Rossum F., Cogoni D., Foster G., Julien M., Piqueray J., Vít P., Bonnet V., Carta A., Descombes P., Lazarević M., Müller M., Orsenigo S., Ravera S., Sild M., Smyth S., Wagner T.C., Walisch T., Ballian D., Cambria V.E., Colas B., Dixon L., Draper D., Froidevaux V., Pagitz K., Pánková H., Pankhurst T., Preston J., Prunier P., Saura-Mas S., Sartori K., Socher S.A., Stanik N., Wunderli A., Nikowitz T., White F.J. 2025: Current state of plant conservation translocations across Europe: motivations, challenges and outcomes. *Biodiversity and Conservation*. <https://doi.org/10.1007/s10531-025-03013-0>
- Memišević Hodžić M., Brutus E., Ballian D. 2024: Potencijalna rana selekcija provenijencija bijelog bora (*Pinus sylvestris* L.) u testu provenijencija u Bosni i Hercegovini. Simpozij Zaštita šuma – stabilnost šumskih ekosistema. Posebna izdanja ANUBiH CCXI, OPMN 29, 133-147
- Ballian D., Grebenc T., Božić G., Kraigher H. 2023: Zasluhuje li *Sibirea croatica* (Degen) status vrste? *Prirodoslovlje (Časopis za prirodoslovlje i matematiku)*, 23(1-2):55–78.

Sažeci i učešća na konferencijama

- Memišević Hodžić M., Ballian D. 2024: Interaction of Douglas fir provenances with environmental conditions in two IUFRO provenance tests in Bosnia and Herzegovina. 26. IUFRO kongres, Stockholm 23.-29.06. 2024. Sažetak i poster on line.

- Memišević Hodžić M., Ballian D. 2024: Variability of morphological traits of pedunculate oak in changed environmental conditions (*in situ* and *ex situ*). 26. IUFRO kongres, Stockholm 23.-29.06. 2024. Sažetak i poster on line.
- Decroocq V., Ballian D., Sonnenschein K., Lascoux M., Aravanopoulos P. 2024: Linking Fruit and Forest tree communities: the FRUITDIV European initiative. 26. IUFRO kongres, Stockholm 23.-29.06. 2024. Sažetak i poster on line.
- Decroocq V., Ballian D., Sonnenschein K., Lascoux M., Aravanopoulos P. 2024: What is fruitdiv in European initiative about forests fruit. Zagreb, 03-05.12.2024, Poster i knjiga sažetak.
- Memišević Hodžić M., Čabaravdić A., Starčević M., Ballian D. 2024: Phenotypic variation in leaf and fruit traits in natural populations of *quercus petraea* ((matt.) Liebl.) in Bosnia and Herzegovina. Predavanje i knjiga sažetak.

Rad na recenzijama

- Recenzija monografije „Šume munike u Crnoj Gori i Protokol za germinaciju sjemena munike, – Autori: Popović Jelena, Lončarević Nina, Dr. Lazarević Jelena, Mićanović Andrijana, Vlaisavljević Kristin, Dr. Eremija Saša, Dr. Gligović Bogić, Saveljić Dragana, Balević Nikola, Dr. Cvjetković Branislav, Milanović Đorđije.
- Recenzija stručne knjige – Obrada i ocjenjivanje trofeja divljači – autor prof. dr. Ramiz Čutuk
- Recenzija knjige – Održivi razvoj: Sadašnjost za budućnost! – autora prof. dr. sc. Nevenko Herceg, prof. dr. sc. Svjetlana Stanić-Koštroman i mr. sc. Antonio Herceg
- Recenzija za časopis Central European Forestry Journal

Rad na studijama

- Suradnik na studiji – Znanstvena podloga za proglašenja zaštićenog područja Bara Tišina – nositelj studije dr. sc. Tomislav Lukić – naručilac – Županija Posavske, Ministarstvo prometa, veza i zaštite okoliša.
- Suradnik na studiji – Znanstvena podloga za proglašenja zaštićenog područja Strača – nositelj studije dr. sc. Tomislav Lukić – naručilac – Županija Posavske, Ministarstvo prometa, veza i zaštite okoliša

Projekti

- Član konzorcija projekta FruitDiv po pozivu Europske Unije, za financiranje projekata iz programa Horizon2020

Članstvo u komisijama

- Član savjeta za nauku Univerziteta u Sarajevu od 24. 10. 2023.
- Predsjednik Komisije za razmatranje i ocjenu aplikacija pristiglih na Javni poziv za sufinanciranje projekta iz Budžeta KS. MNVOIMKS, za 2024 godinu.

- Član savjeta za nauku Federalnog ministarstva obrazovanja i nauke, od 9. 7. 2024. godine na period od 4 godine.

Urednik i član uredništva časopisa

- Glavni urednik časopisa „Hrvatska misao“ od broja 40, 2010. godine.
- Član uredništva časopisa SEEFOR od broja 4: 1, godina 2013. do 8: 1 godina 2017.
- Član uredništva časopisa Reforesta od broja 1, godina 2016.
- Član uredništva časopisa SilvaWorld, od broja 1. 2022. godine.
- Član uredništva časopisa Prirodoslovlje Matice hrvatske u Zagrebu od 24. 5. 2023.
- Glavni urednik Lovačkog lista SLO BiH.
- Član uredništva časopisa Slovenske akademije znanosti i umetnosti Folia biologica et geologica.

Dopisni član Hamid Čustović

Aktivnosti u ANUBiH-u:

- Učešće u radu Odjeljenja prirodnih i matematičkih nauka,
- Rukovođenje Komisijom za poljoprivredu i ruralni razvoj u svojstvu predsjednika komisije (održana konstituirajuća sjednica i dva okrugla stola):

Konstituirajuća sjednica

Članovi Komisije su posebno istakli važnost i potrebu prioritarnog razmatranja četiri sljedeća pitanja:

- Problem depopulacije ruralnih prostora u Bosni i Hercegovini
- Kriza srednjeg i visokog obrazovanja u oblasti poljoprivrede i šumarstva u Bosni i Hercegovini
- Izazovi sektora poljoprivrede i problemi ruralnog razvoja u procesima EU integracija Bosne i Hercegovine
- Problemi gubitaka, devastacija i degradacija zemljišta uopšte, a posebno poljoprivrednog zemljišta u Bosni i Hercegovini

- *Okrugli sto na temu: Problem depopulacije ruralnih prostora u Bosni i Hercegovini – izazovi i perspektive, okrugli sto*

Okrugli sto je održan 23. maja 2024. godine. Uvodničar na okruglom stolu bio je prof. dr. Mirza Emirhafizović s Fakulteta političkih nauka Univerziteta u Sarajevu.

- *Okrugli sto na temu: Izazovi sektora poljoprivrede i problemi ruralnog razvoja u procesima EU integracija Bosne i Hercegovine*

Okrugli sto je održan 27. juna 2024. godine. Uvodničari Okruglog stola bili su prof. dr. Sabahudin Bajramović s Poljoprivredno-prehrambenog fakulteta Univerziteta u Sarajevu i prof. dr. Emil Erjavec s Biotehničkog fakulteta Univerziteta u Ljubljani, glavni pregovarač Republike Slovenije u procesu pristupanja za poglavlje poljoprivrede.

- Član Centra za istraživanje i održivi razvoj krša
- Član Odbora za prirodne resurse
- Član Naučnog odbora Simpozija zaštita šuma-stabilnost šumskih ekosistema, 2024.
- Članovi Radnog tijela za pripremu Pravilnika o radu Etičkog komiteta za projekte akademik Miloš Trifković – predsjednik Radnog tijela
- Pristupno predavanje održano 21. 11. 2024. godine na temu „Funkcije tla u ekosistemu kao nezamjenjiv faktor opstanka života na Zemlji“.
- Prisustvovao predavanjima organizovanim u ANUBiH-u,
- Priprema sljedećih saopštenja:
 - Jedanaesto Plenarno zasjedanje Međuvladine znanstveno-političke platforme o biološkoj raznolikosti i uslugama ekosistema (IPBES11) u Windhoek Namibija

- Svjetski dan zemljišta/tla 5. decembra 2024. godine
- Problem depopulacije ruralnih prostora u Bosni i Hercegovini – izazovi i perspektive, saopštenje sa okruglog stola
- Izazovi sektora poljoprivrede i problemi ruralnog razvoja u procesima EU integracija Bosne i Hercegovine, saopštenje sa okruglog stola

Objavljeni radovi

- H. Čustović, M. Ljuša, E. Hukić (2024): Agrošumarstvo kao način korištenja tla u funkciji smanjenja degradacije uzrokovane intenzivnom obradom i klimatskim promjenama. Simpozij zaštita šuma-stabilnost šumskih ekosistema, ANUBiH, DOI: 10.5644/PI2024.211.10.

Aktivnosti izvan ANUBiH-a:

Nastava

- Izvođenje nastave na predmetu Pedologija na preddiplomskom sveučilišnom studiju Mediteranska poljoprivreda Sveučilišta u Splitu
- Učestvovao u nastavi na doktorskom studiju iz oblasti Biljna proizvodnja na Poljoprivredno-prehrambenom fakultetu Univerziteta u Sarajevu
- Kao član Biroa ispred Zemalja Istočne Evrope (EES) učestvovao na Međuvladinoj naučno-političkoj platformi za biodiverzitet i usluge ekosistema (IPBES 11) u Windhoek-u Namibija 10–21 decembra 2024 g.

Objavljene knjige

- Cowie, A., E. Huber-Sannwald, B. Kishchuk, M. Ljusa, D. Armenteras, F. Akinyemi, N. Barger, H. Gichenje, T. Ulambayar, M. Albagnac, V. Boerger, A. Bres, **H. Čustović**, J. Herrick, R. L. Lettington, A. Olaeje, R. Morley, R. O. Murguía, N. Sims and F. Ziadat (2024). Sustainable Land Use Systems: The path to collectively achieving Land Degradation Neutrality. A Report of the Science-Policy Interface. United Nations Convention to Combat Desertification (UNCCD). Bonn, Germany. Published in 2024 by United Nations Convention to Combat Desertification (UNCCD), Bonn, Germany, UNCCD. UNCCD-SPI Technical Series No. 08, ISBN 978-92-95128-13-2 (hard copy), ISBN 978-92-95128-12-5 (electronic copy)
- Monografija „Procjena stanja prirode i upravljanja prirodnim resursima u Bosni i Hercegovini“ <https://ebooks.unsa.ba/index.php/ebooks/catalog/book/60>
- Jurković, J.; Kobajica, S.; Adrović, A.; Aličić, M.; Avdibegović, M.; Bajrić, M.; Banda, A.; Bottonjić-Karahusić, A.; Budimlić, M.; Čadro, S.; Čaušević, A.; Čengić, M.; **Čustović, H.**; Cvjetković, B.; Dekić, R.; Drašković, B.; Hadžić, E.; Hodžić, A.; Hrelja, E.; Hrković-Porobija, A.; Hukić, E.; Huremović, J.; Ibrahimpašić, J.; Isaković, S.; Kahrić, A.; Kalamujić Stroil, B.; Kalem, A.; Kamberović, J.; Karahmet, E.; Kelečević, B.; Kolčaković, M.; Kunovac, S.; Lemeš, S.; Ljuša, M.; Manojlović, M.; Marić, B.; Marinković, D.; Mataruga, M.; Milićević, M.; Mitrašinović-Brulić, M.; Musa, S.; Nikolajev, A.; Nuhanović, M.; Omerhodžić,

A.; Peštek, A.; Planinić, A.; Popov, S.; Ramić, E.; Serdar Raković, T.; Šimić, E.; Smječanin, N.; Šuvalija, S.; Topčagić, A.; Trbić, G.; Treštić, S.; Tursunović, A.; Velić, L.; Žero, S. i Žiga, J.

Objavljeni radovi

- Čustović, H., Ljusa, M., Taletovic, J. (2024). The Application of Aerial and Satellite Orthophotos in the Analysis of Land Conditions and Changes for the Needs of Spatial Planning at the Local Level Lecture Notes in Networks and Systems, 2024, 1143 LNNS, pp. 205–215

Učešće na konferencijama

- International Symposium on Innovative and Interdisciplinary Applications of Advanced Technologies, Sarajevo, juni 2024.

Recenzije

- Recenzent radova „Simpozija zaštita šuma-stabilnost šumskih ekosistema“ u organizaciji ANUBiH-a, Odjeljenje prirodnih i matematičkih nauka, Knjiga 20

Učešće u projektima

- Upotrebna vrijednost i višenamjensko vrednovanje poljoprivrednih površina Kantona Sarajevo, PPF UNSA
- Inventarizacija stanja i ažuriranje podataka o poljoprivrednim površinama Kantona Sarajevo, PPF UNSA
- Okolinski prihvatljivo upravljanje postojećim organskim zagađujućim materijama (POPs) u industrijskom i sektoru upravljanja otpadom – projektna aktivnost Razvoj sistema upravljanja ambalažom i jačanje kapaciteta za okolinsko upravljanje plastičnom ambalažom od pesticida, UNDP
- Uticaj klimatskih promjena na zaštićena područja, UNDP
- Sustainable Economic Development and Environmental Protection of Areas with Natura Constraints in Bosnia and Herzegovina ANC BiH (komponenta Berkovici), Zavod za vodoprivredu Bijeljina

Mentorstvo i članstvo u komisijama za odbranu magistarskih i doktorskih radova

- Mentor dvije doktorske disertacije na Poljoprivredno-prehrambenom fakultetu Univerziteta u Sarajevu

Članstvo

- Član Komiteta za nauku i tehnologiju UNCCD (CST) ispred zemalja Centralne i Istočne (CEE)
- Član Biroa Međuvladine naučno-političke platforme za biodiverzitet i usluge ekosistema (IPBES)
- Član Udruženja za proučavanje zemljišta/tla u Bosni i Hercegovini
- Član FAO Globalnog partnerstva za zemljište
- Član Radne grupe za zemljište Evropske agencije za okoliš

Dopisni član Rifat Hadžiselimović

Aktivnosti u ANUBiH-u:

- Aktivno sudjelovanje u radu Odjeljenja prirodnih i matematičkih nauka
- Rukovođenje Centrom za demografsku genetiku
- Rukovođenje Komisijom za genetičko inženjerstvo i biotehnologiju

Aktivnosti izvan ANUBiH-a:

- Naučni savjetnik u Institutu za genetičko inženjerstvo i biotehnologiju UNSA

Objavljena knjiga

- **Rifat Hadžiselimović** (2024) Ja i moja genetika. ANUBiH – INGEB, Sarajevo.

Objavljeni radovi

- Gazmend Temaj, Silvia Chichiarelli, Pelin Telkoparan-Akillilar, Sarmistha Saha, Nexhibe Nuhii, **Rifat Hadžiselimovic**, Luciano Saso (2024): Advances in molecular function of UPF1 in Cancer. Archives of Biochemistry and Biophysics, 2024/4/14, 109989, Academic Press
- Violeta Graiqevci-, Thomas Uka, Emir Behluli, **Rifat Hadžiselimovic**, Gazmend Temaj (2024/6/17): Implementation of pharmacogenetics for treatment of patients with acute lymphoblastic leukemia. Research Results in Pharmacology, 10 (2): 27-39
- Gazmend Temaj, Silvia Chichiarelli, Pelin Telkoparan-Akillilar, Sarmistha Saha, Nexhibe Nuhii, **Rifat Hadžiselimovic**, Luciano Saso (2024): P53: A key player in diverse cellular processes including nuclear stress and ribosome biogenesis, highlighting potential therapeutic compounds. Biochemical Pharmacology. 116332, Elsevier.
- Gazmend Temaj, Silvia Chichiarelli, Sarmistha Saha, Pelin Telkoparan-Akillilar, Nexhibe Nuhii, **Rifat Hadžiselimovic**, Luciano Saso (2024): Alternative Splicing: A Potential Therapeutic Target in Hematological Malignancies. Hematology Reports 16(4):682-697.
- Lidvana Spahiu, Emir Behluli, **Rifat Hadžiselimovic**, Thomas Liehr, Gazmend Temaj (2024): Mucopolysaccharidosis Type III (Subtype IIIB) Diagnosis as a Spectrum Disorder: a Case Report from Kosovo. Folia medica 65(1):161-165
- **Hadžiselimović R.** (2024): Antihelical Ossified Granule: A Recently Identified Potentially Inherited Human Trait in the Auricular Concha – A Case Study. G&A: in press.
- Kalajdzic, A., Pojskic, N., Ahmic, A., Miralem, M., Lasic, L., Dzehverovic, M., Jusic, B., Pilav, A., Pojskic, L., Bujak, E., Corbo, T., & **Hadžiselimovic, R.** (2022). The First Insight into Mitochondrial DNA Haplogroup Prediction for a Population Originating from Medieval Bosnia. Human Biology: 94: 4, Article 2.
- Corbo, T., Pojskic, N., Kalajdzic, A., & **Hadžiselimovic, R.** (2024). Exploring the variation association between four head traits. Genetics & Applications, 8(2).

Javna predavanja

- Organizator i moderator dvodnevni predavanja iz ciklusa Agenda 2030.
- Član komisije za izbor dopisnog člana ANURS Stojke Vidovića

Članstvo

- Predsjednik Redakcijskog odbora časopisa Genetics & Applications
- Član i funkcioner Društva genetičara u BiH

Dopisni član Hazim Hrvatović

Aktivnosti u ANUBiH-u:

- Sudjelovao u radu Odjeljenja prirodnih i matematičkih nauka
- Direktor Centra za istraživanje i održivi razvoj krša
- Član Odbora za prirodne resurse
- Član Odbor za energiju, energetiku i okoliš, Odjeljenja tehničkih nauka

Projekti:

- U okviru rada Centra za istraživanje i održivi razvoj krša, realizovan projekt „Geostaza Deževica“ općina Kreševo. Voditelj projekta: Hazim Hrvatović, dopisni član ANUBiH-a

Javna predavanja:

- U organizaciji Centra za istraživanje i održivi razvoj krša Odjeljenja prirodnih i matematičkih nauka organizovao dva javna predavanja u ANUBiH-u:
 1. „Geostaza Deževica, prva geostaza u Bosni i Hercegovini“, 6. 11. 2024. godine. Predavač: Hazim Hrvatović, dopisni član ANUBiH-a
 2. „Kraška vrela u Dinaridima Bosne i Hercegovine“, 16. 10. 2024. godine. Predavač: prof. dr. Ferid Skopljak.

Organizacija savjetovanja:

- Kao član Odbora za energiju, energetiku i okoliš ANUBiH-a, bio predsjednik Organizacionog odbora, Regionalnog naučno-stručnog savjetovanja „Geotermalna energija u energetskej tranziciji Bosne i Hercegovine“ koje je održano u ANUBiH-u 20. novembra 2024.

Uredništvo:

- H. Hrvatović, E. Ahmetović, K. Hanjalić, I. Smajević, Posebna izdanja ANUBiH-a, Knjiga CCXVII, Odjeljenje tehničkih nauka, Odbor za energiju, energetiku i okoliš, Knjiga 23. i Odjeljenje prirodnih i matematičkih nauka, Knjiga 31.

Objavljeni radovi u naučnim časopisima

- P. Négrel, A. Ladenberger, A. Demetriades, C. Reimann, M. Birke, M. Sadeghi, The GEMAS Project Team: S. Albanese, M. Andersson, R. Baritz, M.J. Batista,..... J. Halamić, E. Haslinger, P. Hayoz, R. Hoffmann, J. Hoogewerff, **H. Hrvatović**,... D. Vidojević, A. Zissimos and Z.Zomeni (2024): GEMAS: Boron as a geochemical proxy for weathering of European agricultural soil, Journal of Geochemical Exploration, <https://doi.org/10.1016/j.gexplo.2024.107618> (IF-3,4). Q2.
- P. Négrel, A. Ladenberger, C. Reimann, M. Birke, A. Demetriades, M. Sadeghi, The GEMAS Project Team: S. Albanese, M. Andersson, R. Baritz, M.J. Batista, B. Flem, A. Bel-lan, D. Cicchella, B. De Vivo, J. Halamić, E. Haslinger....., **H. Hrvatović**, D. Vidojević, A. Zissimos and Z. Zomeni., (2024):

GEMAS: Phosphorus in European agricultural soil – sources versus sinks at the continental-scale-the geological perspective, Science of The Total Environment, Volume 930, <https://doi.org/10.1016/j.scitotenv.2024.172524> (IF-9,8), Q1.

Objavljeni radovi na naučnim skupovima

- **Hrvatović, H.**, Samardžić, N. i Skopljak, F. (2024): Geotermalna energija područja Ilidže, Posebno izdanje ANUBiH – Knjiga 23 (OTN) i 31 (OPMN) Regionalno naučno-stručno savjetovanje „Geotermalna energija u energetske tranziciji Bosne i Hercegovine”, Sarajevo, 20. novembra 2024, prošireni sažetak (33-34) i slide panel (135-142).
- Samardžić, N. i **Hrvatović, H.** (2024): Domaljevac – favorit za razvoj geotermalnih projekata u Bosni i Hercegovini, Posebno izdanje ANUBiH – Knjiga 23 (OTN) i 31 (OPMN) Regionalno naučno-stručno savjetovanje „Geotermalna energija u energetske tranziciji Bosne i Hercegovine”, Sarajevo, 20. novembra 2024, prošireni sažetak (27-28) i slide panel (117-122).
- Skopljak, F., **Hrvatović, H.** i Samardžić, N. (2024): Geotermalni resursi i potencijal u Bosni i Hercegovini, Posebno izdanje ANUBiH – Knjiga 23 (OTN) i 31 (OPMN) Regionalno naučno-stručno savjetovanje „Geotermalna energija u energetske tranziciji Bosne i Hercegovine”, Sarajevo, 20. novembra 2024, prošireni sažetak (19-20) i slide panel (83-94).
- **Hrvatović, H.** & Palinkaš, L. (2024): The main tectonostratigraphic units, tectonic events and mineral resources in the Dinarides of Bosnia and Herzegovina (Poster), Fifth Congress of Geologists of Republic of Macedonia, Ohrid.
- Palinkaš, L., **Hrvatović, H.** (2024): Triassic rift-type basalts and related deep-water sediments in the ophiolite belt of the Dinarides-Hellenides-Taurides-Zagros (Abstract and Poster), Fifth Congress of Geologists of Republic of Macedonia, Ohrid,

Aktivnosti izvan ANUBiH-a:

- Učešće u domaćim naučno-istraživačkim projektima
 - Projekt: Istraživanja kompleksnih ruda olova, cinka i barita sa srebrom, bakrom, zlatom i antinom na području Vareša
 - Projektni zadatak za izradu studije: „Potencijalnost geotermalne energije Federacije Bosne i Hercegovine“

Recenzije

Za naučne časopise

- Geološki anali Balkanskog poluostrva, Beograd
- Journal of Geochemical Exploration

Recenzije Studija i Elaborata

U toku 2024. godine recenzirao dva elaborata o rezervama uglja (Kakanj i Tuzla) i jedan elaborat o rezervama kamene soli Tetima u Tuzli.

Članstvo u uredništvu

- Geološki anali Balkanskog poluostrva, Beograd
- Glasnik Zemaljskog muzeja BiH, Prirodne nauke, Sarajevo
- Glasnik Rudarsko-geološko-građevinskog fakulteta u Tuzli
- Arhiv za tehničke nauke, Bijeljina

Dopisna članica Emira Kahrović

Aktivnosti u ANUBiH-u:

- Učestvovala u radu Odjeljenja prirodnih i matematičkih nauka
- Učestvovala u radu izborne Skupštine ANUBiH-a

Učešće na naučnim skupovima (afilijacija ANUBiH)

- **Emira Kahrović.** *Opening ceremony lecture. Tumor Selective Ru(III) Schiff Bases Complexes, Discrimination of Ru(III)/Ru(II) Complexes in Solution: A DFT Study.* 5th Congress of Chemists and Chemical Engineers of Bosnia and Herzegovina, Sarajevo, Bosnia and Herzegovina, June, 27-30, 2024, Book of Abstracts, p. 3.

Članstvo

- Ekspert Federalnog ministarstva obrazovanja i nauke za naučnu oblast hemija (kao član ANUBiH-a)

Aktivnosti izvan ANUBiH-a:

Aktivni naučni projekat

- Ilich, P., **Kahrović, E.** „Electronic structure correlates in a Rutenium complex Solvolysis” by National Science Foundation (NSF), USA. Charge number CHE230093. Start date 2023-09. End date 2024-09.

Mentorstvo i članstvo u komisiji

- Mentor doktorske disertacije (odbranjena), Univerzitet u Sarajevu, Prirodno-matematički fakultet: Mahira Memišević, „Novi kompleksi bakra sa azometinskim ligandima i heterobazama: sinteza, struktura i SAR studija“
- Predsjednik komisije za izbor dr. sc. Adnana Zahirovića u zvanje vanredni profesor za oblast Anorganska hemija, Univerzitet u Sarajevu, Prirodno-matematički fakultet.

Redakcija

- Urednik časopisa Bulletin of the Chemists and Technologists of Bosnia and Herzegovina (Glasnik hemičara i tehnologa Bosne i Hercegovina); Emerging Sources Citation Index (Web of Science, Clarivate Analytics)

ODJELJENJE TEHNIČKIH NAUKA

Akademik Ejup Ganić

Aktivnosti u ANUBiH-u:

- Član Odjeljenja tehničkih nauka
- Participacija u donošenju i kreiranju odluka Odjeljenja

Aktivnosti izvan ANUBiH-a:

- Visokoškolska ustanova Univerzitet – *Sarajevo School of Science and Technology* (SSST) – predsjednik/Chancellor
- Fondacija Ganić, predsjednik Upravnog odbora, izrada programa stipendiranja studenata SSST-a
- SSST d.o.o. Dubrovnik – direktor
- Council Member of GAPID (Global Alliance for Partnership in International Development), Chairman Tun Dr. Mahathir, Former Prime Minister of Malaysia
- UniMed poliklinika – osnivač
- Srednjoškolski medicinski centar European Medical College / Evropski medicinski koledž – osnivač
- Gimnazija SSST – osnivač
- Nekoliko promocija knjige u BiH – „Brčko arbitraža (1996–1999): sjećanja i svjedočanstva“
- Dobitnik nagrade Udžbenik godine za knjigu „Brčko arbitraža (1996–1999): sjećanja i svjedočanstva“ na 35. Međunarodnom sajmu knjiga i učila, Skenderija, Sarajevo
- Akreditacija Univerziteta SSST u Kraljevini Saudijskoj Arabiji
- Učešće u organizaciji i strukturiranju mentorstva doktorskih disertacija na Univerzitetu SSST
- Učešće u mentorstvu i pripremi većeg broja naučnoistraživačkih i razvojnih projekata, kao i međunarodnih projekata na Univerzitetu SSST koji su predloženi za inostrana finansiranja
- Učešće u pripremi programa Winter Academy 2025 na Univerzitetu SSST, Gimnaziji SSST i Evropskom medicinskom koledžu (jednosedmični serijal online predavanja za maturante iz programa studija za kompjuterske nauke, informacione sisteme, ekonomiju, političke nauke i međunarodne odnose, strane jezike – engleski i njemački, te medicinske nauke)
- Inicijativa za pokretanje projekta Koncertne dvorane u Sarajevu

Objavljene knjige

- Brčko arbitraža (1996-1999): *sjećanja i svjedočanstva*. Fondacija GANIĆ, 2023
- Londonski zapisi (rukopis u nastajanju). Fondacija GANIĆ, 2025

Sudjelovanje na naučnim skupovima

- Mediteranski forum (godišnji simpozij SSST-a)
- Sarajevo Business Forum (u organizaciji BBI banke Sarajevo)

Javna predavanja

- Nekoliko seminara, intervjuja i TV nastupa o temama iz područja obrazovanja, političke situacije u zemlji i okruženju, Daytonskom sporazumu, članstvu u NATO-u, za domaće i inostrane medije
- Nekoliko TV nastupa povodom promocije knjige *Brčko arbitraža (1996-1999): Sjećanja i svjedočanstva*
- Nekoliko tribina unutar Bosne i Hercegovine (Tuzla, Sarajevo, Mostar, Bihać...) o temi: „1. mart 1992. – pitanje referenduma i ondašnje dileme“

Članstvo

- Prvi počasni član (Founder – 1988), Assembly of World Congress on Experimental Heat Transfer, Fluid Mechanics and Thermodynamics – septembar, 2001.
- Senior Member, International Steering Committee on Engineering Education (2002-), Washington D.C.
- Član liderske grupe predsjednika/osnivača privatnih univerziteta iz USA, UK i Njemačke (G20)

Akademik Kemal Hanjalić

Aktivnosti u ANUBiH-u:

- Učestvovao u radu Odjeljenja tehničkih nauka
- Predsjednik Odbora za energiju, energetiku i okoliš (OTN) (OEEO)
- Član Odbora za valorizaciju naučno istraživačkog rada (OVNIR)

Aktivnosti izvan ANUBiH-a:

- Profesor emeritus, Univerzitet u Sarajevu / Tehnički univerzitet Delft, Nizozemska
- Ex-Officio (kao raniji predsjednik) član Izvršnog odbora Međunarodnog centra za prenos toplote i mase (ICHMT) sa sjedištem pri Middle East Technical University, Ankara, Turska.
- Član uređivačkih odbora (Editorial Boards, Editorial Advisory Boards) časopisa *Flow, Turbulence and Combustion Journal (Springer)*, *Int. Journal of Heat and Fluid Flow (Elsevier)*
- Emeritus member, International Scientific Committee, SEDEWES Centre (Intern. Centre for Sustainable Development of Energy, Water and Environmental Systems), Zagreb
- Član Savjeta za nauku i umjetnost Univerziteta u Sarajevu
- Član Gradskog savjeta gradonačelnice Grada Sarajeva

Publikacije (časopisi, konferencijski zbornici)

- K. Hanjalić, 2024, Reynolds-averaged turbulence modelling: from EVM to CMC and beyond, *Nusselt-Reynolds Lecture, Proc. 10th World Conference on Experimental Heat Transfer, Fluid Mechanics and Thermodynamics (EcHFT-10)*, 26-30 August 2024, Rhodes Island, Greece.
- K. Hanjalić, 2024, Digitalno upravljanje kvalitetom zraka ('Digitalni Blizanac'): Integralna simulacija mikrokline i rasprostiranja polutanata u realnom vremenu, (pozvano predavanje), *Zbornik radova*, 3. Simpozij o planiranju kvalitet zraka u gradovima, Sarajevo 17–18. 4. 2024.
- K. Hanjalić, S. Jakirlić, B.E. Launder, R. Martinuzzi, A. Pollard, 2024, Professor Frank W. Schmidt (1929–2024) In Memoriam, *Int. J. Heat and Fluid Flow*, 109 109522
- S Kenjereš, A Žilić, K Hanjalić, Numerical insights into turbulent penetrative convection over localized heat sources, *Journal of Physics: Conference Series* 2766 (1), 012055
- E. Zerem, Vranić, S., Hanjalić, K. and Milošević, D B. 2024, Scientometrics and academia, *Biomolecules and Biomedicine (Open Access Journal)*, Vol. 24(2), p.207 – 209. DOI 0.17305/bb.2023.10173, www.biomolbiomed.com.

Priznanja:

- Nusselt-Reynolds Research Prize (2021/2024)

Akademik Enver Mandžić

Aktivnosti u ANUBiH-u:

- Član Predsjedništva ANUBiH-a
- Sekretar Odjeljenja tehničkih nauka ANUBiH-a do septembra 2024. godine

Zbog zdravstvenih problema, nije mogao u punom kapacitetu učestvovati u aktivnostima ANUBiH-a.

Akademik Zijo Pašić

Aktivnosti u ANUBiH-u:

- Predsjednik Komisije za naučne i tehnološke osnove razvoja nauke tehnologije i društva
- Po prijedlogu akademika Zije Pašića promijenjen je naziv i sadržaj rada Komisije za naučno-tehnološke osnove rekonstrukcije i razvoja BiH u Komisiju za naučne i tehnološke osnove razvoja nauke, tehnologije i društva
- Član Odjeljenja tehničkih nauka
- Član Centra za systemska istraživanja
- Član Odbora za energiju, energetiku i okoliš Odjeljenja tehničkih nauka ANUBiH-a
- Član Radne grupe za izradu izmjena pravnih akata za izbor novih članova ANUBiH-a i časništva ANUBiH-a

Aktivnosti izvan ANUBiH-a:

- Član Savjeta za standardizaciju Instituta za standardizaciju BiH – BAS
- Predsjednik Tehničkog odbora „Bosanskohercegovačke komisije za elektrotehniku – BAKE“
- Član Upravnog odbora „Bosanskohercegovačke komisije za elektrotehniku – BAKE“
- Član CIGRE BiH

Akademkinja Branislava Peruničić

Aktivnosti u ANUBiH-u:

- Učestvovala u radu Odjeljenja tehničkih nauka
- Članica Predsjedništva ANUBiH-a
- Članica Odbora za biblioteku i dokumentaciju
- Članica Centra za sistemska istraživanja

Aktivnosti izvan ANUBiH-a:

- Članica Odbora za postdiplomski studij na Elektrotehničkom fakultetu;
- Dobitnica Šestoaprilske nagrade Grada Sarajeva (potvrđeno 13. marta 2024. godine)

Akademik Asif Šabanović

Aktivnosti u ANUBiH-u:

- Generalni sekretar ANUBiH-a
- Član Odjeljenja tehničkih nauka
- Predsjednik Odbora za mehatroniku
- Član Odbora za naučnoistraživački i istraživačkorazvojni rad Predsjedništva ANUBiH-a
- Voditelj projekta Baština ANUBiH-a
- Vođa i organizator Susreta mladih istraživača u STEM disciplinama

Aktivnosti izvan ANUBiH-a:

- Predsjednik „Knowledge Forum” HUMAN LIFE ADVANCEMENT FOUNDATION, P.O Box 29 Suite 1B Level 5, Menara Dato’ Onn, Putra World Trade Centre, 45 Jalan Tun Ismail, 50480 Kuala Lumpur, Malaysia, www.hlaf.org.my
- Član Upravnog odbora Internacionalnog Univeziteta Sarajevo
- Član Tehničkih komiteta IEEE za:
 - Technical Committee on Variable Structure and Sliding Mode Control (TCVSSMC), IEEE CSS
 - Technical Committee on Education in Engineering and Industrial Technologies, IEEE IES
 - Technical Committee on Sensors and Actuators, IEEE IES
- Predsjednik Savjeta za nauku Ministarstva za nauku, visoko obrazovanja i mlade Kantona Sarajevo

Predavanja na redovnim studijama

- Understanding Science and Technology, International University of Sarajevo
- Motion Control Systems, International University of Sarajevo
- Power Electronics, International University of Sarajevo
- Advanced Motion Control, International University of Sarajevo
- Introduction to Robotics, International University of Sarajevo
- Control Systems Design, International University of Sarajevo

Recenzije i ocjene

Recenzije za časopise

- IEEE Tran. on Industrial Electronics
- IEEE Tran. on Systems, Man and Cybernetics
- E, Energies (MDPI)
- Journal of the Franklin Institute

Knjiga

- Asif Šabanović (ur.), Treći susreti mladih istraživača Bosne i Hercegovine iz oblasti prirodnih, tehničkih, matematičkih i medicinskih nauka – STEM, Akademija nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine, Sarajevo, 2024, ISBN 978-9926-574-94-8.

Dopisni član Elvis Ahmetović

Aktivnosti u ANUBiH-u:

- Učestvovao u radu Odjeljenja tehničkih nauka u svojstvu člana i zamjenika sekretara
- Učestvovao u radu Odbora za energiju, energetiku i okoliš u svojstvu člana i sekretara
- Učestvovao u radu Odbora za izdavačku djelatnost u svojstvu člana
- Član etičkog komiteta
- Održao pristupno predavanje u septembru 2024. godine koje je organizovalo Odjeljenje tehničkih nauka ANUBiH-a na temu „Međunarodna saradnja i mogućnosti za razvoj istraživanja u Bosni i Hercegovini iz oblasti hemijskog inženjerstva“
- Učestvovao u radu Naučnog odbora Trećih susreta mladih istraživača Bosne i Hercegovine iz oblasti prirodnih, tehničkih, matematičkih i medicinskih nauka i inženjeringa (STEMM) održanih 25. i 26. oktobra 2024. godine u Akademiji nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine i moderirao sesiju na kojoj su predstavljena istraživanja
- Gostovao u emisiji Novi Dan N1 televizije u Sarajevu, zajedno s mladim istraživačima povodom održavanja Trećih susreta mladih istraživača Bosne i Hercegovine iz oblasti prirodnih, tehničkih, matematičkih i medicinskih nauka i inženjeringa (STEMM)
- Učestvovao u programskom i organizacijskom odboru Regionalnog naučno-stručnog savjetovanja pod nazivom „Geotermalna energija u energetske tranziciji Bosne i Hercegovine“, moderirao sesiju na navedenom savjetovanju i učestvovao u pripremi i uređivanju Knjige sažetaka sa navedenog savjetovanja i Posebnog izdanja, Knjiga CCXVII, Knjiga 23 (OTN) i 31 (OPMN), ANUBiH, 2024.

Aktivnosti izvan ANUBiH-a:

- Obavljao poslove predsjednika Kantonalnog savjeta za nauku i tehnologiju u Tuzlanskom kantonu i Redovnog profesora na Tehnološkom fakultetu Univerziteta u Tuzli

Nastavne aktivnosti

- Učestvovao u realizaciji nastave na prvom, drugom i trećem ciklusu studija na Tehnološkom fakultetu Univerziteta u Tuzli

Realizacija projekata

- Uspostavio „INTERBA Laboratoriju-Računarski centar“ na Tehnološkom fakultetu Univerziteta u Tuzli u okviru Erasmus+ projekta „INTERNationalization at Home: Embedding Approaches and Structures to Foster Internationalization at Western Balkans/INTERBA“ čiji je bio voditelj na Univerzitetu u Tuzli.

- Obavljao poslove koordinatora CEEPUS (Central European Exchange Program for University Studies) projekta „Chemistry and Chemical Engineering” na Tehnološkom fakultetu Univerziteta u Tuzli
- Obavljao poslove voditelja bilateralnog projekta u okviru naučne i tehnološke saradnje između Bosne i Hercegovine i Republike Slovenije (Razvoj ekonomsko efikasnih i ekološko održivih procesnih rješenja)
- Obavljao poslove voditelja naučno-istraživačkog projekta (Voda, energija i cirkularna ekonomija u procesnoj industriji) finansiranog od Federalnog ministarstva obrazovanja i nauke
- Učestvovao u pripremnim sastancima odobrenog Erasmus + projekta (Sustainable project management in Balkan HEIs (SuProM)) kao voditelj projekta na Univerzitetu u Tuzli

Mobilnosti

- Obavio mobilnosti u okviru bilateralnog projekta i naučne i tehnološke saradnje između Bosne i Hercegovine i Republike Slovenije na Univerzitetu u Mariboru, Fakultetu za hemiju i hemijsku tehnologiju i održao pozvano predavanje pod nazivom „Recent achievements and planning in the synthesis of heat-integrated water networks“
- Učestvovao na menadžment sastanku i sastancima radnih grupa COST akcije: CA20138 Network on Water-Energy-Food Nexus for a Low-Carbon Economy in Europe and Beyond (NEXUSNET) od 13. do 14. maja 2024. godine u Rabatu na Malti.

Članstvo

- Član Uredničkog odbora tri časopisa, Naučnog odbora dvije konferencije i Menadžment komiteta četiri COST akcije

Radovi predstavljeni na konferenciji i objavljeni u časopisima

- Ahmetović, E., Ibrić, N. (2024), Water, Energy and Circular Economy in the Process Industries, 47th International Conference „Knowledge in Practice“, December 13-15, 2024, Bansko, Bulgaria
- Ibrić, N., Ahmetović, E., Kravanja, Z., Gundersen, T. (2024), Synthesis of heat-integrated water networks considering detailed heat exchanger design, Applied Thermal Engineering, 254, 123833
- Ibrić, N., Ahmetović, E., Kravanja, Z., Gundersen, T. (2024), Synthesis of heat-integrated water networks: Integration of heat pumps, Applied Thermal Engineering, 254, 123760
- Ahmetović, E., Ibrić, N. (2024), Water, Energy and Circular Economy in the Process Industries, Knowledge-International Journal, 67 (3), 425-430

Recenzije:

- Obavio recenzije tri naučna rada za međunarodne časopise i jedne doktorske disertacije

Govor

- Održao govor na temu „Obrazovanje i nauka, temelj i perspektiva razvoja Bosne i Hercegovine“ povodom Dana državnosti Bosne i Hercegovine na Svečanoj akademiji obrazovnih institucija Tuzlanskog kantona koja je održana 21. novembra 2024. godine na Univerzitetu u Tuzli.

Dopisni član Isak Karabegović

Aktivnosti u ANUBiH-u:

- Aktivno sudjelovao u radu Odjeljenja tehničkih nauka
- Aktivno sudjelovao u radu Odbora za energiju, energetiku i okoliš
- Organizirao međunarodnu naučnu konferenciju „Umjetna inteligencija u Industriji 4.0: Budućnost koja se ostvaruje“. Organizator je Odjeljenje tehničkih nauka ANUBiH-a Konferencija održana 3–4. oktobra 2024. godine, na konferenciji izložena 19 naučna rada 53 autora i koautora iz 12 zemalja. Izdavač zbornika radova je ANUBiH
- Organizirao 10. međunarodnu konferenciju „Nove tehnologije, razvoj i primjena” NT-2024, čiji je suorganizator bio ANUBiH, na kojoj su uvodničari bili eminentni stručnjaci iz novih tehnologija iz USA, Portugala i Australije. Na konferenciji su izložena 151 naučna rada 572 autora i koautora iz 33 zemalja. Izdavač zbornika radova je izdavačka kuća Springer.
- Aktivno radim na pripremi 11. međunarodne konferencije „Nove tehnologije, razvoj i primjena” NT-2025.
- Rad na organiziranju međunarodne konferencije Industrija 4.0 „Industrija budućnosti od Industrije 4.0 do Industrije 5.0: Integracija tehnologije i ljudi“, koja će se održati 2–3. oktobra 2024. godine u ANUBiH-u
- Rad na organiziranju regionalnog naučno-stručnog savjetovanja (radionice) „Implementacija robotske tehnologije u proizvodnim procesima“ u saradnji s Vanjskotrgovinskom komorom Bosne i Hercegovine, koja će se održati u aprilu 2025. godine u Vanjskotrgovinskoj komori Bosne i Hercegovine u Sarajevu.

Aktivnosti izvan ANUBiH-a:

Objavljene knjige – uredništvo

- Isak Karabegović, Vidosav Majstorović (ur.), *Industrija 4.0: digitalna transformacija oblikuje budućnost*, Izdavač: Društvo za Robotiku u Bosni i Hercegovini, Bihać, Bosna i Hercegovina, Suizdavač: Akademija nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine, Sarajevo, Bosna i Hercegovina, Bihać/Sarajevo, 2024, ISBN 978-9958-9262-8-0, ISBN 978-9926-410-94-0, pp.580
- Isak Karabegović (ur.) *Zbornik radova, Međunarodna naučna konferencija Umjetna inteligencija u Industriji 4.0: Budućnost koja se ostvaruje, Sarajevo, 3-4. Oktobra 2024. godine*, Posebna izdanja, knjiga CCXV, Odjeljenje tehničkih nauka, knj. 22, Akademija nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine, Sarajevo, ISBN 978-9926-410-99-5, 330 str.
- Isak Karabegović, Ahmed Kovačević, Satko Mandžuka (ur.) *New Technologies, Development and Application VII*, Vol 1. Springer International Publishing AG, Cham, Switzerland, ISBN 978-3-031-66267-6, 767 str.
- Isak Karabegović, Ahmed Kovačević, Satko Mandžuka (ur.) *New Technologies, Development and Application VII*, Vol 2. Springer International Publishing AG, Cham, Switzerland, ISBN 978-3-031-66267-7, 701 str.

- Isak Karabegović, Ahmed Kovačević, Sead Pašić, Satko Mandžuka (ur.) *Knjiga sažetaka, 10. Međunarodna naučna konferencija „Nove tehnologije, razvoj i primjena”*, Društvo za robotiku u Bosni i Hercegovini, ISSN 2303-7512, 162 str.

Objavljena poglavlja u knjigama

- Isak Karabegović, Ermin Husak, Edina Karabegović and Mehmed Mahmić, *A Focus on Trends of Robot Technology in Manufacturing Industry and China's Transformation*, Book: Science and Technology: Recent Updates and Future prospects Vol. 11, Editor: Khalil Kassmi, Publisher BP International, West Bengal, INDIA, pp:134-157, ISBN 978-93-48006-94-3 (Print), ISBN 978-93-48006-98-1 (eBook), DOI: <https://doi.org/10.9734/bpi/strufp/v11>; <https://doi.org/10.9734/bpi/strufp/v11/2016>

Uredništvo u naučnim časopisima

- Isak Karabegović, gost urednik časopisa „Infokom Science“ časopis za savremena privredna kretanja, Izdavač časopisa Vanjskotrgovinska komora Bosne i Hercegovine, ISSN 2831-1957-print, ISSN 2831-1981 – online, 101 str.
- Isak Karabegović, član uredništva preko 38 međunarodnih časopisa

Objavljeni naučni radovi u časopisima

- Karabegović Isak, Turmanidze Raul, Dašić Predrag, 2024, *The automobile and electro/ electronic industry as world leaders in the implementation of Industry 4.0 technologies in production processes: review of robot technology*, IETI Transactions on Engineering Research and Practice, Volume 8, Issue 2, pp. 11-23, DOI 10.6723/TERP.202412_8(2).0002, <http://iet.net/terp/2024V8I2.html>

Objavljeni naučni radovi u zbornicima radova

- Karabegović Isak, Domenico Guida, Sead Pašić, Predrag Dašić, „Robotics as a Basic Technology of Industry 4.0: Review of the Application of Service Robots in Port Logistics“, MHCL 2024 Conference, XXV International Conference on Material Handling, Construction and Logistics, IV MARITIME AND PORT LOGISTICS of the MHCL 2024-Bar, Concerence Proceedings, University of Belgrade, Faculty of Mechanical Engineering, and Technische Universitat Wien, 12th – 14th December, 2024, BAR, Montenegro, ISBN 978-86-6075-093-0, pp.50-54; <http://www.mplmhcl.com/>
- Karabegović Isak, Turmanidze Raul, Dašić Predrag, 2024, *The Automobile and Electro/Electronic Industry as World Leaders in the Implementation of Industry 4.0 Technologies in Production Processes: Review of Robot Technology*, 7th International Scientific Conference ”Conference on Mechanical Engineering Technologies and Applications” COMETa-2024, 14th – 16th November, 2024, East Sarajevo, Proceedings COMETa – 2024, University of East Sarajevo, Faculty of Mechanical Engineering East Sarajevo, ISBN 978-99976-085-2-9; COBISS.RS-ID 141688065; Bosna i Hercegovina, pp.228-240. <https://cometa.ues.rs.ba/>

- Karabegović Isak, Husak Ermin, Karabegović Edina, Mahmić Mehmed, Development and Implementation of Advanced Robotics in the Automotive and Electro-electronic Industry of China, 10th International Congress Motor Vehicles & Motors 2024, 10th and 11th October, 2024, Ecology – Vehicle and Road Safety – Efficiency, Proceedings, Kragujevac, Serbia, ISBN 978-86-6335-120-2, CONISS SR-ID 153339657, pp.321-330; <http://congressmvm.fink.rs/>
- Karabegović Isak, Husak Ermin, Karabegović Edina, Mahmić Mehmed, Development and Implementation of Advanced Robotics in the Automotive and Electro-electronic Industry of China, 10th International Congress Motor Vehicles & Motors 2024, 10th and 11th October, 2024, Ecology – Vehicle and Road Safety – Efficiency, Book of Abstracts, Kragujevac, Serbia, ISBN 978-86-6335-119-6, CONISS SR-ID 153393929, pp.40; <http://congressmvm.fink.rs/>
- Karabegović Isak, 2024, Invited lecture, „The importance of education and new technologies in the education of new leaders“, conference „Leadership for the future“, October 9, 2024, Hotel Hilton Belgrade, Serbia, <https://grf.ro/mvrKLKNFwD>
- Karabegović Isak, Husak Ermin, Vojić Samir, Karabegović Edina, Mahmić Mehmed, 2024. Trend Innovation of Artificial Intelligence and Robotic Technology: Implementation in Advanced Robotic Systems, 3rd International Scientific Conference, Artificial Intelligence in Industry 4.0: The future that comes true, 3th-4th October 2024, Academy of Sciences and Arts of Bosnia and Herzegovina, Sarajevo, Bosnia and Herzegovina, Special Editions, Vol.CCXV, Department of Technical Sciences, Vol. 22. pp:179-200; DOI: 10.5644/PI2024.215.10, <https://bastina.anubih.ba/items/064b8e05-7bac-4b30-a717-5cab97b2de2b>
- Drešković Edisa, Karabegović Isak, Teofilović Žaklina, 2024. A Comprehensive view of the Application of AI in Recruitment and Selection, 3rd International Scientific Conference, Artificial Intelligence in Industry 4.0: The future that comes true, 3th-4th October 2024, Academy of Sciences and Arts of Bosnia and Herzegovina, Sarajevo, Bosnia and Herzegovina, Special Editions, Vol. CCXV, Department of Technical Sciences, Vol. 22. pp:234-252; DOI: 10.5644/PI2024.215.13 <https://bastina.anubih.ba/items/064b8e05-7bac-4b30-a717-5cab97b2de2b>
- Banjanović-Mehmedović Lejla, Husaković Anel, Gurdić Ribić Azra, Prljača Naser, 2024, Karabegović Isak, Advancements in Robotic Intelligence: The Role of Computer Vision, DRL, Transformers and LLMs, 3rd International Scientific Conference, Artificial Intelligence in Industry 4.0: The future that comes true, 3th-4th October 2024, Academy of Sciences and Arts of Bosnia and Herzegovina, Sarajevo, Bosnia and Herzegovina, Special Editions, Vol. CCXV, Department of Technical Sciences, Vol. 22. pp: 94-127; DOI: 10.5644/PI2024.215.05, <https://bastina.anubih.ba/items/064b8e05-7bac-4b30-a717-5cab97b2de2b>

- Karabegović Isak, 2024, Invited lecture: Service robots for logistics and their role in the process of digital transformation of production processes, Targer SCMCom-2024 Conference, Targer Engineering & Consulting, 03-04. October, 2024, Sarajevo, Bosnia and Herzegovina, <https://targer.ba/targer-scmcon-2024-izgradite-otporan-i-odrziv-lanac-snabdijevanja-za-buducnost/>
- Karabegović Isak, Pašić Sead and Karabegović Edina, 2024, Trend of Implementation and Development of Industrial Robots in Welding Processes in the World, 33th Consultation with international participation, WELDING 2024, 02-05 October 2024, Hotel Vrnjačke Terme, Vrnjačka Banja, Serbia. www.duzs.org.rs
- Karabegović, I., Husak, E., Mahmić, M., Karabegović, E.: China is the Leading Country in the World Developing and Implementing Robot Technology in all Industry Branches. Proceeding: 15th International Scientific Conference Flexible Technologies – MMA 2024, September 24-26, 2024, Novi Sad, Serbia, ISBN 078-86-6022-680-0, pp.31-34. <https://mma.ftn.uns.ac.rs/index.html>
- Tonkonogiy, V., Holofieieva, M., Morozov, Y., Usov, A., and Karabegovic, I. (2024)
- Simulation of Processes in Composite Materials Under Thermometrical Control Taking into Account Their Heterogeneity, In: Tonkonogiy, V., Ivanov, V., Trojanowska, J., Oborskyi, G., (eds) Proceedings, vol 94. Springer, Cham. <https://link.springer.com/conference/interpartner>
- Derevianchenko, O., Fomin, O., Volkova, N., Tataryn, O., and Karabegovic, I. (2024). A Combined Approach for Determining Tool Cutting Part States Using Machine Learning Models, In: Tonkonogiy, V., Ivanov, V., Trojanowska, J., Oborskyi, G., (eds) Proceedings, vol 94. Springer, Cham. <https://link.springer.com/conference/interpartner>
- Karabegović Isak (invited presentation) „Implementation of Robotics as a Base Technology in Industry 4.0: It offers us infinite possibilities“, Conference and Exhibition PIT INDUSTRY 4.0, Organized by Bravaria Industrial-Marketing, 5-6. September 2024, Tešanj, Bosnia and Herzegovina, <https://www.pit.ba/pit-industry-2024-dobrodosli-u-pametnu-i-autonomnu-tvornicu/>
- Karabegović, I., Mahmić, M., Karabegović, E., Husak, E. (2024), Advanced Robotics as the Drive of Innovation: The Role of the Implementation of Advanced Robotics in Industry 4.0. In: Karabegovic, I., Kovačević, A., Mandzuka, S. (eds) New Technologies, Development and Application VII. NT 2024. Lecture Notes in Networks and Systems, vol 1069. Springer, Cham, pp.3-20. https://doi.org/10.1007/978-3-031-66268-3_1
- Jovanovic Dolecek, G., Karabegovic, I. (2024), Improving Passband in Cosine-Based CIC Decimation Filter with Improved Worst-Case Aliasing Attenuation. In: Karabegovic, I., Kovačević, A., Mandzuka, S. (eds) New Technologies, Development and Application VII. NT 2024. Lecture Notes in Networks and Systems, vol 1070. Springer, Cham, pp.32-38. https://doi.org/10.1007/978-3-031-66271-3_4

- Bičo Ćar, M., Karabegović, I., Šestić, M., Šahić, E., Hodžić, S., Stupar, S. (2024), Industry 4.0 in Micro, Small and Medium Sized Enterprises of the Sarajevo Canton. In: Karabegovic, I., Kovačević, A., Mandzuka, S. (eds) New Technologies, Development and Application VII. NT 2024. Lecture Notes in Networks and Systems, vol 1070. Springer, Cham, pp.255-270. https://doi.org/10.1007/978-3-031-66271-3_28
- Bratovcic, A., Karabegovic, I. (2024), Development of New Sensors for Use in Smart Clothing. In: Karabegovic, I., Kovačević, A., Mandzuka, S. (eds) New Technologies, Development and Application VII. NT 2024. Lecture Notes in Networks and Systems, vol 1070. Springer, Cham, pp.480-488, https://doi.org/10.1007/978-3-031-66271-3_52
- Karabegović Isak, Husak Ermin, Karabegović Edina, Mahmić Mehmed, 2024, „China is the leading country in the world in the implementation of robotic technology as the basic technology of Industry 4.0“, 12th International Conference – KOD 2024 „Machine and Industrial Design in Mechanical Engineering, Book of abstracts, Univerzitet u Novom Sadu, Fakultet tehničkih nauka, Novi Sad, 23-26 May 2024, godine u Hotel Marina, Balatonfüred, Hungary, ISBN 978-86-6022-339-7. COBISS.SR-ID 144621065, pp.128-129. <https://iftomm-world.org/conferences/kod-2024/>
- Karabegović Isak, Dašić Predrag, Guida Domenico, The Trend of Modernization and Automation of Production Processes in the Automobile Industry in the Top Five Countries in the World, *1st International Scientific Conference on Applied Artificial Intelligence „ISCAAI-2024”*, European Research Group on Artificial Intelligence, EURGAI, Szeged, Hotel Science, Petőfi Sándor sq. 17, May 11 2024. Hungary
- Karabegović Isak, 2024, Implementacija robotske tehnologije u proizvodne procese vodi nas do pametnih fabrika, Workchop: „Implementation of robotic technology in production processes“, February 23, 2024 Sarajevo, Foreign Trade Chamber of Bosnia and Herzegovina, Sarajevo, Bosnia and Herzegovina; <https://komorabih.ba>
- Karabegović Isak, 2024, Industry 4.0: Implementation of technologies in production processes: Smart production (Review of the regulation of artificial intelligence by the EU), Workchop: Industry 4.0: Basic technologies and their implementation (Regulation of artificial intelligence by the EU), March 15, 2024, Banjaluka, Foreign Trade Chamber of Bosnia and Herzegovina, Sarajevo, Bosnia and Herzegovina; <https://komorabih.ba>
- Karabegovic Isak, Dasic Predrag, Caganova Dagmar, Edl Milan, Onysko Oleh, 2024, Screw Thread is a Convolute Helicoid Caused by Tool Tangential Deviation of Tool Edge. THEORETICAL INVESTIGATION, XII International Scientific and Technical Conference Advanced Technologies in Mechanical Engineering-ATME-2024, 5–9 February 2024, Ivano-Frankivsk – Yaremche, Ukraine, ISBN 978-617-8320-14-0, pp. 20-21 <https://drive.google.com/file/d/1rRbKfZhffRWujjCoN3ZjZ9t2FR56Xi4h/view>

- Karabegović I., Karabegović E., Husak E., Mahmić M., Disruptive Technologies of Industry 4.0: Advanced Robotics and Implementation in Production, u: Karabegović I.,(ur.) *Zbornik radova, Međunarodna naučna konferencija bazne tehnologije i modeli za implementaciju Industrije 4.0, Aplikacija industrije 4.0 prilika za novi iskorak u svim industrijskim granama, Sarajevo, 5-6. oktobar 2023. godine*, Posebna izdanja, knjiga CCIX, Odjeljenje tehničkih nauka, knj. 21, Akademija nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine, Sarajevo, str. 190-240. DOI:10.5644/PI2023.209.09, www.anubih.ba
- Bičo Ćar M., Stupar S., Šestić M., Šahić E., Karabegović I., Representation of Industry 4.0 Technologies in the Economy and Education of the Sarajevo Canton, u: Karabegović I.,(ur.) *Zbornik radova, Međunarodna naučna konferencija bazne tehnologije i modeli za implementaciju Industrije 4.0, Aplikacija industrije 4.0 prilika za novi iskorak u svim industrijskim granama, Sarajevo, 5-6. oktobar 2023. godine*, Posebna izdanja, knjiga CCIX, Odjeljenje tehničkih nauka, knj. 21, Akademija nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine, Sarajevo, str. 161-189. DOI: 10.5644/PI2023.209.08, www.anubih.ba
- Drekočić E., Karabegović I., Stojić N., Digital Twin: Background, Challenges, Enabling Technologies, Benefits, use Case in the Elevator Industry, u: Karabegović I.,(ur.) *Zbornik radova, Međunarodna naučna konferencija bazne tehnologije i modeli za implementaciju Industrije 4.0, Aplikacija industrije 4.0 prilika za novi iskorak u svim industrijskim granama, Sarajevo, 5-6. oktobar 2023. godine*, Posebna izdanja, knjiga CCIX, Odjeljenje tehničkih nauka, knj. 21, Akademija nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine, Sarajevo, str. 254-285. DOI: 10.5644/PI2023.209.12, www.anubih.ba
- Karabegović I., Key Technologies of Industry 4.0 and Their Implementation in Production Processes Robotic, As part of the project, *Innovation and Digitalisation in SMEs in Bosnia and Herzegovina*, Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH and the Foreign Trade Chamber of Bosnia and Herzegovina held the workshop „Basic technologies and implementation of Industry 4.0“ on 13. September 2023 in Sarajevo, Bosnia and Herzegovina <https://komorabih.ba/izazovi-i-prilike-koje-donosi-industrija-4-0/>
- Karabegović I., Husak E., Karabegović E., Mahmić M., Vojić S., Robotika-bazna tehnologija Industrije 4.0, (izlaganje na radionici) *Bazne tehnologije i implementacija Industrije 4.0*, 18-19 may, 2023 Vanjskotrgovinska komora Bosne i Hercegovine, Sarajevo, Bosna i Hercegovina, <https://komorabih.ba/>

Sudjelovanje i aktivno učešće kao plenarni izlagач

- Karabegović Isak, (plenarno izlaganje) „Robotics as a Basic Technology of Industry 4.0: Review of the Application of Service Robots in Port Logistics“, MHCL 2024 Conference, XXV International Conference on Material Handling, Construction and Logistics, IV MARITIME AND PORT LOGISTICS of the MHCL 2024-Bar, Concerence Proceedings, University of Belgrade, Faculty of Mechanical Engineering, and Technische Universitat Wien, 12th–

- 14th December, 2024, BAR, Montenegro, ISBN 978-86-6075-093-0, pp.50-54; <http://www.mplmhcl.com/>
- Karabegović Isak, 2024, (plenarno izlaganje), „The importance of education and new technologies in the education of new leaders“, conference „Leadership for the future“, October 9, 2024, Hotel Hilton Belgrade, Serbia, <https://grf.ro/mvrKLKNFwD>
 - Karabegović Isak, 2024. Invited lecture: Service robots for logistics and their role in the process of digital transformation of production processes, Targer SCMCom-2024 Conference, Targer Engineering & Consulting, 03-04. October, 2024, Sarajevo, Bosnia and Herzegovina, <https://targer.ba/targer-scmcon-2024-izgradite-otporan-i-odrziv-lanac-snabdijevanja-za-buducnost/>
 - Karabegović Isak, (plenarno izlaganje), „Implementation of Robotics as a Base Technology in Industry 4.0: It offers us infinite possibilities“, Conference and Exhibition PIT INDUSTRY 4.0, Organized by Bravaria Industrial-Marketing, 5-6. September 2024, Tešanj, Bosnia and Herzegovina, <https://www.pit.ba/pit-industry-2024-dobrodosli-u-pametnu-i-autonomnu-tvornicu/>

Sudjelovanje na međunarodnim naučnim konferencijama s radovima

- Karabegović Isak, Domenico Guida, Sead Pašić, Predrag Dašić, „Robotics as a Basic Technology of Industry 4.0: Review of the Application of Service Robots in Port Logistics“, MHCL 2024 Conference, XXV International Conference on Material Handling, Construction and Logistics, IV MARITIME AND PORT LOGISTICS of the MHCL 2024-Bar, Concerence Proceedings, University of Belgrade, Faculty of Mechanical Engineering, and Technische Universität Wien, 12th–14th December, 2024, BAR, Montenegro, ISBN 978-86-6075-093-0, pp.50-54; <http://www.mplmhcl.com/>
- Karabegović Isak, Turmanidze Raul, Dašić Predrag, 2024, The Automobile and Electro/Electronic Industry as World Leaders in the Implementation of Industry 4.0 Technologies in Production Processes: Review of Robot Technology, 7th International Scientific Conference „Conference on Mechanical Engineering Technologies and Applications“ COMETa-2024, 14th – 16th November, 2024, East Sarajevo, Proceedings COMETa-2024, University of East Sarajevo, Faculty of Mechanical Engineering East Sarajevo, ISBN 978-99976-085-2-9; COBISS.RS-ID 141688065; Bosna i Hercegovina, pp.228-240. <https://cometa.ues.rs.ba/>
- Karabegović Isak, Husak Ermin, Karabegović Edina, Mahmić Mehmed, Development and Implementation of Advanced Robotics in the Automotive and Electro-electronic Industry of China, 10th International Congress Motor Vehicles & Motors 2024, 10th and 11th October, 2024, Ecology – Vehicle and Road Safety – Efficiency, Proceedings, Kragujevac, Serbia, ISBN 978-86-6335-120-2, CONISS SR-ID 153339657, pp.321-330; <http://congressmvm.fink.rs/>
- Karabegović Isak, Husak Ermin, Vojić Samir, Karabegović Edina, Mahmić Mehmed, 2024. Trend Innovation of Artificial Intelligence and Robotic

- Technology: Implementation in Advanced Robotic Systems, 3rd International Scientific Conference, Artificial Intelligence in Industry 4.0: The future that comes true, 3th-4th October 2024, Academy of Sciences and Arts of Bosnia and Herzegovina, Sarajevo, Bosnia and Herzegovina, Special Editions, Vol. CCXV, Department of Technical Sciences, Vol.22. pp:179-200; DOI: 10.5644/PI2024.215.10, <https://bastina.anubih.ba/items/064b8e05-7bac-4b30-a717-5cab97b2de2b>
- Drekočić Edisa, Karabegović Isak, Teofilović Žaklina, 2024. A Comprehensive view of the Application of AI in Recruitment and Selection, 3rd International Scientific Conference, Artificial Intelligence in Industry 4.0: The future that comes true, 3th-4th October 2024, Academy of Sciences and Arts of Bosnia and Herzegovina, Sarajevo, Bosnia and Herzegovina, Special Editions, Vol. CCXV, Department of Technical Sciences, Vol. 22. pp:234-252; DOI: 10.5644/PI2024.215.13, <https://bastina.anubih.ba/items/064b8e05-7bac-4b30-a717-5cab97b2de2b>
 - Banjanović-Mehmedović Lejla, Husaković Anel, Gurdić Ribić Azra, Prlijača Naser, Karabegović Isak 2024, Advancements in Robotic Intelligence: The Role of Computer Vision, DRL, Transformers and LLMs, 3rd International Scientific Conference, Artificial Intelligence in Industry 4.0: The future that comes true, 3th-4th October 2024, Academy of Sciences and Arts of Bosnia and Herzegovina, Sarajevo, Bosnia and Herzegovina, Special Editions, Vol. CCXV, Department of Technical Sciences, Vol. 22. pp:94-127; DOI: 10.5644/PI2024.215.05, <https://bastina.anubih.ba/items/064b8e05-7bac-4b30-a717-5cab97b2de2b>
 - Karabegović Isak, Pašić Sead and Karabegović Edina, 2024. Trend of Implementation and Development of Industrial Robots in Welding Processes in the World, 33th Consultation with international participation, WELDING 2024, 02-05 October 2024, Hotel Vrnjačke Terme, Vrnjačka Banja, Serbia. www.duzs.org.rs
 - Karabegović, I., Husak, E., Mahmić, M., Karabegović, E.: China is the Leading Country in the World Developing and Implementing Robot Technology in all Industry Branches. Proceeding: 15th International Scientific Conference Flexible Technologies – MMA 2024, September 24-26, 2024, Novi Sad, Serbia, ISBN 078-86-6022-680-0, pp.31-34. <https://mma.ftn.uns.ac.rs/index.html>
 - Tonkonogiy, V., Holofieieva, M., Morozov, Y., Usov, A., and Karabegovic, I. (2024)
 - Simulation of Processes in Composite Materials Under Thermometrical Control Taking into Account Their Heterogeneity, In: Tonkonogiy, V., Ivanov, V., Trojanowska, J., Oborskiy, G., (eds) Proceedings, vol 94. Springer, Cham. <https://link.springer.com/conference/interpartner>
 - Derevianchenko, O., Fomin, O., Volkova, N., Tataryn, O., and Karabegovic, I. (2024). A Combined Approach for Determining Tool Cutting Part States Using Machine Learning Models, In: Tonkonogiy, V., Ivanov, V., Trojanowska, J.,

- Oborskyi, G., (eds) Proceedings, vol 94. Springer, Cham. <https://link.springer.com/conference/interpartner>
- Karabegović, I., Mahmić, M., Karabegović, E., Husak, E. (2024). Advanced Robotics as the Drive of Innovation: The Role of the Implementation of Advanced Robotics in Industry 4.0. In: Karabegovic, I., Kovačević, A., Mandzuka, S. (eds) New Technologies, Development and Application VII. NT 2024. Lecture Notes in Networks and Systems, vol 1069. Springer, Cham, pp.3-20. https://doi.org/10.1007/978-3-031-66268-3_1
 - Jovanovic Dolecek, G., Karabegovic, I. (2024). Improving Passband in Cosine-Based CIC Decimation Filter with Improved Worst-Case Aliasing Attenuation. In: Karabegovic, I., Kovačević, A., Mandzuka, S. (eds) New Technologies, Development and Application VII. NT 2024. Lecture Notes in Networks and Systems, vol 1070. Springer, Cham, pp.32-38. https://doi.org/10.1007/978-3-031-66271-3_4
 - Bičo Ćar, M., Karabegović, I., Šestić, M., Šahić, E., Hodžić, S., Stupar, S. (2024). Industry 4.0 in Micro, Small and Medium Sized Enterprises of the Sarajevo Canton. In: Karabegovic, I., Kovačević, A., Mandzuka, S. (eds) New Technologies, Development and Application VII. NT 2024. Lecture Notes in Networks and Systems, vol 1070. Springer, Cham, pp.255-270. https://doi.org/10.1007/978-3-031-66271-3_28
 - Bratovic, A., Karabegovic, I. (2024). Development of New Sensors for Use in Smart Clothing. In: Karabegovic, I., Kovačević, A., Mandzuka, S. (eds) New Technologies, Development and Application VII. NT 2024. Lecture Notes in Networks and Systems, vol 1070. Springer, Cham, pp. 480-488, https://doi.org/10.1007/978-3-031-66271-3_52
 - Karabegović Isak, Husak Ermin, Karabegović Edina, Mahmić Mehmed, 2024, „China is the leading country in the world in the implementation of robotic technology as the basic technology of Industry 4.0“, 12th International Conference – KOD 2024 „Machine and Industrial Design in Mechanical Engineering, Book of abstracts, Univerzitet u Novom Sadu, Fakultet tehničkih nauka, Novi Sad, 23-26 May 2024, godine u Hotelu Marina, Balatonfüred, Hungary, ISBN 978-86-6022-339-7. COBISS.SR-ID 144621065, pp.128-129. <https://iftomm-world.org/conferences/kod-2024/>
 - Isak Karabegović, Predrag Dašić, Domenico Guida, The Trend of Modernization and Automation of Production Processes in the Automobile Industry in the Top Five Countries in the World, 1st International Scientific Conference on Applied Artificial Intelligence „ISCAAI-2024“, European Research Group on Artificial Intelligence, EURGAI, Szeged, Hotel Science, Petőfi Sándor sgt. 17, May 11 2024. Hungary
 - Karabegovic Isak, Dasic Predrag. Caganova Dagmar, Edl Milan, Onysko Oleh, 2024, Screw Thread is a Convolute Helicoid Caused by Tool Tangential Deviation of Tool Edge. THEORETICAL INVESTIGATION, XII International Scientific and Technical Conference Advanced Technologies in

Mechanical Engineering-ATME-2024, 5–9 February 2024, Ivano-Frankivsk – Yaremche, Ukraine, ISBN 978-617-8320-14-0, pp.20-21 <https://drive.google.com/file/d/1rRbKfZhFRWujjCoN3ZjZ9t2FR56Xi4h/view>

Aktivno učešće u naučnoistraživačkim projektima

- L. Banjanović-Mehmedović, N. Prljača, Isak Karabegović, A. Husaković, Istraživanje i razvoj kolaborativne inteligencije servisnog robota u industrijskom okruženju, Naučno-istraživačkih i istraživačko-razvojnih projekata u FBiH u 2023. godini, http://www.fmon.gov.ba/Upload/Ostalo/88de6e66-ac04-48bc-83f8-375756edd841_Rezultati%20projekti%20nauka%2026092023.pdf

Recenzije

- Recenzira knjigu Tehnička mehanika II (izdavač: Univerzitet „Džemal Bijedić“ Mostar, Mašinski fakultet Mostar)
- Recenzirao ukupno 48 naučnih radova za časopise (izdavača: ELSEVIER SPRINGER, SPRINGER NATURE MDPI, Sage, International Journal of Mechanical Engineering and Robotics Research) i međunarodne konferencije
- Recenzirao ukupno 42 naučna rada za međunarodne konferencije (New Technologies, Development and Application VII, International Conference on Information Technology and Artificial Intelligence – ITAI 2024, International Conference on Advance in Data-driven Computing and Intelligent Systems – ADCIS 2024, International Conference on Communication and Intelligent Systems – ICCIS 2024.

Članstvo

- predsjednik HiPEAC-a (High Performance, Edge And Cloud computing) mreže za Bosnu i Hercegovinu
- član International Association for Technological Development and Innovations, Sumy, Ukraine
- član Društva inženjera i tehničara Srbije
- član Društva za mehaniku Hrvatske
- član naučnih i organizacionih odbora 16 međunarodnih konferencija u BiH i drugim zemljama
- član redakcije u 38 časopisa u svijetu

Dopisni član Izet Smajević

Aktivnosti u ANUBiH-u:

- Član Odjeljenja tehničkih nauka (OTN). Zamjenik sekretara OTN, a od oktobra 2024. godine vršilac dužnosti sekretara
- Član i potpredsjednik Odbora za energiju, energetiku i okoliš (OEEO)
- Koordinator izrade plana rada OTN i OEEO za 2025. godinu i period 2025–2027. godine
- Član Programskog i član Organizacijskog odbora Regionalnog naučno-stručnog savjetovanja **Geotermalna energija u energetskej tranziciji Bosne i Hercegovine**, ANUBiH, OTN u saradnji s OPMN, 20. 11. 2024.
- Korednik publikacije **Geotermalna energija u energetskej tranziciji Bosne i Hercegovine**, Posebno izdanje, Knjiga CCXVII, Knjiga 23 (OTN) i 31 (OPMN), ANUBiH, 2024.
- Član Naučnog odbora: **Treći susreti mladih istraživača Bosne i Hercegovine STEMM**, Knjiga sažetaka, ANUBiH/OTN u saradnji s Ministarstvom za nauku, visoko obrazovanje i mlade KS, 25–26. 10. 2024.
- Član Naučnog odbora: **Simpozij o demografskim promjenama u BiH 2013-2024**, ANUBiH, 10. 12. 2024.
- U svojstvu zamjenika, kasnije vršioca dužnosti sekretara OTN učestvovao na sastancima IO i Predsjedništva ANUBiH-a

Aktivnosti izvan ANUBiH-a

- Saradnja (I. Smajević, K. Hanjalić) s istraživačko-poduzetničkom grupom Volodyne, Hudson, Wisconsin, USA (Scott B. i drugi) na daljnjem razvoju i praktičnoj primjeni Detonaciono pulsno čišćenja (DPČ-BiH, Smajević, Hanjalić) i Vortex Super-Sonic Pulse Cleaning (Vortex SSPC-USA) postupka za uklanjanje naslaga s ogrijevnih površina industrijskih i energetskih kotlova u pogonu
- Saradnja (I. Smajević, K. Hanjalić) sa A. Đugum, MF Sa i A. Karač, MF Ze na modeliranju DDT fenomena pri formiranju udarnog talasa, oslanjajući se na rezultate eksp. istraživanja DPČ-BiH
- Aktivan u radu BH K CIGRE

Naučno-stručni časopisi

- Registered on the Expert Systems With Applications Editorial Manager site; memeber of the Editorial Board of the journal (od decembra 2021)

Međunarodne naučne i stručne organizacije

- Član Adria Section of Combustion Institue, ASCI
- Član BHAAAS

Javna sredstva informiranja

- Put ka čistijem zraku i jeftinijem grijanju u Sarajevu, Zašto projekat toplovoda Kakanj-Sarajevo stoji u ladicama, I. Smajević – intervju, Dnevni avaz, 18. novembar 2024.

ODJELJENJE UMJETNOSTI

Akademik Abdulah Sidran

Zbog zdravstvenih problema, nije mogao u punom kapacitetu učestvovati u aktivnostima ANUBiH-a.

Akademik Zlatko Ugljen

Aktivnosti unutar ANUBiH-a:

- Redovni član Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine
- član Odjeljenja umjetnosti ANUBiH-a

Aktivnosti izvan ANUBiH-a:

- Član Znanstvenog vijeća za turizam i prostor HAZU-a od 2019. godine

Akademik Petar Vidić

Aktivnosti unutar ANUBiH-a

- Učestvovao u radu Odjeljenja umjetnosti ANUBiH-a

Aktivnosti izvan ANUBiH-a

- Priredio izložbu pod nazivom „Služba oka“ u Muzeju moderne umjetnosti Sveučilišta u Mostaru
- Priredio izložbu u Sarajevu u Galeriji samostana Sveti Ante na Bistriku
- Priredio izložbu slika u Hrvatskoj
- Aktivno se bavi slikanjem

Dopisni član Branko Bačanović

Aktivnosti unutar ANUBiH-a:

- Učestvovao u radu Odjeljenja umjetnosti ANUBiH-a
- Učestvovao u radu Radne grupe za izradu pravnih akata za izbor novih članova ANUBiH-a i časništva ANUBiH-a
- 15. 11. 2024. godine, samostalna izložba pod nazivom „Grafičke metamorfoze“ održana u prostoru Collegium Artisticumu (pristupno predavanje)
- 5. 12. 2024. godine, promocija monografije „Grafičke metamorfoze“ – održana u prostoru Collegium Artisticuma

Aktivnosti izvan ANUBiH-a:

- 13. 8. 2024. godine učesnik/izlagač na godišnjoj izložbi Udruženja likovnih umjetnika Crne Gore
- 13. 8. 2024. godine proglašen za počasnog člana Udruženja likovnih umjetnika Tivat, Crna Gora
- Učešće na izložbi pod nazivom „Retrospective 70“ koju je organizovalo Udruženje likovnih umjetnika primijenjenih umjetnosti i dizajnera Bosne i Hercegovine povodom obilježavanja sedamdesete godišnjice postojanja i djelovanja pomenutog Udruženja

Dopisni član Slobodan Blagojević

Izvještaj o radu u Akademiji

- Učestvovao u radu Odjeljenja umjetnosti, prisustvujući sjednicama Odjeljenja i sjednicama Bibliotekarskog odjela. U našoj ediciji *International affirmation of literature of Bosnia and Herzegovina* uredio knjigu *Selected Poems* Hamdije Demirovića, koja je štampana 2024. Učestvuje u uređivanju još nekoliko knjiga (A.B. Šimić, Semezdin Mehmedinović, Damir Uzunović). Učestvovao, kao govornik, u nekoliko inauguracionih predstavljanja i komemoracija.

Vanjske aktivnosti

- U izdanju Buybooka (Sarajevo-Zagreb) i Dobre knjige (Sarajevo) objavio *Veliku knjigu lirske poezije Bosne i Hercegovine, Crne Gore, Hrvatske i Srbije od početaka do danas* (tri toma, 2400 strana)

Dopisni član Radivoje Mandić

Aktivnosti u ANUBiH-u:

- Učestvovao u radu Odjeljenja na redovnim i vanrednim sjednicama
- Sudjelovao na sastancima Predsjedništva
- Uvodničar za pristupno predavanje dopisnog člana ANUBiH-a Vuk Amiru Zecu
- Ispred OU ANUBiH-a
 - Sudjelovao Sjednici u organizaciji ODN ANUBiH-a za održavanje naučnog simpozijuma na temu „Demografske promjene u BiH 2013–2024. godine“
 - Sudjelovao u organizaciji OTN ANUBiH-a za održavanje Simpozijuma na temu obnovljivih izvora energije

Aktivnosti izvan ANUBiH-a:

- Rad na realizaciji posljednje faze izgradnje FMSC – Franjevačkog međunarodnog studentskog centra u Sarajevu, Kovačići

Dopisni član Mile Stojić

Aktivnosti u ANUBiH-u:

- Sudjelovao u radu Odjeljenja umjetnosti
- Obnašao dužnost sekretara Odjeljenja (od izbora na tu dužnost)
- Vodio komemoraciju Akademije u povodu smrti akademika Abdulaha Sidrana
- Sudjelovao na međunarodnom simpoziju u Baru, pod nazivom „Mediteran kao stjecište kultura“, u organizaciji Crnogorske akademije nauka
- Održao pristupno predavanje pod naslovom „Muze i erinije – poezija i suvremena stvarnost“ u ANUBiH-a

Aktivnosti izvan ANUBiH-a:

Književne manifestacije

- Sudjelovao u književnim manifestacijama
 - „Slovo gorčina“ u Stocu, prezentacija djela akademika Zlatka Ugljena
 - „Cum grano salis“ u Tuzli, memoar o pjesniku Hadžemu Hajdareviću
 - „Festival Škure“ u Šibeniku, gdje su prezentirane moje sabrane pjesme
- Promovirao posmrtno objavljenu knjigu Hadžema Hajdarevića na sajmu
- „Knjige u nišama“ u BKC Sarajevo
- Promovirao knjigu Jagode Kljajić „S druge strane štreke“ u Sisku
- Sudjelovao u radu žirija za najbolji roman VBZ u Zagrebu

Objavljeni tekstovi

- Brojne kolumne na portalu Nomad i u drugim publikacijama (www.nomad.ba)

Javna predavanja

- Otvorio izložbu arh. Mustafe Forte u BKC Sarajevo

Recenzije

- Uvršten u Antologiju balkanskih autora na engleskom jeziku koju je priredio portugalski autor Rui Córias (verseville.org)

Članstvo

- Društvo pisaca BiH
- PEN Centar BiH

Dopisni član Amir Vuk

Prošlu godinu sam proveo u izuzetnoj aktivnosti koja je neminovna u našoj profesiji i koja se po svojoj dinamici razlikuje od standardnih akademskih aktivnosti. Svoju arhitekturu zovem urgentna arhitektura.

Studio Zec, koji vodim, trenutno zapošljava 15 ljudi i isto toliko vanjskih saradnika. To jasno pokazuje kolika je moja profesionalna aktivnost, ali i promocija. Prošle godine smo imali izuzetno velike i odgovorne projekte, koje nismo samo završili na nivou projektovanja, nego je njihova gradnja i izvedba započeta. U rekordnom roku, po svjetskim mjerilima – za manje od godinu dana – izvedeni su radovi. Naprimjer, početkom jula prošle godine započela je izgradnja hotela u Baošićima, sa 820 soba i bruto površinom od 120.000 m². Danas je taj objekat kao građevina već formiran. Paralelno s tim, završen je i izvedbeni projekat za apartmansko naselje površine oko 300.000 m². To je, bez sumnje, najveća investicija u prostoru Jadrana.

Također, prema projektima Studija Zec, trenutno se izvodi još desetak objekata u regiji – u Crnoj Gori, Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini. Istovremeno je u procesu projektovanja oko dvadeset objekata različitih formata.

Pored svih tih obaveza, vodim izuzetno zapažen podcast na kanalu O, pod naslovom „O prostoru sa Vukom i Zecom“. U ovom ciklusu emitirano je dvadeset emisija. Gosti su bili razni, ali relevantni ljudi iz oblasti kulture i privrede – oni koji grade i oplemenjuju našu sredinu. Nastojim da kroz te podcaste razvijamo teme o prostoru i da predstavimo ljude koji, daleko od svjetla jeftine propagande, stvaraju ovo naše društvo i čine ga plemenitijim. Ova forma podcasta, koju sam prihvatio uprkos brojnim obavezama, predstavlja savremeni način prisustva u prostoru. Danas se ljudi vraćaju audio-kulturi i radije žele da slušaju razgovore, jer su u ovom društvu spektakla pretrpani slikama.

Imao sam niz gostovanja na televiziji – kao gost na aktuelne teme na TV N1, te u kulturnim i edukativnim emisijama na TV Hayat.

Studio koji vodim autor je dizajna postavke uspješne izložbe „Pod vedrim nebom vjere“, koja je, nakon uspjeha u BiH, uspješno predstavljena i u Zagrebu, kao i u Vijeću Evrope u Strasbourgu.

Kao arhitekta, osjećam potrebu da se u formi nekrologa oprostimo od ljudi koji su zadužili našu kulturnu scenu. Prošle godine su nas napustili arhitekt Ludimil Alikafić – autor Zetre i poznati sportski radnik, te naša draga profesorica Ognjenka Finci. Takvi tekstovi u listu Oslobođenje njeguju stare tradicije – da se od takvih ljudi opraštamo riječima razumijevanja i zahvalnosti za ono što su svojim djelovanjem doprinijeli.

Kao moderator predavanja učestvovao sam na Danima Orisa u Zagrebu – najprestižnijem okupljanju arhitekata srednje Evrope, koje posjeti i nekoliko hiljada ljudi. Pretprošle godine bio sam predavač, a prošle godine sam predstavio kao moderator arhitekticu Vedinu Babaahmetović.

Za potrebe naše Akademije uradio sam i donirao izvedbeni projekat za sanaciju krova zgrade Akademije. To sam smatrao svojom obavezom i s radošću sam to uradio. Evo spiska aktivnosti:

Izložbe:

- Postavka izložbe „Pod vedrim nebom vjere“ predstavljena u:

- Zagrebu
- Vijeću Evrope u Strasbourgu

TV gostovanja:

- TV N1 – gostovanje na temu održivosti gradskih fasada
- TV Hayat – gostovanje na temu kulturnog naslijeđa i očuvanja arhitektonske baštine

Učešće na stručnim skupovima:

- Dani Orisa, Zagreb – moderator predavljanja rada arhitekture Vedine Babaahmetović

Projekti:

- Izvedbeni projekat sanacije krova zgrade ANUBiH – izrađen i doniran

Podcast na kanalu O

Naziv: O prostoru sa Zecom i Vukom

- Gosti u ciklusu emisija:
 - Nedžad Begović – reditelj, filmski i kulturni radnik
 - Damir Uzunović – književnik i vlasnik izdavačke kuće Bybook
 - Snježana Koprunic – vlasnica korporacije GS-TMT i donatorica kulture
 - Jasminka Dropić – profesorica Srednje tehničke građevinske škole u Tuzli
 - Fra Mile Babić – dopisni član ANUBiH-a
 - Mirsad Hadžikarić – filozof, erudit, „Diogen našeg vremena“
 - Hako Duljević – vlasnik kompanije Duljević
 - Namik Kabil – nagrađivani književnik i direktor kulturnog programa FTV-a
 - Gorčin Dizdar – direktor Fondacije „Mak Dizdar“ i manifestacije „Slovo Gorčina“
 - Damir Šagolj – dokumentarni fotograf, profesor ASU, direktor Fondacije WARM
 - Adnan Kapo – direktor i osnivač IGESA (institut za geostrateško razmišljanje)
 - Adnan Muminović – blogger i ekonomski strateg
 - Hasan Čemalović – arhitekta, „arhitektonski bard“
 - Domagoj Nikolić – publicist i naučnik savremenih pogleda
 - Emir Isović – autor edukativnih vodiča i karata
 - Fahrudin Pecikoza – tekstopisac i poznavalac gradske kulture
 - Senadin Musabegović – profesor Filozofskog fakulteta, književnik i kulturni radnik
 - Kerim Šabić – mladi naučnik i start-up inovator
 - Sefet Sejdić – privrednik, vlasnik izvozne firme Sejdić Comerc iz Odžaka

FINANSIJE

Finansijski izvještaj za 2024. godinu

I	Prihodi	Planirano
1.	PRIHODI OD BUDŽETA KANTONA SARAJEVO – redovni	1.500.000
2.	OSTALI BUDŽETSKI PRIHODI ZA REDOVNU DJELATNOST	516.208
3.	PRIHODI OD IZNAJMLJIVANJA POSLOVNIH PROSTORIJA, POZ.KURS. RAZLIKA I VLASTITI PRIHODI	77.082
4.	PRIHOD OD NAUČNE I UMJETNIČKE DJELATNOSTI (sredstva ostvarena putem prijava na javne pozive i konkurse ili direktnim zahtjevima)	381.422
5.	PRIHODI OD POSTOJEĆIH SREDSTAVA I NAMJENSKI DOBIVENIH SREDSTAVA	96.410
Σ		2.571.122

II	Rashodi	Planirano
1.	Materijalni rashodi	
1.1.	Putni troškovi	38.403
1.2.	Izdaci za energiju	31.246
1.3.	Izdaci za komunalne usluge	17.975
1.4.	Nabavka materijala	20.119
1.5.	Izdaci za usluge prevoza i goriva	3.077
1.6.	Unajmljivanje imovine i opreme	0
1.7.	Izdaci za tekuće održavanje	58.760
1.8.	Izdaci za osiguranje i bankarske usluge	7.518
1.9.	Ugovorene usluge i druge posebne usluge	468.188
Σ		645.286
2.	Akademijske nagrade i plaće	
2.1.	Akademijske nagrade članova ANUBiH	789.108
2.2.	Bruto plaće uposlenika	680.765
2.3.	Doprinos poslodavca	71.484
2.4.	Ostale naknade	171.304
Σ		1.712.661

Ukupno (1+2)	2.357.947
---------------------	------------------

(I–II)	213.175
---------------	----------------

Služba za ekonomsko-finansijske poslove

Prijedlog finansijskog plana za 2025. godinu

I	Prihodi	Planirano
1.	PRIHODI OD BUDŽETA KANTONA SARAJEVO – redovni	1.500.000
2.	OSTALI BUDŽETSKI PRIHODI ZA REDOVNU DJELATNOST	666.825
3.	PRIHODI OD IZNAJMLJIVANJA POSLOVNIH PROSTORIJA, POZ.KURS. RAZLIKA I VLASTITI PRIHODI	60.000
4.	PRIHOD OD NAUČNE I UMJETNIČKE DJELATNOSTI (sredstva ostvarena putem prijava na javne pozive i konkurse ili direktnim zahtjevima)	300.000
5.	PRIHODI OD POSTOJEĆIH SREDSTAVA I NAMJENSKI DOBIVENIH SREDSTAVA	213.175
Σ		2.740.000

II	Rashodi	Planirano
1.	Materijalni rashodi	
1.1.	Putni troškovi	50.000
1.2.	Izdaci za energiju	47.000
1.3.	Izdaci za komunalne usluge	27.000
1.4.	Nabavka materijala	30.000
1.5.	Izdaci za usluge prevoza i goriva	5.000
1.6.	Unajmljivanje imovine i opreme	2.000
1.7.	Izdaci za tekuće održavanje	60.000
1.8.	Izdaci za osiguranje i bankarske usluge	10.000
1.9.	Ugovorene usluge i druge posebne usluge	395.000
Σ		626.000
2.	Akademijske nagrade i plaće	
2.1.	Akademijske nagrade članova ANUBiH	910.000
2.2.	Bruto plaće uposlenika	880.000
2.3.	Doprinos poslodavca	94.000
2.4.	Ostale naknade	230.000
Σ		2.114.000

Ukupno (1+2)	2.740.000
---------------------	------------------

(I–II)	0
---------------	----------

Služba za ekonomsko-finansijske poslove

ZAHVALNICE ZA 2024. GODINU

Časopis „Sarajevo Journal of Mathematics“

Naziv uplatioca	KM
Ministarstvo za nauku, visoko obrazovanje i mlade Kantona Sarajevo	5.000,00
Općina Centar	2.800,00
Euroherc osiguranje d.d. Sarajevo	500,00
Adriatic osiguranje d.d. Sarajevo	500,00
Grawe osiguranje d.d. Sarajevo	500,00

Časopis „Acta Medica Academica“

Naziv uplatioca	KM
Ministarstvo za nauku, visoko obrazovanje i mlade Kantona Sarajevo	5.000,00

Časopis „Godišnjak/Jahrbuch“

Naziv uplatioca	KM
Federalno ministarstvo obrazovanja i nauke	3.000,00
Ministarstvo kulture i sporta Kantona Sarajevo	8.000,00

Centar za geozdravstvene studije

Naziv uplatioca	KM
Grawe osiguranje d.d. Sarajevo	2.000,00
Minevra Medica d.o.o. Sarajevo	1.000,00
R&S d.o.o. Sarajevo	1.000,00
Vanjskotrgovinska komora Bosne i Hercegovine	1.000,00
Medichem d.o.o. Sarajevo	842,40
NLB banka d.d.	500,00
Lab Unica d.o.o. Sarajevo	250,00

Odbor za kardiovaskularnu patologiju

Naziv uplatioca	KM
„CEPS – Centar za poslovne studije” Kiseljak	300,00
Amsal Pharmaceuticals d.o.o. Sarajevo	500,00
Bosnalijek d.d. Sarajevo	1.500,00
OD Agencija Medical Care	500,00

Kultura življenja osoba treće životne dobi – uticaj kulturnih događanja na kvalitetu života

Naziv uplatioca	KM
Federalno ministarstvo kulture i sporta	10.000,00
gosp. Miroslav Rupčić, donacija	2.200,00

Centar za istraživanje razvoja lokalne i regionalne samouprave

Naziv uplatioca	KM
Opština Stari Grad	5.000,00
Opština Busovača	500,00

Naučni skup povodom obilježavanja 80. godišnjice Prvog zasjedanja ZAVNOBiH-a i Drugog zasjedanja AVNOJ-a: „Državnost Bosne i Hercegovine u XX i XXI stoljeću: Historijski izazovi i dostignuća u razvoju državnosti Bosne i Hercegovine“

Naziv uplatioca	KM
Federalno ministarstvo obrazovanja i nauke	14.000,00
Predsjedništvo BiH, gosp. Denis Bećirović	1.000,00

Okrugli sto

„Lokalni ekonomski razvoj (LER) u općinama Kantona Sarajevo: prilike i izazovi nove postkrizne normalnosti“

Naziv uplatioca	KM
Kabinet Premijera Kantona Sarajevo, gosp. Nihad Uk	1.500,00

**Naučni simpozij
„Demografske promjene u Bosni i Hercegovini od 2013. do 2024. godine:
izazovi i preporuke“**

Naziv uplatioca	KM
Predsjedništvo Bosne i Hercegovine, gosp. Denis Bećirović	4.000,00
Potpredsjednik Federacije Bosne i Hercegovine, gosp. Refik Lendo	2.000,00

Projekti iz oblasti matematičkih nauka

Naziv uplatioca	KM
Opština Centar Sarajevo	4.895,60

**Međunarodna naučna konferencija
„Umjetna inteligencija i industrija 4.0: Budućnost koja se ostvaruje“**

Naziv uplatioca	KM
Vanjskotrgovinska komora Bosne i Hercegovine	5.000,00

**Regionalno naučno savjetovanje
„Geotermalna energija u energetskej tranziciji Bosne i Hercegovine“**

Naziv uplatioca	KM
Ministarstvo za nauku, visoko obrazovanje i mlade Kantona Sarajevo	4.500,00
Enova d.o.o. Sarajevo	4.000,00

Simpozij u povodu 300. obljetnice rođenja Immanuela Kanta

Naziv uplatioca	KM
Franjevačka teologija u Sarajevu, donacija	10.000,00

**Pedeset godina stvaralačkog rada Branka Bačanovaća / Grafičke
metamorfoze**

Naziv uplatioca	KM
Ministarstvo civilnih poslova	10.000,00
Federalno ministarstvo kulture i sporta	9.000,00
Opština Centar Sarajevo	5.000,00

„Edicija – međunarodna afirmacija književnosti Bosne i Hercegovine“

Naziv uplatioca	KM
Grad Konjic	10.000,00

Historija Jevreja u Bosni i Hercegovini

Naziv uplatioca	KM
Federalno ministarstvo kulture i sporta	52.000,00
Ministarstvo za nauku, visoko obrazovanje i mlade Kantona Sarajevo	35.000,00
Ministarstvo kulture i sporta Kantona Sarajevo	15.000,00
Grad Sarajevo	30.000,00

Digitalizacija baštine ANUBiH-a

Naziv uplatioca	KM
Federalno ministarstvo obrazovanja i nauke	100.000,00

III susret mladih istraživača iz oblasti prirodnih, tehničkih, matematičkih i medicinskih nauka i inženjeringa (STEMM)

Naziv uplatioca	KM
Ministarstvo za nauku, visoko obrazovanje i mlade Kantona Sarajevo	30.000,00

Međunarodna saradnja ANUBiH-a

Naziv uplatioca	KM
Ministarstvo za nauku, visoko obrazovanje i mlade Kantona Sarajevo	4.500,00

ANUBiH kao cjelina

Naziv uplatioca	KM
Ministarstvo za nauku, visoko obrazovanje i mlade Kantona Sarajevo	1.500.000,00
Federalno ministarstvo obrazovanja i nauke	500.000,00
Ministarstvo obrazovanja i nauke Tuzlanskog kantona	100.000,00
Zeničko-dobojski kanton, Ministarstvo za obrazovanje, nauku, kulturu i sport	25.000,00
Vlada Unsko-sanskog kantona (USK) za 2023. godinu	50.000,00
Vlada Unsko-sanskog kantona (USK) za 2024. godinu	50.000,00
Ministarstvo obrazovanja, nauke, mladih, kulture i sporta SBK-KBS	33.000,00

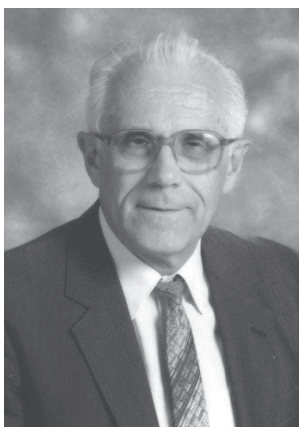
Grad Goražde za 2023. godinu	10.000,00
Grad Gračanica	10.000,00
Grad Cazin	5.000,00
Općina Stari Grad Sarajevo	20.000,00
Opština Srebrenik	5.000,00
Opština Travnik	2.000,00
Donacija Semira Vranića, dopisnog člana ANUBiH-a	3.252,00

Služba za ekonomsko-fnansijske poslove

IN MEMORIAM

AKADEMIK DŽEVAD JUZBAŠIĆ
(1929–2024)

Dževad Juzbašić, bosanskohercegovački historičar i redovni član Akademije nauke i umjetnosti Bosne i Hercegovine, umro je u Sarajevu 27. 6. 2024. u 95-oj godini života. Rođen je 2. septembra 1929. u Sarajevu. Studij historije je završio na Univerzitetu u Sarajevu 1955, te je nakon kraćeg rada kao profesor u Prvoj klasičnoj gimnaziji, naučnu karijeru počeo u Institutu za historiju u Sarajevu (tada pod nazivom Institut za istoriju radničkog pokreta), gdje se najvećim dijelom bavio historijom Bosne i Hercegovine u austrougarskom razdoblju.

Bile su to sada već daleke 1980-te godine, kada sam tek počinjao karijeru u Alipašinoj 9, u Sarajevu, gdje je tada bio smješten Institut za historiju, institucija u kojoj je radilo blizu 40 ljudi. Već sam bio pročitao, mladalački sam tada mislio, puno knjiga iz povijesti, pa tako i knjige koje su tematizirale pitanja jezika i izgradnje željeznica u BiH u austrougarsko doba. Autora tih knjiga sam znao samo po imenu. Ali je za mene tada puno važnije bilo to što sam mislio, opet onako mladalački zanesen i samouvjeren, da puno znam. Pratio sam i sadržaje tadašnja dva prestižna historiografska časopisa: *Prilozi* i *Godišnjak Društva istoričara BiH*. Članci jednog autora, koji se zvao Dževad Juzbašić, u tim časopisima, jednako kao i njegove knjige, odlikovali su se preciznošću iskaza, jasnoćom misli, nisu bili stilski lepršavi kakvi su bili radovi nekih drugih historičara, dotadašnjih mojih profesora, ali su plijenili svojom smirenošću, temeljitošću i snagom argumenata.

Tada sam susretao dva gospodina u Institutu (iako smo se tada svi, uglavnom, smatrali drugovima). Jedan je bio dr. Nedim Šarac, a drugi dr. Dževad Juzbašić. Obojica stameni, smireni, ozbiljni, prosijedi, mirnog hoda, besprijeckorno ispeglanih košulja, u kravati i odijelu, uvijek duboko zamišljeni, ali svaki put bi iskazivali poštovanje prema nama, mladim i malim. Srdačan pozdrav, blagi naklon prilikom pozdrava, prijateljski osmijeh.

Prošlo je od tada puno vremena, mnoge stvari su se u životu promijenile, a profesora

Juzbašića bih susretao, sve rjeđe, u blizini sarajevskog naselja Ciglane, najčešće u blizini Zetre. Ja bih išao na moj uobičajeni džoging prema parku Betanija, a profesor Juzbašić je izlazio u svoje sve kraće i sve rjeđe šetnje. On bi najčešće sjedio na klupi. Na dvadesetak metara prije nego što bismo se sreli – mogao sam primijetiti njegov osmijeh. I potom bi uslijedili uobičajeni razgovori, spori i sve tiši, često o istim temama, sa istim argumentima ponavljanim od susreta do susreta, iz dana u dan, ali ono što je povezivalo prof. Juzbašića iz 1980-ih i ovog iz 2020-ih bila je nepromijenjena otmjenost i gospodsko ponašanje, uvijek topli stisak ruke, poštovanje. Bečka škola!

Šta se u međuvremenu dešavalo?

Naučna karijera profesora Juzbašića je gotovo besprijekorna! Kako je to bilo moguće? Profesor Juzbašić nije izbjegavao baviti se ključnim temama naše povijesti. Doktorirao je sa tezom o izgradnji željeznica u BiH u doba austrougarske uprave. To je istodobno i ekonomska, i socijalna, i pravna i politička historija. Kada je istraživao pitanje jezičke politike u austrougarskom razdoblju (a to je tema na koju se uvijek vraćao i u našim posljednjim susretima i razgovorima) „tajna njegovog uspjeha“ je bila skrivena u njegovom izuzetno profesionalnom pristupu. Nije politizirao u nauci i to je nešto protiv čega se borio čitav život. Možda su kratkotrajno, ali časno partizansko, a potom i nepravedno i teško, gotovo traumatično golootočko iskustvo, odredili njegov bijeg u nauku izvan svih političkih natruha. Čitao sam neke Juzbašićeve diskusije vođene 1960-ih i 1970-ih godina u zatvorenim krugovima, o pravcima razvoja historijske nauke, i iz njih je moguće iščitati ne njegov oprez prema politici, nego njegovu odlučnost da brani nauku od političkih uticaja. Kasnije sam, čak i kada se nisam slagao sa profesorom Juzbašićem, uvijek imao na umu taj njegov principijelni odnos prema odnosu politike i nauke. To je nešto što je obilježilo naučnu karijeru profesora Juzbašića. Ali, taj oprez je možda djelovao i na to da je uticaj profesora Juzbašića ostao zatvoren samo u naučne krugove. Pokazalo se da strogi kriteriji u nauci nisu bili dovoljni da se njegovi naučni pogledi nametnu široj društvenoj zajednici.

Tri su naučne institucije u kojima je naučno djelovao profesor Juzbašić. Najduže je radio u Institutu za historiju (od 1962. do 1993). To je bila njegova matična kuća. Tu je pisao doktorat, stekao reputaciju ozbiljnog naučnika, čiji su naučni radovi, kao i njegovo ponašanje u životu, odavali iste karakteristike: smirenost, nikakve žurbe, oslonac na pouzdane izvore. Zaključke je donosio nakon svestranih istraživanja i analize dokumenata. I uvijek ostavljao prostora za dalje diskusije i dalja istraživanja. Cijenio je istraživanja drugih historičara, odnosio se prema njihovim rezultatima izuzetno korektno, ali je tražio da se i prema rezultatima njegovih istraživanja odnosi korektno. Dobro se sjećam koliko je često naglašavao da je upravo on najtemeljitije istraživao sve okolnosti u kojima su vođeni razgovori o saradnji muslimanskog i srpskog autonomnog pokreta i pokušajima postizanja pisanog dogovora početkom 20. stoljeća, te kako su to drugi „zaboravljali“ napomenuti u svojim radovima.

Dževada Juzbašića je upravo Institut za historiju 1995. kandidirao za članstvo u Akademiji nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine, iako je Juzbašić od 1993. bio već stalno zaposlen na Odsjeku za historiju Filozofskog fakulteta, gdje se također odlikovao

svojim izuzetnim znanjem. Svjedoče tome i objave njegovih studenata koje smo ovih dana imali prilike čitati na internetu i posebno na društvenim mrežama. Njegovo insistiranje na sticanju znanja, a on je svoje znanje prenosio na studente, je osobina dobrog profesora.

Od 1995. Dževad Juzbašić je aktivan u Akademiji nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine. U ANUBiH-u je objavio još nekoliko svojih knjiga, od kojih izdvajam *Nacionalno-politički odnosi u Bosanskohercegovačkom Saboru i jezičko pitanje 1910-1914*, Sarajevo 1999. i *Politika i privreda u Bosni i Hercegovini pod austrougarskom upravom*, Sarajevo 2002.

Akademija je bila posljednja institucija u kojoj je bio aktivan, ali bih htio posebno naglasiti da Juzbašić nije doživljavao ANUBiH kao nešto odvojeno, suprotstavljeno ili konkurentno, drugim naučnim institucijama u BiH. Sjećam se njegovih riječi kako smo mi mala zajednica, da trebamo više međusobno sarađivati, da izbjegavamo nepotrebne i beskorisne svađe koje neće doprinijeti nikakvom napretku naše nauke. On je ANUBiH doživljavao kao mjesto susreta i koordinacije rada naših naučnih institucija. Kada je trebalo – znao je lupiti šakom o sto i njegova mirnoća se brzo transformirala u neviđenu energiju usmjerenu na dobrobit naše nauke. Spomenut ću dva primjera:

Početkom 2000-ih odvijala se jedna rasprava unutar Kantona Sarajevo o novom Zakonu o naučno-istraživačkom radu, koji je dovodio u opasnost opstanak i autonomiju Instituta za historiju. Tada smo koleginica Seka Brkljača i ja posjetili akademika Envera Redžića, koji se tada nalazio u Vojnoj bolnici. Ispričali smo mu šta nam se sprema, zamolili podršku da očuvamo samostalnost Instituta kao važne naučne ustanove. Akademik Redžić je zamišljeno prošetao po svojoj sobi, ispričao nam neka svoja ranija, davna, iskustva kada je on vodio Institut i bio se suočio sa sličnim izazovima, i u jednom trenutku samo rekao: „Molim, nemojte se brinuti, bit će to sve dobro“. Uslijedio je njegov razgovor sa profesorom Juzbašićem, koji je nakon toga pokrenuo snažnu akciju u ANUBiH. Sjećam se tih sastanaka i odlučnosti profesora Juzbašića. Prvi put sam ga vidio kako lupa rukom o sto, uz: „Neće oni nama određivati kako i šta ćemo mi raditi“. Neviđena energija, koja je dala rezultat.

Drugi primjer je bio 2014. i organizacija konferencije o stogodišnjici izbijanja Prvog svjetskog rata. Opet je bila razapeta čudna mreža raznih mešetara, među kojima je bilo i puno političara, diplomata. Ključna je bila uloga profesora Juzbašića da tada Akademija nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine ne bude svedena na razinu entitetske ili etničke akademije. Opet se sada sjećam podrške koju je tada profesor Juzbašić, u ime Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine, dao Institutu za historiju u organizaciji tada najveće konferencije koja je održana u Evropi o stogodišnjici početka Prvog svjetskog rata.

Uz to što je pozicionirao Akademiju i Odbor za istorijske nauke kao mjesto koordinacije naučnih institucija u BiH, Juzbašić je jačao njen unutarnji potencijal. Centar za balkanološka ispitivanja, koji je do njegovog ulaska u ANUBiH bio „uspavan“ probudio se i značajno se aktivirao. Profesor Juzbašić je proširio djelokrug rada Centra, oživio je časopis, uključio nove saradnike.

Osim što je čuvao razinu Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine unutar države Bosne i Hercegovine, Dževad Juzbašić je snažno radio na njenoj internacionalizaciji,

barem kada je u pitanju historijska nauka. Razvijao je projekte sa stranim akademijama, posebno sa Austrijom i Mađarskom. To je rezultiralo i novim zajedničkim naučnim projektima, konferencijama, knjigama. Akademija i posebno Odbor za istorijske nauke su u ličnosti akademika Dževada Juzbašića imali dostojnog reprezentanta.

Na kraju: Dževad Juzbašić je časno živio svoj život. Naporno i odgovorno je radio. Prije par godina, kada je Dževad Juzbašić već bio prešao 90. godinu života, jedna mlada austrijska historičarka je istraživala u Bečkom arhivu. I na društvenoj mreži FB objavila objavu da joj je bilo jako drago kada je u čitaonici Arhiva vidjela – profesora Juzbašića, za stolom, dok čita dokumente.

Nama svima naučni rad akademika Juzbašića može biti važan poticaj. Jednako kao i toj mladoj austrijskoj historičarki, kojoj je samo prisustvo akademika Juzbašića u čitaonici Arhiva – bilo poticaj za nastavak arhivskih istraživanja. Nije to profesor Juzbašić radio zbog nagrada, ali je ipak bio zasluženi dobitnik republičke nagrade za nauku *Veselin Masleša* (1976), *Šestoaprilске nagrade* Grada Sarajeva 2000., te posebno važne *Herderove nagrade* koja mu je 1994. dodijeljena na Univerzitetu u Beču.

Husnija Kamberović
dopisni član ANUBiH-a

AKADEMIK SLAVO KUKIĆ*
(1954–2024)

Poštovani i dragi članovi porodice, drage kolegice i kolege, dame i gospodo, u ime brojnih prijatelja i poštovalaca, imam tužnu dužnost da akademiku Kukiću kažem poslednje zbogom.

U subotu 7. septembra rastužila nas je vijest da smo, poslije duge i teške bolesti, ostali bez akademika Slave Kukića, uvaženog profesora, velikog stručnjaka i humaniste, mudrog i dragog čovjeka izuzetnih odlika. To saznanje je pokrenulo sjećanja na našeg dragog akademika, na sve vrline kojima je bio ukrašen i na njegovu plodnu akademsku karijeru. Njegov životni put i javni angažman predstavljaju primjer moralne uspravnosti, poštenja i dosljednosti. Ostao je odan patrijarhalnim vrijednostima na kojima je ponikao, svojim mladalačkim uvjerenjima i idealima, dosljedan u svojim idejnim i patriotskim opredjeljenjima.

Sa nama za njim tuguju i naše kolege, sociolozi iz Ljubljane, Zagreba, Beograda, Novog Sada, Splita, Banja Luke i nekih drugih gradova, svi koji su čuli za njegov odlazak, a neki su i lično došli da ga isprate. To je onaj najvažniji spomenik koji je sebi za života podigao, ostavljajući samo lijepe uspomene svima sa kojima je sarađivao.

Imao sam tu sreću, čast i zadovoljstvo da budemo saradnici i prijatelji skoro dvije decenije. O akademiku Kukiću može se govoriti veoma dugo, a da se pritom iskaže samo mali dio njegovih dragocjenih, uspješnih, živopisnih, uzbudljivih i raskošnih životnih iskustava. Plijenio je kao osoba, imao je rijetku sposobnost da razumije ljude koji potiču iz veoma različitih okruženja, da ih podstiče da dosegnu i pređu granice svojih sposobnosti i da im nesebično pomaže. Raspolagao je nezamislivim znanjima iz najrazličitijih oblasti.

Imao je dar da u najsloženijim situacijama ostane miran i da riješi probleme na optimalan način. Posjedovao je veliku psihičku i fizičku snagu, krasili su ga snažne emocije. Bio

* Riječ sa komemorativnog skupa povodom smrti akademika Kukića održanog u Akademiji nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine 12. septembra 2024. godine.

je čovjek izuzetne inteligencije i istinski lider u svemu što je radio. Ljudi su ga voljeli i poštovali.

Bio je spreman da iz najplemenitijih pobuda, nesebično i otvoreno, izloži sudu javnosti svoje mišljenje. Mišljenje i stav akademika Kukića često je bio glas vapijućeg u pustinji. Nije bilo mnogo onih koji su bili bio spremni da ga čuju, a kamoli da ga podrže ili slijede. Njemu služi na čast da je svojim moralnim osobinama, svojom čestitošću, čvrstinom i dosljednošću stekao poštovanje i svojih protivnika.

Kao čovjek plemenite duše, bio je spreman da pomogne savjetom i da da svoj sud kad mu se neko obrati. Umio je da se raduje tuđim radostima i da saučestvuje u tuđim žalostima. Bio je čovjek u najuzvišenijem i najplemenitijem smislu te riječi.

I

Akademik Kukić je rođen 1954. godine u Vinjanima, opština Posušje. Osnovnu školu je završio u Vinjanima i Viru, a gimnaziju u Posušju. U februaru 1977. godine je na Fakultetu političkih nauka Univerziteta u Sarajevu stekao zvanje diplomiranog politologa, a 1983. godine na Interdisciplinarnom poslijediplomskom studiju Univerziteta u Sarajevu titulu magistra društvenih nauka. Na koncu, u novembru 1986. godine je na Odsjeku za sociologiju Fakulteta političkih nauka Univerziteta u Sarajevu obranio doktorsku disertaciju i stekao zvanje doktora socioloških nauka.

Za dopisnog člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine akademik Kukić je izabran 2012, a 2018. godine za redovnog člana. Istakao se u radu u Akademiji i iskazao odgovarajući angažman za potrebe rada radnih tijela. Uspješno je obavljao dužnost korednika časopisa „Dijalog” i angažovao se u Odboru za sociološke nauke i Odboru za političke nauke Odjeljenja društvenih nauka u Akademiji.

Svoj radni vijek akademik Kukić je započeo 1977. godine kao stručni saradnik u Skupštini opštine Posušje. Dvije godine je, potom, radio kao rukovodilac Marksističkog centra, a nakon toga odlazi u obrazovanje. Zapošljava se kao profesor u Srednjoškolskom centru u Posušju, gdje je koncem 1986. godine biran za direktora. Sredinom 1987. godine je izabran na funkciju predsjednika Izvršnog odbora Skupštine opštine Posušje, a potkraj 1990. godine se, nakon isteka mandata, ponovo vraća u srednje obrazovanje. Na koncu, 1992. godine odlazi na Ekonomski fakultet Sveučilišta u Mostaru, na kojem je u radnom odnosu bio sve do 2019. godine

U zvanje docenta na Katedri sociologija akademik Kukić je na Ekonomskom fakultetu Sveučilišta u Mostaru biran pet godina prije zasnivanja radnog odnosa (1987. godine). Deset godina kasnije, 1997. godine, biran je u zvanje vanrednog, a 2000. godine za redovnog profesora. Na ovom fakultetu, osim što je predavao veći broj disciplina (Sociologiju, Ponašanje potrošača, Komunikologiju, Vođstvo i Metodologiju naučno-istraživačkog rada), akademik Kukić je obavljao i niz drugih dužnosti. Tako je u četiri mandata bio prodekan za nastavu, dva puta je obavljao poslove voditelja poslijediplomskih – magistarskih studija, a u dva navrata i poslove voditelja poslijediplomskih specijalističkih studija.

Izvodio je nastavu i na dodiplomskim studijima na više fakulteta u BiH i regiji. Nastavu iz Sociologije je izvodio na Agronomskom i Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Mostaru, Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zadru, Ekonomskom fakultetu, Univerziteta u Tuzli, Fakultetu političkih nauka Univerziteta u Banja Luci, a Medicinsku sociologiju na Medicinskom fakultetu Sveučilišta u Mostaru. Na Fakultetu zdravstvenih studija Sveučilišta u Mostaru izvodio je Komunikacijske vještine, a na stručnom studiju Ekonomskog fakulteta Univerziteta u Sarajevu – nastavu iz Ponašanja potrošača.

Ipak, najintenzivniji mu je angažman izvan Ekonomskog fakulteta, na nastavi iz Metodologije naučno-istraživačkog rada. Izvodio ju je na master-studijima na Ekonomskom fakultetu Univerziteta u Sarajevu i Fakultetu za turizam i vanjsku trgovinu Sveučilišta u Dubrovniku, na poslijediplomskim magistarskim studijima Pravnog fakulteta u Tuzli, Ekonomskog fakulteta Univerziteta u Banja Luci, zajedničkim poslijediplomskim studijama Ekonomskog i Fakulteta političkih nauka Univerziteta u Sarajevu, te na poslijediplomskim doktorskim studijima Ekonomskog fakulteta Sveučilišta u Splitu i doktorskoj školi Sveučilišta u Osijeku. Uz to, za doktorske studije Ekonomskog fakulteta Univerziteta u Banja Luci je sredinom 2012. godine izradio prijedlog istraživačkih radionica, kao dijela ukupnog koncepta ovih studija.

Njegovi studenti, učenici i brojni naučni poslenici sjećaju se sa simpatijama i poštovanjem njegovog oštrog i pronicljivog pogleda, suptilnosti njegove misli, ljubaznosti i šarma, ali i kritičkih tonova – njegove elegancije vrsnog univerzitetskog maga u pristupu i držanju. Predavanja akademika Kukića predstavljala su za studente poseban doživljaj. Temeljna teorijska znanja, koja je posjedovao iz najsavremenije literature, minuciozno sagledavanje problema, povezivanje materije iz različitih oblasti kojima se bavio, slikovito prikazivanje bogatih neposrednih iskustava iz međunarodne i domaće prakse – osvajala su studente i održavala njihovu pažnju, budila u njima želju za znanjem i konstantnim usavršavanjem. Zato su svi vidovi njegove nastave bili posječeni, a studenti su često gubili osjećaj da je isteklo predviđeno vrijeme.

Isticao je da se studentima najviše pomaže u suštinskom savladavanju materije i formiranju ličnosti – razumljivim objašnjavanjem, savjetovanjem i podsticanjem. Na tom planu im pružao mnogo. Studenti su željeli da polažu kod njega, svjesni činjenice da rezultat ispita zavisi isključivo od njih samih. Smatrali su ga pravim profesorom i gospodinom.

II

Ovako intenzivan angažman u visokoškolskom nastavnom radu posljedica je rijetko plodnog spisateljskog rada. U proteklom radu akademik Kukić je potpisao, sam ili u koautorstvu, preko 30 knjiga i studija. Među njima je više univerzitetskih udžbenika (s područja sociologije i politologije). Između ostalih, „Uvod u sociologiju, prvi dio” (Mostar, 1993); „Sociologija” („Napredak”, Mostar, 1995); „Metodologija znanstveno – istraživačkog rada društvenih znanosti” (u koautorstvu, Mostar – Bihać, 2003., Sveučilište u Mostaru); „Sociologija, teorije društvene strukture” (Sarajevo, „Publishing”, 2004) i „Metodologija društvenih znanosti – metode, tehnike, postupci i instrumenti znanstve-

no-istraživačkog rada” (Sveučilište u Mostaru, Mostar, 2006). S područja ekonomije to su: „Marketing” (koautorstvo, Sveučilište u Mostaru i Ekonomski fakultet Mostar, 2007); „Ponašanje potrošača” (koautorstvo, Ekonomski fakultet Mostar, 2009) i „Consumer Behaviour” (koautorstvo, School of Economics and Business, University of Sarajevo, 2012). Pored toga, značajna su i dva njegova srednjoškolska udžbenika za gimnazije („Sociologija”, Sarajevo, „Publishing”, 2003. i „Logika” – koautorstvo, Publishing, Sarajevo, 2004), kao i 15 drugih knjiga i studija, te šest knjiga politološko-socioloških analiza bh. društva, objavljenih u različitim, dnevnim i nedjeljnim novinama i Internet portalima.

U svojstvu voditelja ili člana ekspertnog tima, akademik Kukić je potpisao i 15 projekata iz područja sociologije, politologije i ekonomije, a na nekima od njih (kao što je „Early Warning System in Bosnia and Herzegovina”) radio je u kontinuitetu čak pet godina.

Iza Kukića su i preko 70 naučnih radova iz područja sociologije, politologije, komunikologije i ekonomije u naučnim časopisima i zbornicima – među kojima ih je respektabilan broj klasifikovan kao izvorni naučni rad, te preko 40 radova na međunarodnim naučnim skupovima u različitim dijelovima svijeta iz istih naučnih područja. Autor je i više od 40 radova izloženih na domaćim naučnim i stručnim skupovima. Uz to, potpisuje i više od 40 recenzija, a autor je i dva predgovora za studije drugih autora, te četiri prikaza knjiga drugih autora.

III

Treba se osvrnuti i na izbor tema njegovih istraživanja. Tako, iz bogatog naučnog opusa akademika Kukića izdvajamo „Sociologiju” (1995). U pitanju je univerzitetski udžbenik, zaokružen materijal za studente dodiplomskih studija, napisan na 353 stranica, strukturiran od 11 poglavlja.

„Sociologija, teorije društvene strukture” (2004) je takođe univerzitetski udžbenik kojeg kao literaturu koriste na mnogim, kako bh. tako i fakultetima u susjednim državama. Udžbenik je napisan na 566 strana, sa 17 zasebnih cjelina i pruža solidnu osnovu za upoznavanje s problemima savremenog društva i sociološkim pogledima na te probleme. „Metodologija društvenih znanosti – metode, tehnike, postupci i instrumenti znanstveno – istraživačkog rada” (2006) je udžbenik za dodiplomske i poslijediplomske studije, napisan na 516 strana, sa osam poglavlja. Koristi se kao osnovna literatura na više poslijediplomskih – doktorskih i specijalističkih studija u Bosni i Hercegovini, Crnoj Gori, Hrvatskoj i Srbiji.

„Marketing” (2007) je udžbenik za dodiplomske i poslijediplomske studije, napisan na 608 strana (sa 15 zasebnih poglavlja), a plod je zajedničkog rada devet autora. Kukić u njemu participira i kao redaktor čitavoga teksta.

„Ponašanje potrošača” (2009) je udžbenik nastao kao plod zajedničkog napora tri autora. „Consumer Behaviour” (2012) je udžbenik napisan na engleskom jeziku na 400 stranica, sa 16 zasebnih poglavlja. Ovo je prvi univerzitetski udžbenik iz ove oblasti, kojeg je na engleskom jeziku priredio neki od autora sa šireg zajedničkog jezičnog prostora.

Namijenjen je studentima doktorskih, ali i dodiplomskih studija koji nastavu slušaju na engleskom jeziku.

„Položaj građanina i naroda u Bosni i Hercegovini” (objavljena na hrvatskom i engleskom jeziku) je studija napisana na 111 stranica, kao rezultat empirijskog istraživanja, provedenog pod pokroviteljstvom Centra za zaštitu prava manjina i Asocijacije nezavisnih intelektualaca „Krug 99” iz Sarajeva (1998. godine). Istraživanje je realizovano na uzorku od 2.814 građana BiH, s hipotezom da je „rat u BiH imao negativan učinak na položaj, poštovanje ljudskih, građanskih i nacionalnih prava i sloboda pripadnika triju konstitutivnih nacionalnih kolektiviteta i manjinskih etničkih grupa, ali i na način na koji taj položaj percipiraju različiti slojevi bh. društva”.

„Balkanska krčma, novi krug nacionalista” („Nezavisne novine”, Banja Luka, 2005) je knjiga političkih, ali i socioloških analiza bh. države i društva, lociranih u vrijeme od dvije godine – od parlamentarnih izbora 2002. do sredine avgusta 2004. godine, objavljenih u listovima „Dnevni list, „Nezavisne novine” i „San”. U knjizi od 280 stranica mjesto je našlo oko 140 zasebnih analiza.

„Metodologija znanstvenog istraživanja” (Sarajevo, „Publishing”, 2015) je udžbenik za preddiplomske i posleddiplomske studije, napisan na 558 stranica i sa šest velikih zasebnih poglavlja. Udžbenik se koristi kao obavezna literatura na više preddiplomskih, master i doktorskih studija u BiH i zemljama bh. okruženja.

„Vrijeme obnovljenog zavijanja nacionalnih truba” (Sarajevo, „Kult B”, 2016) je nastalo kao rezultat dvogodišnjih sociološko-politoloških analiza bh. zbilje u vremenu od 2014. do 2016. godine. Analize su objavljivane u novinama „Dnevni list, te većem broju Internet portala. Na 488 stranica teksta javnosti su ponuđene 64 analize koje svjedoče u prilog tezi iz naslova knjige.

IV

Akademik Kukić je bio istrajan i u teorijskom istraživanju društvenog razvoja njegove domovine, države Bosne i Hercegovine. Svoja teorijska znanja nije činio dostupnim samo u knjigama, istraživačkim studijama i naučnim člancima. Djelovao je kao angažovani intelektualac u posmatranju i analizi složenih društvenih procesa u Bosni i Hercegovini potkraj XX i u prvim decenijama XXI vijeka. Sa svojim priložima bio je učesnik i uvodničar na više desetina naučnih skupova u Bosni i Hercegovini i regiji. Njegov kritički pristup u analizi strukturnih promjena u razvoju bh. društva postalo je opšteprihvatljiv u naučnoj, stručnoj i građanskoj javnosti Bosne i Hercegovine.

Svoja teorijska stanovišta i vizije o razvoju bosanskohercegovačkog društva u budućnosti akademik Kukić je izložio i u svojim knjigama, naučnim člancima i referatima na naučnim skupovima i konferencijama u Akademiji. Posebno mjesto imaju njegove teorijske analize izložene u uvodnim referatima na naučnim konferencijama koje je organizovalo Odjeljenje društvenih nauka Akademije: o Dvadesetpetoj godišnjici Dejtonskog mirovnog sporazuma i o istorijskom razvoju državnosti Bosne i Hercegovine od sticanja nezavisnosti i suverenosti od 1992. do 2022. godine.

Veliki doprinos u teorijskom zasnivanju ciljeva i perspektive u društvenom razvoju Bosne i Hercegovine akademik Kukić je dao i u radu naučnih konferencija Akademije koje su bile posvećene 80-oj godišnjici Prvog zasjedanja ZAVNOBiH-a, te pretpostavkama ubrzanja integracije Bosne i Hercegovine u Evropsku uniju u kontekstu geopolitičkih promjena u Evropi i svijetu.

Za ilustraciju teorijskih stanovišta akademika Kukića i dalekosežnosti njegovih vizija, izdvajamo zaključni dio referata pod naslovom: „Najbolji normativni okvir ne može nadomjestiti nedostatak političke volje“, izloženog na Naučnoj konferenciji Akademije održane 14. decembra 2020. godine.

U zaključnom dijelu referata se, uz ostalo, konstatuje: „Historijsko značenje Daytonskog mirovnog sporazuma uopće nije upitno. Njemu se, prije svega, ima zahvaliti okončanje rata u uspostavljanje mira ... Nije upitno, potom, da je Dayton bio poticaj za mnoge pozitivne promjene – za primjerice, formiranje oružanih snaga, za djelimični proboj svijesti, da je ono što njezine ljude spaja daleko jače od onog što ih je dijeli ... Istodobno je, međutim, i više nego evidentno da je na razvoju stabilne, prosperitetne i mirne budućnosti Bosne i Hercegovine ostalo mnogo posla, da su joj nužne mnoge reforme, ali i vladavina zakona kao pretpostavka za izgradnju normalnog života...

Istina, u vezi sa Daytonskim mirovnim sporazumom je moguće čuti i mnoge zamjetke kako od centara svjetske moći, tako i od političkih aktera bh. stvarnosti. Iz svijeta se, međutim, šalju poruke koje su motivirajuće – da Dayton nije kraj, nego početak puta kojeg Bosna i Hercegovina prema društvu evropskih naroda treba proći, ali da se na tom putu ona kreće mnogo sporije no što običan čovjek očekuje“.

I na kraju svog zaključnog stanovišta o Daytonskom mirovnim sporazumu akademik Kukić izlaže misao koja može biti vizija za sve domaće i inostrane subjekte društvenog razvoja u budućnosti Bosne i Hercegovine: u konačnici, ubrzanje integrirajućih procesa u Bosni i Hercegovini „ne može biti bez promjene u njoj dominantne političke paradigme. Promjene kojom bi na mjesto postojeće došla politička paradigma, kojom se na mjesto nacionalnih kolektiviteta i njihovih interesa dovodi interes čovjeka, pojedinca i njegovo pravo na život dostojan čovjeka“ („Dijalog“, Sarajevo, broj 1-2, 2020, str. 45 i 46).

V

Akademik Kukić je studiozno i višestrano proučavao mnoštvo pitanja u udžbenicima, monografijama, studijama, člancima i saopštenjima u časopisima i naučnim publikacijama u zemlji i inostranstvu. Svi ti aspekti, zajedno sa specifičnom snagom njegove ličnosti, iznjedrili su čovjeka nevjerovatnog spleta osobina i izuzetnog stila i usmjerili ga ka velikim dostignućima. Svojim radovima je doprinio razvoju sociologije, politologije, komunikologije i političke ekonomije u Bosni i Hercegovini. Pokazao se kao dobar metodolog i istraživač društvenih procesa u tranzicijskom društvu s izraženim smislom za timski rad, kako na udžbenicima i teorijskim studijama, tako i na istraživačkim projektima. Nesporno je međutim da je on svoje naučno stvaralaštvo u oblasti sociologije i umom i srcem posvetio izučavanju istorijskog bića i pretpostavki razvoja bh. društva i države na prelazu iz XX u XXI vijek.

Bio je dobar pedagog i sudionik uzdizanja mladih naučnih kadrova na univerzitetima u Bosni i Hercegovini i regiji. Pod njegovim mentorstvom su urađene tri doktorske disertacije, pet magistarskih i oko 60 diplomskih radova.

U stručnim asocijacijama i institucijama obavljao je odgovorne funkcije i bio aktivan član. Bio je član i većeg broja redakcija i uredništava časopisa („Znanstveni godišnjak Titius”, Split; „Tranzicija”, Tuzla; „Sociološki diskurs”, Banja Luka i „Medijski dijalozi”, Istraživački medijski centar – Podgorica), te zbornika, te organizacijskih odbora naučnih skupova i drugih odbora.

Kao ekspert Evropske komisije Kukić je bio angažovan i na pitanjima razvoja lokalne samouprave. Iz te oblasti zabilježena su dva projekta – razvoja lokalne samouprave u Bosni i Hercegovini i Gruziji.

Čitavo poslijeratno vrijeme Kukić je bio angažovan i u radu nevladinog sektora. Bio je potpredsjednik Centra za zaštitu prava manjina, član upravnih odbora Helsinškog komiteta BiH, Centra za evroatlanske integracije, te Centra za unapređenje ljudskih prava i demokratije iz Mostara. Saglasno tome, sudjelovao je i u velikom broju projekata, realizovanih u nevladinom sektoru, a kojima se tematiziraju ljudska i građanska prava i slobode, tolerancija i spremnost na suživot u društvima poput bosansko-hercegovačkog.

Ukratko: jedan bogat i plodan život, razuđena i nadasve vrijedna naučna zaostavština.

VI

Akademik Kukić je bio zaljubljenik sopstvenog poziva, pobornik pravde, privržen Akademiji nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine i fakultetima na kojima je predavao, te vrstan predavač i odani kolega, i mlađima i starijima pouzdan elitni sagovornik i savjetodavac, *prima facie* uvijek na usluzi. Krasili su ga plastičnost analiza i zaključaka, preciznost u pisanom i u usmenom obraćanju, osobena sočnost izraza i šarm. Duhovit, često ironičan, a dobronamjeran, prilagodljiv i komunikativan, prijateljski i profesionalno nastrojen. Plijenio je vedrinom duha, izuzetnim smislom za humor, sposobnošću i željom da pomogne drugima. Riječju, laf, gospodin sa stilom.

Odnos prema kolegincima i kolegama bio je izuzetan. Posjedovao je ogroman suštinski autoritet i nikada se nije koristio formalnim autoritetom. Dao je lijep primjer načina na koji treba graditi međuljudske odnose. Čak i u najtežim situacijama znao je da bistrinom svoga uma iznađe smiješnu dimenziju i relaksira ljude u svom okruženju. Kao čovjek koji nije imao sujeta, često se šalio na svoj račun, pokazujući time širinu i snagu svoje ličnosti. Iskreno se radovao uspjesima svojih mlađih kolegica i kolega. To je osobina velikih ljudi koji nikada ne prestaju da se usavršavaju, koji vjeruju u sebe i u mlađe generacije i žele trajan napredak.

Poslednju godinu dana obilježila je tuga zbog izostanka učešća akademika Kukića u brojnim aktivnostima, a iznad svega toga žal što je morao da se suoči i bori s teškom bolešću, potvrđujući izreku *Nomen est omen*. Na to se nadovezuje i naše iskreno divljenje za tu hrabru borbu, koju su, zajedno s njim, nesebično i požrtvovano, vodili i njegovi

najmiliji, svjedočeci o najdubljem poštovanju i beskrajnoj ljubavi kao nerazrušivim temeljima porodice.

VII

Postoje ljudi takve snage duha i životne energije za koje ponekad pomislimo da nikad neće otići sa ovoga svijeta, te se njihov odlazak, ma koliko godina imali, uvijek čini preranim. Akademik Kukić je bio jedna od takvih stamenih osoba, energična, inteligentna, britkog uma i zadivljujuće moći zapažanja, odlučna, nepokolebljiva, istrajna, ponosna, dostojanstvena i uvijek nekako sva svoja, sa potrebnom distancom, a istovremeno dovoljno bliska.

Duh akademika Kukića i njegova enormna dostignuća ostaju zauvijek sa nama, osvijetljavajuće nam nastavni, naučni i životni put, služiće nam kao vječna inspiracija za to kako treba stvarati, kojim karakteristikama pravog profesora i stručnjaka treba težiti i kako treba bez bilo kakvog straha, optimistički i sa velikim stilom pristupiti životu i svim njegovim teškoćama i ljepotama. Svaki trenutak akademika Kukića bio je prožet stvaralaštvom i sposobnošću za rješavanjem kompleksnih problema, velikom odvažnošću, talentom za prenošenje nemjerljivih znanja i vještina, razumijevanjem pravih vrijednosti i načina na koji treba živjeti.

Njegova radna energija i stvaralački entuzijazam bili su neiscrpn, a njegove knjige i svjedočanstvo jednog vremena. Vodio je računa o svemu, suočavajući se i sa nerazumijevanjem i raznim otporima, ali je svojom odlučnošću, preduzimljivošću i upornošću lomio sve prigovore. Uspio je da ostavi za sobom svoj biljeg na koji je s pravom bio ponosan.

Vjerujem da bi i on želio da ga uvijek pamtimo tako nasmijanog, razdraganog i ponosnog na svoje djelo, koje ostaje njegov trajni pamjatnik. Osim materijalnih tragova, njegovih knjiga, članaka i projekata, za njim ostaje i mnogo drugog što je učinio za našu Akademiju, fakultete, za razvoj naučnog podmlatka, za afirmaciju sociologije.

Ostaju iskrena prijateljstva, dragocjeni savjeti, uzor kako se brine o svojim kolegama i svojoj porodici. Jednom riječju, akademik Kukić ostaje trajan primjer časnog i dostojanstvenog ljudskog i akademskog puta.

Može se naposljetku reći da je naš dragi akademik Kukić znao razloge svog dolaska na ovaj svijet, da je ispunio misije svog postojanja i da njegova djela, misli, riječi i humanost ostaju vječno sa nama, do ponovnog susreta na nekom drugom mjestu ili u nekoj drugoj dimenziji.

Beskrajno mu hvala za prenijeto znanje, za san o istinskoj socijalnoj pravdi u našem društvu, za dobrotu i plemenitost. Neka nađe svoj mir u mjestu svježine i odmora, odakle odbježe svaka muka, žalost i uzdisanje.

Neka mu je vječna slava i hvala.

akademik prof. dr. Miodrag Simović,
sekretar Odjeljenja društvenih nauka ANUBiH-a

AKADEMIK ENVER MANDŽIĆ
(1944–2024)

S dubokom tugom sjećamo se akademika Envera Mandžića, koji je svojim radom i djelovanjem ostavio neizbrisiv trag u nauci, kulturi i umjetnosti. Njegov životni put bio je ispunjen strašću za istraživanjem, predanošću obrazovanju i neumornim zalaganjem za očuvanje kulturno-historijskog naslijeđa.

Enver Mandžić je rođen 1944. godine u Tuzli. Diplomirao je na Rudarskom fakultetu u Tuzli 1967, magistrirao na Rudarsko-geološkom fakultetu u Tuzli (magistar rudarstva) i doktorirao na Rudarsko-geološkom fakultetu u Beogradu. Naučno-istraživački angažman Envera Mandžića, pored organizacije i izvođenja nastave na Rudarsko-geološkom, kasnije Rudarsko geološko građevinskom fakultetu Univerziteta u Tuzli, na kojemu je u konačnom izabran u zvanje profesora emeritusa, rezultirao je objavom preko 200 radova, u čemu su 6 knjiga, 1 monografija, 90 studija, i više od 100 stručnih radova. Značajan je naučni doprinos Envera Mandžića u inženjerskoj praksi, kao što je rješavanje problema nestabilnosti komora i stubova, optimizacija dužine širokog čela, klasifikacija stijenskih masa za ocjenu stabilnosti podzemnih prostorija i procjenu opasnosti od pojave gorskih udara, uvođenje matematskih metoda u rješavanje rudarsko-geoloških problema, povezivanje geološke i rudarske nauke u praksi i drugo. Kao ekspert Ujedinjenih nacija učestvovao je u formiranju odjela za mehaniku stijena i inženjersku geologiju u Institutu za goriva i energiju u Ulan Batoru u Mongoliji.

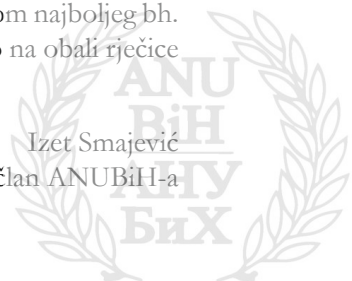
Također, interesantno je i treba napomenuti da se akademik Enver Mandžić, osim naučno-istraživačkom djelatnošću i praksom u rudarstvu, strastveno bavio skupljanjem u početku slika a kasnije i drugih kolekcionarskih predmeta, kao što su: minijature, fotografska oprema, fotoaparati, satovi, medalje, LP ploče Takvo djelovanje Envera Mandžića je, kako sam kaže „...kao neka moja ostavština za budućnost, nešto kao duhovna nadgradnja mimo moje struke, koja je bila pragmatično inženjerstvo i istraživanje u sferi nepoznatog čemu sam posvećen cijelog života. Možda je to još jedan dokaz da čovjek kad hoće, može da se okuša u raznovrsnim zanimanjima i da u njima nalazi sebe u punom smislu.“ Ta strast je Envera Mandžića od pragmatičnog inženjerstva dovela do

„...impresivnog poznavanja slikarskih tehnika, vrijednosti umjetničkog postupka, tipa i profila umjetnika“, koje ga je po riječima Zlatka Dukića odslikavalo „... kao rijetko vrsnog poznavaoa, nepopravljivog zaljubljenika, i bezgraničnog poštovaoca istinskih vrijednosti i stvaralaca u likovnoj umjetnosti.“

U Galeriji Mandžić i njenom posebnom dijelu – Muzeju savremene umjetnosti minijature – izložene su kolekcije koje je porodica Mandžić skupljala od kasnih sedamdesetih godina prošlog stoljeća i koja danas ima impresivan opus likovnih djela minijature, zbirke tehničkih artifakata. Uz sakupljanje umjetničkih djela logično je dolazilo i do sticanja znanja i iskustva u poznavanju širokog i složenog svijeta umjetnosti. Druženje i prijateljovanje sa umjetnicima uz bogatu literaturu koju je skupljao dalo je rezultate. Akademik Enver Mandžić je počeo da piše tekstove o slikarstvu i slikarima. U knjizi Kolekcionarstvo kao sudbina, Enver Mandžić o svome pisanju kaže: „Svojim tekstovima nikada nisam htio da konkurisem onima koji su školovani za ovu vrstu posla“, njemu je pisanje bilo potreba.

Iz Galerije Mandžić je književnik Gradimir Gojer ponio sljedeću impresiju: „ ... Od kada sam prvi puta ušao u Galeriju GM u Tuzli ... shvatio sam, zorno, da definitivno svi pozitivni i negativni procesi u kulturi kreću isključivo od pojedinca. Akademik Enver Mandžić, Tuzlak, ali i građanin svijeta angažirao je osobna sredstva, potom najboljeg bh. arhitektu, svog kolegu akademika Zlatka Ugljena i napravio remek djelo na obali riječice Jale – Galeriju GM.“

Izet Smajević
dopisni član ANUBiH-a

AKADEMIK ABDULAH SIDRAN
(1944–2024)

Sarajevo je izgubilo svog pjesnika. U Sarajevu, i o Sarajevu, pjevali su i pjevaju i danas mnogi sjajni pjesnici, ali nikog od njih ne možemo poistovjetiti sa Gradom, u svim njegovim dimenzijama, kao što nam se prirodno nameće da to učinimo s našim Abdulahom Sidranom. Nije ni u svjetskoj poeziji čest slučaj ovakvog poistovjećivanja, ovakvog duhovnog sjedinjavanja pjesnika i Grada. Poznata su mi samo dva takva primjera, Konstantin Kavafi, pjesnik Aleksandrije i W. C. Williams, pjesnik Patersona, američkog gradića u kojem je proveo cijeli život, baš kao i Kavafi u Aleksandriji i naš Sidran u Sarajevu. Samim tim našeg pjesnika primamo kao jednu rijetku i izuzetnu pojavu, pjesnika koji je svom gradu podario glas, individualni glas liričara. Grad, u svim svojim preljevima, nijansama, transformacijama, materijalnim i duhovnim, povijesnim i savremenim, dobio je svog lirskog tumača, a u proznim knjigama izvanrednog pamtioca i nenadmašno duhovitog i humanog opisivača. Pjesnikova duhovna i fizička identifikacija sa gradom svog djetinjstva, mladosti, zrelog doba i svog oprostaja od njega, nikada nije bila programatska, jedan iznuđeni subjekt, ona je bila prirodna, organska, istinski suosjećajna, ljubavna.

Dok je Mak Dizdar, kao što je sam Avdo govorio, „imao cijeli jedan narod“ kao svoju poetsku temu, Sidran je svojoj temi, Sarajevu, isto kao i Mak bosanskom srednjem vijeku, podario upečatljiv lirski glas, oživio ga u svojim pjesmama i prozi za sva vremena. Sidran je pjesnik koji je sklonost naraciji, narativni stil izvanredno sublimirao u svom lirskom izrazu, davši mu svoju osobenu boju glasa, svoj ton, što je glavno odličje dobre poezije. Uskladio je na jedinstven način klasicistu i modernistu u svom lirskom izrazu. Neko je davno za *Zapis o čudu* primijetio ono što odlikuje mnoge Avdine pjesme, „suveren ritam“ i „tihu mudrost“. Po srijedi je tihi rad kultiviranja sjećanja, melankoličnog pogleda, velika sabranost u oblikovanju. U ukrštavanju jedne, recimo to tako, klasične forme sa uvidima i cijelom dramom moderne duše, svoje vlastite, on je estetski ubjedljiv, a sam problem koji takav odnos ukrštanja postavlja jedan je od značajnijih problema moderne

poezije. Njegove mladenačke sjete („ako to već nije neko sveto/ agregatno stanje duše,“ kako ih je sam pjesnik u tom dobu formulirao) u njegovim kasnijim knjigama doseže do bolne preciznosti i neponovljivog estetskog dojma. U potpunosti je nađena okosnica njegovoj narativnoj sklonosti. Grad Sarajevo se u njegovoj poeziji pokazuje i kao mitološka, i kao historijska, i kao suvremena „stvar po sebi“, kako bi to rekao njemački transcendentalist, iz koje i o kojoj Sidran pjeva. Vezivanje historijskih fakata u novoj perspektivi, oživljavanje dotad mrtvih činjenica i izvještaja u samom subjektu pjevanja, u njegovom osjećanju, empatiji, korespondenciji, Sidranov je posve autentičan postupak. U mnogim pjesmama koje skoro da imaju, metaforički rečeno, neki epski okvir, sa izrazito liričnom atmosferom, možemo reći da se ono historijsko i geografsko transformiralo do metahistorijskog i metageografskog. Sidran uspijeva izvanredno u kombiniranju kolokvijalizama i čestih inverzija (odlika melankolije), jednako kao što uspijeva u kombiniranju hronike i maštarije, i efikasno pjesnički razrješava pitanja o tehnici i metafizici pjesme.

Pjesnik Sidran duboko je angažiran pjesnik, jer taj angažman ima za cilj istražiti istine ljudskog karaktera. On aktualizira određene političke borbe ili kakvu historijsku zgodu na psihološkoj ravni ličnosti (njegov individualnog pogleda) koja je jedino poprište tih borbi i zgoda. Tako i njegove pjesme dobijaju onu univerzalnu dimenziju koja nije tek „historijsko svjedočanstvo već imaginativna kritika života,“ kako bi to, povodom Kavafija, rekao Maurice Bowra. Pjesme poput *Dernek u Sarajevu, sjeseni 1769*, kao i mnoge druge iz *Sarajevske zbirke* prvorazredne su sinteze kolokvijalnog i arhaičkog govora, slenga i visoko kultiviranog osjećanja za jezik, što rijetko kome uspijeva. No, u cijeloj toj historijskoj potki iskrсну mnoge intimne pjesme, melankolije duše suočene s trenucima izvan historije, pjesme neponovljiva iskustva i „tihe mudrosti“. Cijela jedna nova dimenzija osjećanja i misli otkriva se u Sidranovim intimnim, kontemplativnim pjesmama, koje nikada nisu lišene svoje duboko humane prirode.

Govorim o Sidranu pjesniku, jednom od najboljih koji su pjevali na bosanskom, hrvatskom, srpskom, crnogorskom jeziku (u svim tim jezičkim okvirima Sidran je prepoznat kao značajan pjesnik), ali ne zaboravljam ni njegove prozne knjige, od putopisa, filmskih scenarija, novinskih članaka do autobiografije, pisanim najljepšim bosanskim jezikom, koje divno nadopunjuju i na nivou svakodnevice i historijske reminiscencije njegov lirski opus. Knjiga *A Nurija veli* malo je remek djelo Sidranove zemaljske mudrosti, koja nije onako tiha kao lirsko gonetanje „čuda“, već duhovito eksponirana kao izraz naše svakodnevne stvarnosti (sa svim sarajevskim specifičnostima, od topline šale i ironije do spontanog sarkazma, čak i počovječenja samog apsurdna, što je i sarajevski i općenito bosanski unikum).

Sarajevo, kao i cijela Bosna i Hercegovina, izgubili su svog pjesnika i dobrog duha, kako ga s pravom nazivaju, ali taj dobri duh zavijestao nam je za vječnost svoju neponovljivu lirsku i proznu hroniku.

Slobodan Blagojević
dopisni član ANUBiH-a

INDEKS IMENA I PREZIMENA RADNOG SASTAVA ANUBiH-A

A

Ahmetović, Elvis 16, 45, 51, 108-112, 199, 211-212

B

Babić, Mile 14, 16, 36-37, 79-80, 82, 85, 143-145, 157, 234
Bačanović, Branko 16, 45, 56, 113, 229, 241
Ballian, Dalibor 16, 38, 99, 105, 190-191
Beus, Vladimir 15, 38, 52, 57, 99-100, 102, 104-106, 179
Blagojević, Slobodan 16, 29, 49, 113, 230, 262

C

Cvitković, Ivan 15, 36, 66-67, 78, 115, 138, 143-144

Č

Čaušević, Fikret 16, 36, 57, 66, 70-71, 136
Čičić, Muris 9, 14-15, 36, 47, 52, 54, 57-58, 66-67, 70-71, 116, 145

Ć

Ćurak, Nerzuk 16, 36, 45, 54, 66, 70, 77, 138

D

Duraković, Esad 15, 36, 54, 57, 79, 140

G

Ganić, Ejup 15, 70, 108, 203
Govedarica, Blagoje 16, 36, 42, 44, 52, 79, 81-83, 104, 146

H

Hadžiselimović, Rifat 16, 38, 46, 52, 99-100, 104-105, 183, 197
Hafizović, Rešid 16, 36, 79, 92, 136, 145, 148, 156, 162, 183
Hamamdžić, Muhidin 14-15, 32, 86, 88, 92, 94, 159

Hanjalić, Kemal 15, 21, 56-58, 108, 111-112, 172, 181, 199, 205, 224

Hrvatović, Hazim 16, 38, 46, 99-104, 109, 111-112, 199

Hukić, Mirsada 15, 25, 28, 32, 34, 53-54, 86, 88-89, 91-92, 160-161, 195

J

Juzbašić, Dževad 9, 16, 36, 42, 79, 81, 142, 147, 247-249

K

Kahrović, Emira 16, 38, 99, 202
Kamberović, Husnija 16, 27, 36, 45, 54, 79-80, 83-85, 150, 154-155, 250
Karabegović, Isak 16, 26, 52, 54, 89, 108, 111, 214-222
Katnić-Bakaršić, Marina 14, 16, 36, 49, 51, 156
Koroman, Veselko 15
Kukić, Slavo 9, 16, 22, 36, 52, 66, 68-69, 78, 119, 252-258

L

Lincender-Cvijetić, Lidija 14-15, 32, 49, 86, 89, 92, 94, 98, 163

M

Mandić, Radivoje 14, 16, 40, 57, 67, 113, 231
Mandžić, Enver 9, 14, 16, 22, 70, 108, 110, 206, 259
Mesihović-Dinarević, Senka 15, 26, 32, 54, 57, 86, 89, 92, 94-95, 97, 164-166
Milošević, Dejan 14-15, 21, 38, 54, 56, 58, 99-101, 172, 181-183, 205
Mujkić, Asim 16, 36, 45, 52, 56-57, 68, 70, 79-80, 82, 85, 158

O

Ostojić, Ljerka 15, 32, 34, 54, 57, 86, 92, 94, 168-169

P

- Pašalić Kreso, Adila 15, 36, 51, 66, 68, 77, 117
Pašić, Zijo 15, 57, 70, 108-109, 111, 207
Pejanović, Mirko 14-15, 36, 52, 54, 66, 68-69, 77, 80-81, 120, 138
Peruničić, Branislava 14-15, 22, 49, 70, 108-109, 208

S

- Sidran, Abdulah 9, 16, 22, 113-114, 226, 232, 261-262
Simović, Miodrag N. 14-15, 36, 51-53, 66-68, 71, 73, 76, 123-131, 258
Smajević, Izet 16, 108, 110-111, 199, 224-225, 260
Stojić, Mile 14, 16, 30, 45, 48, 51, 113, 232

Š

- Šabanović, Asif 14-15, 21, 29, 47, 53-55, 108-109, 111, 209-210

T

- Tahirović, Husref 14-15, 28, 32-35, 52-53, 58, 86-88, 92-93, 170
Trifković, Miloš 14-15, 36, 48, 56, 66, 70-71, 89, 134, 136, 145, 194
Trkovnik, Mladen 16, 38, 99, 185

U

- Ugljen, Zlatko 16, 113, 227, 232, 260

V

- Vidić, Petar Perica 16, 57, 113, 228
Vranić, Semir 16, 21, 32, 34, 45, 56, 86, 92, 97-98, 172-174, 176-177, 181, 205, 243
Vuk, Amir 16, 113, 231, 233
Vuković, Mirjana 14, 16, 30, 38, 41, 49, 51, 53, 99-100, 134, 152, 186-188

Z

- Zerem, Enver 16, 21, 32, 51, 56, 86, 88, 92-93, 97, 171, 175, 181, 205

